CRNA GORA
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA

Broj: 01-035/25-117/280
Podgorica, 07.10.2025. godine

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

PREDLOGA ZAKONA O ZAVRŠNOM RAČUNU BUDŽETA CRNE GORE ZA 2024. GODINU

(KONAČNI IZVJEŠTAJ)

Podgorica, oktobar 2025. godine

MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu čl. 9 i 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije br. 01-035/25-117/2 od 23.01.2025. godine, izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu. Finansijska revizija obuhvata Izvještaj o konsolidovanoj javnoj potrošnji za 2024. godinu, Izvještaj o novčanim tokovima za 2024. godinu iskazan po ekonomskoj klasifikaciji, Izvještaj o novčanim tokovima za 2024. godinu iskazan po funkcionalnoj klasifikaciji, Izvještaj o neizmirenim obavezama na 31.12.2024. godine i sistem evidencije. Revizijom pravilnosti vršena je kontrola usklađenosti poslovnih aktivnosti i finansijskih transakcija sa zakonskim i podzakonskim aktima.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje - Za izvršenje budžeta države odgovoran je ministar finansija, a za zakonito korišćenje sredstava odobrenih potrošačkoj jedinici odgovoran je budžetski izvršilac[1].

Odgovornost Državne revizorske institucije - Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje o Predlogu zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu i mišljenje da li su poslovne aktivnosti, finansijske transakcije i informacije date u finansijskim izvještajima, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa važećim propisima. Revizija je sprovedena u skladu sa Zakonom o Državnoj revizorskoj instituciji, Poslovnikom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti. Revizija je planirana u skladu sa INTOSAI okvirom profesionalnih objava, na način kojim je obezbijeđeno razumno uvjerenje da u izvještajima ne postoji materijalno pogrešno prikazivanje podataka.

Revizijom su pribavljeni revizorski dokazi o iznosima objelodanjenim u finansijskim izvještajima, koji uključuju i procjenu rizika od materijalno pogrešnog prikazivanja, nastalog bilo zbog prevare bilo zbog greške. Kod procjene rizika razmatrane su unutrašnje kontrole relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, kao i ocjena opšte prezentacije finansijskih izvještaja. Smatramo da su revizijom pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da daju osnovu za izraženo revizorsko mišljenje.

Na bazi sprovedene revizije i utvrđenog činjeničnog stanja, Kolegijum u sastavu dr Milan Dabović, član Senata i rukovodilac Kolegijuma i Siniša Čađenović, član Senata i član Kolegijuma, na sjednici održanoj 03.10.2025. godine, usvojio je:

[1] Čl. 39 i 40 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Službeni list Crne Gore, br. 020/14, 056/14, 070/17…145/21, 027/23, 125/23

KONAČNI IZVJEŠTAJ O REVIZIJI PREDLOGA ZAKONA O ZAVRŠNOM RAČUNU BUDŽETA CRNE GORE ZA 2024. GODINU

A. **FINANSIJSKOM REVIZIJOM** Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu, koja se završava 31. decembra 2024. godine, utvrđeno je da Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu sadrži utvrđene greške u finansijskom izvještaju koje imaju materijalan i prožimajući efekat na finansijski izvještaj. Na osnovu činjeničnog stanja utvrđeno je da su pogrešna prikazivanja, pojedinačno ili zbirno, materijalno značajna u odnosu na postavljene kriterijume za finansijsku reviziju na osnovu čega nadležni Kolegijum izražava **USLOVNO MIŠLJENJE**.

OSNOV ZA IZRAŽAVANJE USLOVNOG MIŠLJENJA

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ I RAČUNSKA TAČNOST

Predlogom zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu budžetski prihodi su iskazani u iznosu od 2.755.717.266,87 €, budžetski izdaci u iznosu od 3.003.265.592,95 € i gotovinski deficit u iznosu od 247.548.326,08 €. Gotovinski deficit u iznosu od 247.548.326,08 €, neto povećanje gotovine u iznosu od 209.194.418,65 €, date pozajmice i krediti 9.152.704,99 €, kupovina hartija od vrijednosti u iznosu od 3.269.563,45 € i otplata dugova 495.640.543,03 € u ukupnom iznosu od 964.805.556,20 €, finansirani su iz pozajmica 942.124.812,59 €, priliva od otplate kredita 20.319.169,15 € i prodaje imovine 2.361.574,46 €. Modifikovani gotovinski deficit uvećan za neto promjenu neizmirenih obaveza iskazan je u iznosu od 258.835.753,58 €.

Revizijom Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu, ustanovljeno je da budžetske prihode treba uvećati za 3.217.842,35 €, izdatke umanjiti za 38.804.404,71 €, uz umanjenje gotovinskog i modifikovanog deficita za 42.022.243,06 €. Revizijom je utvrđeno da gotovinu treba uvećati u neto iznosu od 40.950.350,62 €, prilive od otplate kredita umanjiti za 65.962,44 €, kao i prodaju imovine za 1.005.930,00 €. Modifikovani deficit uvećan za neto promjenu neizmirenih obaveza koriguje se za iznos od 42.022.243,06 €.

Korekcijom Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu budžetski prihodi iznosili bi 2.758.935.109,22 €, budžetski izdaci 2.964.461.188,24 € i gotovinski deficit 205.526.083,02 €. Gotovinski deficit u iznosu od 205.526.083,02 €, neto povećanje gotovine 250.144.769,27 €, date pozajmice i krediti 9.152.704,99 €, kupovina hartija od vrijednosti 3.269.563,45 € i otplata dugova 495.640.543,03 € u ukupno korigovanom iznosu 963.733.663,76 €, finansirali bi se iz pozajmica u iznosu od 942.124.812,59 €, priliva od otplate kredita u iznosu od 20.253.206,71 € i prodaje imovine u iznosu od 1.355.644,46 €. Modifikovani gotovinski deficit uvećan za neto promjenu neizmirenih obaveza bio bi umanjen i iznosio 216.813.510,52 €.

Revizijom je utvrđeno da se direktne uplate na Glavni račun trezora u iznosu od 7.044.524,55 € odnose na povraćaje sredstava koji su iskazani kao izdatak u tekućoj godini i u ranijem periodu. U Glavnoj knjizi trezora, u okviru klase 7, evidentiran je iznos od 3.044.524,05 € i iznos od 4.000.000,00 € koji se odnose na neisplaćena sredstva po uputnicama, za koje je nastao izdatak u 2024. godini i ranijim periodima.

F 1 – Ministarstvo finansija je dužno da evidenciju i finansijske izvještaje uskladi sa članom 9 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.[2]

Revizijom finansijskih izvještaja potrošačkih jedinica je utvrđeno da u Predlogu zakona o završnom računu budžeta za 2024. godinu struktura izvora finansiranja izdataka Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja, nije prikazana u skladu sa stvarno ostvarenim izvorima finansiranja. U obrazloženju Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu, iskazani izvori finansiranja Fonda veći su kod namjenskih prihoda u iznosu od 67.978.799,38 €.

F 2 - Ministarstvo finansija je dužno da u potpunosti usklađuje plan glavne knjige Trezora, po izvorima finansiranja sa planom prihoda navedenim godišnjim zakonom o budžetu i da u obrazloženju predloga zakona o završnom računu budžeta iskazuje izvore finansiranja u skladu sa planiranim i ostvarenim prihodima.

Revizijom finansijskih izvještaja potrošačkih jedinica utvrđeni su i neispravno izrađeni finansijski izvještaji kod: Uprave za vode koja je iskazala opšte prihode u iznosu od 324.843,67 € i namjenske prihode u iznosu od 206.083,84 €, dok su u Glavnoj knjizi Trezora evidentirani opšti prihodi 274.870,67 €, a namjenski prihodi 256.056,84 €; Ministarstva kulture i medija koje je iskazalo opšte prihode u iznosu od 24.400.520,44 € i prihode od donacija u iznosu od 63.819,32 €, dok su u Glavnoj knjizi Trezora evidentirani opšti prihodi u iznosu od 24.376.970,90 €, a prihodi od donacija u iznosu od 87.368,86 €; Poreske uprave koja je iskazala rashode za usluge u iznosu od 617.013,20 €, ostale izdatke u iznosu od 1.966.120,09 €, a kapitalne izdatke u iznosu od 875.053,91 €, dok je u Predlogu zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu navedeno da su rashodi za usluge 1.719.088,67 €, ostali izdaci 1.560.929,16 €, a kapitalni izdaci u iznosu od 178.453,91 €.

F 3 - Potrošačke jedinice su dužne Ministarstvu finansija dostavljati tačne finansijske izvještaje u skladu sa članom 44 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu ne sadrži obavezne izvještaje u skladu sa članom 68 stav 2 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, već su oni sastavni dio obrazloženja Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu.

F 4 - Vlada Crne Gore je dužna da u predlogu zakona o završnom računu budžeta Crne Gore uključi sve obavezne izvještaje u skladu sa članom 68 Zakona budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

[2] Službeni list Crne Gore, br. 020/14 , 056/14… 027/23, 125/23

B. **REVIZIJOM PRAVILNOSTI** Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu utvrđeno je da potrošačke jedinice nijesu u svim materijalno značajnim aspektima uskladile poslovne aktivnosti sa zakonskim i drugim propisima koji regulišu budžetsko poslovanje u Crnoj Gori i u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **NEGATIVNO MIŠLJENJE.**

OSNOV ZA IZRAŽAVANJE NEGATIVNOG MIŠLJENJA

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo finansija - Državni trezor nije u cjelosti uskladilo vođenje Glavne knjige sa važećim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, što za posljedicu ima nemogućnost usaglašavanja stanja i potvrđivanja iskazanih iznosa sa budžetskim računima.

P 1 - Ministarstvo finansija treba da u cjelosti uskladi vođenje Glavne knjige trezora sa važećim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, odnosno Ministarstvo finansija kroz sistem Glavne knjige trezora treba da obezbijedi potpunu evidenciju stanja nefinansijske imovine (klasa 0), finansijske imovine (klasa 1) i evidenciju obaveza (klasa 2), uključujući i evidenciju u okviru ostalih klasa u cilju obuhvata evidencije svih poslovnih transakcija.

IZVJEŠTAJ O NEIZMIRENIM OBAVEZAMA

U procesu revizije utvrđeno je da su ugovaranje obaveza iznad planiranih i odobrenih sredstava, što nije u skladu sa članom 40 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, izvršile: Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove u iznosu od 136.431,54 €, a koje se odnose na subvencije za sprovođenje mjera utvrđenih programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja i Uprava za nekretnine u iznosu od 344.844,36 €, a koje se odnose na ugovorene poštanske usluge.

P 2 - Potrošačke jedinice[3] su dužne da u skladu sa članom 40 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ugovaraju obaveze do iznosa planiranih i odobrenih sredstava u skladu sa zakonom o budžetu države.

Državna revizorska institucija nije se mogla uvjeriti u tačnost iskazanih obaveza Sudskog savjeta evidentiranih kao: 2146 - Advokatske, notarske i pravne usluge i 2192 - Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka u ukupnom iznosu od 249.267,69 €, zbog činjenice da se nisu sprovele sve radnje kako bi se rasknjižile obaveze koje su naplaćene prinudnim izvršenjem[4].

P 3 - Sudski savjet je dužan da sprovede sve radnje kako bi rasknjižila obaveze koje su naplaćene prinudnim izvršenjem.

U procesu revizije utvrđeno je da Sudski savjet nije redovno izmirivao dospjele obaveze za tekuće izdatke u iznosu od 63.942,48€, što nije u skladu sa čl. 48 stav 3 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti kojim je utvrđeno da neplaćene obaveze iz prethodne fiskalne godine imaju prioritet u plaćanju.

P 4 - Potrošačka jedinica Sudski savjet je dužna da se pridržava odredbi člana 48 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti i da redovno izmiruje dospjele obaveze.

[3] Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Uprava za nekretnine.
[4] Obraćanje nadležnim organima (Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa) sa zahtjevom za dostavljanje nedostajuće dokumentacije.

Revizijom je utvrđeno da je zakup poslovnih prostorija za potrebe političkih subjekata vršen na bazi zahtjeva političkih subjekata, u skladu sa međustranačkim dogovorom o uslovima, načinu i postupku obezbjeđivanja i korišćenja prostora za potrebe političkih stranaka i članom 9 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja[5]. Na ovaj način su ugovoreni mjesečni zakupi poslovnih prostorija za potrebe političkih subjekata u rasponu od 294,00 € do 17.647,85 €, odnosno nijesu utvrđeni iznosi do kojih se mogu ugovarati zakupi poslovnih prostora za potrebe političkih subjekata.

P 5 - Preporučuje se Skupštini Crne Gore da razmotri stvaranje zakonskih preduslova za izradu podzakonskog akta kojim bi se utvrdili kriterijumi i cijena poslovnog prostora po m² do koje se mogu ugovoriti mjesečni zakupi poslovnih prostorija za potrebe rada političkih subjekata.

U postupku revizije je utvrđeno da su od dvadeset dvije (22) potrošačke jedinice obuhvaćene uzorkom, šest potrošačkih jedinica[6] vršile usaglašavanje sa dobavljačima, tri potrošačke jedinice[7] vršile su djelimično usaglašavanje sa dobavljačima, dok trinaest potrošačkih jedinica[8] nijesu vršile usaglašavanja sa dobavljačima u skladu sa tačkom 19a Uputstva o radu državnog trezora[9].

P 6 - Potrošačke jedinice su dužne da izrađuju preglede o neizvršenim obavezama nakon usklađivanja obaveza sa dobavljačima u skladu sa tačkom 19a Uputstva o radu državnog trezora.

U procesu revizije je utvrđeno da su obaveze Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija potcijenjene zbog nekonsolidacije obaveza javnih obrazovnih ustanova u okviru svojih izvještaja, što nije u skladu sa članom 5 Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave[10].

P 7 - Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija je dužno pripremati konsolidovane finansijske izvještaje, koji uključuju i obaveze javnih obrazovnih institucija u skladu sa članom 5 Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave.

KONSOLIDACIJA RAČUNA AGENCIJE ZA INVESTICIJE

Revizijom je utvrđeno da tokom 2024. godine Račun za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave br. 510000000011724236 nije konsolidovan u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, obzirom da se transakcije nijesu u vremenu nastanka evidentirale u Glavnoj knjizi trezora, već naknadno i to putem pet zbirnih prenosa u toku 2024. godine, nakon čega su preostala sredstva od 300.110,00 € zadržana na računu Agencije koji se vodi na PIB potrošačke jedinice. U evidenciji Ministarstva finansija vodi se pod kategorijom "ostalo", dok je u Predlogu zakona o završnom računu budžeta Crne Gore stanje na računu iskazano u tekstualnom dijelu – grupa ''Računi na PIB potrošačkih jedinica''. U Glavnoj knjizi trezora nema evidencije o početnom i krajnjem stanju na računu.

[5] Sl. list CG, br. 003/20 i 038/20.
[6] Potrošačke jedinice koje su vršile usaglašavanje: Fond penzijskog i invalidskog osiguranja, Fond za obeštećenje, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo pravde, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Zavod za zapošljavanje Crne Gore.
[7] Potrošačke jedinice koje su djelimično izvršile usaglašanje sa dobavljačima: Fond za zdravstveno osiguranje, Ministarstvo javne uprave i Ministarstvo zdravlja.
[8] Potrošačke jedinice koje nisu vršile usaglašavanje sa dobavljačima su: Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstvo finansija, Uprava carina, Ministarstvo ljudskih i manjinskih, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo pomorstva, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstvo saobraćaja/Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Ministarstvo turizma/Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Uprava za državnu imovinu, Uprava za kapitalne projekte i Uprava za saobraćaj.
[9] Sl. list CG, br. 053/14, 072/15, 069/19, 096/21, 085/23, 091/23 i 032/24.
[10] "Sl. list CG", br. 023/14, 047/24.

P 8 - Preporučuje se Agenciji za investicije Crne Gore da redovno vrši prenos sredstava sa Računa za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave po dinamici predloženoj od strane Ministarstva finansija.

ZAVRŠNI PORESKI RAČUN

Poreska uprava nije izradila Završni poreski račun za 2024. godinu[11] do 31. marta tekuće godine, što nije u skladu sa članom 19 stav 4 Pravilnika o poreskom knjigovodstvu, koji propisuje da je Poreski organ dužan da završni poreski račun dostavi Ministarstvu finansija do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

P 9 - Poreska uprava je dužna da Završni poreski račun dostavi Ministarstvu finansija do 31. marta tekuće za prethodnu godinu, a u skladu sa članom 19 stav 4 Pravilnika o poreskom knjigovodstvu.

REPROGRAM PORESKOG POTRAŽIVANJA

U postupku revizije utvrđeno je da knjigovodstveno stanje poreskog duga na dan 31.12.2024. godine ne predstavlja stvarni iznos poreskog duga ili preplate koji su evidentirani u poreskom informacionom sistemu tj. na individualnim analitičkim računima poreskih obveznika. Poreske evidencije koje utiču na neusklađenost knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanje poreskog duga odnose se na:

- vanbilansno vođenje reprograma opština, javnih preduzeća i ustanova čiji je osnivač opština (reprogram sa presjekom stanja na 31.12.2014. godine);
- nesređenu evidenciju na analitičkim računima državnih organa – dug državnih organa;
- neproknjižena ukinuta rješenja o reprogramu za 2022, 2023. i 2024. godinu[12];
- vanbilansnu evidenciju odloženog plaćanja po rješenjima poreskog organa;
- nerealizovana rješenja o preusmjeru sredstava;
- reprogram iz 2004. godine, koji je i dalje evidentiran na analitičkim računima obveznika.[13]

P 10 - Poreska uprava treba da kroz sprovođenje projekta Reforma Poreske administracije obezbijedi jedinstveni poreski informacioni sistem, koji će obuhvatati/sadržati jedinstveni knjigovodstveni sistem, analitičke račune obveznika i izvještavanje.

NAPLATA I EVIDENCIJA PRIHODA

U Ministarstvu finansija ne postoje procedure sa operativnim pisanim uputstvima za rad i utvrđenim odgovornostima za poslove koji se obavljaju u Državnom trezoru, u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru (vođenje Glavne knjige trezora, upravljanje računovodstvenim sistemom državnih primitaka), već se postupa po Uputstvu o radu Državnog trezora.

P 11 - Ministarstvo finansija treba da, u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, uspostavi i sprovodi unutrašnje kontrole utvrđivanjem internih pravila i procedura za radne procese koji se obavljaju u Državnom trezoru (vođenje Glavne knjige trezora, upravljanje računovodstvenim sistemom državnih primitaka).

[11] Državna revizorska institucija je posebnim Dopisom br. 01-035/25-117/129 od 01.04.2025. godine uputila zahtjev za dostavljanje Završnog poreskog računa za 2024. godinu. Poreska uprava je Dopisom br. I/1-6504/2-25 od 04.04.2025. godine obavijestila Državnu revizorsku instituciju da Završni poreski račun za 2024. godinu nije odrađen u zakonom propisanom roku. Poreska uprava je dostavila Završni poreski račun za 2024. godinu Dopisom br. I/1-10313/2-25 od 27.05.2025. godine.

[12] Objašnjeno u dijelu poglavlja Reprogram 2022.

[13] Zastara potraživanja – velika vjerovatnoća otpisa potraživanja zbog zastare

Naplata javnih prihoda vršila se i direktnim uplatama na Glavni račun državnog trezora broj 907-83001-19[14] iako se isti ne nalazi na spisku računa preko kojih se vrši naplata javnih prihoda, shodno Naredbi o načinu uplate javnih prihoda. Za prihode evidentirane u Glavnoj knjizi državnog trezora, koji su naplaćeni preko Glavnog računa državnog trezora, nijesu sprovedene procedure propisane Uputstvom o radu državnog trezora (odjeljak IV-Prikupljanje prihoda). Revizijom primitaka utvrđena je sljedeća nepravilna evidencija:

- Iznos od 300.110,00 € (Agencija za investicije): Revizijom je utvrđeno da tokom 2024. godine Račun za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave br. 510000000011724236 nije konsolidovan u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Krajnje stanje na navedenom računu Agencije za investicije na 31.12.2024. godine iznosilo je 300.110,00 € i za isti iznos je potrebno izvršiti uvećanje računa 715 – Ostali prihodi i finansijske imovine na klasi 1;
- Iznos od 1.625.753,37 € (Uprava za nekretnine) evidentiran je u okviru računa grupe 7153 – Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti. Navedeni iznos odnosi se na naplatu naknada u skladu sa važećim propisima[15] od strane Uprave za nekretnine i isti je shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opštine trebalo evidentirati na 7149 - Ostale naknade;
- Iznos od 1.845.835,91 € (Fond za zdravstveno osiguranje): Utvrđeno je da je u Glavnoj knjizi, manje evidentiran prihod u navedenom iznosu na ime naplate potraživanja po osnovu izvršenih obračuna po konvencijama u 2024. godini. Ukupno potraživanje po ovom osnovu iznosilo je 2.722.143,65 €, a nakon prebijanja međusobnih potraživanja u iznosu od 1.845.716,21 €, naplaćen je iznos od 875.427,44 €;
- iznos od 1.005.930,00 € (Fond za obeštećenje) evidentiran je kao primitak od prodaje nefinansijske imovine (7211). Utvrđeno je da se navedeni iznos odnosi na naplatu kamate za neblagovremene uplate od strane opštine Bar i isti je shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština trebalo evidentirati u okviru budžetske pozicije 7151 – Prihodi od kapitala i
- Iznos od 65.962,44 € (Zavod za zapošljavanje) evidentiran je u okviru budžetske pozicije 7311 – Primici od otplate kredita drugim nivoima vlasti. Utvrđeno je da se navedeni iznos odnosi na priliv Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (transakcioni račun 832-3202-97), po osnovu kamata po ugovorima sa korisnicima kredita za samozapošljavanje i isti je trebao biti evidentiran u okviru budžetske pozicije 7151 – Prihodi od kapitala.

Razlog nepravilne evidencije je i naplata više vrsta prihoda preko jednog transakcionog (evidencionog) računa. U postupku revizije nije bilo moguće utvrditi iznos nepravilne evidencije (zbog velikog broja transakcija, relativno male vrijednosti). Transakcioni računi na kojima je utvrđena naplata više vrsta prihoda, odnosno prihoda koji pripadaju različitim klasifikacionim grupama[16] su: transakcioni računi u nadležnosti MUP-a (840-80-82 i računi grupe 825), transakcioni računi Uprave za državnu imovinu 832-181-42 i 832-179-48, transakcioni račun Zavoda za zapošljavanje Crne Gore 832-3202-97.

[14] U dijelu ostalih prihoda (715) direktne uplate na Glavni račun trezora iznosile su 39.480.166,05 €, a u dijelu koji se odnosi na primitke od otplate kredita (731) iznos od 17.490.176,25 € (uzorkom obuhvaćeni iznosi).

[15] Naplata se vrši u skladu sa Zakonom o državnom premjeru i katastru nepokretnosti i u skladu sa Uredbom o visini naknada za korišćenje podataka državnog premjera i katastra nepokretnosti.

[16] 715 – Ostali prihodi, 72 - Primici od prodaje imovine, 73 – Primici od otplate kredita.

P 12 - Preporučuje se potrošačkim jedinicama, koje ostvaruju prihode, da u saradnji sa Ministarstvom finansija, a kroz usaglašene radne procedure, obezbijede naplatu, evidentiranje i iskazivanje ostvarenih prihoda u skladu sa važećim propisima[17], kako bi se izbjeglo vršenje direktnih uplate na Glavni račun državnog trezora i kako bi svi prihodi bili evidentirani na računima koji su propisani Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Utvrđeno je da je iznos od 2.377.491,24 € na budžetskoj poziciji 7155 – Ostali prihodi (direktne uplate na Glavni račun trezora) evidentiran na osnovu izvoda Glavnog računa trezora, bez propratne dokumentacije, pa nije moguće utvrditi po kom osnovu su ostvareni prilivi.

P 13 - Potrošačke jedinice treba da za sve transakcije evidentirane u Glavnoj knjizi trezora obezbijede relevantnu dokumentaciju kojom će se potvrditi osnov evidentiranih primitaka.

Uprava za državnu imovinu ne obavlja u cjelosti poslove propisane čl. 20 Zakona o državnoj imovini (poglavlje IV - Upravljanje i korišćenje). Utvrđeno je da ista ne posjeduje sve ugovore o zakupu[18] i ugovore o prodaji državne imovine[19], kao i da evidencija koja se odnosi na prihode od otkupa stanova i na primitke od otplate kredita datih fizičkim licima, nije u potpunosti pouzdana, jer obuhvata samo ugovore koji su od strane potrošačkih jedinica dostavljeni Upravi za državnu imovinu.

P 14 - Uprava za državnu imovinu treba da se pridržava odredbi važećeg Zakona o državnoj imovini.

DONACIJA I TRANSFERI

Uvidom u Glavnu knjigu – utvrđeno je da kod potrošačke jedinice koja sprovodi program budžetske podrške za integrisano upravljanje granicom, ne postoji ime programa ili aktivnosti koje bi dovelo u vezu izvor sredstava Evropske komisije sa namjenom odnosno potrošnjom budžetskih sredstava, što nije u skladu sa tačkom 144 Uputstva o radu Državnog trezora[20] kojim se definiše da Ministarstvo obezbjeđuje da se vodi posebna evidencija u glavnoj knjizi trezora, kao i druga evidencija, kako bi se obezbijedila tačna evidencija svih donatorskih sredstava na način koji će jasno prikazati svaki iznos primljenih sredstava od donatora po određenom programu ili projektu, odnosno pregled po potrošačkoj organizaciji i kao krajnjem korisniku donatorskih sredstava. Revizijom nije bilo moguće utvrditi obim potrošnje sredstava donacije Evropske komisije, niti namjenu trošenja sredstava iz razloga što Ministarstvo finansija nije postupilo u skladu sa tačkom 147 Uputstva o radu Državnog trezora, kojim je definisano da će za svaki pojedinačni Finansijski sporazum ili Odluku Evropske komisije, Ministarstvo uputiti zahtjev banci za otvaranje posebnog računa Ministarstva - Nacionalnog fonda (u daljem tekstu: račun), za povlačenje sredstava dobijenih u okviru pretpristupne pomoći Evropske unije.

[17] Naredbom o načinu uplate javnih prihoda (Način plaćanja), Uputstvom o radu državnog terezora (IV Prikupljanje prihoda) i Pravilnikom o jedinsvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

[18] U postupku revizije je za iznos koji je realizovan na transakcionom računu 832-520007-55, utvrđeno da je dio priliva u iznosu od 14.530,05 € dokumentovan od strane Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, a dio priliva u iznosu od 3.664,79 € od strane Uprave za državnu imovinu po osnovu ugovora iz prethodnog perioda (perioda prije 01.01.2023. godine), dok za iznos od 725.714,89 € nije moguće potvrditi osnov priliva.

[19] U postupku revizije utvrđeno je da Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine i Uprava za državnu imovinu ne vrše kontrolu priliva sredstava na transakcioni račun 832-52006-58 preko kojeg se vrši naplata prihoda od prodaje državne imovine, ne vode evidenciju potraživanja po ovom osnovu i ne posjeduju sve ugovore o prodaji državne imovine.

[20] Sl. list CG", br. 091/23 od 11.10.2023. godine

P 15 - Preporučuje se da Ministarstvo finansija razmotri mogućnost uparivanja evidencije finansijskih sredstava iz donacija direktne budžetske podrške sa budžetskim izdacima koji su namijenjeni realizaciji Akcionog plana, u skladu sa Sporazumom sa Evropskom Komisijom.

Ministarstvo finansija kroz informacioni sistem koji podržava Glavnu knjigu trezora nije obezbijedilo potpunu evidenciju stanja i prometa novčanih sredstava na državnim računima, preko kojih se vrše transakcije vezane za donacije. Početno i krajnje stanje na računima donacija nije evidentirano na klasi 1 u Glavnoj knjizi trezora, već se isto u postupku revizije utvrđuje na osnovu pomoćnih evidencija Ministarstva finansija i konfirmacija banaka.

P 16 - Ministarstvo finansija je dužno da ukupna sredstva i promete na računima donacija evidentira u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Procesne radnje u vezi sa Dugoročnim planom razvoja odbrane 2019-2028. godine, započete su 2021. godine sa izradom Generalne specifikacije sa taktičko-tehničkim zahtjevima za potencijalnu nabavku patrolnih brodova. Od 2022. godine vršeno je istraživanje tržišta u vezi sa cijenom, načinom i vrstom kreditiranja. U toku 2023. godine razmatrane su prispjele ponude za nabavku patrolnih brodova. Tehnički aranžman sa Republikom Francukom za nabavku patrolnih brodova pripremljen je i verifikovan je od strane Skupštine Crne Gore u 2024. godini. Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske o saradnji u domenu odbrane potpisan je u Parizu, dana 3.04.2024. godine. Komisija za izradu izvještaja o prispjelim ponudama za nabavku patrolnih brodova uradila je Izvještaj sa finalnim predlogom za nabavku patrolnih brodova od kompanije KERSHIP nakon potpisanog Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske, nakon čega je ministar odbrane kompaniji KERSHIP uputio Pismo namjere o kupovini dva patrolna broda oznake OPV60, sa pratećim uslugama. Komercijalni ugovor potpisan je u oktobru mjesecu 2024. godine.

P 17 – Preporučuje se da se sve procesne radnje, koje za cilj imaju dostavljanje ponuda od strane dobavljača u vezi sa sličnim predmetnim nabavkama, izvršavaju nakon potpisivanja međudržavnih sporazuma.

IZDACI
BRUTO ZARADE I DOPRINOSI NA TERET POSLODAVCA

Uprava za državnu imovinu i Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine tokom 2024. godine nisu vršili uplatu posebnih doprinosa zbog nezapošljavanja lica sa invaliditetom, što nije u skladu sa članom 22 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, kojim je propisana obaveza poslodavcu koji nije zaposlio lice sa invaliditetom da, za svako lice koje nije zaposlio, prilikom mjesečne isplate zarada i naknada zarada zaposlenih uplati poseban doprinos za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom.
Napomena: Uprava za državnu imovinu je u toku vršenja revizije (jun 2025. godine) izvršila uplatu neizmirenog iznosa za 2024. godinu[21].

P 18 - Potrošačke jedinice treba da postupaju u skladu sa članom 22 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom kojim je propisana obaveza plaćanja doprinosa zbog nezapošljavanja lica sa invaliditetom.

[21] Akt br. 02-012/25-7707 od 10.6.2025. godine i zahtjev za plaćanje br. 40113610.

U postupku revizije na uvid nije dostavljen akt kojim Fond PIO obavještava inspekciju rada o organizovanju noćnog rada, kao ni pisana odluka za organizovanje rada u dane državnih i vjerskih praznika, što nije u skladu sa čl. 70 i čl. 89 Zakona o radu. Uvidom u akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, koji je važio tokom 2024. godine, utvrđeno je da za zaposlene kojima je vršeno uvećanje zarade po ovom osnovu, nije propisan noćni rad kao posebni uslov rada, što nije u skladu sa čl. 70 Zakona o radu.

P 19 - Fond PIO treba da izvrši dopunu akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i da propiše noćni rad kao posebni uslov rada, kao i da o istom obavijesti inspekciju rada, kako je i definisano čl. 70 i 72 Zakona o radu.

RADNI ODNOSI

Revizijom je utvrđeno da je Upravni odbor Fonda PIO imenovao isto lice za vršioca dužnosti direktora Fonda PIO u dva mandata. Takođe, Vlada Crne Gore kod Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine je imenovala četiri lica i kod Ministarstva saobraćaja jedno lice za vršioce dužnosti u dva mandata u 2024. godini, što nije u skladu sa članom 61 Zakona o državnim službenicima i namještenicima koji je važio tokom 2024. godine.

P 20 - Preporučuje se Vladi Crne Gore da u što kraćem roku pokreće postupak popune radnog mjesta i da samo u izuzetnim slučajevima koristi mogućnost imenovanja v.d. lica na period od jednog ili najviše dva mandata.

KONSULTANTSKE USLUGE, PROJEKTI I STUDIJE

Agrobudžetom je definisano da je uslov za opredjeljenje podrške Godišnji program rada sa detaljno razrađenim obimom mjera, dinamikom njihove realizacije, finansijskim aspektom i očekivanim efektima koji revizorima nije dostavljen na uvid za 2024. godinu. Takođe je definisano da se vrši isplata operativnih troškova, pri čemu nije precizirano šta obuhvataju operativni troškovi. Iznos od 122.850,16 € koji je od strane Ministarstva isplaćen Laboratoriji za mljekarstvo izvršen je na osnovu dostavljenih spiskova za zarade zaposlenih u Laboratoriji za period januar – decembar 2024. godine. Takođe je utvrđeno da između navedena dva pravna lica, tokom 2024. godine, nije bio zaključen posebni ugovor kojim bi se definisala međusobna prava i obaveze u vezi pružanja usluga.

P 21 - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede treba da Uredbom o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike – Agrobudžetom precizno definiše namjene za koje će se vršiti isplate sredstava Laboratoriji za mljekarstvo kao i da, nakon što ista dostavi Godišnji program rada (koji je definisan kao uslov za opredjeljenje podrške), zaključi ugovor kojim će se definisati međusobna prava i obaveze kao i pravni osnov za pružanje usluga i vršenje plaćanja, a koji će biti u skladu sa uslovima propisanim Agrobudžetom.

Utvrđeno je da se projekat MIDAS 2, koji se finansira iz kredita, u postupku izrade budžeta planira na jednoj budžetskoj poziciji (4147-Konsultantske usluge, projekti i studije), odnosno da je izostavljena jasna ekonomska klasifikacija troškova, što prilikom realizacije projekta dovodi do evidencije troškova koja nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, je u okviru budžetske pozicije 4147 – Konsultantske usluge, projekti i studije evidentiralo i iznos od 3.866.690,21 € koji se odnosi na nabavku IT opreme, servera, pontona, opreme za kontrolu na terenu; dnevnica; granta za 2023, granta 2024, grant za ribarstvo i dr, što nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

P 22 - Ministarstvo poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede treba da planira i evidentira transakcije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

SUBVENCIJE

Vlada Crne Gore je na sjednici od 01.03.2024. godine Zaključkom br. 08-011/24-1230/2 donijela Odluku o dodjeli Ugovora o obavezi pružanja usluga prevoza putnika od javnog interesa na period od 01.01. – 31.12.2024. godine. Ugovor između Uprave za željeznice i AD Željeznički prevoz, zaključen je 5. marta 2024. godine, za period od 1.1 – 31.12.2024. godine.

P 23 - Vlada Crne Gore i Uprava za željeznice trebaju da blagovremeno preduzmu i realizuju aktivnosti koje prethode zaključivanju ugovora, kako bi se izbjeglo zaključivanje ugovora sa retroaktivnim dejstvom.

U procesu revizije je utvrđeno da Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede ne objavljuje registar poljoprivrednih gazdinstava javno što nije u skladu sa čl. 66 Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju[22] koji navodi da su podaci iz registara i evidencija javni, osim podataka koji su, u skladu sa zakonom, utvrđeni, odnosno zaštićeni kao tajni podaci, kao ni čl. 12 Zakona o slobodnom pristupu informacijama[23] koji navodi koje sve podatke je obavezno učiniti javno dostupnim.

P 24 - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede treba da postupa u skladu sa čl. 66 Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju kojim je definisana javnost podataka iz registra i evidencija.

U postupku revizije je kod Zavoda za zapošljavanje – Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, na uzorku od deset pravnih lica (iznos od 2.149.434,35 €[24]) utvrđeno sljedeće: da je za osam od deset pravnih lica, Zavod – Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom vršio isplate sredstava odjednom za više mjeseci[25], što nije u skladu sa čl. 8 Pravilnika o uslovima, kriterijumima i postupku ostvarivanja prava na subvencije i sa čl. 4 i 5 ugovora između Fonda i poslodavca. Na navedeni način isplaćen je iznos od 669.398,08 € i isti obuhvata i isplate po osnovu duga iz 2022. i 2023. godine; da za jedan od četiri ugovora, Zavod – Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom nije pratio realizaciju ugovora[26] o dodjeli bespovratnih sredstava za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada. Za isplatu subvencija u iznosu od 2.508,24 € po ovom ugovoru, nije obezbijeđen dokaz o kupovini opreme, što nije u skladu sa čl. 4 i 5 ugovora između Fonda i poslodavca. U slučaju nedostavljanja dokaza o kupovini sredstava za navedenu namjenu subjekat revizije je bio dužan da zatraži povraćaj neutrošenih sredstava i postupi u skladu sa članom 9 stav 5 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

P 25 - Preporučuje se Zavodu – Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom da u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i obavezama proisteklim iz ugovora zaključenog između Zavoda i poslodavca kao korisnika sredstava, vrši isplatu subvencija i prati realizaciju zaključenih ugovora.

[22] Sl list CG, br. 056/09, 018/11 …051/17, 059/21
[23] Sl. list br. 044/12, 030/12
[24] Uzorak se najvećim dijelom odnosi na subvenciju zarada (2.141.649,86 €), zatim na učešća u finansiranju ličnih troškova asistenta (iznos od 5.276,25 €) i isplatu bespovratnih sredstava za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada za zapošljavanje lica sa invaliditetom (2.508,24 €).
[25] Pravna lica su zahtijevala isplatu odjednom za više mjeseci, te je Fond nakon pristiglog zahtjeva sa dokazima izradio naloge za isplatu za više mjeseci odjednom.
[26] Ugovor br. 07-118/4-1208/3 od 22.10.2024. godine

UGOVORI O DJELU I KONSULTANTSKE USLUGE

U postupku revizije utvrđeno je da Ministarstvo finansija i Ministarstvo saobraćaja ne posjeduju interne procedure koje se odnose na zaključivanje ugovora o djelu, dok su Uprava za državnu imovinu[27] i Uprava za nekretnine[28], donijele interne procedure tokom 2024. godine, kojima se uređuje način i uslovi zaključenja ugovora, vođenje evidencije i druga pitanja koja se odnose na ugovore. Ministarstvo finansija je u 2025. godini donijelo Interno pravilo o postupku angažovanja lica po ugovoru o djelu.

P 26 - Preporučuje se Ministarstvu saobraćaja da, u cilju unapređenja upravljanja i unutrašnjih kontrola, a shodno Zakonu o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru donese interni akt kojim će se urediti postupak zaključivanja ugovora o djelu, definisati vrsta poslova za koje se može zaključiti ugovor o djelu, propisati obaveza vođenja evidencije, procedura izvještavanja o obavljenom poslu, način odobravanja isplate naknade i dr.

Revidirani subjekti revizije su tokom 2024. godine zaključivali ugovore o djelu[29] i ugovore o konsultantskim uslugama[30] sa predmetom čiji opis odgovara opisu poslova iz Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta koji su bili važeći u momentu zaključivanja ugovora, što nije u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, kojim je propisano da se za poslove koji su utvrđeni aktom o sistematizaciji sprovodi procedura popune radnog mjesta, propisano čl. 34-52.

P 27 - Potrošačke jedinice su dužne da za poslove koji su utvrđeni aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, popunu radnih mjesta vrše u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima (čl.34-52)[31].

Konsultantski ugovori Uprave za kapitalne projekte su u najvećem broju slučajeva zaključivani na period od 3 mjeseca, a za iste nijesu redovno podnošeni izvještaji o radu, što nije u skladu sa tač. 23 i 25 Uputstva o radu državnog trezora.

P 28 - Potrošačke jedinice treba da, prije isplate naknade po osnovu zaključenog ugovora, obezbijede dokaz da je lice obavilo posao za koji je angažovano, kako bi se obezbijedilo poštovanje Uputstva o radu državnog trezora (tač. 23 i 25) kojim je, između ostalog, definisano da se zahtjev za plaćanje ovjerava nakon što se utvrdi da je fizičko ili pravno lice izvršilo uslugu ili dostavilo robu.

[27] Interno pravilo o angažovanju lica po osnovu ugovora o djelu, broj 9718 od 04.09.2024. godine.
[28] Interna procedura o zaključivanju ugovora o djelu broj 01-012/24-6322 od 05.08.2024. godine.
[29] Ministarstvo finansija, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Uprava za državnu imovinu, Uprava za nekretnine i Uprava za kapitalne projekte
[30] Uprava za kapitalne projekte
[31] Sl. list CG, br. 002/18, 034/19, 008/21, 037/22

TRANSFERI INSTITUCIJAMA, POJEDINCIMA, NEVLADINOM I JAVNOM SEKTORU

Ministarstvo pravde je u 2024. godini izvršilo isplate srednjim vjerskim školama[32] u ukupnom iznosu od 1.700.000,00 €. Iako čl. 138 i 139 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju[33] propisuju da se iznosi sredstava, kojim se finansiraju srednje vjerske škole, određuju na osnovu ekonomske cijene koštanja obrazovanja učenika za obrazovni program, broja učenika, koeficijenta programske grupe u koju je obrazovni program razvrstan i drugih kriterijuma karakterističnih za obrazovni program, ustanovu i određeno područje, utvrđeno je da Ministarstvo nije izradilo metodologiju[34] za izračunavanje ekonomske cijene koštanja obrazovanja učenika za obrazovne programe.

P 29 – Potrošačka jedinica koja vrši finansiranje srednjih vjerskih škola je dužna da isto realizuje u skladu sa čl. 138 i 139 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju.

Ugovori o finansiranju srednjih vjerskih škola[35] za 2024. godinu kojim se dodjeljuju sredstava za podršku razvoju, unapređenju uslova i sprovođenje obrazovnog programa škola[36], ne sadrže član kojim se propisuje, odnosno obezbjeđuje kontrola namjenskog korišćenja dodijeljenih sredstava, kao ni obavezu sačinjavanja izvještaja korisnika o načinu trošenja budžetskih sredstava. Ministarstvo pravde nije dostavilo dokumentaciju kojom se potvrđuje sprovođenje kontrole namjenskog korišćenja dodijeljenih sredstava srednjim vjerskim školama za 2024. godinu.

P 30 - Ministarstvo pravde treba da donese internu proceduru kojom će definisati postupak i način blagovremenog vršenja kontrole namjenskog korišćenja sredstava koja se dodjeljuju vjerskim školama iz budžeta, a shodno članu 36 Zakona o državnoj upravi[37] i članu 7 stav 1 tačka 6 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru[38].

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu[39] Ministarstvu pravde su opredjeljena sredstva za podršku vjerskim obrazovnim ustanovama u okviru Programa: Uređenje, nadzor i razvoj svih nivoa obrazovnog sistema sa Aktivnosti: Podrška vjerskim obrazovnim ustanovama. Tokom 2024. godine, Ministarstvo pravde izvršilo je isplatu srednjim vjerskim obrazovnim ustanovama u ukupnom iznosu od 1.700.000,00 €. Međutim, shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave[40], Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija je trebalo biti nadležno za potpisivanje i praćenje realizacije Ugovora o finansiranju i podrški srednjim vjerskim

[32] Ugovori zaključeni između Ministarstva pravde i srednjih vjerskih škola: Gimnazija ''Sveti Sava'' i Medresa ''Mehmed Fatih''

[33] Članom 138 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju (koji je bio na snazi u 2024. godini) propisan je način finansiranja obrazovnih ustanova, tj. da ustanova stiče sredstva iz budžeta Crne Gore za jednu školsku godinu na osnovu ekonomske cijene koštanja obrazovanja učenika za određeni obrazovni program, broja učenika, odnosno djece, koeficijenta programske grupe u koju je obrazovni program razvrstan i drugih kriterijuma karakterističnih za obrazovni program, ustanovu i određeno područje.

Takođe, članom 139 stav 7 zakona, propisano je da se srednje vjerske škole (koje izvode javno važeće obrazovne programe) mogu finansirati iz budžeta Crne Gore, u skladu sa članom 138 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju.

[34] Revizoru nije dostavljeno obrazloženje-metodologija-kriterijumi kako i na koji način je određen **iznos** od 900.000,00 € koji je uplaćen SVŠ Gimnaziji ''Sveti Sava'' i iznos od 800.000,00 € koji je uplaćen SVŠ Medresi 'Mehmed Fatih''

[35] Ugovor broj 01-011/24-13077 od 12.12.2024. godine; Ugovor broj 01-011/24-13076 od 11.12.2024. godine.

[36] U Ugovorima iz prethodnog perioda, koji su ovjereni od strane Ministarsva prosvjete, nauka i inovacija, normiran je član koji je omogućavao kontrolu namjenskog korišćenja sredstava od strane ministarstva u svakom momentu

[37] „Sl.list CG“, br. 078/18, 070/21 i 052/22.

[38] „Sl. list CG“, br. 075/18 od 23.11.2018. godine

[39] „Sl.list CG", br. 086/24 od 10.09.2024. godine

[40] Uvidom u Uredbu o organizaciji i načinu rada državne uprave propisano je da Ministarstvo pravde je između ostalog zaduženo za odnose države sa vjerskim zajednicama u Crnoj Gori, registraciju i evidentiranje vjerskih zajednica u Crnoj Gori, vođenje Registra i Evidencije o vjerskim zajednicama u Crnoj Gori, dok Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija između ostalog za kreiranje, uspostavljanje i razvoj obrazovno-vaspitnog sistema, uslove za osnivanje, rad i licenciranje ustanova u oblasti obrazovanja, organizaciju rada obrazovno-vaspitnih ustanova, normative i standard za finansiranje ustanova obrazovanja i vaspitanja, normative troškova rada obrazovno-vaspitnih ustanova, davanje saglasnosti na visinu participacije za pokriće troškova obrazovanja u javnim ustanova, nadzor nad zakonitošću rada ustanova iz oblasti obrazovanja.

školama i za školsku 2024/2025. godinu[41], s obzirom da srednje vjerske škole pripadaju dijelu sistema obrazovanja[42], te su kao takve i dobile licence za izvođenje obrazovnog programa od strane Ministarstva koje je nadležno za oblast prosvjete.

P 31 - Preporučuje se Ministarstvu finansija da prilikom planiranja budžetskih sredstava godišnjim zakonom o budžetu, sredstva za finansiranje srednjih vjerskih škola opredijeli ministarstvu nadležnom za oblast prosvjete, s obzirom, da srednje vjerske škole pripadaju dijelu sistema obrazovanja i kao takve su dobile licence za izvođenje obrazovnog programa, a shodno Opštem zakonu o obrazovanju i vaspitanju.

KAPITALNI IZDACI

Revizijom je utvrđeno da Ministarstvo finansija nije propisalo jasne kriterijume po kojima su transakcije evidentirane na poziciji 4418 – Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti u ukupnom iznosu od 3.269.563,45 € predstavljene kao transakcije finansiranja, a ne kao kapitalne transakcije ili transfer.

P 32 - Potrebno je da Ministarstvo finansija inicira stvaranje zakonskih pretpostavki na osnovu kojih bi se donijeli jasni kriterijumi po kojima bi se transakcije kupovine hartija od vrijednosti mogle klasifikovati kao transakcije finansiranja.

OTPLATA OBAVEZA IZ PRETHODNOG PERIODA

Ministarstvo kulture i medija je na budžetskoj poziciji 4630 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda evidentiralo izdatak u iznosu od 209.343,13 € koji je isplaćen na osnovu debitne note N. 3242408187 od 24.6.2024. godine. Evropska agencija za obrazovanje, audiovizuelnu djelatnost i kulturu Evropske komisije (EACEA) je prilikom finansijske revizije projekata iz EU fondova koji se realizovao u periodu od 01.06.2015. do 31.05.2019. godine, konačnim revizorskim izvještajem br. PKF33-03 utvrdila da je JU Kraljevsko pozorište „Zetski dom“ koordinator projekta EU Collective Plays neopravdano utrošio iznos od 202.943,60 € (troškovi nijesu priznati kao opravdani). S obzirom da troškovi projekta nisu realizovani u skladu sa Ugovorom o dodjeli granta sa više korisnika br. 2015-1656/001-001 i amandmanima, zahtjevan je povraćaj sredstava u skladu sa debitnom notom N. 3242408187 od 13.06.2024. godine koja je na dan 27.12.2024. godine sa obračunatom dnevnom kamatom od 43.09 € iznosila 209.343,13 €.

P 33 - Potrošačke jedinice treba da donatorska sredstva koriste isključivo za troškove koji ispunjavaju kriterijume koji su propisani od strane donatora.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacije, nije u Izvještaju o neizmirenim obavezama na dan 31.12.2023. godine evidentiralo obaveze u iznosu od 32.048,52 € koje su isplaćene sa budžetske pozicije 463 – otplata obaveza iz prethodnog perioda, a koje su dospjele za plaćanje prije 2024. godine. Navedeni iznos obuhvata izdatke za izmirenje obaveza, po osnovu poreza i doprinosa na lična primanja za period novembar i decembar 2023. godine (u ukupnom iznosu od 22.065,11 €)[43] i izdatke za izmirenje duga, po osnovu poreza i doprinosa na lična primanja iz oktobra 2023. godine (u ukupnom iznosu od 9.983,41 €).[44]Ministarstvo kulture i medija, nije u Izvještaju o neizmirenim obavezama na dan 31.12.2023. godine evidentiralo izdatke u iznosu od 50.000,00 €, koji su isplaćeni

[41] Kao u slučaju prethodnih godina, a ne Ministarstvo pravde
[42] Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju
[43] Za JU Škola za osnovno i muzičko obrazovanje „Dara Čokorilo“, Nikšić
[44] Za Fakultet za Crnogorski jezik i književnost

sa budžetske pozicije 463 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda, a koji se odnose na dio duga po osnovu neizmirenih doprinosa zbog nezapošljavanja lica sa invaliditetom za period 2011-2014. godine.

P 34 - Potrošačke jedinice treba da u Izvještaju o neizmirenim obavezama prikažu sve dospjele, a neplaćene obaveze na poslednji dan (31.12.) godine za koju se sačinjavanja izvještaj.

IZVJEŠTAJ O IZDACIMA BUDŽETSKIH REZERVI

U postupku revizije utvrđeno je da je kod potrošačkih jedinica: Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore, Ministarstvo saobraćaja[45], Ministarstvo energetike[46] i Ministarstvo pravde prekoračena dozvoljena potrošnja sredstava budžetske rezerve za finansiranje djelatnosti, čiji je limit definisan u visini od 10% sredstava planiranih budžetom, što nije u skladu sa članom 3 Odluke o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve.

P 35 - Potrošačke jedinice[47] u saradnji sa Vladom Crne Gore su dužne da sredstva tekuće budžetske rezerve koriste u visini do 10% sredstava planiranih godišnjim budžetom potrošačke jedinice koja Vladi Crne Gore podnosi predlog za davanje prethodne saglasnosti za korišćenje sredstava tekuće budžetske rezerve, u skladu sa članom 3 Odluke o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve.

Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore: Shodno zaključku Vlade Crne Gore[48], iz sredstava tekuće budžetske rezerve izvršena je isplata sredstava na žiro račun Medželis islamske zajednice Podgorica, za potrebe izgradnje džamije Hadrovća u Podgorici u iznosu od 60.000,00 €. Za navedenu isplatu nije obezbijeđena propratna dokumentacija, a u zaključku Vlade nije navedena obaveza izvještavanja o utrošku navedenih sredstava, već je izvještaj o utrošenim sredstvima sa pratećom dokumentacijom[49] obezbijeđen u postupku revizije (april 2025. godine). Navedena isplata nije u skladu sa Uputstvom o radu državnog trezora kojim je definisano ovjeravanje i odobravanje plaćanja od strane potrošačkih jedinica.

Ministarstvo pravde: Zaključkom Vlade Crne Gore br. 10-081/24-5746 25.10.2024. godine, po predlogu Ministarstva pravde, u cilju implementacije Zaključka Skupštine Crne Gore broj: 33/23-8/187 od 28.12.2023. godine, odobrena su sredstva iz tekuće budžetske rezerve za finansijsku podršku rješavanja pitanja prostornih kapaciteta Muzeja islamske kulture i umjetnosti u Podgorici, u svojini Islamske zajednice u iznosu od 200.000,00 €, za koji nije priložena propratna dokumentacija i pri čemu nije navedena obaveza izvještavanja o utrošku navedenih sredstava. Navedena kupovina objekta još uvijek nije realizovana, a Mešihat islamske zajednice Crne Gore je dobio sredstva 30.10.2024. godine. Navedena isplata nije u skladu sa tačkom dva Zaključka Vlade Crne Gore[50] i Uputstvom o radu državnog trezora[51] kojim je definisano ovjeravanje i odobravanje plaćanja od strane potrošačkih jedinica.

P 36 - Potrošačke jedince koje pripremaju predlog zaključka za Vladu Crne Gore (u situacijama kada nije obezbijeđena propratna dokumentacija) treba da u predlogu zaključka navedu okviran iznos

[45] Pravni prethodnik Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
[46] Pravni prethodnik Ministarstvo energetike i rudarstva
[47] Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore, Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo energetike i Ministarstvo pravde
[48] Zaključak br. 08-430/23-6147/2 od 27.12.2023. godine
[49] Izvodi sa računa, računi i ugovor o djelu
[50] br. 10-081/24-5746 25.10.2024. godine
[51] "Sl. list CG", br. 053/14, 072/15...091/23, 032/24

za koji se traži saglasnost, a da se isplata izvrši nakon što potrošačka jedinica dostavi relevantnu računovodstvenu dokumentaciju kojom se potvrđuje nastanak troška i njegov tačan iznos.

Ministarstvo finansija: Ministarstvo finansija je plaćanje premije osiguranja po osnovu obaveze iz Ugovora o oročenoj kreditnoj liniji (BFI France - nabavka dva patrolna broda) u iznosu od 6.000.000,00 € realizovalo na osnovu Zaključka Vlade, br. 10-430/24-7124 od 19.12.2024. godine.[52] Za navedenu isplatu dostavljena je i faktura[53] sa instrukcijama za plaćanje[54], dok je uplata u iznosu od 1.000.000,00 € izvršena tokom 2025. godine[55]. U navedenom zaključku, nije navedeno da se, nakon odobrenog preusmjerenja, odobrava isplata sa pozicije tekuće budžetske rezerve u cilju obezbjeđivanja sredstava za troškove premije i finansiranje kredita za nabavku dva patrolna broda u iznosu od 6.000.000,00 € i uplate na „Foreign Military Sales" (FMS) u iznosu od 1.000.000,00 €.

P 37 - Preporučuje se da predlozi, u vezi sa dobijanjem saglasnosti za korišćenje sredstava rezervi, obezbjeđuju zaključke kojim se za isplate i evidencije trošenja javnih sredstava po ovom osnovu terete izdaci rezervi u skladu sa članom 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Iznos od 316.243,41 € isplaćen je od strane Ministarstva finansija na osnovu zaključaka Vlade, iz 2023. godine, kojima je Vlada prihvatila pristupanje Crne Gore grupi donatora u Međunarodnom udruženju za razvoj (International Development Association – IDA) s Instrumentom obavezivanja, koje je dostavilo Ministarstvo finansija i dala saglasnost da se Međunarodnom udruženju za razvoj odobri donacija u iznosu od 1.000.000,00 američkih dolara, koji će se uplatiti u tri jednake rate, na sljedeći način: prva rata do kraja 2023. godine, druga rata do kraja 2024. godine i treća rata do 30.06.2025. godine. Vlada je zadužila Ministarstvo finansija da za donaciju IDA (dio: Svjetske banke), iz Tekuće budžetske rezerve uplati sredstva u skladu sa dinamikom iz zaključka. Po ovom osnovu 19.11.2024. godine, sa pozicije tekuće budžetske rezerve, plaćeno je 316.243,41 € (II rata-330.000,00 USD). Imajući u vidu da je Vlada (Ministarstvo finansija) još u decembru 2023. godine bila upoznata sa obavezom uplate naredne dvije rate čiji je rok definisan za decembar 2024. i 2025. godine, nije postojao razlog da se navedene rate plaćaju iz sredstava tekuće budžetske rezerve koja se, shodno članu 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, koriste za neplanirane i nedovoljno planirane izdatke tokom fiskalne godine.

Ministarstvo saobraćaja: Isplata po osnovu Ugovora o pružanju savjetodavnih finansijskih usluga, u iznosu od 150.000,00 €, po predlogu Ministarstva saobraćaja, izvršena je na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore[56] kojim je Međunarodnoj finansijskoj korporaciji (IFC) odobrena isplata, sa pozicije Tekuća

[52] Zaključkom je, između ostalog, definisano da se izvrši preusmjerenje sredstava sa Ministarstva odbrane na Ministarstvo finansija, i to sa više pozicija Ministarstva odbrane na Ministarstvo finansija na poziciju 471-0 tekuća budžetska rezerva u iznosu od 7.000.000,00 €, u cilju obezbjeđivanja sredstava za troškove premije i finansiranje kredita za nabavku dva patrolna broda u iznosu od 6.000.000,00 € i uplate na „Foreign Military Sales" (FMS) u iznosu od 1.000.000,00 €. Takođe je zaduženo Ministarstvo odbrane da sve potrebne podatke za realizaciju uplate na „Foreign Military Sales" (FMS) dostavi Ministarstvu finansija koje treba da izvrši navedene uplate

[53] Br. 04-402/24-568/1 od 23.12.2024. godine

[54] U okviru ugovora o oročenoj kreditnoj liniji za kupca uz podršku Bpifrance Assurance Export u iznosu od 101.405.000,00 €, ugovoreno je plaćanje premije za osiguranje izvoza čija je vrijednost 8.67% ukupne vrijednosti ugovora, odnosno 8.791.813,50 €. Tokom pregovora o kreditnom aranžmanu dogovoreno je da će sredstva za predmetnu premiju obezbjediti Ministarstvo odbrane, kao korisnik, pri čemu je sa kreditorom dogovoreno da se premija može platiti iz dva puta. Zaključkom Vlade Crne Gore br. 10-430/24-7124/2 od 19.12.2024. godine, Vlada je dala saglasnost da se sa pozicija Ministarstva odbrane, između ostalog, izvrši preusmjeravanje na poziciju tekuće budžetske rezerve iznos od 7,00 miliona eura. Ministarstvo finansija je po tom osnovu donijelo dva rješenja o preusmjerenju broj 01-02-010/24-8629/2 od 23.12.2024. godine na iznos od 2.811.000,00 € i 4.189.000,00 €. U skladu Zaključkom Vlade Crne Gore, odlučeno je da će se od navedenog preusmjerenog iznosa 6,00 miliona eura biti iskorišćeno za plaćanje trokova premije i finansiranja kredita za nabavku dva patrolna broda, čime se pokriva prvi dio obaveze po osnovu predmetne premije

[55] Ministarstvo odbrane 02.04.2025. godine dostavilo je dopis i SWIFT potvrdu u kom se navodi da je uplata na „Foreign Military Sales" (FMS) u iznosu od 1.000.000,00 € izvršena od strane Ministarstvu finansija 25.03.2025. godine

[56] Br. 08-348/24-1834/2 od 04.04.2024. godine

budžetska rezerva, u iznosu od 300.000,00 €, za potrebe angažovanja konsultanta. Ugovorom o pružanju savjetodavnih finansijskih usluga je predviđeno plaćanje u dvije rate i to: prva rata odmah po potpisivanju ugovora, dok će se isplata druge rate izvršiti u roku od 30 dana od dostavljanja tenderske dokumentacije. Po ovom osnovu, u maju 2024. godine je isplaćen iznos od 150.000,00 € na ime prve rate iz ugovora.
Imajući u vidu da je proces sačinjavanja i dostavljanja tenderske dokumentacije uglavnom dugotrajan i da je iz priloženog ugovora bilo evidentno da će obaveza plaćanja druge rate nastati u periodu nakon isteka fiskalne godine, nije postojao razlog da se Zaključkom Vlade odobri iznos koji je veći od onog koji se odnosi na neplaniranu obavezu koja bi dospjela tokom fiskalne godine, kako je i predviđeno članom 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

P 38 - Ministarstvo finansija (Vlada/potrošačke jedinice) treba da postupa u skladu sa članom 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti kojim je definisano da se sredstava tekuće budžetske rezerve koriste za izdatke koji su neplanirani i nedovoljno planirani tokom fiskalne godine. Zaključcima Vlade potrebno je odobravati korišćenje sredstava rezervi samo za neplanirane i nedovoljno planirane isplate koje dospijevaju u toku fiskalne godine, dok je isplate koje dospijevaju u budućem periodu (nakon isteka fiskalne godine) potrebno planirati godišnjim zakonom budžeta države na budžetskoj poziciji u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Ministarstvo saobraćaja: Na osnovu Zaključaka Vlade[57] usvojena je Informacija o obezbjeđenju sredstava za otpočinajnje postupka eksproprijacije nepokretnosti u zahvatu Faze II Aerodroma Tivat na lokalitetima KO Đuraševiči i KO Mrčevac, u iznosu od 11.000.000,00 €. Navedeni iznos isplaćen je iz sredstava tekuće budžetske rezerve, 31. decembra 2024. godine. Sredstva su uplaćena na račun Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine kod komercijalne banke - Depozit za eksproprijaciju, u iznosu od 11 miliona eura, na žiro račun: 520-2816-66. Sredstva po ovom osnovu do kraja 2024. godine nisu utrošena. U postupku revizije, Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine dostavilo je informaciju da u periodu od 01.01 - 31.01.2025. godine, nije bilo isplata sa ovog računa po osnovu uplate od 11.000.000,00 €.
Ministarstvo pravde: Zaključkom Vlade Crne Gore br. 10-011/24-6744/3 od 12.12.2024. godine definisano je da Ministarstvo finansija iz tekuće budžetske rezerve, najkasnije do 15.12.2024. godine, prenese na depozitni račun **Privrednog suda Crne Gore** iznos od 7.787.128,09 €[58], radi namirenja potraživanja iz rada i po osnovu rada za sve preostale radnike privrednog društva „Radoje Dakić“ AD – u stečaju, koja nijesu izmirena u dostadašnjem toku stečajnog postupka. Uvidom u karticu prometa za period 01.01.-31.12.2024. godine sa računa Privrednog suda br. ž.r. 510-00000002115844 - Prolazni depozit 2, utvrđeno je da su navedena sredstva uplaćena 18.12.2024. godine i da do kraja 2024. godine nisu utrošena. Uvidom u Izvještaj Privrednog suda Crne Gore na dan 28.03.2025. godine i u stanje prikazano na kartici prometa sa računa Privrednog suda br. ž.r. 510-00000002115844 - Prelazni depozit 2, utvrđeno da je od iznosa 7.787.128,09 €, u periodu od 01.01.- 31.01.2025. godine isplaćen iznos 2.738.312,61 € po osnovu naloga za isplatu.

[57] Zaključak br. 10-348/24-7345/2 od 26.12. 2024. godine i izmjena zaključka br. 10-348/24-7468/2 od 30.12.2024. godine
[58] Uvidom u akt Privrednog suda SU br. 1224/24 od 26.11.2024. godine i prilog ovog akta, odnosno Ažurirani izvještaj IV – St.br. 490/16 od 25.11.2024. godine, ukupan broj radnika, čija potraživanja nijesu isplaćena u cjelosti je 1500 na dan 25.11.2024. godine, a procijenjeni iznos ukupnih obaveza sa kamatama obračunatim do dana otvaranja stečajnog postupka, a koji se odnosi na obračun neisplaćenih potraživanja za sve preostale radnike privrednog društva „Radoje Dakić“ AD- u stečaju je 7.787.128,09 €.

P 39 - Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine i Sudski savjet (Privredni sud Crne Gore) su dužni da o iznosu neutrošenih sredstava sa bankarskog računa na kraju godine obavijeste Ministarstvo finansija radi korekcija u glavnoj knjizi trezora, a shodno obavezi propisanoj Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, tačkom 96-99 Uputstva o radu državnog trezora i tačkom 6 Stručnog uputstva[59], dok je Ministarstvo finansija dužno da za iznos neutrošenih sredstva na kraj godine stornira izdatke tekuće budžetske rezerve i uveća depozite.

Ministarstvo saobraćaja: Prenos sredstava sa tekuće budžetske rezerve u iznosu od 11 miliona eura izvršen je 31.12.2024. godine samo na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore. Iznos je opredijeljen za plaćanja, visine pravične naknade nepokretnosti čija se eksproprijacija predlaže, koja će se izvršiti tokom 2025. godine, što znači da osim donijetog Zaključka Vlade nije obezbijeđena druga propratna dokumentacija kojom bi se opravdala potrošnja ovih sredstava[60]. Uvidom u analitičku karticu sa računa Depozita za eksproprijaciju, Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine br. 520-2816-66 kod komercijalne banke i potvrdu od strane subjekta revizije utvrđeno je da do dana 26.05.2025. godine nije bilo isplata po navedenom osnovu. Navedena isplata u iznosu od 11.000.000,00 € nije izvršena u skladu sa Uputstvom o radu Državnog trezora (tačke 23 i 25).
Ministarstvo pravde: Prenos sredstava u iznosu od 7.787.128,09 € izvršen je 18.12.2024. godine, na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore. Iznos je opredijeljen za plaćanja, radi namirenja potraživanja iz rada i po osnovu rada za sve preostale radnike privrednog društva „Radoje Dakić“ AD – u stečaju, koja nijesu izmirena u dostadašnjem toku stečajnog postupka, koja će se izvršiti tokom 2025. godine, što znači da osim donijetog Zaključka Vlade nije obezbijeđena druga propratna dokumentacija kojom bi se opravdala potrošnja ovih sredstava. Uvidom u analitičku karticu prometa sa računa Privrednog suda br. ž.r. 510-00000002115844 - Prelazni depozit 2 i Izvještaj Privrednog suda Crne Gore[61] utvrđeno je da do dana 22.01.2025. godine nije bilo isplata po navedenom osnovu. Do 28.3.2025. godine isplaćen je iznos od 4.945.411,24 € za 925 lica. Procedura isplate povjeriocima vrši se kada povjerioci podnesu relevantnu dokumentaciju zahtijevanu Pozivom za povjerioce-bivše radnike privrednog društva „Radoje Dakić“-u stečaju[62] za čije kompletiranje je potreban određeni vremenski period. Takođe, uvidom u Izvještaj Privrednog suda Crne Gore[63] koji je dostavljen u postupku revizije od strane Ministarstva pravde, između ostalog, zaključuje se da na usložnjenu dinamiku isplate krajnjim korisnicima utiče i rješavanje nasljedno-pravnih odnosa nakon smrti određenog broja povjerilaca, dostavljanje ovjerenog punomoćja za povjerioce koji borave van Crne Gore, rješavanje pitanja računa povjerioca koji nisu aktivni, a za koje su dati nalozi za isplatu i rješavanja činjenice da određeni broj povjerioca nije dostavio dokumentaciju na način definisan Pozivom za povjerioce.

P 40 - Ministarstvo finansija (Vlada/potrošačke jedinice) treba da sredstva tekuće budžetske rezerve koriste za izdatke koji su neplanirani i nedovoljno planirani tokom fiskalne godine[64], kako je i propisano članom 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

[59] Br. 03-400/24-2712/1 od 15.11.2024. godine
[60] Procedura isplate krajnjim korisnicima vrši se u roku od 20 dana po dostavljanju ministarstvu zahtjeva za isplatu potpisanog od strane bivšeg vlasnika eksproprisane nepokretnosti i pravosnažnog i izvršnog rješenja o eksproprijaciji od Uprave za nekretnine, odnosno po isteku roka za žalbu od 15 dana od dana dostavljanja rješenja korisniku, a shodno rokovima iz Zakonu o upravnom postupku, Zakonu o eksproprijaciji i Uputstva o načinu i postupku isplate sredstava sa računa depozita za eksproprijaciju.
[61] Su.br.217-2/25 od 04.03.2025. godine i Su. br. 308/25 od 28.03.2025. godine
[62] https://sudovi.me/pscg/sadrzaj/NxyR
[63] Su.br.217-2/25 od 04.03.2025. godine i Su. br. 308/25 od 28.03.2025. godine
[64] Ministarstvo saobraćaja: U navedenom slučaju – izvršen je samo prenos sredstava sa GRT na račun kod komercijalne banke, ali stvarni trošak zbog kojeg je izvršen prenos sredstava nije nastao u toku 2024. godine (čak ni do maja 2025. godine). Ministarstvo pravde: U

P 41 - Vlada i resorna ministarstva su dužni da prije usvajanja zaključaka ili isplate novca sa konsolidovanog računa trezora, obezbijede relevantnu dokumentaciju kojom se vrši pravdanje odobrenog iznosa, kako je i predviđeno Uputstvom o radu Državnog trezora, a u situacijama kada nije obezbijeđena propratna dokumentacija, u predlogu Zaključka treba navesti okvirni iznos za koji se traži saglasnost, a isplatu izvršiti nakon što resorno ministarstvo potvrdi opravdanost isplate na osnovu relevantne dokumentacije.

KAPITALNI BUDŽET

Procedura usvajanja kapitalnih projekata

Vlada Crne Gore je na sjednici od 28.03.2024. godine donijela Odluku o izradi kapitalnog budžeta[65]. Članom 1 navedene Odluke propisano je da se izrada kapitalnog budžeta i utvrđivanje i vrednovanje kriterijuma za izbor kapitalnih projekata vrši na način i po postupku utvrđenim navedenom Odlukom. Takođe, članom 15 Odluke je propisano da listu predloženih projekata sačinjava Ministarstvo finansija na osnovu podnijetih prijava potrošačkih jedinica i lokalnih samouprava, i da istu dostavlja Komisiji za ocjenjivanje projekata. Vlada je na sjednici od 17.05.2024. godine donijela Rješenje o imenovanju članova Komisije za ocjenjivanje projekata[66]. Komisija je Ministarstvu finansija dostavila Izvještaj o radu dana 26.09.2024. godine. Od ukupno pristiglih 216 zahtjeva za finansiranje kapitalnih projekata, Komisija je ocijenila 31 projekat koji zadovoljava kriterijume kapitalnog projekta, dok ostali projekti nijesu ispunjavali kriterijume iz članova 5 i 6 Odluke, a koji se tiču osnovnih i dopunskih uslova za predlaganje projekata za kapitalni budžet. Od 31 projekta koji je zadovoljavao kriterijume iz Odluke, Komisija je sačinila Listu od 11 prioritetnih kapitalnih projekata koje treba uvrstiti u Kapitalni budžet Crne Gore za 2025. godinu.

Savjet za javne investicije je na III sjednici od 16.10.2024. godine razmatrao pod tačkom 2 Informaciju o kandidovanim projektima za finansiranje iz Kapitalnog budžeta. Shodno članu 12 stav 3 Odluke o izradi kapitalnog budžeta kojim je definisano da Vlada može u predlog kapitalnog budžeta uvrstiti i projekte od izuzetnog značaja za državu, Savjet je na pomenutoj sjednici kandidovao dodatnih 27 projekata koje treba uvrstiti u Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2025. godinu.

Vlada Crne Gore je Zaključkom br. 10-426/24-6199/2 od 08.11.2024. godine usvojila Informaciju i zadužila Ministarstvo finansija da u Predlogu zakona o budžetu Crne Gore za 2025. godinu uvrsti 11 projekata predloženih od strane Komisije za ocjenjivanje projekata. Međutim, Zaključkom br. 10-426/24-6200/2 od 08.11.2024. godine Vlada Crne Gore je usvojila Informaciju o Predlogu liste projekata od izuzetnog državnog značaja za finansiranje iz Kapitalnog budžeta u 2025. godini i zadužila Ministarstvo finansija da u Predlogu zakona o budžetu Crne Gore za 2025. godinu uvrsti još 27 projekata koji su od izuzetnog značaja za državu.

Poređenjem projekata koji su pristigli na razmatranje Komisiji za ocjenjivanje projekata sa projektima koje je predložio Savjet, utvrđeno je da je dio projekata koje je predložio Savjet već ranije odbačen od strane Komisije kao projekti koji ne ispunjavaju osnovne i dopunske uslove predlaganja projekata za kapitalni budžet.

navedenom slučaju – izvršen je samo prenos sredstava sa GRT na račun kod komercijalne banke, ali stvarni trošak zbog kojeg je izvršen prenos sredstava nije nastao u toku 2024.godine (čak ni do maja 2025. godine).

[65] „Službeni list CG“, br. 36/24

[66] Rješenje br. 08-100/24-2584/4 od 17.05.2024. godine

P 42 – Preporučuje se Savjetu za javne investicije da kandiduje za predlog samo one kapitalne projekte koji zadovoljavaju osnovne i dopunske uslove predlaganja projekata za kapitalni budžet u cilju izvjesnije realizacije istih, a u skladu sa čl. 2, 3, 5 i 6 Odluke o izradi kapitalnog budžeta.

Autoput Bar – Boljare, dionica Smokovac – Mateševo

Posmatrajući evidentirane izdatke po vrsti, a koji su evidentirani na poziciji Ostalo (4199) utvrđeno je da se isti u cjelosti odnose na troškove eksproprijacije. Od ukupnog iznosa, ranijim vlasnicima nepokretnosti je isplaćeno ukupno 2.759.167,49 €, dok je 24.601.425,14 € u decembru mjesecu uplaćeno na račun Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine - depoziti za eksproprijaciju.

Uvidom u Obrazac 8 – Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine kao i uvidom u račun broj 907-52001-93, utvrđeno je da potrošnje sredstava nije bilo povodom isplate eksproprijacije za dionicu autoputa od Mateševa do Andrijevice, tako da su se sredstva bila neutrošena i na računu 01. februara 2025. godine. Iznos od 24.601.425,14 € je kroz Glavnu knjigu trezora evidentiran kao izdatak, međutim isti se ne može evidentirati kao izdazak dok ne dodje do konačne isplate na osnovu adekvatne dokumentacije. Predmetni račun, iako ne nosi oznaku državni[67], na kojem se nalaze ova sredstva dio je Konsolidovanog računa, u skladu sa članom 9 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Tim povodom je Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine bilo u obavezi da o neutrošenim sredstvima, u iznosu od 24.601.425,14 €, obavijesti Ministarstvo finansija koje je za isti iznos trebalo umanjiti izdatke, uvećati depozite i evidentirati ovaj iznos kao gotovinu na Konsolidovanom računu državnog trezora.

P 43 - Preporučuje se Ministarstvu finansija da neutrošena sredstva za eksproprijaciju, koja se nalaze na računu Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine i koja su evidentirana kao izdaci u 2024. godini, stornira i za isti iznos uveća depozite.

UPRAVA ZA KAPITALNE PROJEKTE

Revizijom je utvrđeno da od ukupnog iznosa od 893.767,13 € po osnovu realizacije programa "Razvojni projekti Prijestonice Cetinje", isplate u iznosu od 635.045,58 € **nemaju karakter kapitalnih projekata[68].**

P 44 – Senat Prijestonice treba da, za projekte koji se finansiraju iz kapitalnog budžeta Crne Gore i koji su od značaja za razvoj Prijestonice, kandiduje projekte koji ispunjavaju uslove shodno aktu o izradi kapitalnog budžeta, u skladu sa članom 30 Zakona o Prijestonici.

Uprava za kapitalne projekte je u 2024. godini zaključila je ugovore sa 21 opštinom na ime realizacije Programa "17 020 – Realizacija putne infrastrukture i niskogradnje". Opštine su, shodno zaključenim ugovorima, bile u obavezi da dostavljaju izvještaje o stepenu realizacije ugovora do 5-og u tekućem mjesecu za prethodni mjesec. Tokom 2024. godine, opštine nijesu ili su neredovno izvještavale Upravu za kapitalne projekte, što nije u skladu sa zaključenim ugovorima.

[67] Naziv računa - Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine – depozit za eksproprijaciju
[68] Isplate se odnose na uređenje zelenih površina, usluge organizacije zabavno muzičkog programa, realizacije marketing kampanje za manifestacije u Prijestonici i sl.

P 45 - Ministarstvo javnih radova[69] je u obavezi da prati aktivnosti na realizaciji projekata koje realizuju/sprovode potpisnici ugovora, te da obezbijedi redovnu dostavu mjesečnih izvještaja o stepenu realizacije ugovora, u skladu sa potpisanim ugovorima, do 5-og u tekućem za prethodni mjesec.

NEPRAVILNA EVIDENCIJA:

Revizijom izdataka utvrđena je sljedeća nepravilna evidencija:

- Iznos od 3.813.493,28 € (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede): Utvrđeno je da se projekat MIDAS 2, koji se finansira iz kredita, u postupku izrade budžeta planira na jednoj budžetskoj poziciji (4147-Konsultantske usluge, projekti i studije), odnosno da je izostavljena jasna ekonomska klasifikacija troškova, što prilikom realizacije projekta dovodi do evidencije troškova koja nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, je u okviru budžetske pozicije 4147 – Konsultantske usluge, projekti i studije evidentiralo i iznos od 3.813.493,28 € koji je shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, trebalo evidentirati na računima grupe: 418 – Subvencije (iznos od 2.463.971,24 € koji se odnosi na grantove) i 441 - Kapitalni izdaci (iznos od 1.349.522,04 € koji se odnosi na nabavku IT opreme, servera, pontona, opreme za kontrolu na terenu i dr.);
- Iznos od 316.200,61€ (Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine): Navedeni iznos evidentiran je u okviru računa grupe 419 - Ostali izdaci, a isti je shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština trebalo evidentirati na sledeći način: iznos od 189.806,41 € koji se odnosi na angažovanje advokatske (pravne) kancelarije – na budžetskoj poziciji 4146 – Advokatske, notarske i pravne usluge, a iznos od 126.394,20 €, koji se odnosi na kupovinu suvlasničkog dijela katastarske parcele na budžetskoj poziciji 4419 – Ostali kapitalni izdaci.
- Iznos od 506.033,91€ evidentiran je u okviru budžetske pozicije 463 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda od strane više potrošačkih jedinica[70]. Utvrđeno je da se navedeni iznos odnosi na izdatke koji imaju prirodu tekućih izdataka, i potrebno je izvršiti reklasifikaciju na sledeći način: iznos od 18.732,65 € evidentirati kao izdataka za Bruto zarade i doprinose na teret poslodavca (411), iznos od 1.914,01 € kao ostala lična primanja (412), iznos od 383.843,13 € kao ostale izdatke (419) i iznos od 101.544,12 € u okviru transfera pojedincima (431).
- Iznos od 16.048.815,48 € evidentiran je kao izdatak tekuće budžetske rezerve, po zahtjevima Ministarstva saobraćaja (iznos od 11.000.000,00 €) i Ministarstva pravde (iznos od 5.048.815,48 €). Za navedeni iznos, utvrđeno je da su sredstva krajem 2024. godine, prenesena na račune kod komercijalnih banaka i da ista nisu utrošena do 31.12.2024. godine. Za navedeni iznos je potrebno umanjiti sredstva rezerve, a uvećati depozite.
- Iznos od 24.601.425,14 € (Uprava za saobraćaj) je u decembru mjesecu uplaćen na račun Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine - depoziti za eksproprijaciju, za dionicu autoputa od Mateševa do Andrijevice. Uvidom u Obrazac 8 – Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine Ministarstva prostornog planiranja, kao i uvidom u račun broj 907-52001-93, utvrđeno je da potrošnje sredstava nije bilo povodom isplate eksproprijacije

[69] Tokom 2024. godine Uprava za kapitalne projekte. Od aprila mjeseca 2025. godine Ministarstvo javnih radova realizuje kapitalni budžet, te je kao pravnom sljedbeniku data ova preporuka.
[70] Ministarstvo finansija, Zavod za zapošljavanje, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija i Ministarstvo kulture i medija.

za dionicu autoputa od Mateševa do Andrijevice, tako da su sredstva bila neutrošena i na računu 01. februara 2025. godine. Iznos od 24.601.425,14 € je kroz Glavnu knjigu trezora evidentiran kao izdatak, međutim isti se ne može evidentirati kao izdatak dok ne dodje do konačne isplate na osnovu adekvatne dokumentacije. Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine bilo je u obavezi da o neutrošenim sredstvima, u iznosu od 24.601.425,14 €, obavijesti Ministarstvo finansija koje je za isti iznos trebalo umanjiti izdatke, uvećati depozite i evidentirati ovaj iznos kao gotovinu na Konsolidovanom računu državnog trezora.

- Iznos od 141.914,24 € (Ministarstvu saobraćaja)[71] je isplatu u iznosu od 141.914,24 €, koji se odnosi na troškove spora koji se vodi pred Komisijom za rješavanje sporova evidentiralo u okviru budžetske pozicije 4411 – Izdaci za infrastrukturu od opšteg značaja, što nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Navedeni iznos trebalo je evidentirati kao izdatak po osnovu troškova sudskih postupaka (4192).

P 46 - Potrošačke jedinice treba da evidentiraju transakcije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

JAVNI DUG (DUG LOKALNIH SAMOUPRAVA)

Revizijom je utvrđeno da Ministarstvo finansija primjenjuje odredbe Uputstva o radu Državnog trezora i Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ali da ne postoje procedure koje se odnose na način evidentiranja i izvještavanja o javnom dugu. Utvrđeno je i da opštine različito izvještavaju o stanju duga po osnovu ugovora o izvođenju radova za koji je zaključen ugovor o cesiji[72], što utiče na tačnost iskazanih podataka.

P 47 - Ministarstvo finansija treba da inicira stvaranje zakonskih pretpostavki za donošenje podzakonskog akta kojim će se precizno definisati pitanje javnog duga, a pogotovo postupak evidentiranja, otplate, usaglašavanja i izvještavanja o javnom dugu.

DRŽAVNA IMOVINA

Revizijom je utvrđeno da od šest subjekata revizije, samo Uprava za državnu imovinu u 2024. godini nije obezbijedila evidencije pokretne i nepokretne imovine kojom raspolaže, na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije[73], u skladu sa propisima o računovodstvu, jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Države i opština i razvrstavanju imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije, shodno članu 48 Zakona o državnoj imovini i čl. 6 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.

Napomena: Nakon reorganizacije državne uprave krajem 2023. godine, kojom je izvršeno razdvajanje Uprave za katastar i državnu imovinu (na Upravu za nekretnine i Upravu za državnu imovinu) postojeći softver za evidenciju imovine pripao je Upravi za nekretnine, što je ujedno razlog zbog čega Uprava za državnu imovinu nije imala obezbijeđenu evidenciju imovine.

[71] U Glavnoj knjizi nosilac ove aktivnosti je Uprava za saobraćaj, dok je potpisnik Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Vlada Crne Gore, koju predstavlja Ministarstvo saobraćaja (ranije Ministarstvo saobraćaja i pomorstva).

[72] Stanje duga po osnovu ugovora za izvođenje radova, za koji je zaključen ugovor o ustupanju potraživanja, Opština Nikšić je uključila u stanje duga, dok Opština Danilovgrad isti nije prijavila u portfoliju dugova.
Sto se tiče evidentiranja u Kreditnom registru CBCG, Opština Nikšić nema prijavljen dug po ovom osnovu, dok je za Opštinu Danilovgrad evidentiran u dijelu koji se odnosi na data jemstva.

[73] Svi revidirani subjekti, osim Uprave za državnu imovinu, su imali evidenciju osnovnih sredstava na propisanom obrascu OA i utvrđeno je da ista sadrži podatke o: nabavnoj vrijednosti, ispravci vrijednosti i sadašnjoj vrijednosti.

Tokom vršenja revizije Uprava za državnu imovinu je izvršila nabavku softvera Eviam za vođenje evidencije pokretne i nepokretne imovine kojom raspolaže i u procesu je unos popisanih osnovnih sredstava.

P 48 - Uprava za državnu imovinu je dužna da obezbijedi vođenje evidencije pokretne i nepokretne imovine, na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije, u skladu sa propisima o računovodstvu, jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Države i opština i razvrstavanju imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije, shodno članu 48 Zakona o državnoj imovini i čl. 6 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.

Uvidom u izvještaje o popisu pokretnih i nepokretnih stvari utvrđeno je da kod četiri revidirana subjekta (Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo energetike, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga i Uprava za državnu imovinu) Izvještaj ne sadrži narativni dio o utvrđenom činjeničnom stanju tokom vršenja popisa, već samo popisne liste.
U Izvještajima o popisu navedenih subjekata, komisija za popis je navodila broj rješenja kojim je imenovana i obavještenje da je izvršila popis pokretnih i nepokretnih stvari i uz izvještaj priložila tabelarni prikaz osnovnih sredstava po grupama kao i popisne liste, ali u narativnom dijelu izvještaja nije navodila stanje i ukupnu vrijednost osnovnih sredstava, materijala i sitnog inventara koji je u upotrebi, podatke o računima kod komercijalnih banaka sa stanjem na dan 31.12.2024. godine, pregled svih neizmirenih obaveza na dan 31.12.2024. godine, vrijednost i strukturu opreme koja je nabavljena za potrebe organa u 2024. godini, a koju treba dodati u knjigovodstvenu evidenciju, predlog za otpis i mišljenja zaposlenih koji rukuju pokretnim stvarima. Navedeno nije u skladu sa članom 13 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.

P 49 - Komisija za popis pokretnih i nepokretnih stvari dužna je sačiniti izvještaj o popisu koji sadrži: stanje stvari, nalaz o utvrđenim razlikama (manjkovi i viškovi), predlog za otpis pojedinih stvari koje su izgubile vrijednost, primjedbe, mišljenja zaposlenih koji rukuju pokretnim stvarima, u skladu sa članom 13 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.

U postupku revizije utvrđeno je da su svi revidirani subjekti[74], osim Ministarstva energetike, na osnovu dostavljenog Izvještaja o popisu i popisnih lista donijeli Odluku/rješenje o usvajanju popisa, kako je i propisano čl. 14 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.
Na osnovu dostavljenog Izvještaja o popisu i popisnih lista, starješina Ministarstva turizma, nije donio odluku/rješenje o otpisu opreme koju treba isknjižiti iz knjigovodstvene evidencije Ministarstva turizma, shodno članu 14 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.

P 50 - Starješina organa je dužan da na osnovu izvještaja Komisije i priloženih popisnih lista donese odluku/rješenje o prihvatanju izvještaja o izvršenom popisu i načinu rješavanja razlike na

[74] Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo turizma, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Ministarstvo vanjskih poslova i Uprava za državnu imovinu

pokretnim stvarima, shodno članu 14 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.

Revizijom je utvrđeno da Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo energetike i Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga u evidenciji posjeduju vozila čija je knjigovodstvena vrijednost 0,00 €[75], te da u 2024. godini nije vršena procjena vrijednosti, što nije u skladu sa članom 11 stav 2 Uputstva o bližem načinu vršenju popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini.

P 51 - Potrošačke jedinice su dužne da za vozila koja nemaju vrijednost ili čija je vrijednost amortizacijom dostigla iznos 0,00 € izvrši procjenju njihove vrijednosti u skladu sa članom 11 stav 2 Uputstva o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini.

Uvidom u izvještaje o popisu utvrđeno je da izvještaji revidiranih subjekata ne sadrže podatke o nepokretnoj imovini, jer shodno članu 45 Zakona o državnoj imovini, evidenciju stvari koje koristi više državnih organa vodi organ uprave nadležan za poslove imovine.
Naime, Ministarstvo vanjskih poslova[76] obavlja poslove u zgradi, gdje je smješteno i Ministarstvo finansija, koja je u vlasništvu Crne Gore, Ministarstvo turizma u zgradi u ulici IV Proleterske brigade broj 19 koja je u vlasništvu Crne Gore, Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo energetike i Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga obavljaju poslove u poslovnim prostorijama koje su im dodijeljene na korišćenje Zaključkom Vlade Crne Gore u zgradi Vektre, dok je Uprava za državnu imovinu smještena u zgradi u Bulevaru Vojvode Stanka Radonjića u kojoj je smještena i Uprava za nekretnine.
Dodatno, u Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, inspektori rada i inspektori odjeljenja inspekcije rada u Podgorici nijesu smješteni u okviru zgrade na Rimskom trgu, već u zgradi Razvršja u Podgorici, ali zakupninu i raspolaganje nad tim objektom vrši Uprava za državnu imovinu. Uprava za državnu imovinu, navedenim ministarstvima, nije dostavila akt o ustupanju poslovnih prostorija na korišćenje na osnovu kog bi ministarstva vršila vanbilansku evidenciju.

P 52 - Uprava za državnu imovinu treba da za imovinu koja se daje na korišćenje donosi akt o ustupanju i isti dostavi državnim organima koji će služiti kao osnov za vođenje evidencije.

Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo energetike, Ministarstvo turizma, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga i Uprava za državnu imovinu nije izvršilo primopredaju i popis opreme u roku koji je predviđen Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave. Takođe revidirane potrošačke jedinice nijesu vršile vanredni popis koji se, shodno članu 44 Zakona o državnoj imovini, a u vezi sa članom 10 stav 1 i 3 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini, vrši po potrebi i u slučajevima ukidanja organa, spajanja sa drugim organom i drugim slučajevima.

P 53 - Potrošačke jedinice su dužne izvrši vanredni popis po potrebi i u slučajevima ukidanja organa, spajanja sa drugim organom i drugim slučajevima i da u roku koji je propisan Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave izvrše primopredaju i popis opreme.

[75] Minsistarstvo saobraćaja ima 14 vozila čija je sadašnja vrijednost 0,00 €, Ministarstvo energetike ima 2 vozila čija je sadašnja vrijednost 0,00 €, dok Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga ima 21 vozilo čija je sadašnja vrijednost 0,00 €
[76] Za diplomatsko konzularna predstavništva, Upravi za državnu imovinu je dostavljen izvještaj o pokretnoj i nepokretnoj imovini

Nadležno ministarstvo[77] i Uprava za državnu imovinu nijesu stavili u funkciju softver za vođenje jedinstvene evidencije i registra nepokretnosti. U Upravi za državnu imovinu navode da je jedinstvena evidencija državne imovine planirana kroz Program reforme upravljanja javnim finansijama 2022-2026. godine i da je za Registar državne imovine Uprava iskoristila već postojeću platformu E-katastar kao jedinstvenu evidenciju koju je plasirala u sklopu postojećeg softvera E-katastar, podaci su plasirali kao Javni registar koji se nalazi na sajtu Uprave.

P 54 - Nadležno ministarstvo i Uprava za državnu imovinu treba da preduzmu aktivnosti u cilju stavljanja u funkciju softvera za vođenje jedinstvene evidencije i registra nepokretnosti.

Uprava za državnu imovinu, nije izvršila procjenu popisanih nepokretnosti u državnoj svojini. Shodno dobijenom pojašnjenju, radi se o izuzetno kompleksnim poslovima koji iziskuju duži vremenski period kao i značajna novčana sredstva.

P 55 - Uprava za državnu imovinu, dužna je da izvrši procjenu državne imovine kako bi se utvrdilo tačno stanje imovine u državnom vlasništvu, shodno čl. 43 Zakona o državnoj imovini.

[77] Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

SISTEMSKE PREPORUKE

U procesu revizije je utvrđeno da se pravna lica koja su dio sistema finansiranja po osnovu javnih prihoda, kao što su JP Morsko dobro, Fond za zaštitu životne sredine d.o.o., Veterinarska komora i ambulante, ne finansiraju kroz sistem budžeta Crne Gore, već kroz raspodjelu prihoda putem prihodnog modula.

S 1 - Preporučuje se da se pravna lica koja su dio sistema finansiranja po osnovu javnih prihoda finansiraju kroz sistem budžeta Crne Gore.

U procesu revizije je utvrđeno da odrebe člana 7 Zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu[78] koje se odnose na obavezu uplate i evidencije nekonsolidovanih sopstvenih prihoda javnih ustanova (kao i nakndadne potrošnje i evidencije tih sredstava), koje se finansiraju iz budžeta, su primjenjive na ograničen broj javnih ustanova. Ova ograničenost se ogleda u tome da zbog stava 5 člana 7 Zakona o budžetu za 2024. godinu, javna ustanova mora biti prepoznata organizacionom i/ili programskom klasifikacijom godišnjeg zakona o budžetu kako bi bila predmet konsolidacije.

S 2 - Preporučuje se Skupštini Crne Gore da razmotri mogućnost, da u cilju usklađivanja sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, izmijeni normu godišnjeg zakona o budžetu koja se odnosi na konsolidaciju sopstvenih prihoda javnih ustanova, na način da se u Glavnoj knjizi trezora evidentiraju svi nekonsolidovani primici i izdaci (sopstveni prihodi, donacije i drugi, kao i njihova potrošnja) svih javnih ustanova koje se finansiraju iz budžeta Crne Gore.

Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na otvaranje računa kod komercijalnih banaka, utvrđeno je da su isti otvoreni uz prethodno odobrenje Ministarstva finansija i da nose naziv „Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine-Depozit za eksproprijaciju“ i „Prelazni depozit Privrednog suda Crne Gore“, ali da isti u svom nazivu nemaju oznaku „državni“, što nije u skladu sa tačkom 82 a) Uputstva o radu državnog trezora i članom 10 stav 3 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, kojim je propisano da državni bankarski računi moraju imati oznaku „državni“.

S 3 - Preporučuje se Ministarstvu finansija da u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore obezbijedi regulativu kojom će se omogućiti adekvatna primjena člana 10 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti kojom bi svi bankarski računi, koji su u funkciji budžeta, nosili oznaku „državni“.

Rukovodilac Kolegijuma

_____

dr Milan Dabović, član Senata

[78] “Sl. list CG", br. 124/23 i 086/24

Sadržaj

MIŠLJENJE I PREPORUKE 1

I OPŠTI DIO 29

1. PRAVNI OSNOV ZA VRŠENJE REVIZIJE 29

2. OPŠTI PODACI O SUBJEKTU REVIZIJE 29

3. VRSTA, PREDMET, CILJ I OBUHVAT REVIZIJE 30

4. KRITERIJUMI REVIZIJE 31

5. METODE REVIZIJE 32

6. SISTEM EVIDENCIJE 32

II UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE 33

1. PLANIRANJE I IZVRŠENJE BUDŽETA 34

1.1. Zakon o budžetu za 2024. godinu 34

1.2. Tekući budžet 36

1.3. Izvršenje budžeta 37

2. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I RAČUNSKA TAČNOST 38

2.1. Izvještaj o novčanim tokovima 52

2.2. Izvori finansiranja deficita/upotreba suficita 53

2.3. Raspored sredstava sa centralnog računa 54

2.4. Glavni račun trezora 56

2.5. Drugi bankarski računi 58

2.6. Konsolidovani račun trezora 59

2.7. Glavna knjiga trezora 59

2.8. Izvještaj o neizmirenim obavezama 60

2.8.1. Obaveze Fonda za zdravstveno osiguranje 64

2.9. Prekoračenje budžetske potrošnje 65

3. GOTOVINSKI DEPOZITI DRŽAVE 67

4. ZAVRŠNI PORESKI RAČUN 70

4.1. Reprogram poreskog potraživanja 74

5. PRIMICI BUDŽETA 80

5.1. Tekući prihodi (ostali prihodi) 80

5.2. Primici od prodaje imovine 85

5.3. Primici od otplate kredita 88

5.4. Donacije i transferi 91

5.5. Pozajmice i krediti 94

5.6. Hedžing aranžamani 96

6. IZDACI BUDŽETA 99
6.1. TEKUĆI IZDACI 99
6.1.1. Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca (411) 99
6.1.2. Konsultantske usluge, projekti i studije (4147) 102
6.1.3. Kamate (416) 106
6.1.4. Subvencije (418) 109
6.1.5. Izdaci za usluge (419) 112
6.2. TRANSFERI ZA SOCIJALNU ZAŠTITU 116
6.2.1. Prava iz socijalne zaštite (421) 116
6.2.2. Naknade nezaposlenim licima (422) 119
6.2.3. Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja (423) 120
6.3. TRANSFERI INSTITUCIJAMA, POJEDINCIMA, NEVLADINOM I JAVNOM SEKTORU 122
6.4. KAPITALNI IZDACI 127
6.4.1. Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti (4418) 127
6.5. POZAJMICE I KREDITI 129
6.6. OTPLATA DUGOVA 131
6.6.1. Otplata duga (461) 131
6.6.2. Otplata garancija (462) 134
6.6.3. Otplata obaveza iz prethodnog perioda 136
7. IZVJEŠTAJ O IZDACIMA BUDŽETSKIH REZERVI 139
8. KAPITALNI BUDŽET 148
8.1. Procedura usvajanja kapitalnih projekata 148
8.2. Uprava za saobraćaj 149
8.3. Uprava za kapitalne projekte 154
9. JAVNI DUG 159
9.1. Državni dug 160
9.2. Dug lokalnih samouprava 163
9.3. Državne garancije 167
10. DRŽAVNA IMOVINA 169
10.1. Jedinstvena evidencija državne imovine 174
11. CENTRALIZOVANE JAVNE NABAVKE 175
12. SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA 176
III REALIZACIJA PREPORUKA 178

I OPŠTI DIO

1. PRAVNI OSNOV ZA VRŠENJE REVIZIJE

Pravni osnov za vršenje revizije Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu sadržan je u: Ustavu Crne Gore, član 144 ("Službeni list Crne Gore", br. 001/07 i 038/13); Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji, član 9 ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 028/04, 027/06 i 078/06, "Službeni list Crne Gore", br. 017/07, 073/10, 040/11, 031/14 i 070/17); Godišnjem planu revizija Državne revizorske institucije za 2025. godinu (INTERNO br. 06-038/24-282 od 26.12.2024. godine; INTERNO br. 06-038/25-13 od 21.02.2025. godine; INTERNO br. 06-038/25-13/2 od 17.04.2025. godine). Revizija je vršena u skladu sa: Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Službeni list Crne Gore", br. 07/15); Poslovnikom Državne revizorske institucije ("Službeni list Crne Gore", br. 03/15 i 94/24); Smjernicama za vršenje revizije završnog računa budžeta države; Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije; Smjernicama za izradu, praćenje i kontrolu realizacije preporuka Državne revizorske institucije; INTOSAI[79] okvirom profesionalnih objava (IFPP)[80].

2. OPŠTI PODACI O SUBJEKTU REVIZIJE

Subjekt revizije je Vlada Crne Gore - Ministarstvo nadležno za poslove finansija i potrošačke jedinice obuhvaćene Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu. Zakonom o državnoj upravi[81] je propisano da poslove državne uprave vrše ministarstva i drugi organi uprave. Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave osnovana su ministarstva i organi uprave, utvrđene upravne oblasti za koje se organi državne uprave osnivaju, kao i organizacija i način rada državne uprave i uređena druga pitanja od značaja za organizaciju i rad državne uprave. Ministar je starješina ministarstva. Starješina organa uprave predstavlja, rukovodi i organizuje rad u organu uprave. Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave[82] bilo je formirano 19 ministarstava i 27 organa uprave. Novom Uredbom[83] od 23.07.2024. godine, formirano je 25 ministarstava i 26 organa uprave, dok je sa izmjenom koja je izvršena u septembru[84], državna uprava imala 25 ministarstava i 25 organa državne uprave. Ministarstvo može da ima najviše tri državna sekretara koji za svoj rad odgovaraju ministru i Vladi. Ministarstvo ima sekretara, jednog ili više generalnih direktora koji upravljaju poslovima pripreme javnih politika, propisa i drugim poslovima u užoj oblasti rada ministarstva. Starješina organa uprave predstavlja, rukovodi i organizuje rad u organu uprave. Starješina organa uprave može imati jednog ili više pomoćnika koji rukovode i organizuju rad u jednoj ili više unutrašnjih organizacionih jedinica, odnosno oblasti rada.[85]

Za izvršenje budžeta države, u skladu Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti[86], odgovoran je ministar finansija, dok je za zakonito korišćenje sredstava odobrenih potrošačkoj jedinici odgovoran budžetski izvršilac. Funkciju ministra finansija tokom 2024. godine obavljao je Novica Vuković. Sjedište Ministarstva je u Podgorici, ulica Stanka Dragojevića br. 1.

[79] Međunarodna organizacija vrhovnih revizorskih institucija
[80] INTOSAI Framework of Professional Pronouncements
[81] "Službeni list Crne Gore", br. 078/18, 070/21, 052/22
[82] "Službeni list Crne Gore", br. 098/23, 102/23, 113/23, 071/24, 072/24, 090/24, 093/24, 093/24, 104/24 i 117/24
[83] "Službeni list Crne Gore", br. 071/24
[84] "Službeni list Crne Gore", br.90/24
[85] „Službeni list Crne Gore", br. 078/18 od 04.12.2018, 070/21 od 25.06.2021, 052/22 od 13.05.2022
[86] "Službeni list Crne Gore", br. 020/14 od …125/23, 011/25

3. VRSTA, PREDMET, CILJ I OBUHVAT REVIZIJE

Vrsta revizije - Državna revizorska institucija je izvršila finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu, odnosno za period od 01.01. - 31.12.2024. godine.

Predmet revizije je Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu, dostavljen Državnoj revizorskoj instituciji aktom broj 03-400/21-19897/1 od 10. juna 2025. godine (DRI br. 01-035/25-117/192 od 17. juna 2025. godine). U skladu sa članom 68 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti revizijom je kontrolisano: početno i završno stanje Konsolidovanog računa državnog trezora, pregled izvršenih odstupanja u odnosu na planirane iznose, izvještaj o uzetim pozajmicama, izvještaj o izdacima budžetskih rezervi, izvještaj o garancijama datim tokom fiskalne godine, izvještaj o kapitalnim projektima, izvještaj o realizaciji programskog budžeta, izvještaj o državnom dugu i izdatim garancijama, izvještaj o poreskim i neporeskim potraživanjima iz člana 12 Zakona, Izvještaj o primicima i izdacima koji nijesu uključeni u konsolidovani račun trezora i izvještaj o stanju neizmirenih obaveza koje nemaju karakter pozajmica u skladu sa članom 14 stav 2 Zakona.

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja da li su finansijski izvještaji, u svim materijalnim aspektima sastavljeni u skladu s važećim okvirom finansijskog izvještavanja, dok je c**ilj revizije pravilnosti** izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi.

Obuhvat revizije - Revizijom Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu je obuhvaćen sistem planiranja, evidentiranja i izvještavanja u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština[87] i Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave[88]. Pored dokumentacije i izvještaja koji su kontrolisani kod Ministarstva finansija – Državni trezor, obuhvaćeni su i pojedinačni finansijski izvještaji, evidencija i dokumentacija po potrošačkim jedinicama. U skladu sa predmetom revizije vršena je provjera u dijelu:

- Primitaka kod potrošačkih jedinica, u skladu sa odabranim uzorkom: Ministarstvo finansija, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, Ministarstvo unutrašnjih poslova/Uprava policije, Uprava za državnu imovinu, Zavod za zapošljavanje, Agencija za investicije Crne Gore, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, Fond za obeštećenje, Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore i dr;
- Neizmirenih obaveza kod svih potrošačkih jedinica prvog nivoa;
- Izdataka (po linijama izdataka) kod potrošačkih jedinica, u skladu sa odabranim uzorkom: Ministarstvo finansija, Ministarstvo energetike i rudarstva, Ministarstvo kulture i medija, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo pravde, Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva/Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o

[87] ("Službeni list Crne Gore", br. 072/16, 106/20, 080/21)
[88] ("Službeni list Crne Gore", br. 023/14, 071/19, 047/24)

porodici i demografije, Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Reginonalni ronilački centar za podvodno dunamiranje i obuku ronilaca, Uprava za državnu imovinu, Uprava za kapitalne projekte, Uprava za nekretnine, Uprava za saobraćaj, Uprava za saradnju sa dijasporom/Ministarstvo dijaspore, Uprava za željeznice, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore i dr;

- Kapitalnog budžeta kod Uprave za kapitalne projekte i Uprave za saobraćaj;
- Imovine kod Ministarstva saobraćaja, Ministarstva energetike, Ministarstva turizma, Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Ministarstva vanjskih poslova i Uprave za državnu imovinu;
- Centralizovanih javnih nabavki koje je u toku 2024. godine sprovodila Uprava za državnu imovinu;
- Sistema unutrašnjih finansijskih kontrola kod Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstva odbrane, Ministarstva kulture i medija;
- Izdataka budžetske rezerve kod Ministarstva finansija, Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Ministarstva saobraćaja, Ministarstva energetike i rudarstva, Ministarstva pravde, Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstva kulture i medija i Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore.

4. KRITERIJUMI REVIZIJE

Identifikovani kriterijumi za područja koja su predmet revizije su: kriterijumi na osnovu kojih se kontroliše objektivnost i istinitost finansijskih izvještaja (odgovarajuća računovodstvena načela i standardi za javni sektor, računovodstveni propisi, i usvojene računovodstvene politike za javni sektor) i kriterijumi za kontrolu pravilnosti sprovedenih aktivnosti (zakoni i propisi koji su relevantni za vršenje djelatnosti subjekata revizije).

FINANSIJSKA REVIZIJA	Zakon o budžetu Crne Gore za 2024. godinu; Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti; Zakon o poreskoj administraciji; Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština; Pravilnik o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave; Pravilnik o poreskom knjigovodstvu i druga podzakonska akta.
REVIZIJA PRAVILNOSTI	Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti; Zakon o državnoj upravi; Zakon o javnim nabavkama; Zakon o državnoj imovini; Zakon o obligacionim odnosima; Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru; Zakon o poreskoj administraciji; Zakon o državnim službenicima i namještenicima; Zakon o radu; Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru; Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica; Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje; Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom; Zakon o kontroli državne pomoći; Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata; Naredba o načinu uplate javnih prihoda; Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave; Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština; Pravilnik/Odluka o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve; Uputstvo o radu državnog trezora i druga podzakonska akta za sprovođenje navedenih zakona, kolektivni ugovori, interne procedure subjekata revizije i dr.

5. METODE REVIZIJE

Revizija je planirana i izvršena u skladu sa INTOSAI okvirom profesionalnih objava, kojim se omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne greške, da su sastavljeni u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja i da su poslovne aktivnosti, finansijske transakcije i informacije usklađene sa zakonskim, podzakonskim aktima i drugim propisima. U fazi planiranja finansijske revizije utvrđena je materijalnost na nivou od 0,54% što čini 18.916.217,88 € od ukupnih izdataka ili 20.051.284,58 € od ukupnih primitaka za finansijske izvještaje kao cjelinu, odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to značajno ne utiče na njihovu istinitost i objektivnost.

6. SISTEM EVIDENCIJE

Sistem evidencije budžeta Crne Gore zasnovan je na gotovinskoj ili modifikovanoj gotovinskoj osnovi. Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu sastavljen je na osnovu Glavne knjige trezora koja se vodi u Ministarstvu finansija i na osnovu evidencija potrošačkih jedinica. Potrošačke jedinice koje pripremaju finansijske izvještaje u skladu sa Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave[89] i dostavljaju ih do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu na sljedećim obrascima: Izvještaj o novčanim tokovima I – ekonomska klasifikacija, Izvještaj o novčanim tokovima II - funkcionalna klasifikacija, Izvještaj o novčanim tokovima III, Izvještaj o novčanim tokovima IV, Izvještaj o neizmirenim obavezama, Konsolidovani izvještaj potrošačke jedinice koja u svom sastavu ima javne ustanove, Izvještaj o konsolidovanoj budžetskoj potrošnji, Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine i Izvještaj o načinu utroška sredstava tekuće budžetske rezerve.

[89] "Službeni list Crne Gore", br. 023/14, 071/19, 047/24

II UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

1. PLANIRANJE I IZVRŠENJE BUDŽETA

1.1. Zakon o budžetu za 2024. godinu

Zakon o budžetu Crne Gore za 2024. godinu donijela je Skupština Crne Gore 28. decembra 2023. godine[90]. Zakonom je planiran gotovinski deficit u iznosu od 235.613.603,24 € , dok je pokriće deficita budžeta planirano iz transakcija finansiranja i kapitalnih transakcija u iznosu od 135.613.603,17 € i smanjenja gotovinskih depozita u iznosu od 100.000.000,07 €, kao što je prezentirano u narednoj tabeli:

Tabela 1 – Zakon o budžetu za 2024. godinu, budžetski rezultat i izvori finansiranja

	OPIS	Zakon o budžetu Crne Gore za 2024. godinu
1	**Prihodi budžeta**	**2.717.253.768,31**
111	**Porezi**	**1.883.468.951,56**
112	**Doprinosi za socijalnu zaštitu**	**605.399.047,95**
113	**Takse**	**15.851.544,50**
114	**Naknade**	**62.823.080,65**
115	**Ostali prihodi**	**108.411.143,65**
116	**Donacije**	**41.300.000,00**
2	**Izdaci budžeta**	**2.952.867.371,55**
21	**Tekući izdaci**	**1.166.042.870,31**
211	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	678.019.320,28
212	Ostala lična primanja	19.768.273,65
213	Rashodi za materijal	52.143.833,05
214	Rashodi za usluge	73.577.243,01
215	Rashodi za tekuće održavanje	39.656.509,62
216	Kamate	138.394.018,82
217	Renta	13.860.013,61
218	Subvencije	67.146.268,96
219	Ostali izdaci	83.477.389,31
22	**Transferi za socijalnu zaštitu**	**1.011.019.497,22**
23	**Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru**	**415.058.728,12**
24	**Kapitalni izdaci**	**274.510.177,95**
26	**Rezerve**	**60.880.000,00**
27	**Otplata garancija**	**2,00**
28	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**25.356.095,95**
3	**SUFICIT/DEFICIT**	**-235.613.603,24**
31	**PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT**	**-97.219.584,42**
4	**IZVORI FINANSIRANJA GOTOVINSKOG DEFICITA/UPOTREBA SUFICITA+ GOTOVINSKI DEPOZITI**	**235.613.603,24**
41	**IZVORI FINANSIRANJA GOTOVINSKOG DEFICITA / UPOTREBA GOTOVINSKOG SUFICITA**	**135.613.603,17**
42	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**131.892.605,17**
421	Pozajmice	**645.364.106,47**
422	Otplata glavnice duga	518.719.396,30
423	Primici od otplate kredita	9.747.904,00
424	Date pozajmice i krediti	4.500.009,00
43	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA (označenih kao transakcije finansiranja)**	**3.720.998,00**
431	Primici od prodaje imovine	6.000.000,00
432	Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti	2.279.002,00
45	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**-100.000.000,07**

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Budžetu Crne Gore za 2024. godinu iz septembra mjeseca, povećan je plan budžetskih prihoda u iznosu od 55.394.380,22 €, kao i plan budžetskih rashoda u iznosu od 56.750.255,16 €, dok je deficit budžeta planiran u iznosu od 236.969.478,18 €. Planirano je da se budžetski deficit finansira iz pozitivnog bilansa transakcija finasniranja u iznosu od

[90] Sl. list CG“ br. 124/23

153.229.788,45 €, bilansa kapitalnih transakcija u iznosu od 3.720.998,00 €, uz korišćenje gotovine u iznosu od 80.018.691,73€, kao što slijedi:

Tabela 2 – Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu

	OPIS	Zakon o budžetu Crne Gore za 2024. godinu	Razlika	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Budžetu Crne Gore za 2024. godinu
1	**Prihodi budžeta**	**2.717.253.768,31**	**55.394.380,22**	**2.772.648.148,53**
111	**Porezi**	**1.883.468.951,56**	**46.846.704,84**	**1.930.315.656,40**
112	**Doprinosi za socijalnu zaštitu**	**605.399.047,95**	**-20.000.000,00**	**585.399.047,95**
113	**Takse**	**15.851.544,50**	**0,00**	**15.851.544,50**
114	**Naknade**	**62.823.080,65**	**0,00**	**62.823.080,65**
115	**Ostali prihodi**	**108.411.143,65**	**13.547.675,38**	**121.958.819,03**
116	**Donacije**	**41.300.000,00**	**15.000.000,00**	**56.300.000,00**
2	**Izdaci budžeta**	**2.952.867.371,55**	**56.750.255,16**	**3.009.617.626,71**
21	**Tekući izdaci**	**1.166.042.870,31**	**48.313.814,51**	**1.214.356.684,82**
211	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	678.019.320,28	20.782.807,76	698.802.128,04
212	Ostala lična primanja	19.768.273,65	54.898,75	19.823.172,40
213	Rashodi za materijal	52.143.833,05	-29.254,64	52.114.578,41
214	Rashodi za usluge	73.577.243,01	3.211.720,79	76.788.963,80
215	Rashodi za tekuće održavanje	39.656.509,62	-585.165,00	39.071.344,62
216	Kamate	138.394.018,82	10.301.247,00	148.695.265,82
217	Renta	13.860.013,61	-299.475,14	13.560.538,47
218	Subvencije	67.146.268,96	14.000.001,00	81.146.269,96
219	Ostali izdaci	83.477.389,31	877.033,99	84.354.423,30
22	**Transferi za socijalnu zaštitu**	**1.011.019.497,22**	**-2.050.000,00**	**1.008.969.497,22**
23	**Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru**	**415.058.728,12**	**2.554.456,65**	**417.613.184,77**
24	**Kapitalni izdaci**	**274.510.177,95**	**1.131.971,11**	**275.642.149,06**
26	**Rezerve**	**60.880.000,00**	**10.000.000,00**	**70.880.000,00**
27	**Otplata garancija**	**2,00**	**0,00**	**2,00**
28	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**25.356.095,95**	**-3.199.987,11**	**22.156.108,84**
3	**SUFICIT/DEFICIT**	**-235.613.603,24**	**-1.355.874,94**	**-236.969.478,18**
31	**PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT**	**-97.219.584,42**	**8.945.372,06**	**-88.274.212,36**
4	**IZVORI FINANSIRANJA GOTOVINSKOG DEFICITA/UPOTREBA SUFICITA+ GOTOVINSKI DEPOZITI**	**235.613.603,24**	**1.355.874,94**	**236.969.478,18**
41	**IZVORI FINANSIRANJA GOTOVINSKOG DEFICITA / UPOTREBA GOTOVINSKOG SUFICITA**	**135.613.603,17**	**21.337.183,28**	**156.950.786,45**
42	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**131.892.605,17**	**21.337.183,28**	**153.229.788,45**
421	Pozajmice	645.364.106,47	7.550.403,28	652.914.509,75
422	Otplata glavnice duga	518.719.396,30	-14.232.280,00	504.487.116,30
423	Primici od otplate kredita	9.747.904,00	0,00	9.747.904,00
424	Date pozajmice i krediti	4.500.009,00	445.500,00	4.945.509,00
43	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA (označenih kao transakcije finansiranja)**	**3.720.998,00**	**0,00**	**3.720.998,00**
431	Primici od prodaje imovine	6.000.000,00	0,00	6.000.000,00
432	Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti	2.279.002,00	0,00	2.279.002,00
45	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**-100.000.000,07**	**19.981.308,34**	**-80.018.691,73**

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu planirane su promjene na prihodnoj strani u djelu smanjenja prihoda od doprinosa u iznosu od 20.000.000,00 €, dok je povećanje prihoda planirano od poreza u iznosu od 46.846.704,84 €, ostalih prihoda u iznosu od 13.547.675,38 € i donacija u iznosu od 15.000.000,00 €. Na strani izdataka, najveće promjene odnose se na: bruto zarade i doprinose na teret poslodavca u iznosu od 20.782.807,76 €, otplatu glavnice duga u iznosu od 14.232.280,00 €, subvencije u iznosu od 14.000.001,00 €, kamate u iznosu od 10.301.247,00 €, kao i budžetsku rezervu u iznosu od 10.000.000,00 €.

1.2. Tekući budžet

Tekući budžet iskazan u koloni planirano[91] za 2024. godinu, dobijen je kao rezultat korekcija utvrđenih izmjenama i dopunama Zakona, kao i preusmjeravanjima u skladu sa članom 45 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti[92]. Neto preusmjerenja prikazana su narednoj tabeli:

Tabela 3 – Budžet nakon preusmjerenja i rebalansa (tekući budžet) po ekonomskoj klasifikaciji

OPIS		Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Budžetu Crne Gore za 2024. godinu	Neto preusmjeravanja	Tekući budžet
1	**Prihodi budžeta**	**2.772.648.148,53**	**0,00**	**2.772.648.148,53**
111	**Porezi**	**1.930.315.656,40**	**0,00**	**1.930.315.656,40**
112	**Doprinosi za socijalnu zaštitu**	**585.399.047,95**	**0,00**	**585.399.047,95**
113	**Takse**	**15.851.544,50**	**0,00**	**15.851.544,50**
114	**Naknade**	**62.823.080,65**	**0,00**	**62.823.080,65**
115	**Ostali prihodi**	**121.958.819,03**	**0,00**	**121.958.819,03**
116	**Donacije**	**56.300.000,00**	**0,00**	**56.300.000,00**
2	**Izdaci budžeta**	**3.009.617.626,71**	**-1.187.719,85**	**3.008.429.906,86**
21	**Tekući izdaci**	**1.214.356.684,82**	**18.578.758,72**	**1.232.935.443,54**
211	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	698.802.128,04	-4.318.371,82	694.483.756,22
212	Ostala lična primanja	19.823.172,40	3.828.712,50	23.651.884,90
213	Rashodi za materijal	52.114.578,41	-6.487.373,58	45.627.204,83
214	Rashodi za usluge	76.788.963,80	7.896.072,89	84.685.036,69
215	Rashodi za tekuće održavanje	39.071.344,62	-1.675.018,95	37.396.325,67
216	Kamate	148.695.265,82	-3.626.395,22	145.068.870,60
217	Renta	13.560.538,47	1.025.775,83	14.586.314,30
218	Subvencije	81.146.269,96	1.940.154,97	83.086.424,93
219	Ostali izdaci	84.354.423,30	19.995.202,10	104.349.625,40
22	**Transferi za socijalnu zaštitu**	**1.008.969.497,22**	**2.647.514,54**	**1.011.617.011,76**
23	**Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru**	**417.613.184,77**	**15.460.380,61**	**433.073.565,38**
24	**Kapitalni izdaci**	**275.642.149,06**	**-18.165.040,12**	**257.477.108,94**
26	**Rezerve**	**70.880.000,00**	**-19.210.867,82**	**51.669.132,18**
27	**Otplata garancija**	**2,00**	**0,00**	**2,00**
28	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**22.156.108,84**	**-498.465,78**	**21.657.643,06**
3	**SUFICIT/DEFICIT**	**-236.969.478,18**	**1.187.719,85**	**-235.781.758,33**
31	**PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT**	**-88.274.212,36**	**-2.438.675,37**	**-90.712.887,73**
4	**IZVORI FINANSIRANJA GOTOVINSKOG DEFICITA/UPOTREBA SUFICITA+ GOTOVINSKI DEPOZITI**	**236.969.478,18**	**-1.187.719,85**	**235.781.758,33**
41	**IZVORI FINANSIRANJA GOTOVINSKOG DEFICITA / UPOTREBA GOTOVINSKOG SUFICITA**	**156.950.786,45**	**-1.187.719,85**	**155.763.066,60**
42	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**153.229.788,45**	**312.280,15**	**153.542.068,60**
421	Pozajmice	652.914.509,75		652.914.509,75
422	Otplata glavnice duga	504.487.116,30	0,00	504.487.116,30
423	Primici od otplate kredita	9.747.904,00		9.747.904,00
424	Date pozajmice i krediti	4.945.509,00	-312.280,15	4.633.228,85
43	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA (**	**3.720.998,00**	**-1.500.000,00**	**2.220.998,00**
431	Primici od prodaje imovine	6.000.000,00	0,00	6.000.000,00
432	Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti	2.279.002,00	1.500.000,00	3.779.002,00
45	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**-80.018.691,73**	**0,00**	**-80.018.691,73**

Revizijom nijesu utvrđene nepravilnosti u djelu preusmjeravanja po ekonomskoj i programskoji klasifikaciji. Najveći dio preusmjeravanja izvršen je u korist diskrecionih izdataka kao što su: transferi inistitucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, rashodi za usluge i ostali izdaci, pri čemu su umanjena sredstva rezervi i kapitalnih izdataka.

[91] Kolona planirano je sastavni dio Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu
[92]"Sl. list CG", br. 020/14, 056/14, 070/17, 004/18, 055/18, 066/19, 070/21, 145/21, 027/23 i 125/23

1.3. Izvršenje budžeta

Predlogom zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu iskazan je gotovinski budžetski deficit u iznosu od 247.548.326,08 €, a modifikovani gotovinski deficit u iznosu od 258.835.753,58 €. Ostvareni gotovinski deficit 247.548.326,08 €, povećanje gotovinskih depozita 209.194.418,65 € i negativan bilans kapitalnih transakcija (transakcije finansiranja) 907.988,99 € finansirani su iz bilansa transakcija finansiranja u iznosu od 457.650.733,72 €. Analitički podaci u vezi sa gotovinskim transakcijama sa osnovnom strukturom prihoda, izdataka i izvorima finansiranja deficita prikazani su u narednoj tabeli:

Tabela 4 – Budžetski bilans centralnog nivoa u 2024. godini

	OPIS	Tekući budžet	IZVRŠENJE
1	**Prihodi budžeta**	**2.772.648.148,53**	**2.755.717.266,87**
111	**Porezi**	**1.930.315.656,40**	**1.968.599.583,26**
112	**Doprinosi za socijalnu zaštitu**	**585.399.047,95**	**584.706.543,51**
113	**Takse**	**15.851.544,50**	**16.259.315,63**
114	**Naknade**	**62.823.080,65**	**53.128.166,68**
115	**Ostali prihodi**	**121.958.819,03**	**92.168.304,41**
116	**Donacije**	**56.300.000,00**	**40.855.353,38**
2	**Izdaci budžeta**	**3.008.429.906,86**	**3.003.265.592,95**
21	**Tekući izdaci**	**1.232.935.443,54**	**1.191.701.976,50**
211	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	694.483.756,22	675.239.256,99
212	Ostala lična primanja	23.651.884,90	20.705.195,26
213	Rashodi za materijal	45.627.204,83	40.058.022,25
214	Rashodi za usluge	84.685.036,69	81.306.308,29
215	Rashodi za tekuće održavanje	37.396.325,67	33.868.346,91
216	Kamate	145.068.870,60	149.286.400,39
217	Renta	14.586.314,30	13.501.000,00
218	Subvencije	83.086.424,93	88.788.160,52
219	Ostali izdaci	104.349.625,40	88.949.285,89
22	**Transferi za socijalnu zaštitu**	**1.011.617.011,76**	**1.008.167.754,31**
23	**Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru**	**433.073.565,38**	**429.189.252,32**
24	**Kapitalni izdaci**	**257.477.108,94**	**299.125.382,53**
26	**Rezerve**	**51.669.132,18**	**48.809.282,96**
27	**Otplata garancija**	**2,00**	**5.849.367,67**
28	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**21.657.643,06**	**20.422.576,66**
3	**SUFICIT/DEFICIT**	**-235.781.758,33**	**-247.548.326,08**
31	**PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT**	**-90.712.887,73**	**-98.261.925,69**
4	**IZVORI FINANSIRANJA GOTOVINSKOG DEFICITA/UPOTREBA SUFICITA+ GOTOVINSKI DEPOZITI**	**235.781.758,33**	**247.548.326,08**
41	**IZVORI FINANSIRANJA GOTOVINSKOG DEFICITA / UPOTREBA GOTOVINSKOG SUFICITA**	**155.763.066,60**	**456.742.744,73**
42	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**153.542.068,60**	**457.650.733,72**
421	Pozajmice	652.914.509,75	942.124.812,59
422	Otplata glavnice duga	504.487.116,30	495.640.543,03
423	Primici od otplate kredita	9.747.904,00	20.319.169,15
424	Date pozajmice i krediti	4.633.228,85	9.152.704,99
43	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA (označenih kao transakcije finansiranja)**	**2.220.998,00**	**-907.988,99**
431	**Primici od prodaje imovine**	**6.000.000,00**	**2.361.574,46**
4311	Primici od prodaje finansijske imovine		
4312	Primici od prodaje nefinansijske imovine		2.361.574,46
432	**Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti**	3.779.002,00	3.269.563,45
44	**Primljeni transferi**	**0,00**	**0,00**
45	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**-80.018.691,73**	**209.194.418,65**
46	**Neto povećanje/smanjenje obaveza**	**0,00**	**11.287.427,50**
461	Stanje obaveza na dan 31.12.kraj tekuće godine		22.198.606,82
462	Stanje obaveza na dan 31.12.kraj prethodne godine		10.911.179,32
49	**Korigovani izdaci**	**3.008.429.906,86**	**3.014.553.020,45**
50	**Gotovinski prilivi**	**2.772.648.148,53**	**2.755.717.266,87**
6	**MODIFIKOVANI GOTOVINSKI DEFICIT/SUFICIT**	**-235.781.758,33**	**-258.835.753,58**
61	**IZVORI FINANSIRANJA MODIFIKOVANOG GOTOVINSKOG DEFICITA / UPOTREBA MODIFIKOVANOG GOTOVINSKOG SUFICITA**	**235.781.758,33**	**258.835.753,58**
611	BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA	153.542.068,60	457.650.733,72
612	BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA (označenih kao transakcije finansiranja)	2.220.998,00	-907.988,99
613	Primljeni transferi	0,00	0,00
614	NETO PROMJENA NEIZMIRENIH OBAVEZA	0,00	11.287.427,50
7	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**-80.018.691,73**	**209.194.418,65**

2. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I RAČUNSKA TAČNOST

Revizijom finansijskih izvještaja potrošačkih jedinica je utvrđeno da u Predlogu zakona o završnom računu budžeta za 2024. godinu[93], struktura izvora finansiranja izdataka Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja, nije prikazana u skladu sa stvarno ostvarenim izvorima finansiranja. U obrazloženju Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu, iskazani izvori finansiranja Fonda veći su kod namjenskih prihoda u iznosu od 67.978.799,38 €[94].

Ministarstvo finansija je dužno da u potpunosti usklađuje plan glavne knjige Trezora, po izvorima finansiranja sa planom prihoda navedenim godišnjim zakonom o budžetu i da u obrazloženju predloga zakona o završnom računu budžeta iskazuje izvore finansiranja u skladu sa planiranim i ostvarenim prihodima.

Revizijom finansijskih izvještaja potrošačkih jedinica utvrđeni su i neispravno izrađeni finansijski izvještaji kod: Uprave za vode koja je iskazala opšte prihode u iznosu od 324.843,67 € i namjenske prihode u iznosu od 206.083,84 €, dok su u Glavnoj knjizi Trezora evidentirani opšti prihodi u iznosu od 274.870,67 €, a namjenski prihodi u iznosu od 256.056,84 €; Ministarstva kulture i medija koje je iskazalo opšte prihode u iznosu od 24.400.520,44 € i prihode od donacija u iznosu od 63.819,32 €, dok su u Glavnoj knjizi Trezora evidentirani opšti prihodi u iznosu od 24.376.970,90 €, a prihodi od donacija u iznosu od 87.368,86 €; Poreske uprave koja je iskazala rashode za usluge u iznosu od 617.013,20 €, ostale izdatke u iznosu od 1.966.120,09 €, a kapitalne izdatke u iznosu od 875.053,91 €, dok je u Predlogu zakona o budžetu Crne Gore navedeno da su rashodi za usluge 1.719.088,67 €, ostali izdaci 1.560.929,16 €, a kapitalni izdaci u iznosu od 178.453,91 €.

Potrošačke jedinice su dužne Ministarstvu finansija dostavljati tačne finansijske izvještaje u skladu sa članom 44 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.[95]

Predlog zakona o završnom računu budžeta ne sadrži obavezne izvještaje[96] u skladu sa članom 68 stav 2 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, već su oni sastavni dio obrazloženja Predloga zakona o završnom računu budžeta.

Vlada Crne Gore je dužna da u Predlogu zakona o završnom računu budžeta Crne Gore uključi sve obavezne izvještaje u skladu sa članom 68 Zakona budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

[93] Kao posljedica neispravnog iskazivanja izvora finansiranja potrošnje u Glavnoj knjizi Trezora. Za više pogledati nivo ostvarenih doprinosa penzijskog i invalidskog osiguranja naveden u članu 3 Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu, „Budžet državnih fondova“ u okviru dijela „Obrazloženja“, kao i dio koji se odnosi na Fond penzijskog i invalidskog osiguranja u okviru dijela „Obrazloženje organizacione klasifikacije budžeta“.

[94] Obrazloženjem predloga zakona o završnom računu budžeta su iskazani namjenski prihodi u iznosu od 600.727.360,03 €, dok je u Predlogu zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu u članu 3 navedeno da su doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje (namjenski prihodi Fonda PIO) ostvareni u iznosu od 532.748.560,65 €.

[95] "Sl. list CG", br. 020/14, 056/14, 070/17, 004/18, 055/18, 066/19, 070/21, 145/21, 027/23 i 125/23

[96] Pregled izvršenih odstupanja u odnosu na planirane iznose; izvještaj o uzetim pozajmicama; izvještaj o izdacima budžetskih rezervi; izvještaj o garancijama datim tokom fiskalne godine; izvještaj o kapitalnim projektima; izvještaj o realizaciji programskog budžeta; izvještaj o državnom dugu i datim garancijama; izvještaj o poreskim i neporeskim potraživanjima iz člana 12 ovog zakona; izvještaj o primicima i izdacima javnih ustanova koji nijesu uključeni u konsolidovani račun trezora; izvještaj o stanju neizmirenih obaveza koje nemaju karakter pozajmica u skladu sa članom 14 stav 2 ovog zakona.

U narednom tabelarnom pregledu je dat zbirni prikaz materijalno značajnih grešaka koje utiču na tačnost izvještaja navedenih u Predlogu zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu:

Tabela 5 - Zbirni prikaz materijalno značajnih grešaka

OPIS		IZVRŠENJE	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (+)	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (-)	KORIGOVANO STANJE
1	Prihodi budžeta	2.755.717.266,87	4.843.591,72	1.625.753,37	2.758.935.105,22
111	Porezi	1.968.599.583,26	0,00	0,00	1.968.599.583,26
112	Doprinosi za socijalnu zaštitu	584.706.543,51	0,00	0,00	584.706.543,51
113	Takse	16.259.315,63	0,00	0,00	16.259.315,63
114	Naknade	53.128.166,68	1.625.753,37	0,00	54.753.920,05
115	Ostali prihodi	92.168.304,41	3.217.838,35	1.625.753,37	93.760.389,39
116	Donacije	40.855.353,38	0,00	0,00	40.855.353,38
2	Izdaci budžeta	3.003.265.592,95	6.623.477,95	45.427.882,66	2.964.461.188,24
21	Tekući izdaci	1.191.701.976,50	3.200.181,68	28.731.119,03	1.166.171.039,15
211	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	675.239.256,99	18.732,65	0,00	675.257.989,64
212	Ostala lična primanja	20.705.195,26	1.914,01	0,00	20.707.109,27
213	Rashodi za materijal	40.058.022,25	0,00	0,00	40.058.022,25
214	Rashodi za usluge	81.306.308,29	189.806,41	3.813.493,28	77.682.621,42
215	Rashodi za tekuće održavanje	33.868.346,91	0,00	0,00	33.868.346,91
216	Kamate	149.286.400,39	0,00	0,00	149.286.400,39
217	Renta	13.501.000,00	0,00	0,00	13.501.000,00
218	Subvencije	88.788.160,52	2.463.971,24	0,00	91.252.131,76
219	Ostali izdaci	88.949.285,89	525.757,37	24.917.625,75	64.557.417,51
22	Transferi za socijalnu zaštitu	1.008.167.754,31	1.845.835,91	0,00	1.010.013.590,22
221	Prava iz oblasti socijalne zaštite	212.995.359,84	0,00	0,00	212.995.359,84
222	Sredstva za tehnološke viškove	26.016.571,37	0,00	0,00	26.016.571,37
223	Prava iz oblasti PIO	730.408.864,31	0,00	0,00	730.408.864,31
224	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite	22.113.621,28	1.845.835,91	0,00	23.959.457,19
225	Ostala prava iz zdravstvenog osiguranja	16.633.337,51	0,00	0,00	16.633.337,51
23	Transferi institucijama, pojedincima I NVO	429.189.252,32	101.544,12	0,00	429.290.796,44
24	Kapitalni izdaci	299.125.382,53	1.475.916,24	141.914,24	300.459.384,53
26	Rezerve	48.809.282,96	0,00	16.048.815,48	32.760.467,48
27	Otplata garancija	5.849.367,67	0,00	0,00	5.849.367,67
28	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	20.422.576,66	0,00	506.033,91	19.916.542,75
3	SUFICIT/DEFICIT	-247.548.326,08	-1.779.886,23	-43.802.129,29	-205.526.083,02
31	PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT	-98.261.925,69	-1.779.886,23	-43.802.129,29	-56.239.682,63
4	IZVORI FINANSIRANJA + GOTOVINSKI DEPOZITI	247.548.326,08	1.779.886,23	43.802.129,29	205.526.083,02
41	IZVORI FINANSIRANJA	456.742.744,73	0,00	1.071.892,44	455.670.852,29
42	BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA	457.650.733,72	0,00	65.962,44	457.584.771,28
421	Pozajmice	942.124.812,59	0,00	0,00	942.124.812,59
4211	Pozajmice i krediti od domaćih izvora	0,00	0,00	0,00	0,00
4212	Pozajmice i krediti od inostranih izvora	942.124.812,59	0,00	0,00	942.124.812,59
422	Otplata glavnice duga	495.640.543,03	0,00	0,00	495.640.543,03
4221	Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima	206.764.325,04	0,00	0,00	206.764.325,04
4222	Otplata hartija od vrijednosti i kredita nerezidentima	288.876.217,99	0,00	0,00	288.876.217,99
423	Primici od otplate kredita	20.319.169,15	0,00	65.962,44	20.253.206,71
424	Date pozajmice i krediti	9.152.704,99	0,00	0,00	9.152.704,99
43	BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA	-907.988,99	0,00	1.005.930,00	-1.913.918,99
431	Primici od prodaje imovine	2.361.574,46	0,00	1.005.930,00	1.355.644,46
4311	Primici od prodaje finansijske imovine		0,00	0,00	0,00
4312	Primici od prodaje nefinansijske imovine	2.361.574,46	0,00	1.005.930,00	1.355.644,46
432	Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti	3.269.563,45	0,00	0,00	3.269.563,45
45	NETO PROMJENA GOTOVINE	209.194.418,65	-1.779.886,23	-42.730.236,85	250.144.769,27
46	Neto povećanje/smanjenje obaveza	11.287.427,50	0,00	0,00	11.287.427,50
461	Stanje obaveza na dan 31.12. tekuće godine	22.198.606,82	0,00	0,00	22.198.606,82
462	Stanje obaveza na dan 31.12. prethodne godine	10.911.179,32	0,00	0,00	10.911.179,32
49	Korigovani izdaci	3.014.553.020,45	6.623.477,95	45.427.882,66	2.975.748.615,74
50	Gotovinski prilivi	2.755.717.266,87	4.843.591,72	1.625.753,37	2.758.935.105,22
6	MODIFIKOVANI GOTOVINSKI DEFICIT/SUFICIT	-258.835.753,58	-1.779.886,23	-43.802.129,29	-216.813.510,52
61	IZVORI FINANSIRANJA	258.835.753,58	1.779.886,23	43.802.129,29	216.813.510,52
611	BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA	457.650.733,72	0,00	65.962,44	457.584.771,28
612	BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA	-907.988,99	0,00	1.005.930,00	-1.913.918,99
614	NETO PROMJENA NEIZMIRENIH OBAVEZA	11.287.427,50	0,00	0,00	11.287.427,50
7	NETO PROMJENA GOTOVINE	209.194.418,65	-1.779.886,23	-42.730.236,85	250.144.769,27

U skladu sa nalazima revizije, neophodno je korigovati iskazane tokove u Predlogu zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu u sljedećim iznosima:

- **Ostale prihode evidentirane na grupi računa 715 treba umanjiti za 1.625.753,37 € i uvećati naknade - grupa računa 714 u istom iznosu po osnovu naknada za državni premjer i katastar nepokretnosti;**
- **Ostale prihode treba uvećati u iznosu od 3.217.838,35 €, koji se odnose na:**
  - neevidentirane prihode po osnovu konvencija zdravstvenog osiguranja zaključenih sa drugim državama u iznosu od 1.845.835,91 €, uz uvećanje ostalih prava iz zdravstvene zaštite, na grupi računa 424;
  - prihode od kamata od kredita za samozapošljavanje u iznosu od 65.962,44 €, uz umanjenje Primitaka od otplate kredita na poziciji 731 u istom iznosu;
  - prihode od kamata po osnovu neblagovremene uplate obaveza od strane lokalne samouprave, po osnovu primitaka od prodaje državne imovine u iznosu od 1.005.930,00 €, uz umanjenje Primitaka od prodaje državne imovine na poziciji 721;
  - neevidentirane prihode od ekonomskog državljanstva u iznosu od 300.110,00 €, uz istovremeno uvećanje depozita u istom iznosu;
- **Rashode za usluge (grupa računa 414) je potrebno umanjiti u iznosu od 3.813.493,28 €, a uvećati:**
  - grupu računa 418 – Subvencije u iznosu od 2.463.971,24 € po osnovu datih grantova;
  - grupu računa 441 – Kapitalni izdaci po osnovu nabavljene opreme i izvršenih građevinskih radova u iznosu od 1.349.522,04 €;
- **Ostale izdatke (grupa računa 419) je potrebno umanjiti u iznosu od 24.917.625,75 € , a uvećati:**
  - depozite u iznosu od 24.601.425,14 € po osnovu neutrošenih sredstava za eksproprijaciju zemljišta;
  - grupu računa 414 - Rashodi za usluge u iznosu od 189.806,41 € po osnovu troškova konsultantskih usluga u arbitražnom postupku;
  - grupu računa 441 - Kapitalni izdaci u iznosu od 126.394,20 € za kupovinu suvlasničkog dijela parcele;
- **Kapitalne izdatke evidentirane na grupi računa 441 je potrebno umanjiti u iznosu od 141.914,24 €, a uvećati grupu računa 419 – Ostali izdaci po osnovu troškova sudskog spora;**
- **Otplatu obaveza iz prethodnog perioda (grupa računa 463) je potrebno umanjiti u iznosu od 506.033,91 € i uvećati:**
  - bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca na grupi računa 411 u iznosu od 18.732,65 €,
  - ostala lična primanja na grupi računa 412 u iznosu od 1.914,01 €;
  - ostale izdatke na računu 419 u iznosu od 383.843,13 € po osnovu isplata naknada za nematerijalnu štetu i povraćaja nenamjenski utrošenih donatorskih sredstava;
  - transfere institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru (grupa računa 431) u iznosu od 101.544,12 €, po osnovu isplate stare devizne štednje;
- **Izdatke Tekuće budžetske rezerve evidentirane na grupi računa 471 je potrebno umanjiti za 16.048.815,48 €, a uvećati depozite u istom iznosu. Umanjenje izdataka tekuće budžetske rezerve se odnosi na neutrošena sredstava za otpočinjanje eksproprijacije nepokretnosti u zahvatu Faze II Aerodroma Tivat u iznosu od 11.000.000,00 €, kao i na neutrošena sredstva za namirenje potraživanja radnika privrednog društva „Radoje Dakić“ AD u iznosu od 5.048.815,48 €.**

Prožimajući uticaj odnosi se na gotovinski deficit koji nakon izvršenih korekcija iznosi 205.526.083,02 €, dok je u Predlogu zakona o završnom računu budžeta za 2024. godinu iskazan u iznosu od 247.548.326,08 € i modifikovani gotovinski deficit koji nakon izvršenih korekcija iznosi 216.813.510,52 €, a u Predlogu zakona o završnom računu budžeta za 2024. godinu 258.835.753,58 €.

Ministarstvo finansija je dužno da evidenciju i finansijske izvještaje uskladi sa članom 9 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Narednim tabelarnim pregledima, dat je analitički prikaz pojedinačnih nepravilnosti sa uticajem na finansijske iskaze koji su definisani Zakonom i podzakonskim aktima.

Utvrđena nepravilnost u dijelu evidencije javnih prihoda odnosi se na umanjenje ostalih prihoda u iznosu od 1.625.753,37 € i uvećanje naknada, bez uticaja na promjenu budžetskog rezultata i neto promjenu gotovine, kako je iskazano u narednoj tabeli:

Tabela 6 - Tabela nepravilnosti u evidenciji prihoda budžeta

OPIS		IZVRŠENJE	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (+)	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (-)	KORIGOVANO STANJE
1	**Prihodi budžeta**	**2.755.717.266,87**	**1.625.753,37**	**1.625.753,37**	**2.755.717.266,87**
111	Porezi	1.968.599.583,26	0,00	0,00	1.968.599.583,26
112	Doprinosi za socijalnu zaštitu	584.706.543,51	0,00	0,00	584.706.543,51
113	Takse	16.259.315,63			16.259.315,63
114	Naknade	53.128.166,68	1.625.753,37		54.753.920,05
115	Ostali prihodi	92.168.304,41		1.625.753,37	90.542.551,04
116	Donacije	40.855.353,38			40.855.353,38
2	**Izdaci budžeta**	**3.003.265.592,95**	**0,00**	**0,00**	**3.003.265.592,95**
21	**Tekući izdaci**	**1.191.701.976,50**	**0,00**	**0,00**	**1.191.701.976,50**
22	**Transferi za socijalnu zaštitu**	**1.008.167.754,31**	**0,00**	**0,00**	**1.008.167.754,31**
23	**Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru**	**429.189.252,32**			429.189.252,32
24	**Kapitalni izdaci**	**299.125.382,53**			299.125.382,53
26	**Rezerve**	**48.809.282,96**			**48.809.282,96**
27	**Otplata garancija**	**5.849.367,67**			**5.849.367,67**
28	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**20.422.576,66**			**20.422.576,66**
3	SUFICIT/DEFICIT	-247.548.326,08	1.625.753,37	1.625.753,37	-247.548.326,08
31	PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT	-98.261.925,69	1.625.753,37	1.625.753,37	-98.261.925,69
4	IZVORI FINANSIRANJA	247.548.326,08	-1.625.753,37	-1.625.753,37	247.548.326,08
41	**IZVORI FINANSIRANJA +GOTOVINSKI DEPOZITI**	**456.742.744,73**	**0,00**	**0,00**	**456.742.744,73**
42	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**457.650.733,72**	**0,00**	**0,00**	**457.650.733,72**
421	Pozajmice	942.124.812,59	0,00	0,00	942.124.812,59
422	Otplata glavnice duga	495.640.543,03	0,00	0,00	495.640.543,03
423	Primici od otplate kredita	20.319.169,15			20.319.169,15
424	Date pozajmice i krediti	9.152.704,99			9.152.704,99
43	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA (označenih kao transakcije finansiranja)**	**-907.988,99**	**0,00**	**0,00**	**-907.988,99**
431	Primici od prodaje imovine	2.361.574,46	0,00	0,00	2.361.574,46
432	Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti	3.269.563,45			3.269.563,45
44	**Primljeni transferi**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
45	NETO PROMJENA GOTOVINE	209.194.418,65	1.625.753,37	1.625.753,37	209.194.418,65
46	**Neto povećanje/smanjenje obaveza**	**11.287.427,50**	**0,00**	**0,00**	**11.287.427,50**
49	**Korigovani izdaci**	**3.014.553.020,45**	**0,00**	**0,00**	**3.014.553.020,45**
50	Gotovinski prilivi	2.755.717.266,87	1.625.753,37	1.625.753,37	2.755.717.266,87
6	MODIFIKOVANI GOTOVINSKI DEFICIT/SUFICIT	-258.835.753,58	1.625.753,37	1.625.753,37	-258.835.753,58
61	IZVORI FINANSIRANJA	258.835.753,58	-1.625.753,37	-1.625.753,37	258.835.753,58
7	NETO PROMJENA GOTOVINE	209.194.418,65	1.625.753,37	1.625.753,37	209.194.418,65
	UTVRĐENE GREŠKE		1.625.753,37	1.625.753,37	

Utvrđena nepravilnost u dijelu evidencije javnih prihoda odnosi se na umanjenje primitaka od prodaje državne imovine u iznosu od 1.005.930,00 € i uvećanje ostalih prihoda. Ova korekcija smanjuje iskazani budžetski deficit bez uticaja na neto promjenu gotovine, kako je iskazano u narednoj tabeli:

Tabela 7 - Tabela nepravilnosti u evidenciji prihoda budžeta

OPIS		IZVRŠENJE	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (+)	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (-)	KORIGOVANO STANJE
1	Prihodi budžeta	2.755.717.266,87	1.005.930,00	0,00	2.756.723.196,87
111	Porezi	1.968.599.583,26	0,00	0,00	1.968.599.583,26
112	Doprinosi za socijalnu zaštitu	584.706.543,51	0,00	0,00	584.706.543,51
113	Takse	16.259.315,63	0,00	0,00	16.259.315,63
114	Naknade	53.128.166,68	0,00	0,00	53.128.166,68
115	Ostali prihodi	92.168.304,41	1.005.930,00	0,00	93.174.234,41
116	Donacije	40.855.353,38	0,00	0,00	40.855.353,38
2	Izdaci budžeta	3.003.265.592,95	0,00	0,00	3.003.265.592,95
21	Tekući izdaci	1.191.701.976,50	0,00	0,00	1.191.701.976,50
22	Transferi za socijalnu zaštitu	1.008.167.754,31	0,00	0,00	1.008.167.754,31
23	Transferi institucijama, pojedincima I nvo	429.189.252,32	0,00	0,00	429.189.252,32
24	Kapitalni izdaci	299.125.382,53	0,00	0,00	299.125.382,53
26	Rezerve	48.809.282,96	0,00	0,00	48.809.282,96
27	Otplata garancija	5.849.367,67	0,00	0,00	5.849.367,67
28	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	20.422.576,66	0,00	0,00	20.422.576,66
3	SUFICIT/DEFICIT	-247.548.326,08	1.005.930,00	0,00	-246.542.396,08
31	PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT	-98.261.925,69	1.005.930,00	0,00	-97.255.995,69
4	IZVORI FINANSIRANJA + GOTOVINSKI DEPOZITI	247.548.326,08	-1.005.930,00	0,00	246.542.396,08
41	IZVORI FINANSIRANJA	456.742.744,73	0,00	1.005.930,00	455.736.814,73
42	BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA	457.650.733,72	0,00	0,00	457.650.733,72
43	BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA	-907.988,99	0,00	1.005.930,00	-1.913.918,99
431	Primici od prodaje imovine	2.361.574,46	0,00	1.005.930,00	1.355.644,46
4311	Primici od prodaje finansijske imovine		0,00	0,00	0,00
4312	Primici od prodaje nefinansijske imovine	2.361.574,46	0,00	1.005.930,00	1.355.644,46
432	Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti	3.269.563,45	0,00	0,00	3.269.563,45
44	Primljeni transferi	0,00	0,00	0,00	0,00
45	NETO PROMJENA GOTOVINE	209.194.418,65	1.005.930,00	1.005.930,00	209.194.418,65
46	Neto povećanje/smanjenje obaveza	11.287.427,50	0,00	0,00	11.287.427,50
49	Korigovani izdaci	3.014.553.020,45	0,00	0,00	3.014.553.020,45
50	Gotovinski prilivi	2.755.717.266,87	1.005.930,00	0,00	2.756.723.196,87
6	MODIFIKOVANI GOTOVINSKI DEFICIT/SUFICIT	-258.835.753,58	1.005.930,00	0,00	-257.829.823,58
61	IZVORI FINANSIRANJA	258.835.753,58	-1.005.930,00	0,00	257.829.823,58
611	BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA	457.650.733,72	0,00	0,00	457.650.733,72
612	BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA	-907.988,99	0,00	1.005.930,00	-1.913.918,99
613	Primljeni transferi	0,00	0,00	0,00	0,00
614	NETO PROMJENA NEIZMIRENIH OBAVEZA	11.287.427,50	0,00	0,00	11.287.427,50
7	NETO PROMJENA GOTOVINE	209.194.418,65	1.005.930,00	1.005.930,00	209.194.418,65
	UTVRĐENE GREŠKE		1.005.930,00	0,00	

Utvrđena nepravilnost u dijelu evidencije javnih prihoda odnosi se na umanjenje primitaka od otplate kredita u iznosu od 65.962,44 € i uvećanje ostalih prihoda. Ova korekcija smanjuje iskazani budžetski deficit bez uticaja na neto promjenu gotovine, kako je iskazano u narednoj tabeli:

Tabela 8 – Tabela nepravilnosti u evidenciji prihoda budžeta

OPIS		IZVRŠENJE	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (+)	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (-)	KORIGOVANO STANJE
1	**Prihodi budžeta**	**2.755.717.266,87**	**65.962,44**	**0,00**	**2.755.783.229,31**
112	Doprinosi za socijalnu zaštitu	584.706.543,51	0,00	0,00	584.706.543,51
113	Takse	16.259.315,63	0,00	0,00	16.259.315,63
114	Naknade	53.128.166,68	0,00	0,00	53.128.166,68
115	Ostali prihodi	92.168.304,41	65.962,44	0,00	92.234.266,85
116	Donacije	40.855.353,38	0,00	0,00	40.855.353,38
2	**Izdaci budžeta**	**3.003.265.592,95**	**0,00**	**0,00**	**3.003.265.592,95**
21	**Tekući izdaci**	**1.191.701.976,50**	**0,00**	**0,00**	**1.191.701.976,50**
22	**Transferi za socijalnu zaštitu**	**1.008.167.754,31**	**0,00**	**0,00**	**1.008.167.754,31**
23	**Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru**	**429.189.252,32**	0,00	0,00	429.189.252,32
24	**Kapitalni izdaci**	**299.125.382,53**	0,00	0,00	299.125.382,53
26	**Rezerve**	**48.809.282,96**	0,00	0,00	**48.809.282,96**
27	**Otplata garancija**	**5.849.367,67**	0,00	0,00	**5.849.367,67**
28	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**20.422.576,66**	0,00	0,00	**20.422.576,66**
3	**SUFICIT/DEFICIT**	**-247.548.326,08**	**65.962,44**	**0,00**	**-247.482.363,64**
31	**PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT**	**-98.261.925,69**	**65.962,44**	**0,00**	**-98.195.963,25**
4	**IZVORI FINANSIRANJA +GOTOVINSKI DEPOZITI**	**247.548.326,08**	**-65.962,44**	**0,00**	**247.482.363,64**
41	**IZVORI FINANSIRANJA**	**456.742.744,73**	**0,00**	**65.962,44**	**456.676.782,29**
42	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**457.650.733,72**	**0,00**	**65.962,44**	**457.584.771,28**
421	Pozajmice	942.124.812,59	0,00	0,00	942.124.812,59
422	Otplata glavnice duga	495.640.543,03	0,00	0,00	495.640.543,03
423	Primici od otplate kredita	20.319.169,15	0,00	65.962,44	20.253.206,71
424	**Date pozajmice i krediti**	**9.152.704,99**	0,00	0,00	9.152.704,99
43	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA**	**-907.988,99**	**0,00**	**0,00**	**-907.988,99**
44	**Primljeni transferi**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
45	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**65.962,44**	**65.962,44**	**209.194.418,65**
46	**Neto povećanje/smanjenje obaveza**	**11.287.427,50**	**0,00**	**0,00**	**11.287.427,50**
49	**Korigovani izdaci**	**3.014.553.020,45**	**0,00**	**0,00**	**3.014.553.020,45**
50	**Gotovinski prilivi**	**2.755.717.266,87**	**65.962,44**	**0,00**	**2.755.783.229,31**
6	**MODIFIKOVANI GOTOVINSKI DEFICIT/SUFICIT**	**-258.835.753,58**	**65.962,44**	**0,00**	**-258.769.791,14**
61	**IZVORI FINANSIRANJA**	**258.835.753,58**	**-65.962,44**	**0,00**	**258.769.791,14**
611	BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA	457.650.733,72	0,00	65.962,44	457.584.771,28
612	BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA	-907.988,99	0,00	0,00	-907.988,99
613	Primljeni transferi	0,00	0,00	0,00	0,00
614	NETO PROMJENA NEIZMIRENIH OBAVEZA	11.287.427,50	0,00	0,00	11.287.427,50
7	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**65.962,44**	**65.962,44**	**209.194.418,65**
	UTVRĐENE GREŠKE		**65.962,44**	**65.962,44**	

Utvrđena nepravilnost u dijelu evidencije javnih prihoda odnosi se na uvećanje ostalih prihoda u iznosu od 300.110,00 €, po osnovu prihoda od ekonomskog državljanstva. Utvrđena nepravilnost koriguje budžetski rezultat na način što umanjuje iskazani gotovinski deficit, pri čemu uvećava neto promjenu gotovine, kako je iskazano u narednoj tabeli:

Tabela 9 - Tabela nepravilnosti u evidenciji prihoda

OPIS		IZVRŠENJE	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (+)	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (-)	KORIGOVANO STANJE
1	**Prihodi budžeta**	**2.755.717.266,87**	**300.110,00**	**0,00**	**2.756.017.376,87**
111	Porezi	1.968.599.583,26	0,00	0,00	1.968.599.583,26
112	Doprinosi za socijalnu zaštitu	584.706.543,51	0,00	0,00	584.706.543,51
113	Takse	16.259.315,63	0,00	0,00	16.259.315,63
114	Naknade	53.128.166,68	0,00	0,00	53.128.166,68
115	Ostali prihodi	92.168.304,41	300.110,00	0,00	92.468.414,41
116	Donacije	40.855.353,38	0,00	0,00	40.855.353,38
2	**Izdaci budžeta**	**3.003.265.592,95**	**0,00**	**0,00**	**3.003.265.592,95**
21	**Tekući izdaci**	**1.191.701.976,50**	**0,00**	**0,00**	**1.191.701.976,50**
22	**Transferi za socijalnu zaštitu**	**1.008.167.754,31**	**0,00**	**0,00**	**1.008.167.754,31**
23	**Transferi institucijama, pojedincima i NVO**	**429.189.252,32**	0,00	0,00	429.189.252,32
24	**Kapitalni izdaci**	**299.125.382,53**	0,00	0,00	299.125.382,53
26	**Rezerve**	**48.809.282,96**	0,00	0,00	**48.809.282,96**
27	**Otplata garancija**	**5.849.367,67**	0,00	0,00	**5.849.367,67**
28	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**20.422.576,66**	0,00	0,00	**20.422.576,66**
3	**SUFICIT/DEFICIT**	**-247.548.326,08**	**300.110,00**	**0,00**	**-247.248.216,08**
31	**PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT**	**-98.261.925,69**	**300.110,00**	**0,00**	**-97.961.815,69**
4	**IZVORI FINANSIRANJA +GOTOVINSKI DEPOZITI**	**247.548.326,08**	**-300.110,00**	**0,00**	**247.248.216,08**
41	**IZVORI FINANSIRANJA**	**952.383.287,76**	**0,00**	**0,00**	**952.383.287,76**
42	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**457.650.733,72**	**0,00**	**0,00**	**457.650.733,72**
43	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA (**	**-907.988,99**	**0,00**	**0,00**	**-907.988,99**
44	**Primljeni transferi**	**495.640.543,03**	**0,00**	**0,00**	**495.640.543,03**
45	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**704.834.961,68**	**300.110,00**	**0,00**	**705.135.071,68**
46	**Neto povećanje/smanjenje obaveza**	**11.287.427,50**	**0,00**	**0,00**	**11.287.427,50**
49	**Korigovani izdaci**	**3.014.553.020,45**	**0,00**	**0,00**	**3.014.553.020,45**
50	**Gotovinski prilivi**	**2.755.717.266,87**	**300.110,00**	**0,00**	**2.756.017.376,87**
6	**MODIFIKOVANI GOTOVINSKI DEFICIT/SUFICIT**	**-258.835.753,58**	**300.110,00**	**0,00**	**-258.535.643,58**
61	**IZVORI FINANSIRANJA**	**258.835.753,58**	**-300.110,00**	**0,00**	**258.535.643,58**
7	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**704.834.961,68**	**300.110,00**	**0,00**	**705.135.071,68**
	UTVRĐENE GREŠKE		**300.110,00**	**0,00**	

Utvrđena nepravilnost u dijelu evidencije javnih prihoda i rashoda se odnosi na uvećanje ostalih prihoda i uvećanje ostalih prava iz oblasti zdravstvene zaštite u iznosu od 1.845.835,91 €, bez uticaja na promjenu budžetskog rezultata i neto promjenu gotovine, kako je iskazano u narednoj tabeli:

Tabela 10 - Tabela nepravilnosti u evidenciji prihoda i izdataka budžeta

OPIS		IZVRŠENJE	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (+)	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (-)	KORIGOVANO STANJE
1	**Prihodi budžeta**	**2.755.717.266,87**	**1.845.835,91**	**0,00**	**2.757.563.102,78**
111	Porezi	1.968.599.583,26	0,00	0,00	1.968.599.583,26
112	Doprinosi za socijalnu zaštitu	584.706.543,51	0,00	0,00	584.706.543,51
113	Takse	16.259.315,63			16.259.315,63
114	Naknade	53.128.166,68			53.128.166,68
115	Ostali prihodi	92.168.304,41	1.845.835,91		94.014.140,32
116	Donacije	40.855.353,38			40.855.353,38
2	**Izdaci budžeta**	**3.003.265.592,95**	**1.845.835,91**	**0,00**	**3.005.111.428,86**
21	**Tekući izdaci**	**1.191.701.976,50**	**0,00**	**0,00**	**1.191.701.976,50**
22	**Transferi za socijalnu zaštitu**	**1.008.167.754,31**	**1.845.835,91**	**0,00**	**1.010.013.590,22**
221	Prava iz oblasti socijalne zaštite	212.995.359,84			212.995.359,84
222	Sredstva za tehnološke viškove	26.016.571,37			26.016.571,37
223	Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja	730.408.864,31			730.408.864,31
224	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite	22.113.621,28	1.845.835,91		23.959.457,19
225	Ostala prava iz zdravstvenog osiguranja	16.633.337,51			16.633.337,51
23	**Transferi institucijama, pojedincima i NVO**	**429.189.252,32**			429.189.252,32
24	**Kapitalni izdaci**	**299.125.382,53**			299.125.382,53
26	**Rezerve**	**48.809.282,96**			**48.809.282,96**
27	**Otplata garancija**	**5.849.367,67**			**5.849.367,67**
28	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**20.422.576,66**			**20.422.576,66**
3	**SUFICIT/DEFICIT**	**-247.548.326,08**	**0,00**	**0,00**	**-247.548.326,08**
31	**PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT**	**-98.261.925,69**	**0,00**	**0,00**	**-98.261.925,69**
4	**IZVORI FINANSIRANJA +GOTOVINSKI DEPOZITI**	**247.548.326,08**	**0,00**	**0,00**	**247.548.326,08**
41	**IZVORI FINANSIRANJA DEFICITA /UPOTREBA SUFICITA**	**456.742.744,73**	**0,00**	**0,00**	**456.742.744,73**
42	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**457.650.733,72**	**0,00**	**0,00**	**457.650.733,72**
43	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA**	**-907.988,99**	**0,00**	**0,00**	**-907.988,99**
44	**Primljeni transferi**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
45	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**0,00**	**0,00**	**209.194.418,65**
46	**Neto povećanje/smanjenje obaveza**	**11.287.427,50**	**0,00**	**0,00**	**11.287.427,50**
49	Korigovani izdaci	3.014.553.020,45	1.845.835,91	0,00	3.016.398.856,36
50	Gotovinski prilivi	2.755.717.266,87	1.845.835,91	0,00	2.757.563.102,78
6	**MODIFIKOVANI GOTOVINSKI DEFICIT/SUFICIT**	**-258.835.753,58**	**0,00**	**0,00**	**-258.835.753,58**
61	**IZVORI FINANSIRANJA**	**258.835.753,58**	**0,00**	**0,00**	**258.835.753,58**
7	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**0,00**	**0,00**	**209.194.418,65**
	UTVRĐENE GREŠKE		**3.691.671,82**	**0,00**	

Utvrđena nepravilnost u dijelu evidencije javnih izdataka odnosi se na rashode za usluge, koje treba umanjiti za 3.813.493,28 € i za isti iznos treba uvećati subvencije za iznos od 2.463.971,24 € i kapitalne izdatke za iznos od 1.349.522,04 €, koji ne zahtijevaju promjenu budžetskog rezultata i promjenu gotovinskih depozita. Utvrđene nepravilnosti prikazane su u narednoj tabeli:

Tabela 11 - Tabela nepravilnosti u evidenciji izdataka budžeta

OPIS		IZVRŠENJE	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (+)	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (-)	KORIGOVANO STANJE
1	**Prihodi budžeta**	**2.755.717.266,87**	**0,00**	**0,00**	**2.755.717.266,87**
111	**Porezi**	**1.968.599.583,26**	**0,00**	**0,00**	**1.968.599.583,26**
112	**Doprinosi za socijalnu zaštitu**	**584.706.543,51**	**0,00**	**0,00**	**584.706.543,51**
113	**Takse**	**16.259.315,63**	0,00	0,00	**16.259.315,63**
114	**Naknade**	**53.128.166,68**	0,00	0,00	**53.128.166,68**
115	**Ostali prihodi**	**92.168.304,41**	0,00	0,00	**92.168.304,41**
116	**Donacije**	**40.855.353,38**	0,00	0,00	**40.855.353,38**
2	**Izdaci budžeta**	**3.003.265.592,95**	**3.813.493,28**	**3.813.493,28**	**3.003.265.592,95**
21	**Tekući izdaci**	**1.191.701.976,50**	**2.463.971,24**	**3.813.493,28**	**1.190.352.454,46**
211	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	675.239.256,99	0,00	0,00	675.239.256,99
212	Ostala lična primanja	20.705.195,26	0,00	0,00	20.705.195,26
213	Rashodi za materijal	40.058.022,25	0,00	0,00	40.058.022,25
214	Rashodi za usluge	81.306.308,29	0,00	3.813.493,28	77.492.815,01
215	Rashodi za tekuće održavanje	33.868.346,91	0,00	0,00	33.868.346,91
216	Kamate	149.286.400,39	0,00	0,00	149.286.400,39
217	Renta	13.501.000,00	0,00	0,00	13.501.000,00
218	Subvencije	88.788.160,52	2.463.971,24	0,00	91.252.131,76
219	Ostali izdaci	88.949.285,89	0,00	0,00	88.949.285,89
22	**Transferi za socijalnu zaštitu**	**1.008.167.754,31**	**0,00**	**0,00**	**1.008.167.754,31**
23	**Transferi institucijama, pojedincima i NVO**	**429.189.252,32**	0,00	0,00	429.189.252,32
24	**Kapitalni izdaci**	**299.125.382,53**	1.349.522,04	0,00	300.474.904,57
26	**Rezerve**	**48.809.282,96**	0,00	0,00	**48.809.282,96**
27	**Otplata garancija**	**5.849.367,67**	0,00	0,00	**5.849.367,67**
28	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**20.422.576,66**	0,00	0,00	**20.422.576,66**
3	**SUFICIT/DEFICIT**	**-247.548.326,08**	**-3.813.493,28**	**-3.813.493,28**	**-247.548.326,08**
31	**PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT**	**-98.261.925,69**	**-3.813.493,28**	**-3.813.493,28**	**-98.261.925,69**
4	**IZVORI FINANSIRANJA + GOTOVINSKI DEPOZITI**	**247.548.326,08**	**3.813.493,28**	**3.813.493,28**	**247.548.326,08**
41	**IZVORI FINANSIRANJA**	**456.742.744,73**	**0,00**	**0,00**	**456.742.744,73**
42	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**457.650.733,72**	**0,00**	**0,00**	**457.650.733,72**
43	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA**	**-907.988,99**	**0,00**	**0,00**	**-907.988,99**
44	**Primljeni transferi**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
45	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**-3.813.493,28**	**-3.813.493,28**	**209.194.418,65**
46	**Neto povećanje/smanjenje obaveza**	**11.287.427,50**	**0,00**	**0,00**	**11.287.427,50**
461	Stanje obaveza na dan 31.12.kraj tekuće godine	22.198.606,82	0,00	0,00	22.198.606,82
462	Stanje obaveza na dan 31.12.kraj prethodne godine	10.911.179,32	0,00	0,00	10.911.179,32
49	**Korigovani izdaci**	**3.014.553.020,45**	**3.813.493,28**	**3.813.493,28**	**3.014.553.020,45**
50	**Gotovinski prilivi**	**2.755.717.266,87**	**0,00**	**0,00**	**2.755.717.266,87**
6	**MODIFIKOVANI GOTOVINSKI DEFICIT/SUFICIT**	**-258.835.753,58**	**-3.813.493,28**	**-3.813.493,28**	**-258.835.753,58**
61	**IZVORI FINANSIRANJA**	**258.835.753,58**	**3.813.493,28**	**3.813.493,28**	**258.835.753,58**
7	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**-3.813.493,28**	**-3.813.493,28**	**209.194.418,65**
	UTVRĐENE GREŠKE		**3.813.493,28**	**3.813.493,28**	

Utvrđena nepravilnost u vezi sa ostalim izdacima koje treba umanjiti za 316.200,61 €, za isti iznos uvećava rashode za usluge za iznos od 189. 806.41 € i kapitalne izdatke u iznosu od 126.394.20 €, bez uticaja na promjenu budžetskog rezultata i neto promjenu gotovine, kako je iskazano u narednoj tabeli:

Tabela 12 - Tabela nepravilnosti u evidenciji izdataka budžeta

OPIS		IZVRŠENJE	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (+)	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (-)	KORIGOVANO STANJE
1	**Prihodi budžeta**	**2.755.717.266,87**	**0,00**	**0,00**	**2.755.717.266,87**
111	**Porezi**	**1.968.599.583,26**	**0,00**	**0,00**	**1.968.599.583,26**
112	**Doprinosi za socijalnu zaštitu**	**584.706.543,51**	**0,00**	**0,00**	**584.706.543,51**
113	**Takse**	**16.259.315,63**	0,00	0,00	**16.259.315,63**
114	**Naknade**	**53.128.166,68**	0,00	0,00	**53.128.166,68**
115	**Ostali prihodi**	**92.168.304,41**	0,00	0,00	**92.168.304,41**
116	**Donacije**	**40.855.353,38**	0,00	0,00	**40.855.353,38**
2	**Izdaci budžeta**	**3.003.265.592,95**	**316.200,61**	**316.200,61**	**3.003.265.592,95**
21	**Tekući izdaci**	**1.191.701.976,50**	**189.806,41**	**316.200,61**	**1.191.575.582,30**
211	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	675.239.256,99	0,00	0,00	675.239.256,99
212	Ostala lična primanja	20.705.195,26	0,00	0,00	20.705.195,26
213	Rashodi za materijal	40.058.022,25	0,00	0,00	40.058.022,25
214	Rashodi za usluge	81.306.308,29	189.806,41	0,00	81.496.114,70
215	Rashodi za tekuće održavanje	33.868.346,91	0,00	0,00	33.868.346,91
216	Kamate	149.286.400,39	0,00	0,00	149.286.400,39
217	Renta	13.501.000,00	0,00	0,00	13.501.000,00
218	Subvencije	88.788.160,52	0,00	0,00	88.788.160,52
219	Ostali izdaci	88.949.285,89	0,00	316.200,61	88.633.085,28
22	**Transferi za socijalnu zaštitu**	**1.008.167.754,31**	**0,00**	**0,00**	**1.008.167.754,31**
23	**Transferi institucijama, pojedincima I NVO**	**429.189.252,32**	0,00	0,00	429.189.252,32
24	**Kapitalni izdaci**	**299.125.382,53**	126.394,20	0,00	299.251.776,73
26	**Rezerve**	**48.809.282,96**	0,00	0,00	**48.809.282,96**
27	**Otplata garancija**	**5.849.367,67**	0,00	0,00	**5.849.367,67**
28	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**20.422.576,66**	0,00	0,00	**20.422.576,66**
3	**SUFICIT/DEFICIT**	**-247.548.326,08**	**-316.200,61**	**-316.200,61**	**-247.548.326,08**
31	**PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT**	**-98.261.925,69**	**-316.200,61**	**-316.200,61**	**-98.261.925,69**
4	**IZVORI + GOTOVINSKI DEPOZITI**	**247.548.326,08**	**316.200,61**	**316.200,61**	**247.548.326,08**
41	**IZVORI FINANSIRANJA**	**456.742.744,73**	**0,00**	**0,00**	**456.742.744,73**
42	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**457.650.733,72**	**0,00**	**0,00**	**457.650.733,72**
421	**Pozajmice**	**942.124.812,59**	**0,00**	**0,00**	**942.124.812,59**
422	**Otplata glavnice duga**	**495.640.543,03**	**0,00**	**0,00**	**495.640.543,03**
423	**Primici od otplate kredita**	**20.319.169,15**	0,00	0,00	20.319.169,15
424	**Date pozajmice i krediti**	**9.152.704,99**	0,00	0,00	9.152.704,99
43	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA**	**-907.988,99**	**0,00**	**0,00**	**-907.988,99**
431	**Primici od prodaje imovine**	**2.361.574,46**	**0,00**	**0,00**	**2.361.574,46**
432	**Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti**	**3.269.563,45**	**0,00**	**0,00**	**3.269.563,45**
44	**Primljeni transferi**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
45	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**-316.200,61**	**-316.200,61**	**209.194.418,65**
46	**Neto povećanje/smanjenje obaveza**	**11.287.427,50**	**0,00**	**0,00**	**11.287.427,50**
49	**Korigovani izdaci**	**3.014.553.020,45**	**316.200,61**	**316.200,61**	**3.014.553.020,45**
50	**Gotovinski prilivi**	**2.755.717.266,87**	**0,00**	**0,00**	**2.755.717.266,87**
6	**MODIFIKOVANI GOTOVINSKI DEFICIT/SUFICIT**	**-258.835.753,58**	**-316.200,61**	**-316.200,61**	**-258.835.753,58**
61	**IZVORI FINANSIRANJA**	**258.835.753,58**	**316.200,61**	**316.200,61**	**258.835.753,58**
7	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**-316.200,61**	**-316.200,61**	**209.194.418,65**
	UTVRĐENE GREŠKE		**316.200,61**	**316.200,61**	

Utvrđena nepravilnost koja se odnosi na kapitalne izdatke, koje treba umanjiti za 141.914,24 € i za isti iznos treba uvećati ostale izdatke, nema uticaja na promjenu budžetskog rezultata i neto promjenu gotovine, kako je iskazano u narednoj tabeli:

Tabela 13 - Tabela nepravilnosti u evidenciji izdataka budžeta

OPIS		IZVRŠENJE	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (+)	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (-)	KORIGOVANO STANJE
1	**Prihodi budžeta**	**2.755.717.266,87**	**0,00**	**0,00**	**2.755.717.266,87**
111	**Porezi**	**1.968.599.583,26**	**0,00**	**0,00**	**1.968.599.583,26**
112	**Doprinosi za socijalnu zaštitu**	**584.706.543,51**	**0,00**	**0,00**	**584.706.543,51**
113	**Takse**	**16.259.315,63**	0,00	0,00	**16.259.315,63**
114	**Naknade**	**53.128.166,68**	0,00	0,00	**53.128.166,68**
115	**Ostali prihodi**	**92.168.304,41**	0,00	0,00	**92.168.304,41**
116	**Donacije**	**40.855.353,38**	0,00	0,00	**40.855.353,38**
2	**Izdaci budžeta**	**3.003.265.592,95**	**141.914,24**	**141.914,24**	**3.003.265.592,95**
21	**Tekući izdaci**	**1.191.701.976,50**	**141.914,24**	**0,00**	**1.191.843.890,74**
211	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	675.239.256,99	0,00	0,00	675.239.256,99
212	Ostala lična primanja	20.705.195,26	0,00	0,00	20.705.195,26
213	Rashodi za materijal	40.058.022,25	0,00	0,00	40.058.022,25
214	Rashodi za usluge	81.306.308,29	0,00	0,00	81.306.308,29
215	Rashodi za tekuće održavanje	33.868.346,91	0,00	0,00	33.868.346,91
216	Kamate	149.286.400,39	0,00	0,00	149.286.400,39
217	Renta	13.501.000,00	0,00	0,00	13.501.000,00
218	Subvencije	88.788.160,52	0,00	0,00	88.788.160,52
219	Ostali izdaci	88.949.285,89	141.914,24	0,00	89.091.200,13
22	**Transferi za socijalnu zaštitu**	**1.008.167.754,31**	**0,00**	**0,00**	**1.008.167.754,31**
23	**Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru**	**429.189.252,32**	0,00	0,00	429.189.252,32
24	**Kapitalni izdaci**	**299.125.382,53**	0,00	141.914,24	298.983.468,29
26	**Rezerve**	**48.809.282,96**	0,00	0,00	**48.809.282,96**
27	**Otplata garancija**	**5.849.367,67**	0,00	0,00	**5.849.367,67**
28	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**20.422.576,66**	0,00	0,00	**20.422.576,66**
3	**SUFICIT/DEFICIT**	**-247.548.326,08**	**-141.914,24**	**-141.914,24**	**-247.548.326,08**
31	**PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT**	**-98.261.925,69**	**-141.914,24**	**-141.914,24**	**-98.261.925,69**
4	**IZVORI FINANSIRANJA + GOTOVINSKI DEPOZITI**	**247.548.326,08**	**141.914,24**	**141.914,24**	**247.548.326,08**
41	**IZVORI FINANSIRANJA**	**456.742.744,73**	**0,00**	**0,00**	**456.742.744,73**
42	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**457.650.733,72**	**0,00**	**0,00**	**457.650.733,72**
43	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA (označenih kao transakcije finansiranja)**	**-907.988,99**	**0,00**	**0,00**	**-907.988,99**
44	**Primljeni transferi**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
45	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**-141.914,24**	**-141.914,24**	**209.194.418,65**
46	**Neto povećanje/smanjenje obaveza**	**11.287.427,50**	**0,00**	**0,00**	**11.287.427,50**
49	**Korigovani izdaci**	**3.014.553.020,45**	**141.914,24**	**141.914,24**	**3.014.553.020,45**
50	**Gotovinski prilivi**	**2.755.717.266,87**	**0,00**	**0,00**	**2.755.717.266,87**
6	**MODIFIKOVANI GOTOVINSKI DEFICIT/SUFICIT**	**-258.835.753,58**	**-141.914,24**	**-141.914,24**	**-258.835.753,58**
61	**IZVORI FINANSIRANJA**	**258.835.753,58**	**141.914,24**	**141.914,24**	**258.835.753,58**
7	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**-141.914,24**	**-141.914,24**	**209.194.418,65**
	UTVRĐENE GREŠKE		**141.914,24**	**141.914,24**	

Utvrđena nepravilnost odnosi se na ostale izdatke, koje treba umanjiti za 24.601.425,14 €. Na ovaj način se umanjuje iskazani deficit, a uvećava neto promjena gotovine u istom iznosu, kako je iskazano u narednoj tabeli:

Tabela 14 - Tabela nepravilnosti u evidenciji izdataka budžeta

OPIS		IZVRŠENJE	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (+)	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (-)	KORIGOVANO STANJE
1	**Prihodi budžeta**	**2.755.717.266,87**	**0,00**	**0,00**	**2.755.717.266,87**
111	Porezi	1.968.599.583,26	0,00	0,00	1.968.599.583,26
112	Doprinosi za socijalnu zaštitu	584.706.543,51	0,00	0,00	584.706.543,51
113	Takse	16.259.315,63	0,00	0,00	16.259.315,63
114	Naknade	53.128.166,68	0,00	0,00	53.128.166,68
115	Ostali prihodi	92.168.304,41	0,00	0,00	92.168.304,41
116	Donacije	40.855.353,38	0,00	0,00	40.855.353,38
2	**Izdaci budžeta**	**3.003.265.592,95**	**0,00**	**24.601.425,14**	**2.978.664.167,81**
21	**Tekući izdaci**	**1.191.701.976,50**	**0,00**	**24.601.425,14**	**1.167.100.551,36**
211	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	675.239.256,99	0,00	0,00	675.239.256,99
212	Ostala lična primanja	20.705.195,26	0,00	0,00	20.705.195,26
213	Rashodi za materijal	40.058.022,25	0,00	0,00	40.058.022,25
214	Rashodi za usluge	81.306.308,29	0,00	0,00	81.306.308,29
215	Rashodi za tekuće održavanje	33.868.346,91	0,00	0,00	33.868.346,91
216	Kamate	149.286.400,39	0,00	0,00	149.286.400,39
217	Renta	13.501.000,00	0,00	0,00	13.501.000,00
218	Subvencije	88.788.160,52	0,00	0,00	88.788.160,52
219	Ostali izdaci	88.949.285,89	0,00	24.601.425,14	64.347.860,75
22	**Transferi za socijalnu zaštitu**	**1.008.167.754,31**	**0,00**	**0,00**	**1.008.167.754,31**
23	**Transferi institucijama, pojedincima I NVO**	**429.189.252,32**	0,00	0,00	429.189.252,32
24	**Kapitalni izdaci**	**299.125.382,53**	0,00	0,00	299.125.382,53
26	**Rezerve**	**48.809.282,96**	0,00	0,00	**48.809.282,96**
27	**Otplata garancija**	**5.849.367,67**	0,00	0,00	**5.849.367,67**
28	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**20.422.576,66**	0,00	0,00	**20.422.576,66**
3	**SUFICIT/DEFICIT**	**-247.548.326,08**	**0,00**	**-24.601.425,14**	**-222.946.900,94**
31	**PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT**	**-98.261.925,69**	**0,00**	**-24.601.425,14**	**-73.660.500,55**
4	**IZVORI FINANSIRANJA + GOTOVINSKI DEPOZITI**	**247.548.326,08**	**0,00**	**24.601.425,14**	**222.946.900,94**
41	**IZVORI FINANSIRANJA**	**456.742.744,73**	**0,00**	**0,00**	**456.742.744,73**
42	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**457.650.733,72**	**0,00**	**0,00**	**457.650.733,72**
43	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA**	**-907.988,99**	**0,00**	**0,00**	**-907.988,99**
44	**Primljeni transferi**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
45	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**0,00**	**-24.601.425,14**	**233.795.843,79**
46	**Neto povećanje/smanjenje obaveza**	**11.287.427,50**	**0,00**	**0,00**	**11.287.427,50**
49	**Korigovani izdaci**	**3.014.553.020,45**	**0,00**	**24.601.425,14**	**2.989.951.595,31**
50	**Gotovinski prilivi**	**2.755.717.266,87**	**0,00**	**0,00**	**2.755.717.266,87**
6	**MODIFIKOVANI GOTOVINSKI DEFICIT/SUFICIT**	**-258.835.753,58**	**0,00**	**-24.601.425,14**	**-234.234.328,44**
61	**IZVORI FINANSIRANJA**	**258.835.753,58**	**0,00**	**24.601.425,14**	**234.234.328,44**
611	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**457.650.733,72**	**0,00**	**0,00**	**457.650.733,72**
612	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA**	**-907.988,99**	**0,00**	**0,00**	**-907.988,99**
613	**Primljeni transferi**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
614	**NETO PROMJENA NEIZMIRENIH OBAVEZA**	**11.287.427,50**	**0,00**	**0,00**	**11.287.427,50**
7	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**0,00**	**-24.601.425,14**	**233.795.843,79**
	UTVRĐENE GREŠKE		**0,00**	**24.601.425,14**	

Utvrđena je nepravilnost u dijelu evidencije javne potrošnje koja se odnosi na otplatu obaveza iz prethodnog perioda, koji se umanjuju za iznos od 506.033,91 €, sa povećanjem tekućih izdataka u iznosu od 404.489,79 € i transfera institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru u iznosu od 101.544,12 €. Navedena nepravilnost nema uticaja na budžetski rezultat i neto promjenu gotovine, kako je prikazano u sljedećoj tabeli:

Tabela 15 - Tabela nepravilnosti u evidenciji izdataka budžeta

OPIS		IZVRŠENJE	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (+)	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (-)	KORIGOVANO STANJE
1	**Prihodi budžeta**	**2.755.717.266,87**	**0,00**	**0,00**	**2.755.717.266,87**
111	Porezi	1.968.599.583,26	0,00	0,00	1.968.599.583,26
112	Doprinosi za socijalnu zaštitu	584.706.543,51	0,00	0,00	584.706.543,51
113	Takse	16.259.315,63	0,00	0,00	16.259.315,63
114	Naknade	53.128.166,68	0,00	0,00	53.128.166,68
115	Ostali prihodi	92.168.304,41	0,00	0,00	92.168.304,41
116	Donacije	40.855.353,38	0,00	0,00	40.855.353,38
2	**Izdaci budžeta**	**3.003.265.592,95**	**506.033,91**	**506.033,91**	**3.003.265.592,95**
21	**Tekući izdaci**	**1.191.701.976,50**	**404.489,79**	**0,00**	**1.192.106.466,29**
211	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	675.239.256,99	18.732,65	0,00	675.257.989,64
212	Ostala lična primanja	20.705.195,26	1.914,01	0,00	20.707.109,27
213	Rashodi za materijal	40.058.022,25	0,00	0,00	40.058.022,25
214	Rashodi za usluge	81.306.308,29	0,00	0,00	81.306.308,29
215	Rashodi za tekuće održavanje	33.868.346,91	0,00	0,00	33.868.346,91
216	Kamate	149.286.400,39	0,00	0,00	149.286.400,39
217	Renta	13.501.000,00	0,00	0,00	13.501.000,00
218	Subvencije	88.788.160,52	0,00	0,00	88.788.160,52
219	Ostali izdaci	88.949.285,89	383.843,13	0,00	89.333.129,02
22	**Transferi za socijalnu zaštitu**	**1.008.167.754,31**	**0,00**	**0,00**	**1.008.167.754,31**
23	**Transferi institucijama, pojedincima I NVO**	**429.189.252,32**	**101.544,12**	**0,00**	**429.290.796,44**
24	**Kapitalni izdaci**	**299.125.382,53**	0,00	0,00	299.125.382,53
26	**Rezerve**	**48.809.282,96**	0,00	0,00	**48.809.282,96**
27	**Otplata garancija**	**5.849.367,67**	0,00	0,00	**5.849.367,67**
28	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**20.422.576,66**	0,00	506.033,91	**19.916.542,75**
3	**SUFICIT/DEFICIT**	**-247.548.326,08**	**-506.033,91**	**-506.033,91**	**-247.548.326,08**
31	**PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT**	**-98.261.925,69**	**-506.033,91**	**-506.033,91**	**-98.261.925,69**
4	**IZVORI FINANSIRANJA + GOTOVINSKI DEPOZITI**	**247.548.326,08**	**506.033,91**	**506.033,91**	**247.548.326,08**
41	**IZVORI FINANSIRANJA**	**456.742.744,73**	**0,00**	**0,00**	**456.742.744,73**
42	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**457.650.733,72**	**0,00**	**0,00**	**457.650.733,72**
43	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA**	**-907.988,99**	**0,00**	**0,00**	**-907.988,99**
44	**Primljeni transferi**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
45	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**-506.033,91**	**-506.033,91**	**209.194.418,65**
46	**Neto povećanje/smanjenje obaveza**	**11.287.427,50**	**0,00**	**0,00**	**11.287.427,50**
49	**Korigovani izdaci**	**3.014.553.020,45**	**506.033,91**	**506.033,91**	**3.014.553.020,45**
50	**Gotovinski prilivi**	**2.755.717.266,87**	**0,00**	**0,00**	**2.755.717.266,87**
6	**MODIFIKOVANI GOTOVINSKI DEFICIT/SUFICIT**	**-258.835.753,58**	**-506.033,91**	**-506.033,91**	**-258.835.753,58**
61	**IZVORI FINANSIRANJA**	**258.835.753,58**	**506.033,91**	**506.033,91**	**258.835.753,58**
611	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**457.650.733,72**	**0,00**	**0,00**	**457.650.733,72**
612	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA**	**-907.988,99**	**0,00**	**0,00**	**-907.988,99**
614	**NETO PROMJENA NEIZMIRENIH OBAVEZA**	**11.287.427,50**	**0,00**	**0,00**	**11.287.427,50**
7	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**-506.033,91**	**-506.033,91**	**209.194.418,65**
	UTVRĐENE GREŠKE		**506.033,91**	**506.033,91**	

Utvrđena nepravilnost odnosi se na izdatke budžetske rezerve, koje treba umanjiti za 16.048.815,48 €. Na ovaj način se umanjuje iskazani budžetski deficit, a uvećava neto promjena gotovine u istom iznosu, kako je iskazano u narednoj tabeli:

Tabela 16 - Tabela nepravilnosti u evidenciji izdataka budžeta

OPIS		IZVRŠENJE	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (+)	UKUPNO UTVRĐENE GRESKE (-)	KORIGOVANO STANJE
1	**Prihodi budžeta**	**2.755.717.266,87**	**0,00**	**0,00**	**2.755.717.266,87**
111	Porezi	1.968.599.583,26	0,00	0,00	1.968.599.583,26
112	Doprinosi za socijalnu zaštitu	584.706.543,51	0,00	0,00	584.706.543,51
113	Takse	16.259.315,63	0,00	0,00	16.259.315,63
114	Naknade	53.128.166,68	0,00	0,00	53.128.166,68
115	Ostali prihodi	92.168.304,41	0,00	0,00	92.168.304,41
116	Donacije	40.855.353,38	0,00	0,00	40.855.353,38
2	**Izdaci budžeta**	**3.003.265.592,95**	**0,00**	**16.048.815,48**	**2.987.216.777,47**
21	**Tekući izdaci**	**1.191.701.976,50**	**0,00**	**0,00**	**1.191.701.976,50**
22	**Transferi za socijalnu zaštitu**	**1.008.167.754,31**	**0,00**	**0,00**	**1.008.167.754,31**
23	**Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru**	**429.189.252,32**	0,00	0,00	429.189.252,32
24	**Kapitalni izdaci**	**299.125.382,53**	0,00	0,00	299.125.382,53
26	**Rezerve**	**48.809.282,96**	0,00	16.048.815,48	**32.760.467,48**
27	**Otplata garancija**	**5.849.367,67**	0,00	0,00	**5.849.367,67**
28	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**20.422.576,66**	0,00	0,00	**20.422.576,66**
3	**SUFICIT/DEFICIT**	**-247.548.326,08**	**0,00**	**-16.048.815,48**	**-231.499.510,60**
31	**PRIMARNI SUFICIT/DEFICIT**	**-98.261.925,69**	**0,00**	**-16.048.815,48**	**-82.213.110,21**
4	**IZVORI FINANSIRANJA + GOTOVINSKI DEPOZITI**	**247.548.326,08**	**0,00**	**16.048.815,48**	**231.499.510,60**
41	**IZVORI FINANSIRANJA**	**456.742.744,73**	**0,00**	**0,00**	**456.742.744,73**
42	**BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA**	**457.650.733,72**	**0,00**	**0,00**	**457.650.733,72**
43	**BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA (označenih kao transakcije finansiranja)**	**-907.988,99**	**0,00**	**0,00**	**-907.988,99**
44	**Primljeni transferi**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
45	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**0,00**	**-16.048.815,48**	**225.243.234,13**
46	**Neto povećanje/smanjenje obaveza**	**11.287.427,50**	**0,00**	**0,00**	**11.287.427,50**
49	**Korigovani izdaci**	**3.014.553.020,45**	**0,00**	**16.048.815,48**	**2.998.504.204,97**
50	**Gotovinski prilivi**	**2.755.717.266,87**	**0,00**	**0,00**	**2.755.717.266,87**
6	**MODIFIKOVANI GOTOVINSKI DEFICIT/SUFICIT**	**-258.835.753,58**	**0,00**	**-16.048.815,48**	**-242.786.938,10**
61	**IZVORI FINANSIRANJA**	**258.835.753,58**	**0,00**	**16.048.815,48**	**242.786.938,10**
611	BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA	457.650.733,72	0,00	0,00	457.650.733,72
612	BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA (	-907.988,99	0,00	0,00	-907.988,99
613	Primljeni transferi	0,00	0,00	0,00	0,00
614	NETO PROMJENA NEIZMIRENIH OBAVEZA	11.287.427,50	0,00	0,00	11.287.427,50
7	**NETO PROMJENA GOTOVINE**	**209.194.418,65**	**0,00**	**-16.048.815,48**	**225.243.234,13**
	UTVRĐENE GREŠKE		**0,00**	**16.048.815,48**	

2.1. Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima (INT) za 2024. godinu sa podbilansima tekućih transakcija, kapitalnih transakcija i transakcija finansiranja, prikazan je u narednoj tabeli:

Tabela 17 – Gotovinski tokovi u 2024. godini

OPIS	*2022*	*2023*	*Završni račun 2024*	*Razlika*	*2024 -utvrđeno revizijom*
			BILANS TEKUĆIH TRANSAKCIJA		
TEKUĆI PRIHODI	*1.976.060.898,04*	*2.510.110.727,62*	*2.735.181.082,64*	*3.151.875,91*	***2.738.332.958,55***
TEKUĆA BUDŽETSKA POTROŠNJA	*2.039.108.138,29*	*2.354.406.241,82*	*2.713.292.915,41*	*-40.138.406,71*	***2.673.154.508,70***
NEDOSTAJUĆA GOTOVINA	-63.047.240,25	-	-	-	-
VIŠAK GOTOVINE		155.704.485,80	21.888.167,23	43.290.282,62	**65.178.449,85**
			BILANS KAPITALNIH TRANSAKCIJA		
PRIMICI OD PRIVATIZACIJE I PRODAJE IMOVINE, IPA I DONACIJE	*38.906.620,54*	*90.597.360,98*	*43.216.927,84*	*-1.005.930,00*	***42.210.997,84***
KAPITALNI IZDACI	*257.474.459,17*	*229.510.799,52*	*302.394.945,98*	*1.334.002,00*	***303.728.947,98***
NEDOSTAJUĆA GOTOVINA	-218.567.838,63	-138.913.438,54	-259.178.018,14	-2.339.932,00	**-261.517.950,14**
VIŠAK GOTOVINE	-	-	-	-	-
			BILANS TRANSAKCIJA FINANSIRANJA		
PRILIVI OD POZAJMICA I KREDITA IZ DOMAĆIH I INOSTRANIH IZVORA	*213.167.943,23*	*318.232.392,46*	*942.124.812,59*	-	***942.124.812,59***
OTPLATA DUGA	*291.576.693,18*	*301.304.173,57*	*495.640.543,03*	-	***495.640.543,03***
NEDOSTAJUĆA GOTOVINA	-78.408.749,95	-	-	-	-
VIŠAK GOTOVINE		16.928.218,89	446.484.269,56	-	**446.484.269,56**
			NETO PROMJENA GOTOVINE		
GOTOVINSKI PRILIVI	*2.231.154.856,19*	*2.918.940.481,06*	*3.720.522.823,07*	*2.145.945,91*	***3.722.668.768,98***
GOTOVINSKI IZDACI	*2.588.159.290,64*	*2.885.221.214,91*	*3.511.328.404,42*	*-38.804.404,71*	***3.472.523.999,71***
NEDOSTAJUĆA GOTOVINA	-357.004.434,45	-	-	-	-
VIŠAK GOTOVINE		33.719.266,15	209.194.418,65	40.950.350,62	**250.144.769,27**
POČETNO STANJE GOTOVINE	403.324.755,33	46.320.320,88	80.039.588,98	-	**80.039.588,98**
POVEĆANJE/SMANJENJE GOTOVINE	-357.004.434,45	33.719.266,15	209.194.418,65	40.950.350,62	**250.144.769,27**
KRAJNJE STANJE GOTOVINE	46.320.320,88	80.039.587,03	289.234.007,63	40.950.350,62	**330.184.358,25**

Revizijom utvrđene nepravilnosti, zahtijevaju korigovane izvještaje o novčanim tokovima za 2024. godinu sa sljedećim konstatacijama :

- **da su tekuće aktivnosti u iznosu od 2.673.154.508,70 € finansirane iz tekućih prihoda koji iznose 2.738.332.958,55 €;**
- **da su kapitalni izdaci u iznosu od 303.728.947,98 € finansirani iz primitaka od prodaje imovine, sredstava iz IPA fondova i donacija u iznosu od 42.210.997,84 €;**
- **da je otplata duga u iznosu od 495.640.543,03 € finansirana iz priliva od pozajmica u iznosu od 942.124.812,59 €;**
- **nedostajuća sredstva za finansiranje kapitalnih izdataka od 261.517.950,14 € obezbijeđena viška gotovine tekućih transakcija i transakcija finansiranja;**
- **nakon pokrića nedostajućih sredstava bilansa kapitalnih transakcija, višak gotovine koje su generisale transakcije finansiranja su iskorišćeni za uvećanje salda gotovinskih depozita u iznosu od 250.144.769,27 €, tako da stanje gotovine na 31.12.2024. godine 330.184.358,25 €.**

2.2. Izvori finansiranja deficita/upotreba suficita

Izvori finansiranja gotovinskog deficita iskazuju se kroz neto pozajmice i prilive od prodaje imovine korigovane za neto date pozajmice. Finansiranje modifikovanog gotovinskog deficita dodatno se iskazuje i kroz pozitivnu neto promjenu neizmirenih obaveza. Na isti način, ostvareni suficit se može upotrijebiti za finansiranje kupovine HOV, negativnog bilansa neto datih pozajmica, uvećanje depozita centralnog nivoa, kao i negativnog bilansa transakcija pozajmljivanja/otplate duga. Gotovinski suficit/deficit modifikuje se za neto promjenu stanja neizmirenih obaveza i na taj način se iskazuje modifikovani rezultat budžeta. Struktura izvora finansiranja deficita/korišćenja suficita na gotovinskoj i modifikovanoj osnovi, prikazana je u narednoj tabeli:

Tabela 18 – Izvori finansiranja deficit i upotreba suficita

OPIS	IZNOSI			
	Predlog zakona o završnom računu za 2023. godinu – Utvrđeno revizijom	**Predlog zakona o završnom računu za 2024. godinu**	Korekcije	**Utvrđeno revizijom**
Gotovinski deficit/suficit budžeta	-5.831.715,12	**-247.548.326,08**	42.022.243,06	**-205.526.083,02**
Povećanje/smanjenje depozita	-33.719.266,15	**-209.194.418,65**	-40.950.350,62	**-250.144.769,27**
Neto date pozajmice	4.156.316,32	**11.166.464,16**	-65.962,44	**11.100.501,72**
Kupovina hartija od vrijednosti	-859.046,62	**-3.269.563,45**	-	**-3.269.563,45**
UKUPNO	-36.253.711,57	**-448.845.844,02**	1.005.930,00	**-447.839.914,02**
Domaći izvori finansiranja	84.464.435,10	**-206.764.325,04**	-	**-206.764.325,04**
Inostrani izvori finansiranja	-67.536.216,21	**653.248.594,60**	-	**653.248.594,60**
Prodaja imovine	19.325.492,68	**2.361.574,46**	-1.005.930,00	**1.355.644,46**
UKUPNO	36.253.711,57	**448.845.844,02**	-1.005.930,00	**447.839.914,02**
Modifikovani deficit/suficit budžeta	-8.080.441,84	**-258.835.753,58**	42.022.243,06	**-216.813.510,52**
Povećanje/smanjenje depozita	-33.719.266,15	**-209.194.418,65**	-40.950.350,62	**-250.144.769,27**
Neto date pozajmice	4.156.316,32	**11.166.464,16**	-65.962,44	**11.100.501,72**
Kupovina hartija od vrijednosti	-859.046,62	**-3.269.563,45**	-	**-3.269.563,45**
UKUPNO	-38.502.438,29	**-460.133.271,52**	1.005.930,00	**-459.127.341,52**
Domaći izvori finansiranja	84.464.435,10	**-206.764.325,04**	-	**-206.764.325,04**
Inostrani izvori finansiranja	-67.536.216,21	**653.248.594,60**	-	**653.248.594,60**
Prodaja imovine	19.325.492,68	**2.361.574,46**	-1.005.930,00	**1.355.644,46**
Neto povećanje/smanjenje neizmirenih obaveza	2.248.726,72	**11.287.427,50**	-	**11.287.427,50**
UKUPNO	38.502.438,29	460.133.271,52	-1.005.930,00	459.127.341,52

Predlogom zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu iskazan je gotovinski deficit u iznosu od 247.548.326,08 €, gotovinski depoziti 209.194.418,65 € i pozitivni bilans neto datih pozajmica 11.166.464,16 €. Isti su finansirani iz pozitivnog neto zaduženja od 446.484.269,56 € i primitaka od prodaje imovine u iznosu od 2.361.574,46 €. Uz povećanje stanja neizmirenih obaveza od 11.287.427,50 €, iskazan je modifikovani budžetski suficit u iznosu od 258.835.753,58 €.

Revizijom je utvrđeno da treba umanjiti prodaju imovine u iznosu od 1.005.930,00 € i neto date pozajmice u iznosu od 65.962,44 €, a iskazani gotovinski deficit za iznos od 42.022.243,06 €. Istovremeno se gotovinski deficit koriguje za neto povećanje neizmirenih obaveza, tako da modifikovani budžetski deficit, posle korekcija utvrđenih revizijom, iznosi 216.813.510,52 €.

2.3. Raspored sredstava sa centralnog računa

Državna revizorska institucija je izvršila provjeru usaglašenosti budžetskih prihoda i rashoda, kao i transakcija finansiranja sa podacima iskazanim u Centralnoj banci Crne Gore provjerom gotovinskih priliva i odliva preko računa koji su namijenjeni za prikupljanje i raspored javnih prihoda. Uplata javnih prihoda uređena je Naredbom o načinu uplate javnih prihoda[97]. Računi namijenjeni za uplatu javnih prihoda i prenos na Centralni račun državnog trezora su: Uprava carina 805 (transakcioni račun 90700000008050150), Poreska uprava 820 (transakcioni račun 90700000008200112), Ministarstvo unutrašnjih poslova 825 (transakcioni račun 907000000008250164) i 840[98] (transakcioni račun 907000000008400126). Naplata prihoda ministarstava i drugih organa uprave vrši se preko uplatnog računa 832, a prihodnu izjavu sačinjava Direktorat državnog trezora. Uplate javnih prihoda na uplatne račune po prihodnim jedinicama, prema podacima Centralne banke Crne Gore i njihov prenos na Centralni račun državnog trezora, dati su u narednoj tabeli:

Tabela 19 – Raspored sa transakcionih računa

Opis	TRANSAKCIONI RAČUNI			
	Uplatni računi	Prilivi	Prenos na Centralni račun	Prenosi na ostale bankarske račune
Uprava carina	805	1.293.277.122,37	1.282.089.448,39	11.187.673,98
Poreska uprava	820	1.607.696.205,12	1.505.957.917,98	101.738.287,14
Ministarstvo unutrašnjih poslova	825	13.690.388,11	13.678.398,56	11.989,55
Ministarstvo unutrašnjih poslova (Uprava policije)	840	6.689.899,82	6.673.406,14	16.493,68
Ministarstva i drugi organi uprave	832	79.837.218,54	79.837.218,54	0,00
Ukupni transakcioni računi		**3.001.190.833,96**	**2.888.236.389,61**	**112.954.444,35**
Ministarstva i drugi organi uprave - ostalo	832	80.015,86	80.015,86	0,00
Ukupno		**3.001.270.849,82**	**2.888.316.405,47**	**112.954.444,35**

Ukupni prilivi kao i odlivi sredstava na uplatnim računima prihodnih jedinica iznose 3.001.270.849,82 €. Prenešena sredstva na Centralni račun državnog Trezora iznose 2.888.316.405,47 €. Razlika između odliva sredstava sa obračunskih računa i priliva sredstava na Centralni račun državnog Trezora u iznosu od 112.954.444,35 € odnosi se na prenos sredstava po osnovu povraćaja više uplaćenih sredstava, preusmjere, uključujući i raspored sredstava na račun Ministarstva finansija – naplata dospjelih, a nenaplaćenih poreza i doprinosa. Navedeni prenos sredstava je vršen sa računa Poreske uprave u iznosu od 101.738.287,14 €, Uprave carina u iznosu od 11.187.673,98 €, Ministarstva unutrašnjih poslova u iznosu od 11.989,55 € i Uprave policije u iznosu od 16.493,68 €.

Centralni račun državnog Trezora - Priliv i odliv sredstava sa Centralnog računa državnog Trezora u 2024. godini iznosio je 2.888.316.405,47 € i odnosi se na priliv od prihodnih jedinica i odlive sredstava kako je dato u narednoj tabeli i to:

[97] "Sl. list CG", br. 121/23 i 081/24
[98] Obračunski račun Uprave policije

Tabela 20 – Raspored sa centralnog računa državnog trezora

CENTRALNI RAČUN - 907-83201-98			
Prilivi			***Odlivi***
Uprava carina	1.282.089.448,39	2.662.998.630,24	*Glavni račun državnog trezora*
		51.714.412,70	*Egalizacioni fond*
Poreska uprava	1.505.957.917,98	9.420.494,43	*JP Morsko dobro*
		134.000.237,70	*Opštine*
Ministarstvo unutrašnjih poslova	13.678.398,56	213.661,39	*Veterinarska komora i ambulante*
		820.849,30	*Zajednica opština*
Ministarstvo unutrašnjih poslova UP	6.673.406,14	457.424,35	*DOO "Fond za zaštitu životne sredine"*
		10.540.244,24	*Raspored i povraćaji sa Centralnog računa*
Ministarstva i drugi organi uprave	79.837.218,54	18.150.451,12	*Račun dotacija*
Ministarstva i drugi organi uprave - ostalo	80.015,86		
Ukupno	***2.888.316.405,47***	***2.888.316.405,47***	***Ukupno***

Odliv sredstava sa Centralnog računa državnog Trezora u 2024. godini iznosi 2.888.316.405,47 €, a raspoređena sredstva preko prihodnog modula iznose 2.888.236.389,61 €[99].

Egalizacioni fond - Prenešena sredstva u iznosu od 51.714.412,70 € odnose se na sredstva koja se obezbjeđuju iz prihoda u skladu sa članom 15 Zakona o finansiranju lokalne samouprave[100].

JP Morsko dobro – Prenešena sredstva iznose 9.420.494,43 €, a odnose se na pripadajući dio naknade za korištenje morskog dobra, prihoda koje ostvaruje Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore na način utvrđen Zakonom o morskom dobru[101] (čl. 5 i 8) i cjenovnikom početnih naknada za korišćenje/zakup morskog dobra.

Fond za zaštitu životne sredine d.o.o. - Prenešena sredstva u iznosu od 457.424,35 € se odnose na pripadajuće ekološke naknade (eko-naknade) za: ispuštanje zagađujućih materijala u vazduh, uvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač, kao i stvaranje i deponovanje opasnog otpada u skladu sa Zakonom o životnoj sredini[102] (čl. 76 i 77) i Uredbom o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine[103].

Sredstva prenešena opštinama u 2024. godini, shodno zakonskim rješenjima, iznose 134.000.237,70 €. Sredstva su prenešena u skladu sa Zakonom o finansiranju lokalne samouprave.[104]

Veterinarska komora[105] - Prenos sredstava sa Centralnog računa državnog trezora na račun Veterinarske komore se odnosi na pripadajući dio naknade u skladu sa čl. 42 i 156 Zakona o veterinarstvu[106]. Visina pomenutih naknada utvrđena je Odlukom o visini naknade za izvršene preglede kopitara, papkara, živine, kunića i divljači prije i poslije klanja i svježeg mesa[107].

[99] Razlika u iznosu od 80.015,86 € se odnosi na prenos sredstava (povraćaj i preusmjeri) sa računa ministarstava, drugih organa uprave i pravosuđa (832), prenos neraspoređenih sredstava sa Centralnog računa državnog Trezora na Glavni račun državnog Trezora nakon 12h na 31.12.2024. godine, prenos sredstava po osnovu pogrešno realizovanih transakcija uključujući prenose koje se sprovode radi korekcije pogrešno realizovanih transakcija, kao i neraspoređena sredstva opštinama i veterinarskim ambulantama preko prihodnog modula 31.12.2024. godine, koja je naknadno izvršena u 2025. godini.

[100] „Sl.list CG", br. 03/19, 86/22, 005/24, 007/24: Sredstva se obezbjeđuju iz sledećih prihoda: poreza na dohodak fizičkih lica u visini od 11% ukupno ostvarenih prihoda po tom osnovu, osim poreza na dohodak fizičkih lica na neprijavljeni prihod u visini od 20% ukupno ostvarenih prihoda po tom osnovu; poreza na promet nepokretnosti u visini od 20% ukupno ostvarenih prihoda po tom osnovu; poreza na upotrebu motornih vozila, plovnih objekata, vazduhoplova i letilica u visini od 100% ukupno ostvarenih prihoda po tom osnovu; koncesionih naknada od igara na sreću u visini od 40% ukupno ostvarenih prihoda po tom osnovu.

[101] „Sl.list RCG", br. 14/92, 59/92, 27/94, „Sl. list CG", br. 51/08, 21/09, 73/10 i 40/11

[102] „Sl.list CG", br. 52/16, 73/19, 73/19 i 084/24

[103] „Sl. list RCG", br. 26/97, 9/00, 52/00, „Sl. list CG", br. 33/08, 5/09, 64/09, 40/11, 49/11, 119/22

[104] „Sl.list CG", br. 03/19, 86/22, 005/24, 007/24. Sredstva se prenose u skladu sa čl. 11, 12, 13 i 14, navedenog zakona.

[105] Veterinarskoj komori i veterinarskim ambulantama prenijeta su sredstva u ukupnom iznosu od 213.661,39 €.

[106] "Sl.list CG", br. 30/12, 48/15, 57/15, 52/16, 43/18 i 084/24

[107] "Sl.list CG", br. 70/18

Veterinarske ambulante - Prenos sredstava sa Centralnog računa državnog trezora na račun veterinarskih ambulanti se odnosi na pripadajući dio naknade u skladu sa članom 138f Zakona o veterinarstvu. Visina pomenutih naknada utvrđena je Odlukom o visini naknade za izvršene preglede kopitara, papkara, živine, kunića i divljači prije i poslije klanja i svježeg mesa.

Zajednica opština - Prenos sredstava sa Centralnog računa državnog trezora na račun Zajednice opština u iznosu od 820.849,30 €, odnosi se na sredstva kojima se obezbjeđuje finansiranje rada Zajednice opština Crne Gore. Visina članarine određena kao dio prihoda koji se ustupaju opštinama po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica utvrđena je Odlukom o visini članarine za finansiranje rada Zajednice opština (član 2)[108].

Račun dotacija – Prenos sredstava sa Centralnog računa državnog trezora na poseban račun Ministarstva finansija u iznosu od 18.150.451,12 € se odnosi na sredstva prenešena u skladu za članom 11a Zakona o finansiranju lokalne samouprave.[109]

Raspored po rješenjima Ministarstva finansija – Prenešena sredstva iznose 10.540.244,24 € i odnose se na povraćaje i preusmjere poreza.

Glavni račun državnog Trezora u iznosu od 2.662.998.630,24 €.

- U procesu revizije je utvrđeno da se pravna lica koja su dio sistema finansiranja po osnovu javnih prihoda, kao što su JP Morsko dobro, Fond za zaštitu životne sredine d.o.o., Veterinarska komora i ambulante, ne finansiraju kroz sistem budžeta Crne Gore, već kroz raspodjelu prihoda putem prihodnog modula.

Preporučuje se da se pravna lica koja su dio sistema finansiranja po osnovu javnih prihoda finansiraju kroz sistem budžeta Crne Gore.

2.4. Glavni račun trezora

Pregled stanja i prometa sredstava na računu broj 907-00000083001-19 - Glavni račun državnog Trezora, preko kojeg se vrše uplate i isplate državnog novca za potrebe korisnika budžeta dat je u narednoj tabeli:

Tabela 21 – Promet glavnog računa državnog trezora

GLAVNI RAČUN DRŽAVNOG TREZORA - 907000000083001-19			
Početno stanje depozita na Glavnom računu Trezora	**34.109.204,74**	3.304.981.033,78	*Odlivi sa Glavnog računa državnog Trezora*
Priliv sa Centralnog računa Trezora	2.662.998.630,24	3.298.025.570,63	*Odlivi koji su proknjiženi u Glavnoj knjizi trezora*
Ostali prilivi - direktne uplate na Glavni račun Trezora - konsolidovane	604.555.074,31	6.955.463,15	*Nekonsolidovani odlivi*
Ostali prilivi - direktne uplate na Glavni račun Trezora - nekonsolidovane	34.108.106,87		
Prilivi na Glavni račun državnog Trezora	3.301.661.811,42		
Ukupni priliv (sa početnim stanjem depozita)	***3.335.771.016,16***	***30.789.982,38***	***Krajnje stanje gotovine na Glavnom račun državnog Trezora***

Raspoloživa sredstva na Glavnom računu državnog Trezora iznosila su 3.335.771.016,16 € i nastala su iz priliva u iznosu od 3.301.661.811,42 € i početnog stanja gotovine u iznosu od 34.109.204,74 €.

[108] „Sl. list CG“, br. 06/19
[109] "Sl. list CG", br. 30/12, 48/15, 57/15, 52/16, 43/18 i 084/24

Iskazani prilivi na Glavni račun državnog Trezora se odnose na prilive sa Centralnog računa Trezora u iznosu od 2.662.998.630,24 €, direktne konsolidovane uplate na Glavni račun u iznosu od 604.555.074,31 € i na prilive koji nisu konsolidovani u iznosu od 34.108.106,87 €[110] i proknjiženi u Glavnoj knjizi Trezora. Odliv sredstava sa Glavnog računa državnog Trezora iznosio je 3.304.981.033,78 € i odnosi se na odlive u iznosu od 3.298.025.570,63 € koji su proknjiženi u Glavnoj knjizi Trezora i na odlive u iznosu od 6.955.463,15 € koji nisu proknjiženi[111]. Na ovaj način, krajnje stanje gotovine na Glavnom računu Trezora iznosi 30.789.982,38 €.

Podaci o stanjima i prometima na računima pribavljenih od Centralne banke Crne Gore, kao i drugih komercijalnih banaka, zatim podataka Glavne knjige Trezora, Državna revizorska institucija izvršila je kontrolu fiskalnih i monetarnih transakcija. Revizijom je ustanovljeno da se ostali konsolidovani prilivi na glavnom račun državnog trezora odnose na sljedeće transakcije:

Tabela 22 – Ostali prilivi na glavnom računu državnog trezora

GLAVNI RAČUN DRŽAVNOG TREZORA - 90700000083001-19 - Ostali prilivi –konsolidovane direktne uplate na Glavni račun Trezora[112]	
Direktne uplate povučenih sredstava kredita i obveznica od nerezidenata	*505.908.448,22*
Direktne uplate donacija	*40.483.053,06*
Direktne uplate prihoda od ekonomskog državljanstva	*3.099.862,00*
Direktne uplate glavnice anuiteta opština, 1000+ projekta i državnih preduzeća po osnovu pozajmica države i transfernih zajmova	*15.186.884,52*
Direktne uplate neutrošenih sredstava Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga/Ministarstva rada i socijalnog staranja	*8.445.336,71*
Direktne uplate kamata i prihoda od rente	*1.727.269,90*
Direktne uplate dobiti državnih preduzeća	*9.052.398,90*
Direktne uplate povučenih sredstava sa računa dotacija opštinama	*17.262.352,67*
Druge direktne konsolidovane uplate - prihodi naplaćeni putem prinudnog izvršenja, naknada na nepovučena sredstva za transferne zajmove, izdataka iz ranijeg perioda, palih garancija i druge manje individualne plate	*3.389.468,33*
Ostali prilivi - direktne uplate na Glavni račun Trezora - konsolidovane	***604.555.074,31***

Prema raspoloživoj dokumentaciji direktne uplate u iznosu od 604.555.074,31 € se odnose na prenose sredstava na Glavni račun državnog trezora sa državnih bankovnih računa/partija otvorenih u Centralnoj banci i u poslovnim bankama i iste obuhvataju: Direktne uplate povučenih kredita i obveznica od nerezidenata u 2024. godini u iznosu od 505.908.448,22 €, direktne uplate donacija u iznosu od 40.483.053,06 €, direktne uplate prihoda od ekonomskog državljanstva u iznosu od 3.099.862,00 €, direktne uplate glavnice anuiteta opština, komercijalnih banaka i državnih preduzeća po osnovu pozajmica države u iznosu od 15.186.884,52 €, direktne uplate prihoda od zakupa i kamate u iznosu od 1.727.269,90 €, direktne uplate dobiti državnih preduzeća u iznosu od 9.052.398,90 €, direktne uplate po osnovu povučenih neutrošenih sredstava sa posebnog računa Ministarstva finansija za dotacije opštinama u iznosu od 17.262.352,67 €, direktne uplate neutrošenih sredstava Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga koje su se nalazile na bankarskim računima komercijalnih banaka, a koje su proknjižena kao izdaci u ranijem periodu u iznosu od 8.445.336,71 €, druge direktne konsolidovane uplate[113] u iznosu od 3.389.468,33 €.

[110] Direktne uplate na Glavni račun Trezora po osnovu pogrešnih uplata, neutrošenih donacija koje su vraćene, povučenih depozita od kredita i hedžing aranžmana koji su proknjiženi u ranijem periodu, a nisu prenešeni na Glavni račun Trezora u godini povlačenja, kao i povraćaji po osnovu storniranih zahtjeva za plaćanje.

[111] Stornirani zahtjevi za plaćanje po osnovu povraćaja sredstava na GRT i formiranja depozita, povraćaja pogrešnih uplata, vraćene neutrošene donacije.

[112] Radi jednostavnijeg predstavljanja, direktne uplate po osnovu povučenih sredstava kredita i obveznica se odnose na sredstva koja su povučena u tekućoj godini, bez obzira da li su direktno uplaćeni od strane kreditora na Glavni račun Trezora, ili prošla kroz bankarski račun u CBCG/komercijalnim bankama.

[113] Prihodi naplaćeni putem prinudnog izvršenja, naplaćenih naknada na nepovučena sredstva za transferne zajmove, vraćanja sredstava izdataka iz ranijeg perioda, palih garancija i druge manje individualne plate.

2.5. Drugi bankarski računi

Pored stanja i prometa na Glavnom računu trezora, u narednoj tabeli prikazana je i evidencija transakcija sredstava na drugim bankarskim računima kod Centralne banke Crne Gore i komercijalnih banaka za potrebe korisnika budžeta:

Tabela 23 – Državni novac na računima Centralne banke i komercijalnih banaka

Proknjižene transakcije na drugim računima kod Centralne banke i komercijalnih banaka			
Početno stanje konsolidovanih depozita na drugim računima kod Centralne banke Crne Gore i komercijalnih banaka	**45.930.384,29**	**213.358.566,61**	Konsolidovani odlivi sa drugih računa Centralne banke Crne Gore i komercijalnih banaka
Konsolidovani prilivi na druge račune Centralne banke Crne Gore i komercijalnih banaka	**452.969.118,52**	148.954.535,65	**Plaćena glavnica i kamata iz priliva po osnovu kredita i hedžing aranžmana sa računa u komercijalnim bankama i CBCG**
Prilivi povučenih kredita i obveznica od rezidenata i nerezidenata	436.216.364,37		
Prilivi od kamata na depozite u bankama	15.933.216,21	9.007.435,39	**Odlivi za infrastrukturu od opšteg značaja finansirani direktno sa računa kredita i kreditnih linija**
		9.439.602,22	**Transferni zajmovi i transferi opštinama izvršeni direktno sa računa kredita i kreditnih linija**
Prilivi po osnovu taksi diplomatsko-konzularnih prihoda i druga novčana sredstva Ministarstva vanjskih poslova	446.437,62	2.302.002,10	**Odlivi za uređenje zemljišta izvršeni sa računa kredita**
Prihodi od donacija koji nisu rezultirali tokovima gotovine na GRT	373.100,32	10.572.784,30	**Odlivi za tekuće izdatke plaćenih sa računa donacija, računa kredita, ino plaćanja iz neutrošenih sredstava iz prethodne godine, izuzimajući kamate.**
		20.872.257,01	**Nabavka vojne i druge opreme finansirane iz kredita i drugih izvora**
		5.849.367,67	**Plaćanje palih garancija iz sredstava ostvarenih hedžing aranžmanom**
		6.360.582,27	**Odlivi za investiciono održavanje izvršeni direktno sa računa kredita i kreditnih linija**
		27.096.910,95	Povlačenja depozitnih sredstava sa računa u CBCG i komercijalnim bankama na Glavni račun Trezora - nekonsolidovani odlivi
Ukupni priliv (sa početnim stanjem)	498.899.502,81	258.444.025,25	Krajnje stanje konsolidovanih depozita na drugim računima kod Centralne banke Crne Gore i komercijalnih banaka

Prema raspoloživoj dokumentaciji, konsolidacija (evidentiranje) priliva na druge račune Centralne banke Crne Gore i komercijalnih banaka u iznosu od 452.969.118,52 €, odnosi se na: prilive povučenih kredita i obveznica od nerezidenata u iznosu od 436.216.364,37 €, prilive od kamata na depozite u bankama 15.933.216,21 €, prilive po osnovu taksi diplomatsko-konzularnih prihoda u iznosu od 446.437,62 €, prihodi donacija utrošenih direktno sa bankarskog računa/partije donacije u iznosu od 373.100,32 €.

Na isti način izvršena je i konsolidacija (evidentiranje) odliva sa drugih računa Centralne banke Crne Gore i komercijalnih banaka u iznosu od 213.358.566,61 €, koje se odnose na: plaćanje glavnice i kamate iz priliva po osnovu kredita i priliva od hedžing aranžmana u iznosu od 148.954.535,65 €, plaćanje palih garancija iz priliva po osnovu Hedžing aranžmana u iznosu od 5.849.367,67 €, izdatke za infrastrukturu od opšteg značaja izvršenih sa računa kreditnih linija i računa kredita u iznosu od 9.007.435,39 €, date transferne zajmove i transfere opštinama izvršenih sa računa kredita i kreditnih linija u iznosu od 9.439.602,22 €, izdatke za uređenje zemljišta izvršenih sa računa kreditnih linija i kredita u iznosu od 2.302.002,10 €, odlive za tekuće izdatke, izuzimajući kamate, izvršene sa računa

donacija, računa kredita, računa kreditnih linija i drugih bankarskih računa države u iznosu od 10.572.784,30 €, nabavku vojne opreme finansirane direktno iz kredita 20.872.257,01 € i plaćeno investiciono održavanje u iznosu od 6.360.582,27 €. Nekonsolidovani odliv sredstava sa drugih računa Centralne banke Crne Gore i komercijalnih banaka u iznosu od 27.096.910,95 € se odnosi na povlačenja depozitnih sredstava koja su proknjižena kao primitak u ranijem periodu.

2.6. Konsolidovani račun trezora

Nakon sprovedene analize fiskalnih i monetarnih transakcija, utvrđen je pregled konsolidovanih priliva i odliva sa početnim i konačnim stanjem konsolidovanih depozita u sljedećem tabelarnom pregledu:

Tabela 24 – Konsolidovani račun trezora

Opis	Početno stanje konsolidovanih depozita	Prilivi	Odlivi	Konačno stanje konsolidovanih depozita
Glavni račun trezora	**34.109.204,74**	**3.301.661.811,42**	**3.304.981.033,78**	**30.789.982,38**
Konsolidovani prilivi i odlivi	34.109.204,74	3.267.553.704,55	3.298.025.570,63	3.637.338,66
Nekonsolidovani prilivi i odlivi		34.108.106,87	6.955.463,15	
Drugi računi	**45.930.384,29**	**452.969.118,52**	**240.455.477,56**	**258.444.025,25**
Konsolidovani prilivi i odlivi	45.930.384,29	498.899.502,81	231.347.114,30	313.482.772,80
Nekonsolidovani prilivi i odlivi			27.096.910,95	
Ukupno	**80.039.589,03**	**3.754.630.929,94**	**3.545.436.511,34**	**289.234.007,63**

Početno stanje konsolidovane gotovine je iznosilo 80.039.589,03 €, koje se sastoji od 34.109.204,74 € gotovine na Glavnom računu trezora i 45.930.384,29 € konsolidovanih depozita na drugim računima kod Centralne banke Crne Gore i komercijalnih banaka. Ukupni prilivi u iznosu od 3.754.630.929,94 € se sastoje od priliva na Glavnom računu trezora u iznosu od 3.301.661.811,42 €[114], kao i evidentiranih priliva na drugim bankarskim računima kod Centralne banke i komercijalnih banaka u iznosu od 452.969.118,52 €. Takođe, ukupni konsolidovani odlivi u iznosu od 3.545.436.511,34 € se odnose na odlive sa Glavnog računa trezora u iznosu od 3.304.981.033,78 €[115], kao i odlive sa drugih bankarskih računa kod Centralne banke i komercijalnih banaka u iznosu od 240.455.477,56 €[116].

Konačno stanje konsolidovane gotovine koja nastaje evidencijom početnog stanja i transakcija na Konsolidovanom računu trezora, iznosi 289.234.007,63 € i isti obuhvata depozite na Glavnom računu trezora u iznosu od 30.789.982,38 € i depozite na drugim računima kod Centralne banke Crne Gore i komercijalnih banaka u iznosu od 258.444.025,25 €.

2.7. Glavna knjiga trezora

Glavna knjiga trezora, u skladu sa članom 2 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, osnovna je knjiga dvojnog knjigovodstva u kojoj se knjiže promjene stanja na kontima. U skladu sa članom 71 Zakona, Državni trezor vodi Glavnu knjigu trezora, dok je članom 64 Zakona utvrđeno da način vođenja računovodstva budžeta propisuje Ministarstvo finansija. Prilivi i odlivi sredstava Konsolidovanog računa državnog trezora evidentirani u Glavnoj knjizi trezora, sa početnim i krajnjim stanjem sredstava prikazani su u narednoj tabeli:

[114] Od kojih su 3.267.553.704,55 € konsolidovani prilivi, a 34.108.106,87€ nekonsolidovani prilivi.
[115] Od kojih su 3.298.025.570,63 €, a 6.955.463,15€ nekonsolidovani odlivi.
[116] Od kojih su 231.347.114,30 € konsolidovani odlivi, a 27.096.910,95€ nekonsolidovani odlivi.

Tabela 25 – Glavna knjiga trezora

GLAVNA KNJIGA TREZORA			
Početno stanje depozita	**80.039.588,98**	675.239.256,99	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca
Porezi	1.968.599.583,26	20.705.195,26	Ostala lična primanja
Doprinosi	584.706.543,51	40.058.022,25	Rashodi za materijal
Takse	16.259.315,63	81.306.308,29	Rashodi za usluge
Naknade	53.128.166,68	33.868.346,91	Rashodi za tekuće održavanje
Ostali prihodi	92.168.304,41	149.286.400,39	Kamate
Primici od prodaje imovine	2.361.574,46	13.501.000,00	Renta
Primici od otplate kredita	20.319.169,15	88.788.160,52	Subvencije
Donacije i transferi	40.855.353,38	88.949.285,89	Ostali izdaci
Pozajmice i krediti	942.124.812,59	212.995.359,84	Prava iz oblasti socijalne zaštite
		26.016.571,37	Sredstva za tehnološke viškove
		730.408.864,31	Prava iz oblasti PIO
		22.113.621,28	Ostala prava iz oblasti zdrav. zaštite
		16.633.337,51	Ostala prava iz oblasti zdrav.osiguranja
		429.189.252,32	Transferi institucijama pojedincima nevladinom i javnom sektoru
		302.394.945,98	Kapitalni izdaci
		9.152.704,99	Pozajmice i krediti
		495.640.543,03	Otplata duga
		5.849.367,67	Otplata garancija
		20.422.576,66	Otplata obaveza iz prethodnog perioda
		48.809.282,96	Rezerve
Ukupni evidentirani prilivi	**3.720.522.823,07**	**3.511.328.404,42**	**Ukupni evidentirani odlivi**
Ukupni evidentirani priliv + p/s	**3.800.562.412,05**	**289.234.007,63**	**Krajnje stanje sredstava**

Revizijom je utvrđeno da informacioni sistem koji podržava Glavnu knjigu trezora ne sadrži sve klase propisane Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Ministarstvo finansija kroz sistem Glavne knjige trezora nije u cjelosti obezbijedilo evidenciju stanja finansijske imovine (klasa 1), kao ni evidenciju obaveza (klasa 2) u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Ministarstvo finansija treba da obezbijedi punu primjenu Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, kroz informacioni sistem koji podržava Glavnu knjigu trezora.

2.8. Izvještaj o neizmirenim obavezama

Ministarstvo finansija nije obezbijedilo evidenciju obaveza u Glavnoj knjizi trezora u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština i Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, već samo stanja obaveza na kraju godine po osnovu dostavljenih izvještaja potrošačkih jedinica[117].

[117] Ovo se zaključuje iz sljedećih činjenica: baza transakcija GKT koja je dostavljena DRI ne sadrži bazu neizvršenih obaveza (klasu dva) koje se dostavljaju u pregledima neizvršenih obaveza od strane potrošačkih jedinica Ministarstvu finansija, a u cilju izrade konačnog izvještaja o neizmirenim obavezama svih budžetskih korisnika, zatim prilikom izrade zahtjeva za plaćanje, uviđa se da u Trezoru ne postoji evidencija na koje se neizvršene obaveze zatvaraju.

Ukupne nekonsolidovane obaveze u 2024. godini iznosile 259.501.035,93 € i iste obuhvataju: neizmirene obaveze koje su formirane u 2024. godini u iznosu od 22.314.512,73 €, obaveze koje su dospjele na plaćanje tokom 2025. godine (nakon 31.12.2024. godine) u iznosu od 117.305.728,71 € i obaveze budžetskih korisnika prema drugim budžetskim korisnicima i budžetu u iznosu od 119.880.794,49 €.

Konsolidacijom obaveza, izuzete su obaveze potrošačkih jedinica prema centralnom budžetu, kao i prema drugim potrošačkim jedinicama u ukupnom iznosu 120.001.953,70 €. Najveći iznos obaveza koje se konsoliduju predstavljaju obaveze Fonda penzijsko i invalidskog osiguranja u iznosu od 119.748.896,56 € i iste se odnose na neplaćene obaveze Fonda za doprinose za zdravstvenu zaštitu penzionera iz ranijeg perioda[118]. Stanje neizmirenih obaveza, nakon konsolidacije, iznosi 139.499.082,23 € i dato je u sledećoj tabeli:

Tabela 26 – Neizmirene obaveze

Neizmirene obaveze (konsolidovane/nekonsolidovane)		
1	***Stanje ukupnih neizmirenih obaveza na 31.12.2024. godine***	259.501.035,93
2	Neizmirene obaveze iz 2023. godine i ranijih godina koje su na 31.12.2024. godine ostale neizmirene, koje se umanjuju konsolidacijom	95.920,32
3	Neizmirene obaveze formirane u 2024. godini - dospjele za plaćanje do 31.12.2024. godine, koje se umanjuju konsolidacijom	19.985,59
4	Obaveze formirane u 2024. godini, dospjele za plaćanje nakon 31.12.2024. godine, koje se umanjuju konsolidacijom	5.253,30
5	Obaveze prema drugim potrošačkim jedinicama budžeta, koje se umanjuju konsolidacijom	119.880.794,49
6	**Stanje ukupnih obaveza na 31.12.2024. godine koje se umanjuju konsolidacijom (2+3+4+5)**	**120.001.953,70**
7	**Stanje obaveza na 31.12.2024.godine (1-6)**	**139.499.082,23**

Ukupne konsolidovane obaveze u iznosu od 139.499.082,23 € obuhvataju konsolidovane neizmirene obaveze dospjele za plaćanje do 31.12.2024. godine u iznosu od 22.198.606,82 € i konsolidovane obaveze koje dospijevaju nakon 31.12.2024. godine u iznosu od 117.300.475,41 €.

Najznačajniji iznosi neizmirenih obaveza evidentirani su kod sledećih potrošačkih jedinica: Fond PIO (iznos od 62.999.177,67 €); Fond za zdravstveno osiguranje (iznos od 36.625.749,23 €); Ministarstvo finansija (iznos od 22.432.503,45 €); Uprava za saobraćaj (iznos od 3.888.937,48 €; Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografiji (iznos od 2.727.140,30 €) i Uprava za kapitalne projekte (iznos od 2.659.429,26 €). Konsolidovane obaveze u 2024. godini veće su za 11.688.410,01 € od obaveza u 2023. godini, što je prikazano u sljedećoj tabeli:

[118] Preporuka iz ranijeg perioda.

Tabela 27 – Konsolidovane neizmirene obaveze

Redni broj	OPIS	Neizmirene obaveze 2023	Obaveze koje dospijevaju nakon 2023	Ukupne obaveze 2023	Neizmirene obaveze 2024	Obaveze koje dospijevaju nakon 2024	Ukupne obaveze 2024
1	**Obaveze za tekuće izdatke (1.1+1.2+1.3)**	**5.090.221,58**	**30.316.882,51**	**35.407.104,09**	**7.084.143,69**	**30.496.252,74**	**37.580.396,43**
1.1	Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca	85.167,88	271,29	**85.439,17**	23.393,20	14.651,12	38.044,32
1.2	Obaveze za ostala lična primanja	119.316,02	58.459,52	**177.775,54**	181.814,77	87.632,57	269.447,34
1.3	Obaveze za ostale tekuće izdatke	4.885.737,68	30.258.151,70	**35.143.889,38**	6.878.935,72	30.393.969,05	37.272.904,77
2	**Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu**	**2.344.761,83**	**68.300.146,25**	**70.644.908,08**	**5.614.288,98**	**65.384.557,77**	**70.998.846,75**
3	**Obaveze za transfere institucijama, pojedincima i kreditima**	**203.052,96**	**15.448.898,76**	**15.651.951,72**	**2.534.846,95**	**19.899.840,00**	**22.434.686,95**
4	**Obaveze za kapitalne izdatke**	**3.159.606,31**	**2.828.665,13**	**5.988.271,44**	**6.783.556,99**	**1.519.824,90**	**8.303.381,89**
5	**Obaveze po pozajmicama i kreditima**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
6	**Obaveze po osnovu otplate dugova**	**113.536,64**	**4.900,25**	**118.436,89**	**181.770,21**	**0,00**	**181.770,21**
7	**Obaveze iz rezervi**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
8	**Ukupno**	**10.911.179,32**	**116.899.492,90**	**127.810.672,22**	**22.198.606,82**	**117.300.475,41**	**139.499.082,23**

Posmatrano na nivou potrošačkih jedinica, najveći apsolutni rast iskazanih ukupnih konsolidovanih obaveza u 2024. godini je zabilježen kod: Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja u iznosu od 12.874.176,82 €, Fonda za zdravstveno osiguranje u iznosu od 10.696.981,54 €, Uprave za kapitalne projekte u iznosu od 1.611.884,96 € i Uprave za saobraćaj u iznosu od 812.646,02 €.

- U procesu revizije utvrđeno je da su ugovaranje obaveza iznad planiranih i odobrenih sredstava, što nije u skladu sa članom 40 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, izvršile: Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove u iznosu od 136.431,54 €, a koje se odnose na subvencije za sprovođenje mjera utvrđenih programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja i Uprava za nekretnine u iznosu od 344.844,36 €, a koje se odnose na ugovorene poštanske usluge.

Potrošačke jedinice[119] su dužne da u skladu sa članom 40 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ugovaraju obaveze do iznosa planiranih i odobrenih sredstava u skladu sa zakonom o budžetu države.

- Državna revizorska institucija nije se mogla uvjeriti u tačnost iskazanih obaveza Sudskog savjeta iskazanih na pozicijama: 2146 - Advokatske, notarske i pravne usluge i 2192 - Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka u ukupnom iznosu od 249.267,69€, zbog činjenice da se nisu sprovele sve radnje kako bi se rasknjižile obaveze koje su naplaćene prinudnim izvršenjem[120].

[119] Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Uprava za nekretnine.
[120] Obraćanje nadležnim organima (Zaštitniku imovinsko-pravnih unteresa) sa zahtjevom za dostavljanje nedostajuće dokumentacije.

Sudski savjet je dužan da sprovede sve radnje kako bi rasknjižila obaveze koje su naplaćene prinudnim izvršenjem.

- U procesu revizije utvrđeno je da Sudski savjet nije redovno izmirivao dospjele obaveze za tekuće izdatke u iznosu od 63.942,48€, što nije u skladu sa čl. 48 stav 3 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, kojim je utvrđeno da neplaćene obaveze iz prethodne fiskalne godine imaju prioritet u plaćanju.

Potrošačka jedinica Sudski savjet je dužna da se pridržava odredbi člana 48 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti i da redovno izmiruje dospjele obaveze.

- Revizijom je utvrđeno da je zakup poslovnih prostorija za potrebe političkih subjekata vršen na bazi zahtjeva političkih subjekata, u skladu sa međustranačkim dogovorom o uslovima, načinu i postupku obezbjeđivanja i korišćenja prostora za potrebe političkih stranaka i članom 9 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja[121]. Na ovaj način su ugovoreni mjesečni zakupi poslovnih prostorija za potrebe političkih subjekata u rasponu od 294,00 € do 17.647,85 €, odnosno nijesu utvrđeni iznosi do kojih se mogu ugovarati zakupi poslovnih prostora za potrebe političkih subjekata.

Preporučuje se Skupštini Crne Gore da razmotri stvaranje zakonskih preduslova za izradu podzakonskog akta kojim bi se utvrdili kriterijumi i cijena poslovnog prostora po m² do koje se mogu ugovoriti mjesečni zakupi poslovnih prostorija za potrebe rada političkih subjekata.

- Izdaci za subvencionisanje zarada lica sa utvrđenim invaliditetom[122], koji se isplaćuju preko Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, od 2022. godine premašuju prihode Fonda[123], pri čemu je najveća razlika zabilježena u 2024. godini i iznosi 18.893.876,38 €. Iskazane obaveze po ovom osnovu dostigle najveći nivo od 2022. godine, kao što se može vidjeti iz sljedeće tabele:

Tabela 28 – Subvencionisanje zarada lica sa utvrđenim invaliditetom

Opis	2020	2021	2022	2023	2024
Broj lica čija se zarada subvencioniše	2.040	2.474	2.970	4.195	4.550
Prihodi Fonda po osnovu doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju	10.168.616,09	10.575.986,65	9.810.808,76	13.168.764,30	14.272.044,64
Izvršenje	9.188.088,26	6.080.887,68	14.460.908,84	23.887.087,39	33.165.921,02
Prosječna mjesečna subvencija zarade	375,33	204,83	405,75	474,52	607,43
Obaveze	**490.436,57**	**301.122,79**	**621.907,25**	**360.191,94**	**1.143.251,30**

Skreće se pažnja Skupštini i Vladi Crne Gore na rast deficita Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje OSI[124] i potencijalni rizik ugrožavanja aktivnosti profesionalne rehabilitacije lica sa invaliditetom.

[121] Sl. list CG, br. 003/20 i 038/20.
[122] Posmatranjem obaveza Zavoda za zapošljavanje Crne Gore – Fond za profesionalnu rehabilitaciju za subvencionisanje zarada lica sa invaliditetom, broja lica čija se zarada subvencioniše, prosječne subvencionisane bruto zarade, kretanja prihoda po osnovu doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju, kao i rashoda za subvencije zarada.
[123] Koji pokazuju relativnu stagnaciju u odnosu na rast izdataka.
[124] Osoba sa invaliditetom

- U postupku revizije je utvrđeno da su od dvadeset dvije (22) potrošačke jedinice obuhvaćene uzorkom, šest potrošačkih jedinica[125] vršile usaglašavanje sa dobavljačima, tri potrošačke jedinice[126] vršile su djelimično usaglašavanje sa dobavljačima, dok trinaest potrošačkih jedinica[127] nijesu vršile usaglašavanja sa dobavljačima u skladu sa tačkom 19a Uputstva o radu državnog trezora[128].

Potrošačke jedinice su dužne da izrađuju preglede o neizvršenim obavezama nakon usklađivanja obaveza sa dobavljačima u skladu sa tačkom 19a Uputstva o radu državnog trezora.

- U procesu revizije je utvrđeno da su obaveze Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija potcijenjene zbog nekonsolidacije obaveza javnih obrazovnih ustanova u okviru svojih izvještaja, što nije u skladu sa članom 5 Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave[129].
- U procesu revizije se nije moglo potvrditi stanje obaveza Uprave carina, zbog pokrenutih sudskih postupaka.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija je dužno pripremati konsolidovane finansijske izvještaje, koji uključuju i obaveze javnih obrazovnih institucija u skladu sa članom 5 Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave.

2.8.1. Obaveze Fonda za zdravstveno osiguranje

Ukupno iskazane konsolidovane obaveze Fonda za zdravstveno osiguranje u 2024. godini iznose 36.625.749,23 €, što je za 10.696.981,54 €, ili 41,26% više od iskazanih ukupnih konsolidovanih obaveza u 2023. godini. Iskazane neizmirene obaveze Fonda za zdravstveno osiguranje u 2024. godini iznose 8.753.317,14 €, što je za 5.007.994,36 €, ili za 33,71% više od iskazanih neizmirenih obaveza u 2023. godini.

Najveće obaveze Fonda iskazane su na pozicijama: Transferi za zdravstvenu zaštitu u iznosu od 21.887.189,39 €, Naknade za bolovanje preko 60 dana u iznosu od 5.256.720,99 €, Materijal za zdravstvenu zaštitu u iznosu od 3.294.154,68 €, kao i Liječenje van sistema Javnih zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori u iznosu od 1.389.326,69 €. U narednoj tabeli je dat uporedni prikaz najvećih obaveza Fonda za zdravstveno osiguranje za period od 2022. do 2024. godine:

[125] Potrošačke jedinice koje su vršile usaglašavanje: Fond penzijskog i invalidskog osiguranja, Fond za obeštećenje, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo pravde, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Zavod za zapošljavanje Crne Gore.
[126] Potrošačke jedinice koje su djelimično izvršile usaglašanje sa dobavljačima: Fond za zdravstveno osiguranje, Ministarstvo javne uprave i Ministarstvo zdravlja.
[127] Potrošačke jedinice koje nisu vršile usaglašavanje sa dobavljačima su: Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstvo finansija, Uprava carina, Ministarstvo ljudskih i manjinskih, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo pomorstva, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstvo saobraćaja/Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Ministarstvo turizma/Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Uprava za državnu imovinu, Uprava za kapitalne projekte i Uprava za saobraćaj.
[128] Sl. list CG, br. 053/14, 072/15, 069/19, 096/21, 085/23, 091/23 i 032/24
[129] "Sl. list CG", br. 023/14, 047/24

Tabela 29 – Neizmirene obaveze po vrstama izdataka

Naziv pozicije	Stanje konsolidovanih ukupnih obaveza 2022. godine - korigovano	Stanje konsolidovanih neizmirenih obaveza 2023. godine -	Stanje konsolidovanih obaveza (nedospjelih) formiranih u 2023. godini dospjele za plaćanje nakon 31.12.2023. -	Stanje konsolidovanih ukupnih obaveza 2023. godine - korigovano	Stanje konsolidovanih neizmirenih obaveza 2024. godine -	Stanje konsolidovanih obaveza (nedospjelih) formiranih u 2024. godini dospjele za plaćanje nakon 31.12.2024. -	Stanje konsolidovanih ukupnih obaveza 2024. godine - korigovano
Administrativni materijal	**62.175,42**	17.962,24	45.495,16	**63.457,40**	17.537,78	106.810,24	**124.348,02**
Materijal za zdravstvenu zaštitu	**3.108.601,45**	312.624,23	3.156.058,76	**3.468.682,99**	81.458,86	3.212.695,82	**3.294.154,68**
Rashodi za energiju	**888.241,45**	144.866,36	537.905,99	**682.772,35**	12.286,08	171.989,24	**184.275,32**
Rashodi za gorivo	**251.944,88**	71.520,93	224.553,15	**296.074,08**	12.720,56	513.402,87	**526.123,43**
Ostali rashodi za materijal	**1.192.409,82**	388.777,46	352.276,95	**741.054,41**	111.364,46	137.588,11	**248.952,57**
Usluge prevoza	**144.621,36**	132.158,81	9.465,70	**141.624,51**	10.000,00	13.378,70	**23.378,70**
Ostale usluge	**145.487,48**	48.766,23	39.648,03	**88.414,26**	17.936,25	41.056,90	**58.993,15**
Tekuće održavanje opreme	**99.074,23**	36.171,64	404.900,27	**441.071,91**	169.922,00	289.381,70	**459.303,70**
Komunalne naknade	**61.839,29**	35.932,11	61.785,75	**97.717,86**	8.888,12	99.060,79	**107.948,91**
Liječenje van Crne Gore	**1.125.729,53**	23.298,04	355.474,66	**378.772,70**	30.019,01	787.255,98	**817.274,99**
Liječenje van sistema JZU u CG	**0,00**	0,00	0,00	**0,00**	15.933,98	1.373.392,71	**1.389.326,69**
Ortopedske sprave i pomagala	**372.616,14**	3.167,57	791.478,72	**794.646,29**	3.648,64	343.777,98	**347.426,62**
Naknade za bolovanje preko 60 dana	**2.488.670,81**	2.138.233,84	0,00	**2.138.233,84**	5.256.720,99	0,00	**5.256.720,99**
Transferi za zdravstvenu zaštitu	**2.301.076,18**	10.399,72	15.055.030,95	**15.065.430,67**	2.428.785,23	19.458.404,16	**21.887.189,39**
Izdaci za opremu	**2.808.324,25**	205.588,72	959.927,30	**1.165.516,02**	91.663,43	1.036.573,96	**1.128.237,39**
Ostali kapitalni izdaci	**90.404,73**	0,00	16.413,51	**16.413,51**	86.990,51	4.702,98	**91.693,49**
Ostale vrste obaveza - ukupno	**489.401,19**	175.854,88	173.030,01	**348.884,89**	397.441,24	282.959,95	**680.401,19**
Ukupno	**15.630.618,21**	**3.745.322,78**	**22.183.444,91**	**25.928.767,69**	**8.753.317,14**	**27.872.432,09**	**36.625.749,23**

Obaveza Fonda za zdravstveno osiguranje u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu veće su za 10.696.981,54 € sa relativnim rastom od 41,26%. Najveći nivo rasta obaveza iskazan je po osnovu transfera za zdravstvenu zaštitu, koje su zabilježile rast u iznosu od 6.821.758,72 €, kao i rasta obaveza po osnovu naknada za bolovanje preko 60 dana u iznosu 3.118.487,15 €. Obaveze za transfere za zdravstvenu zaštitu se u najvećem dijelu odnose na obaveze za nabavku ljekova od ZU Montefarm.

2.9. Prekoračenje budžetske potrošnje

U postupku revizije utvrđeno je da je potrošnja po odgovarajućim sintetičkim pozicijama prekoračena u iznosu od 124.224.022,02 €. Na pozicijama, na kojima su utvrđena prekoračenja, ukupno planirana sredstva (sredstva nakon preusmjerenja i rebalansa) su iznosila 187.062.179,70 €, a ukupno izvršenje 311.286.201,72€. Prekoračenja se mogu iskazati sljedećom tabelom:

Tabela 30 – Prekoračenja budžeta

Opis	Iznos
Ukupan iznos prekoračenja	**124.224.022,02**
Dozvoljena prekoračenja (1+2+3+4+5+6)	**124.224.022,02**
1. Kamate	5.240.955,66
2. Plaćanje garancija	5.849.366,67
3. Međunarodni ugovori[130]	107.246.740,36
4. Transfer opštinama za predfinansiranje donatorskih projekata	229.586,44
5. Otplata obaveza iz prethodnog perioda	8.836,43
6. Prekoračenje usljed dotacija opštinama	5.648.536,46

U procesu revizije utvrđeno je da su prekoračenja u iznosu od 124.224.022,02 € dozvoljena na osnovu članova Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti[131] i Zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu[132], i to:

a. U skladu sa članom 60 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti - ukupni iznos od 11.090.322,33 € koji se odnosi na plaćanje kamata u iznosu od 5.240.955,66 € i garancija u iznosu od 5.849.366,67 €;
b. U skladu sa Zakonom o budžetu CG za 2024. godinu ukupni iznos od 107.485.163,23 € koji se odnosi na:
   - Prekoračenje na poziciji 4234 - Transferi opštinama u iznosu od 229.586,44 €, koje se odnosi na predfinansiranje donatorskih projekata u skladu sa članom 9[133];
   - Prekoračenje na poziciji 4630 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda, kod više potrošačkih jedinica u ukupnom iznosu od 8.836,43 € na osnovu člana 8, koji predviđa da će se transakcije finansiranja izvršavati do nivoa ostvarenja;
   - Prekoračenja u iznosu od 107.246.740,36 € koje se odnosi na: prekoračenja finansirana iz IPA sredstava i drugih donacija na osnovu člana 12 i prekoračenja finansirana iz kreditnih aranžmana na osnovu članova 10 i 11;
   - Prekoračenje u iznosu od 5.648.536,46 € koje se odnosi na prekoračenja za dotacije opštinama, koje se realizuju do nivoa izvršenja namjenskih prihoda koji se ostvare za ove namjene u skladu sa članom 9.

Ministarstvo finansija je dužno da predlogom godišnjeg zakona o budžetu utvrđuje i plan sredstava za finansiranje Prijestonice Cetinje.

U procesu revizije je utvrđeno da odrebe člana 7 Zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu[134] koje se odnose na obavezu uplate i evidencije nekonsolidovanih sopstvenih prihoda javnih ustanova (kao i naknadne potrošnje i evidencije tih sredstava), koje se finansiraju iz budžeta, su primjenjive na ograničen broj javnih ustanova. Ova ograničenost se ogleda u tome da zbog stava 5 člana 7 Zakona o budžetu za 2024. godinu, javna ustanova mora biti prepoznata organizacionom i/ili programskom klasifikacijom godišnjeg zakona o budžetu kako bi bila predmet konsolidacije.

Preporučuje se Skupštini Crne Gore da razmotri mogućnost, da u cilju usklađivanja sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, izmijeni normu godišnjeg zakona o budžetu koja se odnosi na konsolidaciju sopstvenih prihoda javnih ustanova, na način da se u Glavnoj knjizi trezora evidentiraju svi nekonsolidovani primici i izdaci (sopstveni prihodi, donacije i drugi, kao i njihova potrošnja) svih javnih ustanova koje se finansiraju iz budžeta Crne Gore.

[130] Donacije, IPA sredstva, potrošnja finansirana iz kredita, kofinansiranje donacija i kreditnih ugovora
[131] "Sl. list CG", br. 020/14, 056/14, 070/17, 004/18, 055/18, 066/19, 070/21, 145/21, 023/13, 123/23, 125/23
[132] "Sl. list CG", br. 124/23 i 086/24
[133] Članom 9 predviđeno izvršenje do 1.500.000,00 €
[134] "Sl. list CG", br. 124/23 i 086/24

3. GOTOVINSKI DEPOZITI DRŽAVE

Ukupna sredstva na računima, sa zlatom, na 31.12.2024. godine iskazana u Euro valuti iznosila su 669.193.394,92 € i ista se odnose na sledeće valute: 572.740.514,34 €, 2.500,00 CHF, 340.306,80 USD i 234,51 CAD i 38.477,69 unci zlata (ukupne vrijednosti od 96.124.235,37 €). Stanje ukupnih depozita na 31.12.2024. godine iznosi 669.193.394,91 € i obuhvata:

- konsolidovane depozite u iznosu od 385.358.243,00 €, iskazani kao depoziti u okviru Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2024. godinu i
- nekonsolidovane depozite u iznosu od 283.835.151,91 €, koji predstavljaju stanja na državnim bankarskim računima koja ne ulaze u stanje depozita, već su iskazani u dijelu obrazloženja Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2024. godinu.

3.1 Sredstva na računima koja su evidentirana kao depozit na 31.12.2024. godine

Depoziti budžeta Crne Gore na dan 31.12.2024. godine iznosili su 289.234.007,63 €, bez zlata. Ukupna vrijednost sa zlatom (38.477,69 unci) na dan 31.12.2024. godine, iznosila je 385.358.243,00 €. Struktura depozita, na dan 31.12.2024. godine, data je u tabeli koja slijedi:

Tabela 31 – Struktura depozita na dan 31.12.2024. godine:

I	Stanje na državnim računima (1+2+3+4)	287,818,528.47
1.	Računi Ministarstva finansija kod Centralne banke Crne Gore	283,816,229.39
2.	Računi kod Crnogorske komercijalne banke	1,743,823.81
2.1.	Računi Ministarstva finansija	1,572,882.29
2.2.	Računi državnih fondova	170,941.52
3.	Računi Ministarstva finansija kod Prve banke	1,003,276.64
4.	Računi Ministarstva finansija kod Erste banke	1,255,198.63
II	**Neutrošena sredstva budžetskih korisnika (1+2)**	**1,415,479.16**
1	Depoziti ambasada	635,014.89
2	Potrošačke jedinice budžeta	780,464.27
III	**Ukupno iskazani depoziti BEZ ZLATA (I+II)**	**289,234,007.63**
IV	**Zlato (38.477.69 unci)**	**96,124,235.37**
V	**Ukupno iskazani depoziti sa zlatom (III+IV)**	**385,358,243.00**

Stanje depozita na državnim računima: Uvidom u IOS-e Centralne banke i IOS-e komercijalnih banaka, utvrđeno je stanje depozita na državnim računima u iznosu od 287.818.528,47 € i isto odgovara stanju koje je Ministarstvo finansija iskazalo u Predlogu zakona o završnom računu budžeta za 2024. godinu[135].

Neutrošena sredstva budžetskih korisnika (iznos od 1.415.479,16 €): Za navedeni iznos utvrđeno je da se iznos od 635.014,89 € odnosi na depozite ambasada za koji se ne podnosi obrazac 8 - Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine, već se depozit evidentira na osnovu rješenja Ministarstva finansija, dok se iznos od 780.464,27 € odnosi na neutrošena sredstva od strane osamnaest potrošačkih jedinica, koje Ministarstvu finansija dostavljaju podatke na propisanom obrascu (obrazac 8). Na osnovu pomenutih obrazaca, Ministarstvo finansija sačinjava rješenja o knjiženju po kojima se storniraju izdaci u Glavnoj knjizi državnog trezora, a uvećavaju depoziti za naznačene iznose.

[135] U postupku revizije, utvrđeno je da je Ministarstvo finansija postupilo u skladu sa preporukom Državne revizorske institucije i u stanje depozita, na dan 31.12.2024. godine evidentiralo i sredstva koja su se na kraju godine nalazila na računima kredita u ukupnom iznosu od 5.621.549,28 €.

Zlato: Depoziti uključuju i 38.477,69 unci zlata po tržišnoj cijeni od 2.609.10 USD za uncu, što po zvaničnom kursu CBCG na 31.12.2024. godine iznosi 96.124.235,37 €, a što je potvrđeno dostavljenim IOS-om Centralne banke Crne Gore.

3.2 Stanje sredstava na državnim računima koja ne ulaze u stanje depozita

U obrazloženju Predloga Zakona o završnom računu za 2024. godinu iskazana su sredstva na državnim računima koja ne ulaze u sastav depozita, u ukupnom iznosu od 283.835.714,27 €, čija je struktura sledeća: Računi na PIB Ministarstva finansija, u iznosu od 10.312.505,14 €; Računi na PIB potrošačkih jedinica i javnih ustanova, u iznosu od 176.771.428,68 €; Računi za potrebe donacija/IPA i kredita, u iznosu od 34.672.856,76 €; Stanje sredstava za Projekat 1000+ i Projekat podrške privredi, u iznosu od 62.078.361,34 €.

a. ***Računi na PIB Ministarstva finansija*** – Ukupno utvrđeno stanje sredstava na računima na PIB Ministarstva finansija na 31.12.2024. godine iznosi 10.312.505,14 € i isti je konfirmisan IOS-ima Centralne banke Crne Gore i Crnogorske komercijalne banke[136];

b. ***Računi na PIB potrošačkih jedinica i javnih ustanova*** - Ukupno utvrđeno stanje sredstava na navedenim računima na dan 31.12.2024. godine obuhvata sredstva u ukupnom iznosu od 176.771.428,68 € i isto je potvrđeno na osnovu dostavljenih obrazaca 6, kao i pomoćne evidencije Ministarstva finansija. Navedena sredstva se odnose na:

- Stanje na računima na PIB potrošačkih jedinica u ukupnom iznosu od 136.340.975,51 €. Navedeni iznos obuhvata stanje koje je iskazano u dvije valute i to: iznos od 136.316.952,78 € i 25.089,34 USD (preračunato na dan 31.12.2024. godine iznosi 24.022,73 €);
- Stanje na računima javnih ustanova u ukupnom iznosu od 40.430.453,17 €: Navedeni iznos obuhvata stanje koje je iskazano u tri valute i to: iznos od 40.417.330,48 €, 13.542,44 USD (preračunato na dan 31.12.2024. godine iznosi 12.966,72 €) i 234,51 CAD (preračunato na dan 31.12.2024. godine iznosi 155,98 €).

c. ***Računi za potrebe donacija/IPA i kredita*** – Ukupno utvrđeno stanje sredstava na navedenim računima na dan 31.12.2024. godine obuhvata sredstva u ukupnom iznosu od 34.672.856,76 € koja se odnose na:

- **Račune donacija i IPA sredstva** - Računi donacija i IPA sredstava su namjenski računi, otvoreni na PIB Ministarstva finansija, kod banaka u Crnoj Gori, a za potrebe donatorskih projekata za potrošačke jedinice. Sredstva donacija se u Glavnoj knjizi trezora evidentiraju u momentu trošenja i to: na klasi 7 , kao prihod od donacija i na klasi 4, kao izdatak za predviđene namjene[137]. Ukupno utvrđeno stanje sredstava na računima donacija na 31.12.2024. godine iznosi 34.507.718,07 € i obuhvata sredstva u tri valute i to: 34.216.218,28 €, 301.675,02 USD i 2.500,00 CHF. Navedeni iznos konfirmisan je IOS-ima Centralne banke Crne Gore i poslovnih banaka, dok stanje sredstava koja se odnose na Ministarstvo vanjskih poslova (ambasade) nijesu potvrđena na računima banaka (nijesu dostavljeni računi na kojima su sredstva, već samo pomoćna evidencija), jer se sredstva vode kod ambasada u inostranstvu. Navedeno stanje potvrđeno je rješenjem Ministarstva finansija.
- **Račune kredita** - U procesu revizije, na bazi raspoložive dokumentacije, utvrđeno je da je u toku 2024. godine postojalo 25 bankovnih računa, koji su otvoreni za potrebe kredita. Računi kredita

[136] Kod CKB se vode i sredstva u CHF valuti, ali je stanje sredstava na 31.12.2024. godine iznosilo 0,00.

[137] Do trenutka trošenja, sredstva se nalaze na donatorskim računima Ministarstva finansija (Donator uplaćuje sredstva na računima Ministarstva finansija koji su otvoreni za potrebe donacija).

otvoreni su na PIB Ministarstva finansija. Stanje sredstava na računima kredita na dan 31.12.2024. godine iznosilo je 5.786.687,97 € i isto je konfirmisano IOS-ima Centralne banke Crne Gore i poslovnih banaka. Od ukupnog iznosa od 5.786.687,97 €, dio sredstava u iznosu od 5.621.549,28 € je konsolidovan u skladu sa preporukom Državne revizorske institucije, datom u Predlogu zakona o završnom računu za 2023. godinu i iskazan u stanje depozita, dok se dio 165.137,85 € odnosi na krajnje stanje sredstava na računu vezanom za ''Poljski kredit'' (koji se realizuje van GRT), a dio od 0,84 € odnosi se na krajnje stanje na prolaznim računima koji služe za devizna plaćanja sa računa kredita.

c. ***Sredstva za Projekat 1000+ i Projekat podrške MSP*** **-** Ukupna sredstva plasirana preko komercijalnih banaka za navedene namjene iznose 62.078.361,34 € i odnose na: Projekat 1000+ u iznosu od 27.792.647,07 €, dok ukupno plasirana sredstva za Program podrške privredi iznose 34.285.714,27 €, koje se finansiraju iz kredita Banke za razvoj Savjeta Evrope. Navedena sredstva predstavljaju učešće Vlade u realizaciji projekata i ista su kroz pakete mjera podrške plasirana krajnjim korisnicima pomenutih projekata, a u skladu sa potpisanim ugovorima između Vlade Crne Gore i komercijalnih banaka u Crnoj Gori. Stanje navedenih sredstava konfirmisano je IOS-ima komercijalnih banaka u Crnoj Gori. Preporuka, iz prethodne godine, u vezi sa proširenjem kontnog plana Pravilnika o jedinstvenoj klasifikacije računa za budžet Crne Gore i budžete opština i otvaranje bilansne pozicije potraživanja, kojom bi se zadužila sredstva odobrena za realizaciju projekta 1000+ i Program podrške privredi utvrđeno je da ista nije realizovana u posmatranom periodu.

3.3 Konsolidacija računa Agencije za investicije

U postupku revizije, revidiran je račun Agencije za investicije Crne Gore, koji je otvoren u CKB banci: Račun za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave br. 510000000011724236. Utvrđeno je da je, na osnovu date preporuke Državne revizorske institucije, Ministarstvo finansija aktom ''Mišljenje na zahtjev za određivanje dinamike povlačenja sredstava'', br. 02-430/23-400/2 predložilo Agenciji da se saldiranje sredstava Računa za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave br. 510000000011724236, otvorenog u CKB banci, vrši jednom mjesečno i to 25-og u mjesecu. Agencija za investicije se obratila Ministarstvu finansija dana 02.04.2024. godine, dopisom br. 01-400/24-94/2: ''Zahtjev za otvaranje računa za konsolidovanje sredstava Agencije za investicije Crne Gore'', u kome se zahtijeva otvaranje posebnog podračuna budžeta pod nazivom ''Prihodi namijenjeni za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave''. Ministarstvo je dopisom br. 03-402/24-929/4 potvrdilo da je otvoren evidencioni račun pod brojem 832-11558-55 – Prihodi namijenjeni za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave. Na osnovu uvida u analitičku karticu računa 510000000011724236 utvrđeno je sledeće stanje:

Tabela 32 – Promet računa 510000000011724236

Agencija za investicije - 510000000011724236	
Stanje na 01.01.2024. godine	**3.099.943,00**
Prilivi	**19.800.190,00**
Odlivi	**22.600.023,00**
prenos sredstava 19. januar	3.099.862,00
prenos sredstava 21. jun	6.700.000,00
prenos sredstava 25. jul	7.500.000,00
prenos sredstava 30. avgust	1.900.000,00
prenos sredstava 27. septembar	2.500.000,00
prenos sredstava 24. decembar	799.251,00
ostale isplate	100.910,00[138]
Stanje na 31.12.2024. godine	**300.110,00**

[138] U toku godine je stornirana transakcija od 100.000,00 € zbog pogrešno izvršene uplate od strane Adriatic banke.

Krajnje stanje na računu Agencije na 31.12.2024. godine iznosilo je **300.110,00 €.** Uvidom u izvod CKB na dan 7.5.2025. godine, utvrđeno je da su navedena sredstva i dalje bila na ovom računu, odnosno da ista nisu bila prenesena na gore navedeni Uplatni račun Ministarstva finansija. Prikazani raspored prenosa tokom 2024. godine, ukazuje se sredstva sa Računa za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave i dalje ne prenose u skladu sa dopisom Ministarstva finansija kojim je bilo definisano da se prenos vrši jednom mjesečno i to 25-og u mjesecu.

- Revizijom je utvrđeno da tokom 2024. godine Račun za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave br. 510000000011724236 nije konsolidovan u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, obzirom da se transakcije nijesu, u vremenu nastanka, evidentirale u Glavnoj knjizi trezora, već naknadno i to putem pet zbirnih prenosa u toku 2024. godine, nakon čega su preostala sredstva od 300.110,00€ zadržana na računu Agencije koji se vodi na PIB potrošačke jedinice. U evidenciji Ministarstva finansija vodi se pod kategorijom "ostalo", dok je u Predlogu zakona o završnom računu budžeta stanje na računu iskazano u tekstualnom dijelu – grupa ''Računi na PIB potrošačkih jedinica''. U Glavnoj knjizi trezora nema evidencije o početnom i krajnjem stanju na računu.

Preporučuje se Agenciji za investicije Crne Gore da redovno vrši prenos sredstava sa Računa za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave po dinamici predloženoj od strane Ministarstva finansija.

- Krajnje stanje na računu Agencije na 31.12.2024. godine iznosilo je **300.110,00€.**

Potrebno je da Ministarstvo finansija evidentira sredstva na grupi računa 715 – Ostali prihodi u iznosu od 300.110,00€ i da za isti iznos izvrši uvećanje finansijske imovine na klasi 1.

4. ZAVRŠNI PORESKI RAČUN

Poreska uprava je dopisom br. I/1-10313/2-25 od 27.05.2025. godine Državnoj revizorskoj instituciji dostavila završni račun javnih prihoda - Završni poreski račun, sa pratećim poreskim bilansima koji prikazuju stanje, promet i knjigovodstvene evidencije javnih prihoda za 2024. godinu. Utvrđeno je da Završni poreski račun za 2024. godinu je realizovan i dostavljen na Obrascu ZPR[139] shodno i u skladu sa članom 19 stav 2 Pravilnika o poreskom knjigovodstvu[140].

- Poreska uprava nije izradila Završni poreski račun za 2024. godinu[141] do 31. marta tekuće godine, što nije u skladu sa članom 19 stav 4 Pravilnika o poreskom knjigovodstvu, koji propisuje da je Poreski organ dužan da završni poreski račun dostavi Ministarstvu finansija do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Poreska uprava je dužna da Završni poreski račun dostavi Ministarstvu finansija do 31. marta tekuće za prethodnu godinu, a u skladu sa članom 19 stav 4 Pravilnika o poreskom knjigovodstvu.

[139] ZPR - Završni poreski račun
[140] Sl. list RCG, br. 081/06 od 29.12.2006. godine
[141] Državna revizorska institucija je posebnim Dopisom br. 01-035/25-117/129 od 01.04.2025. godine uputila zahtjev za dostavljanje Završnog poreskog računa za 2024. godinu. Poreska uprava je Dopisom br. I/1-6504/2-25 od 04.04.2025. godine obavijestila Državnu revizorsku instituciju da Završni poreski račun za 2024. godinu nije odrađen u zakonom propisanom roku.

U postupku revizije, a na osnovu kontrole bilansnih pozicija poreskog bilansa na Klasi 3 i Klasi 7, kako dugovne, tako i potražne strane, utvrđeno je da postoje neznatna odstupanja, tj. da početno stanje u 2024. godini ne korespondira sa krajnjim stanjem za 2023. godinu. Naime, neznatna odstupanja početnog stanja 2024. godine u odnosu na krajnje stanje 2023. godine utvrđeno je i kod dugovne i kod potražne strane Klase 3 i Klase 7 i to:

- razlika početnog stanja u 2024. godini u odnosu na krajnje stanje u 2023. godini na Klasi 3 duguje iznosi ukupno 139,87 €, dok na strani potražuje razlika iznosi ukupno 614,10 €,
- razlika početnog stanja u 2024. godini u odnosu na krajnje stanje u 2023. godini na Klasi 7 duguje iznosi ukupno 614,10 €, dok na strani potražuje razlika iznosi 139,87 €.

Ukupna odstupanja početnog stanja za 2024. godinu u odnosu na krajnje stanje za 2023. godinu, nakon saldiranja na bilansnim pozicijama dugovnog i potražnog stanja na Klasi 3 i Klasi 7 iznosi 753,97 €[142]. Revizijom Završnog poreskog računa za 2024. godinu provjeravana je računska tačnost podataka iskazanih u poreskom knjigovodstvu i u dostavljenim poreskim bilansima od strane Poreske uprave za 2024. godinu.

Početno stanje na računima klase 3 i klase 7, po klasama poreskog bilansa i grupama prihoda na dan 01.01.2024. godine dato je u narednoj tabeli:

Tabela 33 – Početno stanje klase 3 i 7 na dan 01.01.2024. godine

Klasa	Duguje klasa 3	Potražuje klasa 3	Duguje klasa 7	Potražuje klasa 7
711	447.647.879,02	457.701.239,14	341.667.588,40	273.244.437,40
712	304.641.731,94	69.133.551,60	88.696.483,08	165.275.829,71
711/712 (Novi sistem)	0,00	216.996.919,44	0,00	0,00
713	790.350,92	160.506,19	114.301,31	744.146,04
714	24.754.634,32	4.187.540,29	9.686.905,43	28.478.692,52
715	88.212.223,70	1.787.628,00	490.877,25	85.901.469,89
ostalo	2.974.408,09	264.873,96	6.517.267,83	12.317.817,11
Ukupno	869.021.227,99	750.232.258,62	447.173.423,30	565.962.392,67

Bilansne pozicije koje su navedene "ostalo" (ukupni iznos poreskog potraživanja po ovom osnovu je 2.974.408,09 €), za svoja sintetička konta ne posjeduju, odnosno nemaju odgovarajući Kod ekonomske kasifikacije prihoda u Glavnoj knjizi trezora, kao ni uplatne račune, a odnose se na reprogram iz 2004. godine, posebni porez na promet proizvoda, dodatni porez na promet proizvoda i usluga, porez na dodatu vrijednost pri uvozu koji se vrši preko računa 845 i depozit poreza i doprinosa od samostalne djelatnosti.

Početno knjigovodstveno stanje poreskog potraživanja za 2024. godinu je prikazano u iznosu od 869.021.227,99 € (Klasa 3), dok je početno knjigovodstveno stanje preplate po osnovu poreskog potraživanja (Klasa 3) iznosilo 750.232.258,62 €.

U postupku revizije, utvrđeno je da početno knjigovodstveno stanje poreskog duga za 2024. godinu ne predstavlja stvarni iznos poreskog duga ili preplate koji su evidentirani u poreskom informacionom sistemu, tj. na individualnim analitičkim računima poreskih obveznika iz sledećih razloga koji se odnose na:

- **vanbilansno vođenje reprograma opština, javnih preduzeća i ustanova čiji je osnivač opština (reprogram sa presjekom stanja na 31.12.2014. godine):** Odložene obaveze crnogorskih opština javnih preduzeća i ustanova čiji je osnivač opština za koje u analitičkim karticama nije

[142] Navedeni iznos predstvalja ukupna odstupanja nakon saldiranja dugovnih i potražnih konta na Klasama 1, 3 i 7

pomjerena ročnost, te je dug koji dospijeva u budućem periodu evidentiran kao dospjeli dug, pri čemu se dug i naplata u analitičkim karticama ovih poreskih obveznika prate vanbilansno, tj. ručno vođenje bez evidencije kroz Informacioni sistem;

- **nesređenu evidenciju na analitičkim računima državnih organa – dug državnih organa:** Nesređene evidencije na analitičkim računima državnih organa, te nije moguće sa sigurnošću utvrditi koliki je njihov stvarni iznos poreskog duga ili preplate, odnosno da li se zaista radi u poreskom dugu ili je uzrok istog duplirano zaduženje poreskim prijavama za jednog te istog poreskog obveznika;
- **neproknjižena ukinuta rješenja o reprogramu za 2022, 2023 i 2024. godinu:** U procesu revizije, utvrđeno je da ukinuta rješenja o reprogramu poreskih potraživanja nijesu realizovana kroz poreski informacioni sistem, tj. nijesu sistemski sprovedena na analitičkim računima poreskih obveznika za period 2022 – 2024. godina;
- **vanbilansna evidencija odloženog plaćanja po rješenjima poreskog organa[143]:** Evidencija odloženih plaćanja po rješenjima nadležnog poreskog organa se vodi vanbilansno;
- **rješenja o preusmjeru sredstava koja nijesu realizovana kroz poreski informacioni sistem:** Zbog nerealizovanih rješenja o preusmjeru sredstava koja čekaju realizaciju kojom će se, za njihov iznos, dug umanjiti;
- **reprogram iz 2004. godine, koji je i dalje evidentiran na analitičkim računima obveznika[144],** Evidentirani dug 'Reprograma' iz 2004. godine prikazan na kontima poreske grupe 371 i 319 koji za svoja sintetička konta ne posjeduju kod ekonomske klasifikacije prihoda u GRT, već se uplata vrši direktno na GRT van sistema Poreske uprave, a koji je zastarao i za koji postoji velika vjerovatnoća da će se u daljem postupku otpisati.

Promet na računima klase 3, 1 i 7, po klasama poreskog bilansa i grupama prihoda, u periodu od 02.01.2024. godine do 31.12.2024. godine prikazan je u narednoj tabeli:

Tabela 34 – Promet na računima klase 3,1 i 7 od 02.01.2024. godine do 31.12.2024. godine

Klasa	**3**	**3**	**1**	**1**	**7**	**7**
	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje
711	886.249.148,63	838.841.895,07	1.495.687.414,35	1.495.687.511,62	841.326.111,66	886.249.148,63
712	617.511.545,80	578.127.432,40			584.478.337,21	617.511.545,80
711-712 (Novi sistem)	0	8.391.728,11			0	0
713	39.940,63	3.569,55			3.569,55	39.940,63
714	70.211.130,50	65.306.423,14			65.306.423,14	70.211.130,50
715	35.213.181,90	5.016.241,80			4.572.945,78	35.213.181,90
Ostalo	63.962,44	124,28			124,28	63.962,44
Ukupno	1.609.288.909,90	1.495.687.414,35			1.495.687.511,62	1.609.288.909,90

U postupku revizije je utvrđeno, da iskazani promet u Završnom poreskom računu za 2024. godinu poštuje knjigovodstvena pravila i usklađen je sa Pravilnikom o poreskom knjigovostvu[145].

Utvrđeno je da ukupno zaduženje Klase 3 je praćeno odobrenjem Klase 7 u istom iznosu od 1.609.288.909,90 €, dok je odobrenje Klase 3 praćeno zaduženjem na Klasi 1 u iznosu od 1.495.687.414,35 €, a odobenje Klase 1 je praćeno zaduženjem klase 7 u iznosu od

[143]Uredba o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja Službeni list Crne Gore, br. 057/18 od 10.08.2018
[144] Zastara potraživanja – velika vjerovatnoća otpisa potraživanja zbog zastare
[145] ''Sl list RCG", br. 081/06 od 29.12.2006.

1.495.687.511,62 €[146]. Evidencija prometa u poreskom knjigovodstvu je usklađena sa Pravilnikom o poreskom knjigovodstvu.

Stanje na računima klase 3 i klase 7 po klasama poreskog bilansa i grupama prihoda na dan 01.01.2025. godine dato je u narednoj tabeli i to:

Tabela 35 - Stanje na računima klase 3 i klase 7 na dan 01.01.2025. godine

Klase	**3**	**3**	**7**	**7**
	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje
711	518.518.632,08	481.164.738,63	348.845.512,73	325.325.864,82
712	340.382.564,12	65.487.944,38	66.495.728,45	176.108.283,67
711-712 (Novi sistem)	0	225.388.647,55	0	0
713	826.739,92	160.524,11	115.367,46	781.583,27
714	27.370.241,98	1.898.440,59	7.976.821,67	31.673.316,12
715	119.349.541,99	2.730.332,19	709.398,25	116.779.760,89
Ostalo	3.038.434,74	265.062,46	6.522.649,10	12.387.036,54
Ukupno	1.009.486.154,83	777.095.689,91	430.665.477,66	663.055.845,31

Konačno knjigovodstveno stanje poreskog potraživanja iznosi 1.009.486.154,83 €, dok knjigovodstveno stanje preplate po osnovu poreskog duga iznosi 777.095.689,91 €.

U cilju iskazivanja tačnog stanja poreskog duga potrebno je da Poreska uprava evidentira rješenja o ukidanju rješenja o reprogramu poreskog potraživanja, kao i da se u završnom poreskom računu prezentuju dodatne informacije sa detaljnim obrazloženjem vezanim za reprogram. Pregled ukidnih rješenja o reprogramu poreskog potraživanja koji nije realizovan kroz poreski informacioni sistem, tj. na individualnim analitičkim karticama poreskih obveznika (2022 – 2024), a za čije iznose su poreska potraživanja umanjena kroz poreski informacioni sistem, odnosno kroz poreske bilanse[147]:

Tabela 36 – Ukidna rješenja

Javni poziv za reprogram poreskih potraživanja (20.4.2022. godine)	Rješenja o ukidanju			
	Br. rješenja/ dužnika	**Osnovni dug**	**Kamata**	**Ukupno:**
Rješenja donesena do kraja 2022. godine	4	8.566.419,51	3.415.257,67	11.981.677,18
Rješenja donesena u periodu 1.1 - 31.12. 2023. g.	444	39.145.397,81	4.709.792,46	43.855.190,27
Rješenja donesena u periodu 1.1 - 31.12. 2024. g.	191	3.923.150,05	599.878,13	4.523.028,18
UKUPNO:	**639**	**51.634.967,37**	**8.724.928,26**	**60.359.895,63**

Poreska uprava nije izvršila knjiženje kroz poreski informacioni sistem 639 ukidnih rješenja o reprogramu poreskog potraživanja za period 2022 – 2024. u iznosu od 60.359.895,63 €, od čega se iznos od 51.634.967,37 € odnosi na osnovni dug, a iznos od 8.724.928,26 € na kamatu. Od navedenog iznosa za 2024. godinu nije izvršeno knjiženje 191 ukinutih rješenja o reprogramu čije je ukupno poresko potraživanje 4.523.028,18 € od čega se na osnovni dug odnosi iznos od 3.923.150,05 € a na kamatu iznos od 599.878,13 €. Time su ukupna potraživanja prema obveznicima u Poreskom informacionom sistemu umanjena su za iznos od 60.359.895,63 €[148], od čega se za 2024. godinu

[146] Razlika od 97,27 € na dugovni konto Klase 1 u odnosu na potražni konto Klase 1 je iz razloga što povraćaj sredstava u navedenom iznosu od 97,27 € koji je realizovan 27.12.2024. godine evidentiran je u prihodnoj izjavi za 03.01.2025. godine

[147] Dato objašnjenje da je u postupku izrada programskog modula koji će omogućiti knjiženje ukidnih rješenja o reprogramu poreskog potraživanja kroz poreski informacioni sistem, te da se trenutno vanbilansno vodi evidencija.

[148]Na osnovu podataka preuzetih od Poreske uprave, iznos od 60.359.895,63 € predstavlja ukupno poresko potraživanje, od čega se iznos od 51.634.967,37 € odnosi na glavnicu reprogramiranog poreskog duga, dok se kamata automatski obračunava nakon evidencije ukidnog rješenja u poreskom informacionom sistemu.

odnosi iznos od 4.523.028,18 €[149], što nije u skladu sa članom 11 Pravilnika o poreskom knjigovodstvu.

U cilju iskazivanja tačnog stanja poreskog duga potrebno je da Poreska uprava evidentira rješenja o ukidanju rješenja o reprogramu poreskog potraživanja na individualnim analitičkim računima poreskih obveznika, kako bi navedene evidencije bile obuhvaćene i kroz završni poreski račun. Takođe, potrebno je da Poreska uprava nastavi sa sprovođenjem aktivnosti kako bi se utvrdilo stvarno stanje poreskog duga kod državnih organa.

4.1. Reprogram poreskog potraživanja

Zakonom o reprogramu poreskog potraživanja[150] uređeni su uslovi i način ostvarivanja prava na odloženo plaćanje dospjelih poreskih obaveza poreskog obveznika, pri čemu se pod poreskim potraživanjem smatraju dospjela, a neplaćena poreska potraživanja nastala po osnovu: poreza (dobit pravnih lica, dohodak fizičkih lica, dodata vrijednost, promet nepokretnosti i kafa), doprinosa (penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje, osiguranje za slučaj nezaposlenosti i Fond rada) i koncesionih naknada. Reprogram poreskog potraživanja poreskog dužnika obuhvatao je jednokratnu uplatu od 10% od ukupnog iznosa poreskog potraživanja utvrđenog rješenjem o reprogramu poreskog potraživanja, odlaganje plaćanja poreskog potraživanja do 60 jednakih mjesečnih rata i otpis kamate i troškova postupka u vezi sa poreskim potraživanjem, kako je i definisano članom 4 navedenog zakona.

Reprogram poreskog potraživanja (april 2022. godine): Shodno članu 6 stav 1 Zakona o reprogramu poreskog potraživanja Ministarstvo finansija[151] je uputilo Javni poziv za reprogram poreskog potraživanja 20.04.2022. godine, a isti je objavljen na zvaničnoj internet stranici Ministarstva finansija i Poreske uprave[152]. Nakon isteka propisanog roka za podnošenje zahtjeva za reprogram poreskih obaveza, Poreska uprava[153] je donosila Rješenja o reprogramu poreskog potraživanja, u skladu sa članom 8 Zakona. Poreska uprava je donijela ukupno 5.209 rješenja o reprogramu poreskog potraživanja, na ukupni iznos od 161.738.435,03 €, od čega je 5.206 rješenja evidentirano kroz poreski informacioni sistem, dok se tri rješenja vode vanbilansno[154], tj. nijesu evidentirana kroz poreski informacioni sistem, što je prikazano u tabeli:

Tabela 37 - Broj rješenja i iznos reprogramiranog duga, po Javnom pozivu od 22.04.2022. godine

Javni poziv za reprogram poreskih potraživanja (20.4.2022. godine)	Br. Poreskih obveznika/ dužnika	Iznos na koji su donesena Rješenja o reprogramu		
		Osnovni dug	**Kamata**	**Ukupno:**
Evidentirano kroz poreski informacioni sistem	5206	139.827.226,43	18.359.189,09	158.186.415,52
Nije evidentirano kroz poreski informacioni sistem	3	2.924.956,17	627.063,34	3.552.019,51
UKUPNO:	**5209**	**142.752.182,60**	**18.986.252,43**	**161.738.435,03**

[149] Navedeni iznos predstvalja ukupno poresko potraživanje od čega se 3.923.150,05 € odnosi na glavnicu reprogramiranog duga.
[150] Sl. list CG br. 145/21 od 31.12.2021. godine
[151] U 2022. godini u momentu raspisivanja Javnog poziva Ministarstvo finansija i socijalnog staranja
[152] U 2022. godini u momentu raspisivanja Javnog poziva Uprava prihoda i carina. Rok za podnošenje zahtjeva bio je do 3.6.2022. godine.
[153] U 2022. godini Uprava prihoda i carina
[154] Tri poreska obveznika se vode vanbilansno. Razlog vanbilasne evidencije je tehničke prirode. Sistemsko rješenje koje je implementirano za sprovođenje reprograma za obaveze koje nisu evidentirane na analitičkoj kartici obveznika nijesu mogle biti obuhvaćene, niti ih naknadno unijeti kroz sistemsku aplikaciju, pa su rješenja i plan otplate odradjeni ručno, jer nije bilo načina odraditi sistemsko rješenje za obaveze koje nisu evidentirane na kartici poreskog obveznika, a iste su utvrđene i prihvaćene od strane obveznika.

Rješenja o ukidanju reprograma[155]: Od ukupno donesena 5.209 rješenja o poreskom potraživanju po osnovu navedenog javnog poziva, Poreska uprava je zaključno do 31.12.2024. godine donijela ukupno 639[156] rješenja o ukidanju reprograma poreskog potraživanja[157], na ukupnu vrijednost od 60.359.895,63 €.

Tokom 2024. godine doneseno je 191 rješenje o ukidanju reprograma, čiji je iznos ukupnog duga (glavnica i kamata) 4.523.028,18 €. Najveći broj ukidnih rješenja odnosi se na područne jedinice u sledećim opštinama: Budva (39 rješenja, za ukupna potraživanja od 1.573.465,18 €), Podgorica (35 rješenja za ukupna potraživanja od 858.955,61 €) i Bar (42 rješenja, za ukupna potraživanja od 811.038,19 €)[158]. Pregled ukidnih rješenja po reprogramu poreskog potraživanja, po godinama sa iznosima osnovnog duga, kamate i ukupnim iznosom potraživanja, dat je u sljedećoj tabeli:

Tabela 38 - Ukidna rješenja po reprogramu poreskog potraživanja

Javni poziv za reprogram poreskih potraživanja (20.4.2022.godine)	Rješenja o ukidanju			
	Br. rješenja/ dužnika	**Osnovni dug**	**Kamata**	**Ukupno:**
Rješenja donesena do kraja 2022. godine	4	8.566.419,51	3.415.257,67	11.981.677,18
Rješenja donesena u periodu 1.1 - 31.12. 2023. g.	444	39.145.397,81	4.709.792,46	43.855.190,27
Rješenja donesena u periodu 1.1 - 31.12. 2024. g.	191	3.923.150,05	599.878,13	4.523.028,18
UKUPNO:	**639**	**51.634.967,37**	**8.724.928,26**	**60.359.895,63**

Poreska uprava prema poreskim obveznicima kod kojih je ukinuto rješenje o reprogramu poreskog potraživanja pokreće postupak prinudnog izvršenja, međutim ukoliko se naplata poreskog potraživanja ne može izvršiti prinudnim izvršenjem, neophodno je da subjekt revizije inicira predloge za pokretanje stečajnog postupka[159], shodno članu 56 i 59 Zakona o poreskoj administraciji i člana 11 stav 2 i 3 Zakona o reprogramu poreskog potraživanja. Izrada aplikativnog rješenja koja bi trebalo da omogućiti realizaciju zahtjeva za ukidanje rješenja o reprogramu za period 2022 – 2024. godine i dalje u toku[160], te se konstatuje da ni u toku 2024. godine nije bilo aktivnosti u cilju realizacije ukinutih rješenja o poreskom reprogramu.

Od subjekta revizije dobijeno je pojašnjenje da rješenja o reprogramu poreskih potraživanja nad kojima je pokrenut upravni postupak, odnosno koja su bila u postupku za žalbu nije moguće vratiti u pređašnje stanje, ukoliko se postupak pozitivno riješi po stranku, a ako je isto prethodno ukinuto kroz poreski informacioni sistem, što svakako ne sprečava realizaciju svih ukinutih Rješenja za period 2022-2024. godine, čim se za to steknu tehnički uslovi.

- U postupku revizije utvrđeno je da ukinuta rješenja o reprogramu poreskog potraživanja za period 2022 – 2024. godine, nijesu evidentirana u poreskom informacionom sistemu, tj. nijesu

[155] Članom 11 Zakona, definisano je da se Rješenja o reprogramu poreskog potraživanja ukidaju u slučaju da poreski dužnik: ne izvrši jednokratnu uplatu od 10% od ukupnog iznosa poreskog potraživanja utvrđenog rješenjem o reprogramu poreskog potraživanja u roku od deset dana, od dana donošenja rješenja; ne plaća redovno mjesečne rate u skladu sa rješenjem o reprogramu poreskog potraživanja; u periodu za koji je odobren reprogram poreskog potraživanja ne izmiruje redovno tekuće obaveze u skladu sa zakonom.

[156] Od 639 rješenja o ukidanju reprograma, četiri se odnose na velike poreske obveznike (za ukupna potraživanja od 19.133.968,51 €), dok se preostalih 635 odnosi na područne jedinice-ekspoziture u šesnaest opština.

[157] Sintetičke i analitičke Evidencije Poreske uprave dostavljene u 2024. i 2025. godini

[158] Izvor podataka: Dostavljene analitičke evidencije.

[159] Shodno riječima službenika kod subjekta revizije, Poreska uprava kao organ nije bila inicijator pokretanja stečajnih postupaka kod poreskih obveznika, shodno članu 11 stav 3 Zakonu o reprogramu poreskog potraživanja 2022 .godine.
Razlozi koji su navedeni su: netačna evidencija analitičkih računa poreskih obveznika zbog neevidentiranja ukinutih rjšenja o poreskom reprogramu, nedostavljanje incijativa od strane područnih jedinica / ekspozitura za pokretanje stečajnog postupka

[160] Ni u toku 2024. godine nije okončana sistemska procedura za ukidanje i poništenje rješenja o reprogramu

sistemski sprovedena na analitičkim računima poreskog obveznika, što utiče na postupak utvđivanja iznosa zaduženja osnovnog duga i obračuna kamate na dospjele, a neizmirene poreske obaveze.

Poreska uprava je dužna da, shodno čl. 8 Pravilnika o poreskom knjigovodstvu, sva ukidna rješenja o reprogramu poreskog potraživanja evidentira u poreskom informacionom sistemu i realizuje na analitičkim računima poreskih obveznika.

Dospjela i naplaćena poreska potraživanja shodno Zakonu o reprogramu: rješenja o reprogramu, po javnom pozivu iz 2022. godine, donesena su na ukupni iznos od 161.738.435,03 €. Zaključno sa 31.12.2024. godine, za naplatu su dospjela potraživanja u iznosu od 77.027.403,71 €, od čega je naplaćen iznos od 42.903.284,63 €.

Tabela 39 - Rekapitulacija dospjelih i naplaćenih potraživanja za period 2022-2024. godine

Javni poziv za reprogram poreskih potraživanja (20.4.2022. godine)	Ukupno za period 2022- 2024	
	Dospjelo	Naplaćeno
Evidentirano kroz poreski informacioni sistem	76.016.260,11	42.769.808,79
Nije evidentirano kroz poreski informacioni sistem	1.011.143,60	133.475,84
UKUPNO:	77.027.403,71	42.903.284,63

Tabela 40 - Pregled dospjelih i naplaćenih potraživanja, po godinama, dat je u tabeli koja slijedi:

Javni poziv za reprogram poreskih potraživanja (20.4.2022.godine)	Dospjeli i naplaćeni iznos, po godinama.					
	dospjelo 2022	Naplaćeno 2022	dospjelo 2023	Naplaćeno 2023	dospjelo 2024	Naplaćeno 2024
Evidentirano kroz poreski informacioni sistem	21.447.201,29	13.283.598,80	28.877.157,69	15.475.863,84	25.691.901,13	14.010.346,15
Nije evidentirano kroz poreski informacioni sistem	470.627,00	80.594,28	526.492,20	48.206,76	14.024,40	4.674,80
UKUPNO:	21.917.828,29	13.364.193,08	29.403.649,89	15.524.070,60	25.705.925,53	14.015.020,95

Utvrđeno je da ukupno dospjele poreske obaveze dužnika[161] shodno reprogramu poreskih potraživanja za period 01.01. - 31.12.2024. godine iznose 25.705.925,53 €, a naplaćen je iznos od 14.015.020,95 €. Do kraja 2024. godine godine ostalo je samo jedno rješenje koje se vodi vanbilansno - rješenje koje nije evidentirano u poreskom informacionom sistemu.

- Za rješenja o reprogramu poreskih potraživanja koja se vode vanbilansno – ručno, za koje dospjela potraživanja iznose 1.011.143,60 €, a naplaćen je iznos od 133.475.84€, zbog nekompletne evidencije vođenja od strane subjekta, nije moguće utvrditi na koju vrstu prihoda se odnose dospjela i naplaćena poreska potraživanja.

Poreska uprava je dužna da obezbijedi pouzdanu evidenciju o stanju reprogramiranog poreskog duga, shodno članu 13 Zakona o reprogramu poreskog potraživanja.[162]

Rješenja o apsolutnoj zastari: Poreska uprava primjenjuje institut zastarjelosti poreza, na način što se donose rješenja o prestanku poreske obaveze usled zastarjelosti poreza[163]. Na osnovu evidencije od strane subjekta revizije, utvrđeno je da je u toku 2024. godine donijeto 1.912 rješenja o apsolutnoj zastari na iznos ukupnog poreskog duga 8.514.010,09 € od čega se na osnovi dug odnosi iznos od 3.427.689,93 €, a na kamatu 5.086.320,15 €.

[161] Obaveze koje se vode kroz poreski informacioni sistem i vanbilansno - ručno
[162] Sl. list CG, br. 145/21 od 31.12.2021. godine
[163] U skladu sa članom 103 Zakona o poreskoj administraciji.

Poreske evidencije koje utiču na neusklađenost knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem poreskog duga: U postupku revizije, utvrđeno je, da knjigovodstveno stanje poreskog duga na dan 31.12.2024. godine ne predstavlja stvarni iznos poreskog duga ili preplate koji su evidentirani u poreskom informacionom sistemu, tj. na individualnim analitičkim računima poreskih obveznika zbog sljedećeg: vanbilansno vođenje reprograma opština, javnih preduzeća i ustanova čiji je osnivač opština (reprogram sa presjekom stanja na 31.12.2014. godine); nesređenu evidenciju na analitičkim računima državnih organa – dug državnih organa; neproknjižena ukinuta rješenja o reprogramu za 2022, 2023 i 2024. godinu[164]; vanbilansna evidencija odloženog plaćanja po rješenjima poreskog organa; nerealizovana rješenja o preusmjeru sredstava; reprogram iz 2004. godine, koji je i dalje evidentiran na analitičkim računima obveznika.[165]

Reprogram opština, javnih preduzeća i ustanova (2015. godina): U postupku revizije, utvrđeno je da reprogramiranom dugu opština, javnih preduzeća i ustanova (31.12.2014.) čiji je osnivač opština nije pomjerena ročnost dospijeća na analitičkim računima koji se vode u poreskom informacionom sistemu[166], pri čemu dospjelost obaveza po reprogramu i naplata po dospjelim obvezama na analitičkim karticama ovih poreskih obveznika se prate vanbilansno, bez evidencije kroz poreski informacioni sistem. Vlada Crne Gore je na sjednici od 19.02.2015. godine usvojila Informaciju o reprogramu poreskog duga opština i u vezi sa tim donijela zaključke kojima je, između ostalog opštinama i javnim preduzećima i ustanovama čiji je osnivač opština, odobrila reprogram poreskog duga po osnovu poreza i doprinosa na zarade zaposlenih, s utvrđenim stanjem na dan 31.12.2014. godine u ukupnom iznosu od 90.032.195,01 € koji se odnosi na šesnaest opština[167]. Ugovore sa opštinama potpisalo je Ministarstvo finansija, a u istim je predviđena obaveza opština da, osim plaćanja poreskog duga u skladu sa utvrđenom dinamikom, redovno servisiraju svoje tekuće obaveze, odnosno da isplaćuju zarade u bruto iznosu. Na osnovu dostavljene evidencije subjekta revizije na dan 31.12.2024. godine, utvrđeno je da ukupno dospjeli dug opština sa njihovim javnim preduzećima i ustanovama po ugovoru o reprogramu iznosi 42.424.460,70 €, dok je naplaćen iznos od 40.766.787,79 €[168].

- Dospjela, a nenaplaćena potraživanja iznose 1.657.672,91 €, a odnose se na tri opštine koje kasne sa izmirivanjem dospjelih anuiteta shodno Ugovoru o reprogramu i to: Prijestonica Cetinje i opštine Danilovgrad i Ulcinj. Takođe je utvrđeno i kašnjenje sa plaćanjem tekućih obaveza i sa podnošenjem IOPPD prijava.

Poreska uprava je dužna da shodno članu 3 Ugovora o reprogramu poreskog duga opština prati realizaciju obaveza i o tome kvartalno izvještava nadležno ministarstvo[169], te da u saradnji sa istim, a shodno članu 7 Ugovora pokrene procedure raskida usled kontinuiranog neplaćanja dospjelih i tekućih poreskih obaveza, a u konačnom preduzme sve mjere prinudne naplate za dospjele neizmirene poreske obaveze, shodno čl. 56 i 59 Zakona o poreskoj administraciji i člana 8 Ugovora o reprogramu poreskog duga opština.

[164] Objašnjeno u dijelu poglavlja Reprogram 2022
[165] Zastara potraživanja – velika vjerovatnoća otpisa potraživanja zbog zastare
[166] Već se rerpogramirani dug evidentira kao dospjeli dug na analitičkim računima
[167] Andrijevica, Bar, Berane, Bijelo Polje, Budva, Danilovgrad, Kolašin, Mojkovac, Nikšić, Plav, Pljevlja, Rožaje, Ulcinj, Cetinje, Šavnik i Žabljak. U međuvremenu opštine Budva i Bar su izmirile reprogramirane obaveze (period otplate 5 godina)
[168] Nenaplaćeni iznos od 1.657.672,91 € odnosi se na tri opštine koje kasne sa izmirivanjem dospjelih anuiteta shodno Ugovoru o reprogramu i to: Prijestonica Cetinje i opštine Danilovgrad i Ulcinj. Takođe je utvrđeno i kašnjenje sa plaćanjem tekućih obaveza i sa podnošenjem IOPPD prijava
[169] Ministarstvo finansija

Poreska uprava treba da razmotri mogućnost da kroz projekat Reforme poreske administracije kroz jedinstveni informacioni sistem realizuje Reprogram poreskog duga sa opštinama JP i JU na analitičkim računima poreskih obveznika, shodno članu 8 Pravilnika o poreskom knjigovodstvu, a u cilju efikasnijeg i preciznijeg praćenja tekućih obaveza i dospjelih a neizmirenih reprogramiranih obaveza[170], uzimajući u obzir dužinu trajanja ugovora o reprogramu poreskih obaveza[171].

Evidencija poreskog duga/preplate kod državnih organa (Zaključak Vlade CG - 2016. godina)*:* Iako je Zaključkom Vlade Crne Gore iz 2016. godine Poreska uprava zadužena da u najkraćem roku, riješi pitanje evidentiranog poreskog duga pojedinih državnih organa, utvrđeno je da je stanje duga državnih organa[172] na 31.12.2024. godine iznosilo 55.030.700,72 €[173] pa je evidentno da Poreski organ od 2020. godine nije vršio aktivnosti u cilju utvrđivanja stvarnog poreskog duga/preplate kod državnih organa[174], a shodno prethodno donijetim zaključcima Vlade Crne Gore.

- U postupku revizije utvrđeno je da evidencije analitičkih računa državnih organa nijesu sređene, pa nije moguće sa sigurnošću utvrditi koliki je iznos poreskog duga/preplate, tj. da li se zaista radi o realnom poreskom dugu/preplati ili je uzrok u podnošenju poreskih prijava za jednog te istog poreskog obveznika više od jednog puta[175].

Poreska uprava treba da kontinuirano sprovodi aktivnosti u cilju utvrđivanja stvarnog stanja poreskog duga/preplate kod državnih organa.

Nerealizovana odložena plaćanja po rješenjima Ministarstva finansija (Uredba 2018): Evidencija odloženih plaćanja po rješenjima nadležnog poreskog organa se vodi vanbilansno, tj. nije evidentirana kroz poreski informacioni sistem, niti na individualnim analitičkim računima poreskih obveznika. Prema podacima od strane Poreske uprave na dan 31.12.2024. godine, ukupni broj aktuelnih poreskih obveznika[176] kojima su odložena dospjela poreska potraživanja je 39 sa ukupnim iznosom poreskog potraživanja u iznosu od 3.323.972,75 € od čega se na osnovni dug odnosi iznos od 2.999.564,41 €, a na kamatu iznos od 324.408,34 €. Ukupni iznos dospjelih rata iznosi 1.588.831,35 €, dok je naplaćen iznos od 1.353.070,14 € (85,16%), što je prikazano u tabeli koja slijedi:

- Poreski organ vodi evidenciju o odloženim poreskim i neporeskim potraživanjima po iznosu i po vrsti poreza koji je odložen, što je u skladu sa dijelom člana 10 Uredbe o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja[177], kojim je propisano da je Poreski organ dužan je da vodi evidenciju o odloženim poreskim i neporeskim potraživanjima, vrsti i iznosu odloženih potraživanja i načinu njihovog izmirivanja. Međutim, dostavljena evidencija vodi se vanbilansno,

[170] Obračun dospjelog osnovnog duga i kamate
[171] Reprogram na 20 godina
[172] Nijesu uključeni obveznici koji se finansiraju iz opštinskog budžeta i vjerske zajednice
[173] Da poreski dug državnih organa na dan 31.12.2022. godine iznosio 50.024.746,71 €, na dan 31.12.2023. godine iznosio 52.007.707,04 €, dok je na dan 31.12.2024. godine iznosio 55.030.700,72 €
[174] Na dan 20.07.2016. godine dug državnih organa je iznosio 106.001.805,17 €, na dan 30.06.2019. iznosio je 54.216.464,38 €, dok je na dan 31.12.2020. godine cca 50.000.000,00 €
[175] Izjašnjenje subjekta u postupku revizije: Dug državnih organa iz sistema nije tačan, iz razloga nesređenih analitičkih kartica, dupliranih zaduženja poreskim prijavama, te iste moraju da se u saradnji sa nadležnim ministarstvima i upravama usaglase kako bi knjigovodstveno stanje pokazivalo tačan iznos salda, što trenutno nije slučaj.
Takođe kod državnih organa imamo neredovne podnosioce prijava IOPPD po osnovu poreza i doprinosa iz i na lična primanja, tako da kod tih organa po podnošenju navedenih prijava shodno predviđenim zakonskim rokovima dug će biti veći
[176] Podaci koji su navedeni obuhvataju poreske obveznike kojima je Rješenje o odloženom plaćanju aktivno
[177] Sl. list CG, br. 057/18 od 10.08.2018. godine

tj. nije evidentirana kroz poreski informacioni sistem, niti na individualnim analitičkim računima poreskih obveznika.

Poreski organ je dužan da rješenja o odloženom plaćanju shodno Uredbi o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja evidentira kroz poreski informacioni sistem tj. realizuje na analitičkim računima poreskih obveznika, a shodno članu 8 Pravilnika o poreskom knjigovodstvu.

***Rješenja o preusmjeru sredstava koja nijesu realizovana kroz poreski informacioni sistem**:* Poreska uprava je na osnovu zahtjeva donosila Rješenja o preusmjeru sredstava sa pojedinačnih računa na jedinstveni račun. Prihodi koji su naplaćeni preko jedinstvenog računa evidentiraju se u posebnom knjigovodstvu i šalju Državnom trezoru posebnom prihodnom izjavom. Između dva knjigovodstvena sistema i dvije prihodne izjave ne postoji komunikacija-integrisana veza – objedinjenost, što ima za posledicu da se realizacija rješenja o preusmjeru sredstava između pojedinačnih računa i jedinstvenog računa ne može realizovati u Poreskoj upravi, već istu sprovodi periodično Državni trezor. Nakon izvršenih preusmjera od strane Državnog trezora, dostavljaju se specifikacije poreskoj upravi koja vrši unos podataka iz specifikacija u poresko knjigovodstvo preko ručnog naloga, dok se prenesena sredstva na jedinstvenom računu evidentiraju u Poreskoj upravi i preko swift uplata[178] narednog dana, novom prihodnom izjavom prosleđuju Državnom trezoru.

Poreska uprava treba da kroz sprovođenje projekta Reforma Poreske administracije[179] obezbijedi jedinstveni poreski informacioni sistem, koji će obuhvatati/sadržati jedinstveni knjigovodstveni sistem, analitičke račune obveznika i izvještavanje.

[178] Podaci o evidentiranim uplatama na računima koji su u nadležnosti Poreske uprave
[179] Finansiranje Svjetske banke

5. PRIMICI BUDŽETA

Zakonom o budžetu za 2024. godinu, primici su planirani u ukupnom iznosu od 3.378.365.778,82 €, a kroz izmjene i dopune Zakona o budžetu uvećani su na iznos od 3.441.310.562,28 €. Tokom 2024. godine, primici su realizovani u iznosu od 3.720.522.823,07 €. Struktura primitaka, u 2024. godini, data je u tabeli:

Tabela 41 – Primici

EK	Opis	UKUPNO
7	**Primici (71+72+73+74+75)**	**3.720.522.823,07**
71	**Tekući prihodi**	**2.714.861.913,49**
711	Porezi	1.968.599.583,26
712	Doprinosi	584.706.543,51
713	Takse	16.259.315,63
714	Naknade	53.128.166,68
715	Ostali prihodi	92.168.304,41
72	**Primici od prodaje imovine**	**2.361.574,46**
73	**Primici od otplate kredita**	**20.319.169,15**
74	**Donacije i transferi**	**40.855.353,38**
75	**Pozajmice i krediti**	**942.124.812,59**

Tabela 42 - Struktura naplate po prihodnim jedinicama

Primici / Prihodna jedinica	Poreska uprava	Uprava carina	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Ministarstvo unutrašnjih poslova - Uprava policije	Ministarstvo finansija i druge prihodne jedinice	Ukupno
Tekući prihodi	**1.295.310.193,09**	**1.272.784.004,56**	**11.102.075,17**	**6.673.406,14**	**128.992.234,53**	**2.714.861.913,49**
Porezi	678.723.702,52	1.272.613.528,07			17.262.352,67	1.968.599.583,26
Doprinosi	584.706.543,51					584.706.543,51
Takse	3.569,55	77.623,40	3.562.500,46	210.459,00	12.405.163,22	16.259.315,63
Naknade	27.303.501,73	410,09	6.799.358,12		19.024.896,74	53.128.166,68
Ostali prihodi	4.572.875,78	92.443,00	740.216,59	6.462.947,14	80.299.821,90	92.168.304,41
Primici od prodaje imovine					**2.361.574,46**	**2.361.574,46**
Primici od otplate kredita					**20.319.169,15**	**20.319.169,15**
Donacije		**6.500,79**	**815.015,29**		**40.033.837,30**	**40.855.353,38**
Pozajmice i krediti	**1.146.076,13**				**940.978.736,46**	**942.124.812,59**
Ukupno	**1.296.456.269,22**	**1.272.790.505,35**	**11.917.090,46**	**6.673.406,14**	**1.132.685.551,90**	**3.720.522.823,07**

5.1. Tekući prihodi (ostali prihodi)

Zakonom o budžetu za 2024. godinu, 715 - Ostali prihodi planirani su u iznosu od 108.411.143,66 €, a kroz izmjene i dopune Zakona o budžetu uvećani su na iznos od 121.958.819,03 € . Tokom 2024. godine ostali prihodi su realizovani u iznosu od 92.168.304,41 €, što je prikazano u tabeli koja slijedi:

Tabela 43 – 715 Ostali prihodi

	715 - Ostali prihodi	Plan	Izmjene plana	izvršenje
7151	Prihodi od kapitala	54.452.324,63	68.000.000,00	33.491.679,72
7152	Novčane kazne i oduzete imovinske koristi	14.980.215,09	14.980.215,09	20.416.501,49
7153	Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti	2.539.549,08	2.539.549,08	2.293.700,51
7154	Ostali prihodi	36.439.054,86	36.439.054,86	35.966.422,69
U K U P N O:		**108.411.143,66**	**121.958.819,03**	**92.168.304,41**

Izvor podataka: Zakon o budžetu, zgiga i GK

U postupku revizije, metodom intervjua, utvrđeno je da je odstupanje u odnosu na plan posljedica manje naplate jednokratnih prihoda po osnovu ekonomskog državljanstva uključujući i način naplate po osnovu dobiti preduzeća u državnom vlasništvu.

Prihodi od kapitala (7151) su realizovani u iznosu od 33.491.679,72 €, a u postupku revizije, revidiran je iznos od 33.088.492,04 €, čija je struktura prikazana u tabeli koja slijedi:

Tabela 44 – Prihodi od kapitala

RB	Opis/osnov	Potrošačka jedinica	Račun za evident.priliva	Iznos	Način evidecnije
1	**Prihodi od kamata**			**17.545.380,86**	
1.1.	Kamate na date kredite opštinama-transferni zajmovi	M.finansija	Glavni račun trezora: 907-83001-19	1.185.488,00	Direktno knjiženje
1.2.	Kamate na date kredite javnim preduzećima-transferni zajmovi	M.finansija	Glavni račun trezora: 907-83001-19	222.098,12	Direktno knjiženje
1.3.	Kamate na depozite Ministarstva kod CBCG	M.finansija	Glavni račun trezora: 907-83001-19	15.976.676,60	Direktno knjiženje
1.4.	Evidentirano na osnovu izvoda GRT	M.finansija	Glavni račun trezora: 907-83001-19	161.118,14	Direktno knjiženje
2	**Prihodi od akcija i udijela u dobiti**			**14.684.096,29**	
2.1.	Prihodi od akcija i udijela u dobiti: CGES i Morsko dobro	M.finansija	832-52048-29	5.631.697,39	Prihodni model
2.2.	Prihodi od akcija i udijela u dobiti: CBCG (za 2022 i 2023.godinu)	M.finansija	Glavni račun trezora: 907-83001-19	9.052.398,90	Direktno knjiženje
3	**Prihodi od zakupa**			**859.014,89**	
3.1.	Prihodi od zakupa	M.finansija/M.prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine	832-52007-55	743.909,74	Prihodni model
3.2.	Prihodi od zakupa	M.finansija	Glavni račun trezora: 907-83001-19	115.105,15	Direktno knjiženje
Ukupno (1+2+3)				**33.088.492,04**	

Prihodi od kamata (revidirani iznos 17.545.380,86 €) – U postupku revizije utvrđeno je da revidirani iznos predstavlja priliv koji je izvršen putem direktnih uplata na Glavni račun trezora i odnosi se na: prihode od kamata po osnovu transfernih zajmova opštinama i preduzećima u iznosu od 1.407.586,12 €, prihode na depozite kod CBCG i konzularnih računa u iznosu od 15.976.676,60 € i prihode u iznosu od 161.118,14 €, za koje je utvrđeno da se evidentiraju na osnovu izvoda Glavnog računa trezora (za ovaj iznos nije u cjelosti prezentirana dokumentacija, na bazi koje se može potvrditi vrsta priliva).

Prihodi od akcija i udijela u dobiti (revidirani iznos od 14.684.096,29 €) - U postupku revizije utvrđeno da se iznos od 5.631.697,39 € odnosi na uplate, od strane dva pravna lica i to: Crnogorski elektroprenosni sistem AD Podgorica i JP Morsko dobro za 2021, 2022 i 2023. godinu koje su izvršene na transakcioni račun propisan Naredbom o načinu uplate javnih prihoda, dok se iznos od 9.052.398,90 € odnosi na uplatu od strane Centralne banke Crne Gore, po osnovu dobiti za 2022. i 2023. godinu, koja je izvršena direktno na Glavni račun trezora.

Prihodi od zakupa. U postupku revizije utvrđeno je da se revidirani iznos od 859.014,89 €, odnosi na prihode od zakupa Ministarstva finansija, koji obuhvata:

- Prilive u iznosu od 743.909,74 € koji su evidentirani preko transakcionog računa 832-520007-55, u skladu sa Naredbom o načinu uplate javnih prihoda. Navedeni transakcioni račun u ranijem periodu bio je u nadležnosti Ministarstva finansija, a prema važećoj Naredbi je u nadležnosti Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine. U postupku revizije je za iznos koji je realizovan na transakcionom računu utvrđeno da je dio priliva u iznosu od 14.530,05 € dokumentovan od strane Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, a dio priliva u iznosu od 3.664,79 € od strane Uprave za državnu imovinu po osnovu ugovora iz prethodnog perioda (perioda prije 01.01.2023. godine), dok za iznos od 725.714,89 € nije moguće potvrditi osnov priliva.
- Prilive u iznosu od 115.105,15 € koji su direktno uplaćivani na Glavni račun trezora. Utvrđeno je da se iste odnose na uplate po osnovu zakupa od više pravnih lica (Agencija za elektronske

komunikacije, Celebic Agrar Doo: Explorer, Uzivaj u prirodi d. o. o.). U Ministarstvu finansija se ne nalazi dokumentacija na bazi koje se može potvrditi navedeni osnov uplate.

U postupku revizije utvrđene su sledeće nepravilnosti:

- **Evidencija potraživanja:** U postupku revizije, utvrđeno je da u Ministarstvu finansija ne postoji evidencija potraživanja za prihode od akcija i udijela u dobiti i prihode od zakupa (ni pomoćna ni osnovna (GK)).
- **Diretkne uplate na GRT:** Od ukupno revidiranog iznosa u vrijednosti od 33.088.492,04 €, iznos od 26.712.884,91 € evidentiran je putem direktnih uplata na GRT.
- **Nedokumentovani prilivi:** Za iznos od **725.714,89 €** koji je evidentiran na transakcionom računu 832-52007-55 – Prihodi od zakupa Ministarstva finansija **nije moguće potvrditi osnov priliva**. Navedeni transakcioni račun u ranijem periodu bio je u nadležnosti Ministarstva finansija, a prema važećoj Naredbi je u nadležnosti Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine.

Novčane kazne i oduzete imovnske koristi (7152) su realizovane u iznosu od 20.416.501,49 €, a u postupku revizije revidiran je iznos od 8.773.634,76 €. Utvrđeno je da su uplate navedenog revidiranog iznosa, izvršene u skladu sa Naredbom o načinu uplate javnih prihoda, na propisanim transakcionim računima i da iznos od 5.564.583,69 € obuhvate prilive koji, su ostvareni od novčanih kazni Uprave policije, dok se iznos od 3.209.051,07 € odnosi na prilive Uprave prihoda i carina, po osnovu kamate za neblagovremeno plaćanje poreza i doprinosa po osnovu bruto zarada.

Prihodi koje organi ostvaruju vršenje svoje djelatnosti (7153), realizovani su u iznosu od 2.293.700,51 €, a u postupku revizije revidiran je iznos od 1.804.274,48 € koji je ostvaren od strane Uprave za nekretnine i Uprave policije. Utvrđeno je da su uplate navedenog revidiranog iznosa, izvršene u skladu sa Naredbom o načinu uplate javnih prihoda, na propisanim transakcionim računima. Takođe je utvrđeno da je na navedenoj budžetskoj poziciji evidentiran iznos od 1.625.753,37 € koje je naplaćen od strane Uprave za nekretnine, a koji se odnosi na naplatu naknada u skladu sa važećim propisima[180] i isti je shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština trebalo evidentirati na 7149 - Ostale naknade.

Ostali prihodi (7155) realizovani su u iznosu od 35.966.422,69 €, a u postupku revizije, revidiran je iznos od 34.661.030,07 €, koji obuhvata sledeće uplate:

Tabela 45 – Ostali prihodi / Struktura prihoda

RB	Opis/osnov	Potrošačka jedinica	Račun za evident.priliva	Iznos	Način evidentiranja
1.1.	Prihodi po konvencijama	Fond za zdravstveno osiguranje	832-183-36	1.008.515,23	Prihodni model
1.2.	Ostali prihodi	Uprava policije	840-80-82	457.848,80	Prihodni model
1.3.	Prihodi od pretplate penzija	Fond PIO	832-195-97	342.983,63	Prihodni model
1.4.	Ostali prihodi	MUP	računi grupe 825	685.150,27	Prihodni model
1.5.	Prihodi po osnovu transfer.zajmova - provizija	Ministarstvo finansija	GRT - 907-83001-19	245.403,35	Direktno knjiženje
2	Razno			31.921.128,79	
2.1.	Prihodi namjenjeni za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave	Agencija za investicije:	832-11558-55	19.399.251,00	Prihodni model
2.2.			Glavni račun trezora: 907-83001-19	3.099.862,00	Direktno knjiženje
2.3.	Povraćaji sredstava (sredstva u tekućem i ranijem periodu iskazani kao izdatak)	M.saocijalnog staranja, brige o porodici i demografije/M. zapošljavanja i socijalnog dijaloga	Glavni račun trezora: 907-83001-19	7.044.524,55	Direktno knjiženje
2.4.	Evidentirano na osnovu izvoda GRT		Glavni račun trezora: 907-83001-19	2.377.491,24	Direktno knjiženje
UKUPNO				**34.661.030,07**	

[180] Naplata se vrši u skladu sa Zakonom o državnom premjeru i katastru nepokretnosti i u skladu sa Uredbom o visini naknada za korišćenje podataka državnog premjera i katastra nepokretnosti.

Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na revidirani iznos od 34.661.030,07 €, utvrđeno je da su uplate u iznosu od 21.893.748,93 € izvršene na evidencionim računima u skladu sa Naredbom o načinu uplate javnih prihoda, dok se iznos od 12.767.281,14 € odnosi na direktne uplate na Glavni račun trezora. Utvrđeno je sledeće:

- **Fond za zdravstveno osiguranje**: Prilivi na računu 832-183-36 Prihodi po konvencijama revidirani su iznosu od 1.008.515,23 €. Za iznos od 875.427,44 € utvrđeno je da isti predstavlja uplatu od strane Fonda za zdravstveno osiguranje Srbije[181], nakon međusobnog prebijanja potraživanja umanjenih za iznos bankarskih provizija. Shodno prezentiranoj dokumentaciji, potraživanje Crne Gore iznosilo je 2.722.143,65 €, a potraživanje Republike Srbije 1.845.839,91 €. Iznos nakon prebijanja međusobnih potraživanja od 876.303,74 €[182] predstavlja iznos sredstava za koje je dat nalog za prenos na račun Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, od strane Fonda za zdravstveno osiguranje Srbije, na ime izvršenja obaveza po sporazumu. Shodno navedenom, prihodi po konvencijama nijesu iskazani u cjelosti (u iznosu od 2.722.143,65 €) već samo u iznosu nakon prebijanja međusobnih potraživanja (iznos od 876.303,74 €). Manje je evidentiran iznos od 1.845.839,91 € i za isti je potrebno uvećati budžetsku poziciju 7155 – Ostali prihodi.[183]
- **Uprava policije**: Prilivi na transakcionim računima 840-80-82 i računima grupe 825 (računi MUP-a) odnose se naplatu više vrsta prihoda (naknadi i taksi) i isti nijesu u cjelosti evidentirani u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. U postupku revizije nije bilo moguće utvrditi iznos nepravilne evidencije.
- **Fond PIO:** Prilivi koji su evidentirani na transakcionim računima 832-195-97 – Prihodi od preplate penzija, u iznosu od 342.983,63 € predstavljaju povraćaje sredstava po osnovu izvršenih isplata koje su evidentirane kao izdatak u posmatranoj godini i u ranijem periodu. Za navedeni iznos potrebno je umanjiti budžetsku poziciju 7155 – Ostali prihodi.
- **Agencija za investicije:** iznos od 22.499.113,00 € odnosi se na prenos Agencije za investicije i to putem direktne uplate iznos od 3.099.852,00 € i putem prenosa na račun koji je propisan Naredbom o načinu uplate javnih prihoda, u iznosu od 19.399.251,00 €.
- **Za direktnu uplatu na Glavni račun trezora** u iznosu od 7.044.524,55 € utvrđeno je da se ista odnosi na povraćaj sredstava koji su iskazani kao izdatak u tekućoj godini i u ranijem periodu. Za navedeni iznos potrebno je umanjiti budžetsku poziciju 7155 – Ostali prihodi. Navedeni povraćaj realizovan je po zahtjevu ministarstava[184] na način da se sa prolaznog računa kod CKB (5100999005330005903) izvrši prenos sredstava na Glavni račun trezora i to:
    - u iznosu od 4.445.336,71 €. Prenos navedenih sredstava izvršen je 24.6.2024. godine. U Glavnoj knjizi trezora, u okviru klase 7, evidentiran je iznos od 3.044.524,05 €, dok je za iznos od 1.400.812,66 € izvršeno rasknjižavanje dijela sredstava koja se odnose na depozite Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga od 31.12.2022. i 31.12.2023. godine formirane po osnovu obrazaca 8.

[181] Po osnovu sporazuma između Republike Srbije i Republike Crne Gore o socijalnom osiguranju

[182] Ukupno naplaćena bankarska provizija iznosi 876,30 €.

[183]U postupku revizije, dobijeno je pojašnjenje da informacioni sistem Fonda za zdravsteno osiguranje ne podržava izradu izvještaja o potraživanjima po osnovu međunarodnih sporazuma o socijalnom osiguranju, već se svi obračuni i zahtjevi obrađuju ručno (nije uspotavljena evidencija ni obaveza ni potraživanja), što je ujedno i razlog zbog čega u postupku revizije nije dobijen podatak o stanju potraživanja i obaveza po osnovu međunarodnih sporazuma o socijalnom osiguranju.

[184] Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije i Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga

- u iznosu od 4.000.000,00 €. Prenos je izvršen 31.12.2024. godine i u istom iznosu evidentiran u Glavnoj knjizi trezora. Navedeni iznos se odnosi na neisplaćena sredstva po uputnicama, za koje je nastao izdatak u 2024. godini i ranijim periodima.

- **Za Iznos od 2.377.491,24 €** utvrđeno je da Ministarstvo finansija ne posjeduje dokumentaciju, već se ista evidentira na osnovu izvoda Glavnog računa trezora, pa nije moguće utvrditi po kom osnovu su ostvareni prilivi.

U postupku revizije, utvrđene su sledeće nepravilnosti:

- Ministarstvo finansija[185] - Državni trezor nije u cjelosti uskladio vođenje Glavne knjige sa važećim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, što za posljedicu ima nemogućnost usaglašavanja stanja i potvrđivanja iskazanih iznosa sa budžetskim računima upotrebom uobičajenih računovodstvenih tehnika.

Ministarstvo finansija treba da u cjelosti uskladi vođenje Glavne knjige trezora sa važećim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, odnosno Ministarstvo finansija kroz sistem Glavne knjige trezora treba da obezbijedi potpunu evidenciju stanja nefinansijske imovine (klasa 0), finansijske imovine (klasa 1) i evidenciju obaveza (klasa 2), uključujući i evidenciju u okviru ostalih klasa u cilju obuhvata evidencije svih poslovnih transakcija.

- U Ministarstvu finansija primjenjuje odredbe Uputstva o radu državnog trezora ali ne postoje procedure koje se odnose na sistem državnih primitaka u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru (vođenje Glavne knjige trezora, upravljanje računovodstvenim sistemom državnih primitaka).

Ministarstvo finansija treba da, u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, uspostavi i sprovodi unutrašnje kontrole utvrđivanjem internih pravila i procedura za radne procese koji se obavljaju u Državnom trezoru (vođenje Glavne knjige trezora, upravljanje računovodstvenim sistemom državnih primitaka).

- Uprava za državnu imovinu ne obavlja u cjelosti, poslove propisane čl. 20 Zakona o državnoj imovini (poglavlje IV - Upravljanje i korišćenje).

Uprava za državnu imovinu treba da se pridržava odredbi važećeg Zakona o državnoj imovini.

- Prilikom evidentiranja transakcija na računu 7155 - Ostali prihodi utvrđena je nepravilna evidencija u ukupnom iznosu od 3.471.593,28 €, i to: iznos od 1.625.753,37 € odnosi se na naplatu naknada u skladu sa važećim propisima[186] od strane Uprave za nekretnine i isti je shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština trebalo evidentirati na 7149 - Ostale naknade i iznos od 1.845.839,91 €: Utvrđeno je da je u Glavnoj knjizi manje evidentiran prihod u iznosu od 1.845.839,91 € na ime naplate potraživanja po osnovu izvršenih obračuna po konvencijama u 2024. godini od strane Fonda za zdravstveno osiguranje. Ukupno potraživanje po ovom osnovu iznosilo je 2.722.143,65 €, a nakon prebijanja međusobnih potraživanja u iznosu od 1.845.716,21 €, naplaćen je iznos od 875.427,44 €.

[185] U Ministarstvu finansija ne postoje sveobuhvatne evidencije o potraživanjima (po bilo kom osnovu).

[186] Naplata se vrši u skladu sa Zakonom o državnom premjeru i katastru nepokretnosti i u skladu sa Uredbom o visini naknada za korišćenje podataka državnog premjera i katastra nepokretnosti.

➢ Naplata javnih prihoda vršila se direktnim uplatama na Glavni račun državnog trezora broj 907-83001-19 u iznosu od 39.480.166,05 €. Naredbom o načinu uplate javnih prihoda, utvrđeni računi preko kojih se vrši naplata javnih prihoda. Glavni račun državnog trezora se ne nalazi na spisku računa preko kojih se vrši naplata javnih prihoda. U Glavnoj knjizi državnog trezora iskazani prihodi naplaćeni, preko Glavnog računa državnog trezora. Za prihode evidentirane u Glavnoj knjizi državnog trezora naplaćenog preko Glavnog računa državnog trezora, nijesu sprovedene procedure propisane Uputstvom o radu državnog trezora (odjeljak IV-Prikupljanje prihoda).

➢ Prilivi na transakcionim računima u nadležnosti MUP-a (840-80-82 i računi grupe 825) odnose se na naplatu više vrsta prihoda (naknade i takes) koje pripadaju različitim klasfikacionim grupama i isti nisu u cjelosti evidentirani u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. U postupku revizije nije bilo moguće utvrditi iznos nepravilne evidencije (zbog velikog broja transakcija, relativno male vrijednosti).

Preporučuje se potrošačkim jedinicama, koje ostvaruju prihode, da u saradnji sa Ministarstvom finansija, a kroz usaglašene radne procedure, obezbijede naplatu, evidentiranje i iskazivanje ostvarenih prihoda u skladu sa važećim propisima[187], kako bi se izbjeglo vršenje direktnih uplate na Glavni račun državnog trezora i kako bi svi prihodi bili evidentirani na računima koji su propisani Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

- Utvrđeno je da se direktne uplate na Glavni račun trezora u iznosu od 7.044.524,55 € odnose na povraćaje sredstava koji su iskazani kao izdatak u tekućoj godini i u ranijem periodu. U Glavnoj knjizi trezora, u okviru klase 7, evidentiran je iznos od 3.044.524,05 € i iznos od 4.000.000,00 € koji se odnosi na neisplaćena sredstva po uputnicama, za koje je nastao izdatak u 2024. godini i ranijim periodima.

Ministarstvo finansija je dužno da evidenciju i finansijske izvještaje skladu sa članom 9 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

- Utvrđeno je da je iznos od 2.377.491,24 € na budžetskoj poziciji 7155 – Ostali prihodi (direktne uplate na Glavni račun trezora) evidentiran na osnovu izvoda Glavnog računa trezora, bez propratne dokumentacije, pa nije moguće utvrditi po kom osnovu su ostvareni prilivi.

Potrošačke jedinice treba da za sve transakcije evidentirane u Glavnoj knjizi trezora obezbijede relevantnu dokumentaciju kojom će se potvrditi osnov evidentiranih primitaka.

5.2. Primici od prodaje imovine

Zakonom o budžetu za 2024. godinu, primici od prodaje imovine planirani su u iznosu od 6.000.000,00 €, a realizovani su u iznosu od 2.361.574,46 €, što je prikazano u tabeli koja slijedi:

Tabela 46 – Prilivi od prodaje imovine

72 - Primici od prodaje imovine		Plan	Izmjene plana	Izvršenje
7200	Primici od prodaje imovine	6.000.000,00	6.000.000,00	2.361.574,46
U K U P N O:		**6.000.000,00**	**6.000.000,00**	**2.361.574,46**

Izvor podataka: Zakon o budžetu, zgiga i GK

[187] Naredbom o načinu uplate javnih prihoda (Način plaćanja), Uputstvom o radu državnog terezora (IV Prikupljanje prihoda) i Pravilnikom o jedinsvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

U postupku revizije, revidiran je iznos od 2.341.744,28 €, čija je struktura data u tabeli:

Tabela 47 – Revidirani prilivi od prodaje imovine po subjektima revizije

Potrošačka jedinica[188]	Priliv na transakcioni račun	Način evidencije	Iznos	Osnov
Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine	832-52006-58: Prihod od prodaje nefinansijske imovine	Prihodni model	258.558,46	Ugovori o prodaji državne imovine
Ministarstvo odbrane	832-215-37: Prihod po osnovu otkupa stanova	Prihodni model	64.084,37	Ugovori o otkupu stanova
Uprava za državnu imovinu	832-181-42: Prihod po osnovu otkupa stanova	Prihodni model	362.996,51	Ugovori o kupovini stanova u vlasništvu države i ugovori o vraćanju stambenih kredita
Fond za obeštećenje	832-214-40: Fond za obeštećenje	Prihodni model	1.656.104,94	Prilivi od strane opština (čl. 44)

Utvrđeno je da su navedeni prilivi evidentirani na uplatnim računima koji su propisani Naredbom o načinu uplate javnih prihoda, koja je važila u 2024. godinu.

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine (832-52006-58)[189]: Priliv u iznosu od 258.558,46 € odnosi se na prilive po osnovu ugovora o prodaji državne imovine. U postupku revizije, utvrđeno je da se prodaja imovine vršila u skladu sa Zakonom o državnoj imovini i Uredbom o prodaji i davanju u zakup državne imovine. Takođe je utvrđeno da Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine posjeduje dokumentaciju za evidentirani priliv u iznosu od 131.640.15 € (osam ugovora), a ostatak uplata u iznosu od 126.918,31 € nije identifikovan, dok se prema podacima Uprave za imovinu, navedeni iznos odnosi na uplate od strane 54 uplatioca pri čemu se iznos od 228.055,23 € odnosi na prilive po osnovu ugovora o prodaji državne imovine, dok ostatak priliva od 30.503,23 € nije identifikovan.

- U postupku revizije utvrđeno je da Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine i Uprava za državnu imovinu ne vrše kontrolu priliva sredstava na transakcioni račun 832-52006-58 preko kojeg se vrši naplata prihoda od prodaje državne imovine, ne vode evidenciju potraživanja po ovom osnovu i ne posjeduju sve ugovore o prodaji državne imovine.

Ministarstvo odbrane (832-215-37): Ministarstvo odbrane je ostvarilo prilive u ukupnom iznosu od 64.084,37 € i isti se odnose na prilive po osnovu otkupa stanova (uplata obaveze za rate po ugovorima o otkupu stanova u državnom vlasništvu). Utvrđeno je da organizaciona cjelina koja vrši naplatu obezbjeđuje evidenciju potraživanja, koja se vodi u excel formatu. Na bazi dostavljenih informacija utvrđeno je da je na kraju 2024. godine, ostala 64 neotkupljena stana sa ukupno preostalim potraživanjima po osnovu rata u iznosu od 256.808,11 €[190].

Uprava za državnu imovinu (832-181-42): Priliv u iznosu od 362.996,51 € obuhvata: primitke od prodaje stanova u vlasništvu države i primitke po osnovu otplate stambenih kredita na rate za koje su zaključeni ugovori o vraćanju kredita prije 2018. godine. U postupku revizije, utvrđeno je da je na navedenom računu vršena naplata više vrsta prihoda – prihoda koji pripadaju različitim klasifikacionim grupama (72 – Primici od prodaje imovine; 73 – Primici od otplate kredita na ime

[188] Potrošačka jedinica u čijoj je nadležnosti evidencioni račun, shodno Naredbi o načinu uplate javnih prihoda
[189] Navedeni transakcioni račun je u 2023. godini i ranijem periodu bio u nadležnosti Ministarstva finansija
[190] Stanje na kraju 2023. godine odnosilo se na 76 neotkupljanih stanova sa ukupno preostalim potraživanjima po osnovu rata u iznosu od 319.757,66 €

glavnice i 715 – Ostali prihod – primici na ime otplate kamate na kredite). Imajući u vidu da postojeći sistem za praćenje potraživanja ne sadrži podatak o iznosu naplate po vrstama primitaka (glavnica, kamata i dr.) iznos nepravilne evidencije nije moguće utvrditi. Utvrđeno je da se iz evidencije potraživanja, koju vodi organizaciona cjelina koja vrši naplatu, mogu generisati analitičke kartice koje obuhvataju plaćanje po ratama (glavnica i kamata), ali evidencija ne omogućava generisanje zbirnih podataka o ukupnim potraživanjima, po osnovu svih evidentiranih sklopljenih ugovora. Takođe, navedena evidencija nije u potpunosti pouzdana, jer obuhvata samo ugovore koji su od strane potrošačkih jedinica dostavljeni Upravi za državnu imovinu.

Fond za obeštećenje (832-214-40): Priliv u iznosu od 1.656.104,94 € odnosi se na uplate od strane lokalnih samouprava i drugih pravnih lica po osnovu prihoda koji su ostvareni prodajom državne imovine u skladu članom 44 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju. Navedeni iznos obuhvata:

- Prilive od 650.174,94 € koji se odnose na naplatu prihoda koji se ostvaren prodajom državne imovine od strane lokalnih samouprava, i
- iznos od 1.005.930,00 €, koji se odnosi na naplatu kamate za neblagovremene uplate od strane opštine Bar. Navedeni iznos nije evidentiran u skladu sa važećim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština i isti je trebalo evidentirati u okviru budžetske pozicije 7151 – Prihodi od kamata.

U postupku revizije, u okviru grupe računa 72 – Primici od prodaje imovine utvrđene su sledeće nepravilnosti:

- Ministarstvo finansija[191] - Državni trezor nije u cjelosti uskladio vođenje Glavne knjige sa važećim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, što za posljedicu ima nemogućnost usaglašavanja stanja i potvrđivanja iskazanih iznosa sa budžetskim računima upotrebom uobičajenih računovodstvenih tehnika.

Ministarstvo finansija treba da u cjelosti uskladi vođenje Glavne knjige trezora sa važećim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, odnosno Ministarstvo finansija kroz sistem Glavne knjige trezora treba da obezbijedi potpunu evidenciju stanja nefinansijske imovine (klasa 0), finansijske imovine (klasa 1) i evidenciju obaveza (klasa 2), uključujući i evidenciju u okviru ostalih klasa u cilju obuhvata evidencije svih poslovnih transakcija.

- Uprava za državnu imovinu ne obavlja u cjelosti poslove propisane čl. 20 Zakona o državnoj imovini[192] (odjeljak Upravljanje i korišćenje).

Preporučuje se Upravi za državnu imovinu (organu nadležnom za upravljanje državnom imovinom) da se pridržava odredbi važećeg zakona o državnoj imovini.

[191] U Ministarstvu finansija ne postoje sveobuhvatne evidencije o stanju nefinansijske imovine (klasa 0), kao ni o potraživanjima po osnovu prodate imovine.

[192] Evidencija koja se odnosi na prihode po osnovu otkupa stanova nije u potpunosti pouzdana, jer obuhvata samo ugovore koji su od strane potrošačkih jedinica dostavljeni Upravi za državnu imovinu. Takođe, Uprava za državnu imovinu ne vrši kontrolu priliva sredstava na transakcioni račun 832-52006-58 preko kojeg se vrši naplata prihoda od prodaje državne imovine, ne vodi evidenciju potraživanja po ovom osnovu i ne posjeduje sve ugovore o prodaji državne imovine, već samo onih koji su od strane potrošačkih jedinica dostavljeni Upravi.

- Preko transakcionog računa Uprave za državnu imovinu (832-181-42): Prihodi po osnovu otkupa stanova), vrši se naplata različitih vrsta prihoda koji pripadaju različitim kategorijama računa 72 - Primici od prodaje imovine, 73 – Primici od otplate kredita i 715 – Ostali prihodi što dovodi do toga da se primici u Glavnoj knjizi trezora ne iskazuju u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Preporučuje se potrošačkim jedinicama, koje ostvaruju prihode, da u saradnji sa Ministarstvom finansija, a kroz usaglašene radne procedure, obezbijede naplatu, evidentiranje i iskazivanje ostvarenih prihoda u skladu sa važećim propisima , kako bi se izbjeglo vršenje direktnih uplate na Glavni račun državnog trezora i kako bi svi prihodi bili evidentirani na računima koji su propisani Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Potrebno je izvršiti reklasifikaciju iznosa od 1.005.930,00 €, koji se odnosi na naplatu kamate za neblagovremene uplate od strane opštine Bar. Navedeni iznos nije evidentiran u skladu sa važećim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština i isti je trebalo evidentirati u okviru budžetske pozicije 7151 – Prihodi od kamata.

5.3. Primici od otplate kredita

Zakonom o budžetu za 2024. godinu, primici od otplate kredita planirani su u iznosu od 9.747.904,00 €, a realizovani su u iznosu od 20.319.169,15 €, što je prikazano u tabeli koja slijedi:

Tabela 48 – Prilivi od otplate kredita

731 - Primici od otplate kredita		Plan	Izmjene plana	Izvršenje
7311	Primici od otplate kredita drugim nivoima vlasti			10.773.649,27
7312	Primici od otplate kredita datih javnim preduzećima			1.861.390,10
7313	Primici od otplate kredita datih drugim institucijama			7.393.102,54
7314	Primici od otplate kredita datih fizičkim licima			291.027,24
U K U P N O:		**9.747.904,00**	**9.747.904,00**	**20.319.169,15**

Izvor podataka: Zakon o budžetu, zgiga i GK

U postupku revizije, revidiran je iznos od 20.255.370,55 € za koji je utvrđeno da je iznos od 17.490.176,25 € uplaćen direktno na Glavni račun trezora, iako se isti na nalazi na spisku računa koji su propisani Naredbom o načinu uplate javnih prihoda, dok je iznos od 2.765.194,30 € uplaćen preko evidencionih računa, u skladu sa Naredbom o načinu uplate javnih prihoda. Struktura revidiranog iznosa, sa pregledom uplatnih računa i opisom realizovanih priliva data je u tabeli:

Tabela 49 - Revidirani prilivi od otplate kredita po subjektima revizije

Eko kod	Potrošačka jedinica[193]	Priliv na račun	Iznos	Opis
7311	Ministarstvo finansija	Glavni račun trezora: 907-83001-19	9.124.549,83	Transferni zajmovi opštinama, naplata glavnice
	Ministarstvo finansija	Glavni račun trezora: 907-83001-19	793.055,60	Primici od otplate kredita datih opštinama iz tekuće rezerve
	Zavod za zapošljavanje CG	832-3202-97	856.043,84	Prihodi od povraćaja kredita za samozapošljavanje
7312	Ministarstvo finansija	Glavni račun trezora: 907-83001-19	1.858.285,10	Transferni zajmovi preduzećima, naplata glavnice
7313	Ministarstvo finansija	832-52008-52	1.678.816,82	Prihodi od glavnice za Projekat 1000+
	Ministarstvo finansija	Glavni račun trezora: 907-83001-19	5.714.285,72	Sprovođenje mjera podrške privredi i građanima
7314	Uprava za državnu imovinu	832-179-48	165.049,03	Prihodi po osnovu otplate stambenih kredita
	Ministarstvo prosvjete	832-1128-14	65.284,61	Prihodi od povraćaja studentskih kredita
Ukupno revidirani iznos:			20.255.370,55	

[193] Potrošačka jedinica u čijoj je nadležnosti evidencioni račun, shodno Naredbi o načinu uplate javnih prihoda.

Primici od otplate kredita drugim nivoima vlasti (7311): Revidirani iznos od 10.771.649,27 €[194] obuhvata sledeće primitke:

- Primitke od otplate kredita datih opštinama (transferni zajam-glavnica) u iznosu od 9.124.549,83 €. U postupku revizije utvrđeno je da po osnovu transfernih zajmova opštinama naplaćen iznos od 10.555.441,18 € od čega se na glavnicu odnosi iznos od 9.124.549,83 €, dok se na naplatu kamate i ostalih naknada odnosi iznos od 1.430.891,35 €[195]. U Ministarstvu finansija postoji samo pomoćna evidencija o potraživanjima po osnovu transfernih zajmova, shodno kojoj na 31.12.2024. godine ukupan iznos potraživanja od opština po osnovu tranfernih zajmova iznosi 57.406.065,10 € od čega se na glavnicu odnosi iznos od 56.233.032,82 €[196]. U procesu revizije utvrđeno je da svi korisnici transfernih zajmova ne izmiruju redovno obaveze i da se obaveze ne izmiruju u ugovorenom iznosu.
- Primitke od otplate kredita datih opštinama iz tekuće budžetske rezerve – Iznos od 793.055,60 € odnosi se na povraćaj dijela sredstava po osnovu isplata iz tekuće budžetske rezerve (sredstava odobrenih kao pozajmica), za koje su zaključeni ugovori o regulisanju međusobnih prava i obaveza u ranijem periodu (u toku 2022. i 2023. godine). Utvrđeno je da korisnici pozajmica iz tekuće budžetske rezerve izmiruju obaveze redovno i u iznosi koji je definisan ugovorima.
- Prihodi od povraćaja kredita za samozapošljavanje – iznos od 856.043,84 € odnosi se na priliv Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, na transakcionom računu 832-3202-97 po osnovu naplate obaveza za glavnicu, kamatu i refundaciju sudskih troškova po ugovorima sa korisnicima kredita za samozapošljavanje i to: 789.413,22 € iznos naplaćene glavnice; 65.962,44 € iznos naplaćene kamate i 668,18 € iznos naplate po osnovu refundacije sudskih troškova. Preko navedenog računa vršila se naplata različitih vrsta prihoda, odnosno prihoda koji pripadaju različitim kategorijama računa 73 – Primici od otplate kredita i 71 – Tekući prihodi što dovodi do toga da primici u Glavnoj knjizi nisu iskazani u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Shodno navedenom, iznos od 65.962,64 €, trebao je biti evidentiran na budžetskoj poziciji: 7151 – Prihodi od kapitala. U postupku revizije utvrđeno je da organizaciona cjelina koja vrši naplatu ovih prihoda obezbjeđuje evidenciju potraživanja po datim kreditima u osnovnoj[197] i pomoćnoj evidenciji, dok u Ministarstvu finansija ne postoje evidencije o potraživanjima po ovom osnovu.

Primici od otplate kredita datih državnim preduzećima (7312) – Priliv u iznosu od 1.858.284,60 € se odnosi na naplatu glavnice po kreditima datih javnim preduzećima (transferni zajmovi) od strane Ministarstva finansija. U procesu revizije, na uzoku je utvrđeno je da jedan korisnik ne izmiruje redovno obaveze i da se obaveze ne izmiruju u ugovorenom iznosu. Utvrđeno je da pomoćne evidencije Ministarstva finansija ne obezbjeđuju pouzdane i cjelovite informacije. Utvrđena je neusaglašenost u iskazanom stanju pozajmica na datum 31.12.2023. godine i iskazanog stanja na 1.1.2024. godine, u dijelu koji se odnosi na kamate u valuti SDR (JP Regionalni vodovod).

[194] Od navedenog iznosa, iznos od je uplaćen direktno na Glavni račun trezora, dok je iznos od 856.043,84 € uplaćen na transakcioni račun koji je propisan Naredbom o uplati javnih prihoda.
[195] Prilivi po osnovu kamata i ostalih naknada evidentirani se u okviru računa grupe 715 – Ostali prihodi.
[196] Stanje potraživanja po osnovnu transfernih zajmova na dan 31.12.2023 .godine iznosilo je 62.320.010,11 € od čega na glavnicu odnosi iznos od 60.770.714,64 €
[197] Glavna knjiga Zavoda za zapošljavanje. Shodno evidenciji koju vodi Zavod, ukupna potraživanja po osnovu glavnice kredita iznose 7.153.919,62 €, dok je u integrisanom izvještaju iz više pomoćnih evidencija evidentiran iznos od 8.354.178,90 €. Shodno dobijenom pojašnjenju, razlika u iznosima potiče iz obračunate interkalarne kamate.

Primici od otplate kredita datih drugim institucijama (7313): Iznos od 7.393.102,54 € odnosi se na naplatu glavnicu od strane Ministarstva finansija, po ugovorima o saradnji na sprovođenju projekta 1000+ sa komercijalnim bankama (iznos naplaćene glavnice 1.678.816,32 €[198]) i ugovorima o saradnji na sprovođenju projekta mjera podrške privredi i građanima, a koje se odnose na plasiranje kreditnih sredstava krajnjim korisnicima (iznos naplaćene glavnice 5.714.285,72 €). U postupku revizije, utvrđeno je da korisnici kredita redovno izmiruju obaveze, u ugovorenom iznosu. Ministarstvo finansija za navedena potraživanja posjeduje samo pomoćnu evidenciju[199], ali ne i osnovnu (GK), odnosno navedena potraživanja nijesu evidentirana u Glavnoj knjizi trezora. Preostali iznos za uplatu na dan 31.12.2024. godine iznosi 62.078.361,84 € po osnovu glavnice i 441.205,47 € po osnovu kamate[200].

Primici od otplate kredita datih fizičkim licima (7314): U postupku revizije, revidirani su prilivi u iznosu od 230.336,34 € koji su ostvareni kod Uprave za državnu imovinu i Ministarstva prosvjete, a po osnovu otplate studentskih i stambenih kredita. U postupku revizije, utvrđeno je sledeće:

- Uplate su evidentirane na računima koji su propisani Naredbom o načinu uplate javnih prihoda;
- Ministarstvo prosvjete je evidentiralo prilive u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, dok prilivi koji su evidentirani na transakcionim računima Uprave za državnu imovinu (832-179-48), nijesu u cjelosti evidentirani u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, jer se preko navedenih računa vrši naplata prihoda koji pripadaju različitim klasifikacionim grupama (klasa 73 - Primici od otplate kredita i klasa 71 -Tekući prihodi, u okviru koje se vrši evidencija prihoda od kapitala (7151)). Na navedenim računima evidentiran je iznos glavnice i kamata koje pripadaju različitim klasifikacionim računima shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore[201].
- da Ministarstvo prosvjete[202] ima evidencije potraživanja, dok Uprava za državnu imovinu[203] ne posjeduje potpunu i pouzdanu evidenciju potraživanja.

U postupku revizije, u okviru grupe računa 73 – Primici od otplate kredita utvrđene su sledeće nepravilnosti:

- Ministarstvo finansija[204]- Državni trezor nije u cjelosti uskladio vođenje Glavne knjige sa važećim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, što za posljedicu ima nemogućnost usaglašavanja stanja i potvrđivanja iskazanih iznosa sa budžetskim računima upotrebom uobičajenih računovodstvenih tehnika.

Ministarstvo finansija treba da u cjelosti uskladi vođenje Glavne knjige trezora sa važećim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, odnosno Ministarstvo finansija kroz sistem Glavne knjige trezora treba da obezbijedi potpunu evidenciju

[198] Po ovom osnovu naplećana je kamata u iznosu od 95.595,14 €.
[199] Utvrđeno je da je došlo do korekcije stanja koje je prikazano na dan 31.12.2023. godine, za iznos od 317.777,50 €.
[200] Kamata se odnosi samo na projekat 1000+
[201] Za Upravu za državnu imovinu nije bilo moguće utvrditi iznos nepravilne evidencije jer je poslovna evidencija bazirana na praćenju ukupnih potraživanja po osnovu datih stambenih kredita. Utvrđeno je da se na date pozajmice obračunava kamate od oko 2%, što znači da bi i iznos utvrđene greške bio manji od minimalne materijalnosti koja je određena u iznosu od 30.000,00 €.
[202] Potraživanja po osnovu studentskih kredita na 31.12.2024. godine iznose 16.314.809,74 €.
[203] Uprava ima pomoćnu evidenciju potraživanja, samo za ugovore koji su od strane drugih potrošačkih jedinica.
[204]U dijelu koji se odnosi na evidenciju datih pozajmica (računi klase 113 – Pozajmice i krediti). Takođe, u Ministarstvu ne postoje sveobuhvatne evidencije o potraživanjima po osnovu datih pozajmica (po bilo kom osnovu).

stanja nefinansijske imovine (klasa 0), finansijske imovine (klasa 1) i evidenciju obaveza (klasa 2), uključujući i evidenciju u okviru ostalih klasa u cilju obuhvata evidencije svih poslovnih transakcija.

- U Ministarstvu finansija ne postoje procedure sa operativnim pisanim uputstvima za rad i utvrđenim odgovornostima za poslove koji se obavljaju u Državnom trezoru (vođenje glavne knjige trezora, upravljanje računovodstvenim sistemom državnih primitaka), a u skladu sa Zakonom o upravljanju i finansijskim kontrolama u javnom sektoru.

Ministarstvo finansija treba da uspostavi i sprovodi unutrašnje kontrole utvrđivanjem internih pravila i procedura za radne procese koji se obavljaju u Državnom trezoru (vođenje glavne knjige trezora, upravljanje računovodstvenim sistemom državnih primitaka), a u skladu sa Zakonom o upravljanju i finansijskim kontrolama u javnom sektoru.

- Naplata javnih prihoda vršila se direktnim uplatama na Glavni račun trezora (907-83001-19) u iznosu od 17.490.176,25 €, iako se isti na nalazi na spisku računa koji su propisani Naredbom o načinu uplate javnih prihoda. Za prihode evidentirane u Glavnoj knjizi trezora, a koji su naplaćeni direktno preko Glavnog računa trezora nijesu sprovedene procedure propisane Uputstvom o radu dražavnog trezora. Takođe, preko transakcionih računa oznake 832[205] vršila se naplata različitih vrsta prihoda, odnosno prihoda koji pripadaju različitim kategorijama računa 73 – Primici od otplate kredita i 71 – Tekući prihodi što dovodi do toga da se primici u Glavnoj knjizi ne iskazuju u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Preporučuje se potrošačkim jedinicama, koje ostvaruju prihode, da u saradnji sa Ministarstvom finansija, a kroz usaglašene radne procedure, obezbijede naplatu, evidentiranje i iskazivanje ostvarenih prihoda u skladu sa važećim propisima[206], kako bi se izbjeglo vršenje direktnih uplate na Glavni račun državnog trezora i kako bi svi prihodi bili evidentirani na računima koji su propisani Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

- Potrebno je izvršiti reklasifikaciju iznosa od 65.962,44 €, koji se odnosi na priliv Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (transakcioni račun 832-3202-97). Navedeni iznos predstavlja priliv po osnovu kamata po ugovorima sa korisnicima kredita za samozapošljavanje i isti je trebao biti evidentiran u okviru budžetske pozicije 7151 – Prihodi od kapitala.

5.4. Donacije i transferi

Zakonom o budžetu za 2024. godinu, donacije su planirane u iznosu od 41.300.000 €, a kroz izmjene i dopune Zakona o budžetu iste su uvećane na iznos od 56.300.000,00 €. Tokom 2024. godine ostvareno je izvršenje u iznosu od 40.855.363,38 € i isto je iskazano u Predlogu Zakona o završnom računu budžeta Države za 2024. godinu. Pregled planiranih i realizovanih sredstava dat je u tabeli koja slijedi:

[205] 832-3202-97: Prihodi od povraćaja kredita za samozapošljavanje (Zavod za zapošljavanje Crne Gore); 832-179-48: Prihodi po osnovu otplate stambenih kredita (Uprava za državnu imovinu). U nekim slučajevima, za navedene račune nije moguće utvrditi iznos neadekvatno evidentiranih prihoda, jer se na navedenim transakcionim računima evidentira veliki broj pojedinačnih transakcija relativno male vrijednosti.

[206] Naredbom o načinu uplate javnih prihoda (Način plaćanja), Uputstvom o radu državnog terezora (IV Prikupljanje prihoda) i Pravilnikom o jedinsvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Tabela 50 – Donacije i transferi

741 - Donacije i transferi		Plan	Izmjene plana	izvršenje
7411	Tekuće donacije	41.300.000,00	56.300.000,00	40.855.363,38
U K U P N O:		**41.300.000,00**	**56.300.000,00**	**40.855.363,38**

Izvor podataka: Zakon o budžetu, Izmjene zakona i GK

Navedeni primici evidentirani su u Glavnoj knjizi trezora po osnovu naloga za prenos u iznosu od 40.438.495,79 €[207], dok je iznos od 416.857,59 € evidentiran na osnovu rješenja Ministarstva finansija[208]. Sredstva prenešena na GRT[209] od strane donatora predstavljaju dio priliva ostvarenih na državnim računima do datuma prenosa istih na Glavni račun Državnog trezora, kada se sredstva od donatorskih projekata uplaćuju na račune donacija[210], ona ne bivaju evidentirana u Glavnoj knjizi Državnog trezora, u momentu uplate donatora. Ona se nalaze na računima Ministarstva finansija, koji su otvoreni za potrebe donacija. Sredstva se evidentiraju u momentu prenosa sredstava (trošenja), na klasi 7, kao prihod po osnovu donacija, odnosno na klasi 4, kao izdatak za predviđene namjene. Sredstva se evidentiraju u Glavnoj knjizi po osnovu direktnih knjiženja po dnevnom izvodu Glavnog računa državnog trezora, pri čemu se identifikacija uplata vrši na osnovu bančine poruke, dok se direktna plaćanja evidentiraju po Rješenjima Ministarstva finansija. Ukupno evidentirani prilivi po osnovu donacija u iznosu od 40.855.363,38 € obuhvataju: Donacije evidentirane kod Ministarstva finansija u iznosu od 35.686.059,24 €, i donacije evidentirane kod ostalih potrošačkih jedinica u iznosu od 5.169.294,04 €.

Tabela 51 – Zbirni podaci donacija

Zbirni podaci - donacije	Početno stanje na donatorskim računima na 01.01.2024. g.	Prilivi na donatorskim računima tokom 2024. g.	Prenos sredstava sa donatorskih računa na GRT	Utrošeno sa GRT tokom 2024. godine	Vraćeno donatoru i partnerima u projektu	Krajnje stanje na donatorskim računima na 31.12.2024. g.
Sredstva sa donatorskih računa	**38.015.811,30**	**39.627.285,82**	**40.855.353,28**	**35.446.841,02**	**2.680.270,70**	**34.507.713,90**
Direktna plaćanja						
UKUPNO	**38.015.811,30**	**39.627.285,82**	**40.855.353,28**	**35.446.841,02**	**2.680.270,70**	**34.507.713,90**

Donacije evidentirane kod Ministarstva finansija u iznosu od 35.686.059,24 € prikazane su u tabeli:

Tabela 52 - Evidentirane donacije kod Ministarstva finansija

I	**Donacije - Ministarstvo finansija (1+2)**	**35,686,059.24**
1	*Direktna budžetska podrška Evropske komisije, za integrisano upravljanje granicom*	*4.000.000,00*
2	*Donatorski projekti koji se vode kod MF (2.1-2.6)*	*31.686.059,24*
2.1.	IPARD - program razvoja poljoprivrede	11.703.687,63
2.2.	CAP, jednogodišnji akcioni programi	14.987.191,03
2.3.	ALB-KOS, bilateralni program prekogranične saradnje sa Albanijom i Kosovom	2.367.008,95
2.4.	IPA III Union program	1.094.802,24
2.5.	Projekti EU IPA	524.549,00
2.5.	Unapređenje igara na sreću, projekat Republike Slovačke	985.000,00
2.6.	Ostali projekti	23.820,39

[207] Potrošačka jedinica upućuje Ministarstvu finansija Zahtjev za povlačenje i otpuštanje sredstava iz donacija - sa donatorskih računa, uz instrukciju za način knjiženja na klasi 4, shodno namjeni sredstava. Nakon kontrole iznosa zahtijevanih sredstava, u odnosu na saldo na računu donacija, Ministarstvo finansija upućuje banci Nalog za prenos sredstava u određenom iznosu, u korist Glavnog računa Državnog Trezora broj 907-83001-19, koji glasi na iznos sredstava koji je sadržan u zahtjevima za plaćanje. U momentu prenosa sredstava (koja se po pravilu uplaćuju na GRT), transakcija se knjiži u Glavnoj knjizi Državnog Trezora, na klasi 7 (na prihodnoj strani), kao i na klasi 4 (na strani izdataka). Preostala sredstva na računima donacija ostaju na računima do nastanka potrebe za trošenjem u skladu sa projektima ili se sa računa donacija vraćaju donatorima (ukoliko ne dođe do realizacije projekta ili dijela projekta). Zahtjev za transfer sredstava, odnosno Nalog za prenos sredstava predstavljaju osnovu za knjiženje u Glavnoj knjizi Državnog trezora.

[208] Sredstva donatora se ne prenose na donatorske račune na PIB Ministarstva finansija, odnosno na GRT, već se vrše direktna plaćanja dobavljaču, od sredstava donatora. Ova sredstva se u Glavnoj knjizi Državnog trezora knjiže na osnovu Rješenja za knjiženje.

[209] GRT- Glavni račun državnog trezora

[210] Računi donacija su namjenski računi, otvoreni na PIB Ministarstva finansija, kod banaka u Crnoj Gori, a za potrebe donatorskih projekata za potrošačke jedinice.

- Uvidom u Glavnu knjigu – utvrđeno je da kod potrošačke jedinice koja sprovodi program budžetske podrške ne postoji ime programa ili aktivnosti koje bi dovelo u vezu izvor sredstava Evropske komisije sa namjenom odnosno potrošnjom budžetskih sredstava, što nije u skladu sa tačkom 144 Uputstva o radu Državnog trezora[211] kojim se definiše da Ministarstvo obezbjeđuje da se vodi posebna evidencija u glavnoj knjizi trezora, kao i druga evidencija, kako bi se obezbijedila tačna evidencija svih donatorskih sredstava na način koji će jasno prikazati svaki iznos primljenih sredstava od donatora po određenom programu ili projektu, odnosno pregled po potrošačkoj organizaciji i kao krajnjem korisniku donatorskih sredstava. Revizijom nije bilo moguće utvrditi obim potrošnje sredstava donacije Evropske komisije, niti namjenu trošenja sredstava iz razloga što Ministarstvo finansija nije postupilo u skladu sa tačkom 147 Uputstva o radu Državnog trezora, kojim je definisano da će za svaki pojedinačni Finansijski sporazum ili Odluku Evropske komisije, Ministarstvo uputiti zahtjev banci za otvaranje posebnog računa Ministarstva - Nacionalnog fonda (u daljem tekstu: račun), za povlačenje sredstava dobijenih u okviru pretpristupne pomoći Evropske unije.

Preporučuje se da Ministarstvo finansija razmotri mogućnost uparivanja evidencije finansijskih sredstava iz donacija direktne budžetske podrške sa budžetskim izdacima koji su namijenjeni realizaciji Akcionog plana, u skladu sa Sporazumom sa Evropskom Komisijom.

Evidenciju donacija koje su izvršene od strane potrošačkih jedinica – u ukupnom iznosu od 5.169.294,04 €

Na dostavljenim obrascima 7, koje korisnici budžeta dostavljaju u skladu sa Uputstvom o radu Državnog trezora, iskazana su stanja i prometi na donatorskim računima u toku 2024. godine, kao i struktura donatorskih sredstava po potrošačkim jedinicama i donatorima.
Iznos od 5.169.294,04 € je evidentiran u Glavnoj knjizi po osnovu prenosa sredstava sa donatorskih računa na Glavni račun trezora. Direktnih plaćanja nije bilo u toku 2024. godine.

Navedena knjiženja korišćenja donatorskih sredstava po projektima potrošačkih jedinica od 5.169.294,04 €, uz evidentirana sredstva kod Ministarstva finansija od 35.686.059,24 € čine ukupna knjiženja u Glavnoj knjizi na poziciji 7411, koja iznose 40.855.353,28 €.

Tokom 2024. godine je sa donatorskih računa izvršen prenos sredstava na GRT (Glavni račun trezora) u iznosu od 40.855.353,28 €, što je evidentirano u Glavnoj knjizi Državnog trezora. Kretanje sredstava sa donatorskih računa može se prikazati po sljedećoj strukturi:

Tabela 53 – Promet donatorskih sredstava

Opis	Iznos
Početno stanje	38.015.811,30
Prilivi u toku 2024. godine	39.627.285,82
Prenosi na GRT	40.855.353,28
Utrošeno sa GRT	35.446.841,02
Razlika prenešeno -utrošeno sa GRT	5.408.512,26
Povraćaj sredstava donatoru u toku 2024. godine	2.680.270,70
Krajnje stanje na računima donacija dobijeno obračunskom metodom (početno+prilivi, minus prenosi na GRT, minus povraćaj donatoru)	34.107.473,14
Utvrđeno krajnje stanje na računima na 31.12.2024. godine	34.507.713,90
Razlika (utvrđeno - obračunska metoda)	**400.240,76**

U postupku revizije, utvrđeno je sledeće:

211 "Sl. list CG", br. 091/23 od 11.10.2023),

Početno stanje na donatorskim računima iznosilo je 38.015.811,30 € i isto je potvrđeno IOS-ima komercijalnih banaka. Na donatorskim računima u toku 2024. godine, ukupno je uplaćeno donatorskih sredstava u iznosu od 39.627.285,82 €, što je utvrđeno uvidom u analitičke kartice pojedinačnih donatorskih računa. Ukupno raspoloživa sredstva iznosila su 77.643.097,12 €, od čega je na glavni račun trezora prenešen iznos od 40.855.353,28 €, a ukupan iznos donatorskih sredstava koja su utrošena sa Glavnog računa trezora, iznosio je 35.446.841,02 €. Ukupan iznos sredstava koja su sa donatorskih računa vraćena donatoru i/ili prenesena partnerima u projektu, iskazan je u iznosu od 2.680.270,70 €. Krajnje stanje na računima donacija iznosi 34.507.713,90 € i isto je potvrđeno IOS-ima komercijalnih banaka. Razlika u iznosu od 400.240,76 € odnosi se na razliku između ukupnih prilva na GRT u iznosu od 461,362.59 € i ukupnih izdataka - 61,121.83 €.

Napomena: Razlika između ukupno prenesenih sredstava na GRT i ukupno utrošenih sredstava iznosila je 5.408.512,26 €[212] i ista se odnosi na sledeće iznose: kod Ministarstvo finansija (4.000.000,00€ evidentirane budžetske podrške Evropske komisije - za Projekat ''Integrisano upravljanje granicom'', 1.099.983,71 € refundacije od donatora po osnovu ranije plaćenih kontribucija), te zadržana donatorska sredstva po osnovu prethodno isplaćenih izdataka za donatorske projekte iz budžetskih sredstava Ministarstva unutrašnjih poslova (191.595,06 €), Ministarstvo evropskih poslova (107.457,41 €), Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma (3.966,01 €), Ministarstvo socijalnog staranja (5.510,07 €). U Glavnoj knjizi trezora nije evidentirano: Početno stanje, odlivi po osnovu vraćenih sredstava donatorima, kao ni krajnje stanje na donatorskim računima.

Ministarstvo finansija kroz informacioni sistem koji podržava Glavnu knjigu trezora nije obezbijedilo potpunu evidenciju stanja i prometa novčanih sredstava na državnim računima, preko kojih se vrše transakcije vezane za donacije. Početno i krajnje stanje na računima donacija nije evidentirano na klasi 1 u Glavnoj knjizi trezora, već se isto u postupku revizije utvrđuje na osnovu pomoćnih evidencija Ministarstva finansija i konfirmacija banaka.

Ministarstvo finansija je dužno da ukupna sredstva i promete na računima donacija evidentira u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Potrošačke jedinice ne postupaju u skladu sa Pravilnikom o načinu vođenja registra sponzorstava i donacija u smislu vođenja baza podataka o sponzorstvima i donacijama.

Potrošačke jedinice su dužne da postupaju u skladu sa Pravilnikom o načinu vođenja registra sponzorstava i donacija i da vode baze podataka o sponzorstvima i donacijama.

5.5. Pozajmice i krediti

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu na računima grupe 751 – Pozajmice i krediti planirana su sredstva u iznosu od 645.364.106,47 € i ista su, kroz izmjene i dopune Zakona o budžetu Crne Gore, uvećana na iznos od 652.914.509,75 €, što je prikazano u tabeli koja slijedi:

Tabela 54 – Tabela zaduženja

751 - Pozajmice i krediti		Plan	Izmjene plana	Izvršenje
7511	Pozajmice i krediti iz domaćih izvora	0,00	0,00	0,00
7512	Pozajmice i krediti iz inostranih izvora	**645.364.106,47**	**652.914.509,75**	942.124.812,59
U K U P N O:		**645.364.106,47**	**652.914.509,75**	**942.124.812,59**

[212] Prenos na GRT iznosio je 40.855.353,28 € , a ukupno utrošena sredstava sa GRT (izvor podataka Glavna knjiga) iznosila su 35.446.841,02 €.

Tokom 2024. godine, po osnovu pozajmica i kredita evidentiran je iznos od 942.124.812,59 €, koji se u cjelosti odnosi na pozajmice i kredite iz inostranih izvora (budžetska pozicija 7512).

Pozajmice i krediti iz inostranih izvora (7512): Ukupno evidentirana sredstva u Glavnoj knjizi Državnog trezora, po osnovu pozajmica i kredita iznose 942.124.812,59 €. Navedeni iznos obuhvata:

- povlačenje sredstva u iznosu od 56.351.903,49 € po osnovu ranije zaključenih ugovora za realizaciju sledećih projekata: rekonstrukcija magistralnih puteva, MIDAS, energetska efikasnost, vodosnabdijevanje i prečišćavanje otpadnih voda, i
- povlačenje sredstava u iznosu od 885.772.909,20 € po osnovu novih ugovora koji su zaključeni u toku 2024. godine.

Pregled novih kreditnih aranžmani, po namjenama, dat je u tabeli koja slijedi:

Tabela 55 – Tabela kreditnih aranžmana

Kreditor	Namjena	Grace period	Ročnost kredita	Datum potpisivanja	Iznos pozajmice	Iznos povučenih sredstava tokom 2024. godine
BOND (Bofa, Citi, Erste, Soc.gen)	Emisija obveznica na međunarodnom tržištu - vraćanje dugova iz prethodnog perioda i stvaranje fiskalne rezerve za 2025. godinu	7 godina	7 godina	6.03.2024. godine	**$750.000.000,00**	**687.757.909,20**
BPI France	Nabavka 2 patrolna broda za potrebe vojske CG	1 godina	8 godina	29.11.2024. godine	**101.405.000,00 €**	**0,00**
	Nabavka 2 patrolna broda za potrebe vojske CG - Ugovor o vezanom komercijalnom zajmu	n/a	5 godina	29.11.2024. godine	**17.895.000,00 €**	**17.895.000,00**
IBRD	DPL aranžman za razvojne politike	1,5 godina	10 godina	30.10.2024. godine	**50.000.000,00 €**	**50.000.000,00**
Francuska razvojna agencija AFD		1,5 godina	10 godina	18.10.2024. godine	**80.000.000,00 €**	**80.000.000,00**
OPEC Fonf za međunarodni razvoj		1,5 godina	10 godina	26.11.2024. godine	**50.000.000,00 €**	**50.000.000,00**
EIB	Projekat unapređenja crnogorske željeznice	prilikom povlačenja	prilikom povlačenja	28.06.2024. godine	**40.000.000,00 €**	**0.00 €**
EBRD	Projekat energetske efikasnosti u bolnicama	3 godine	15 godina	28.06.2024. godine	**12.000.000,00 €**	**120.000,00**
EBRD	Projekat energetske efikasnosti u obrazovanju	3 godine	15 godina	01.11.2024. godine	**20.000.000,00 €**	**0,00**
IBRD	Projekat dekarbonizacije energetskog sektora	2 godine	10 godina	18.12.2024. godine	**31.000.000,00 €**	**0,00**
	UKUPNO				**$750.000.000,00** **402.300.000,00 €**	**885.772.909,20 €**

Kao što je prikazano u tabeli, ukupno zaduženje po osnovu novih kreditnih aranžmana, zaključenih u 2024. godini, iznosi 402.300.000,00 € (krediti) i 750.000.000 USD (emisija obveznica).

5.5.1 Emisija obveznica

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 1. marta 2024. godine usvojila Informaciju o sprovođenju emisije obveznica na međunarodnom tržištu i međuvalutnih svop transakcija u 2024. godini i donijela Zaključke broj 08-430/24-40/2. U skladu sa navedenim zaključcima Vlade, Ministarstvo finansija, u saradnji sa četiri banke: Bank of America, Citi Group, Erste Bank, Societe Generale Bank i advokatskom kancelarijom Linklaters, dana 4. marta 2024. godine objavilo je Poziv za izdavanje novih obveznica na osnovu Državnog dokumenta (Prospekta). Transakcija emisije obveznica na međunarodnom tržištu realizovana je 6. marta 2024. godine sa ukupno realizovanim iznosom od 750.000.000,00 USD, sa rokom dospijeća od 7 godina i kamatnom stopom od 7,25% godišnje.

Izdavanje dolarskih obveznica, koje dospijevaju na naplatu 2031. godine, urađeno je sa paralelnim hedžingom u euro valuti. Ukupni zavisni troškovi emisije obveznica prikazani su u sljedećoj tabeli:

Tabela 56 - Ukupni zavisni troškovi emisije obveznica

Troškovi	Iznos u EUR
Naknada bankama za realizaciju bonda (0,18bps)	1.238.835,80
Linklaters-pravna kuca	125.000,00
White and Case-pravna kuća banaka	125.000,00
Schonher-lokalna pravna kuća banaka	16.000,00
Troškovi BOFA-e u vezi organizovanja roadshow-a i Global investor call-a	3.706,96
Ukupno	1.508.542,76

5.5.2 Kredit za kupovinu dva patrolna čamca (BPI FRANCE), za potrebe Ministarstva odbrane

Zaključkom broj 10-038/24-240/2, od 28.11.2024. godine, Vlada je usvojila Informaciju o zaključivanju kreditnog aranžmana za finansiranje nabavke dva patrolna broda za potrebe Vojske Crne Gore, između Crne Gore (kao zajmoprimca), Bpifrance SA i Société Générale (kao aranžera i zajmodavaca), i Bpifrance SA (kao agenta)[213]. Istim Zaključkom Vlada je prihvatila Ugovor o oročenoj kreditnoj liniji za kupca uz podršku Bpifrance Assurance Export u iznosu od 101.405.000,00 €, između Crne Gore (kao Zajmoprimca) Bpifrance SA i Société Générale (kao aranžera i zajmodavaca) i Bpifrance SA (kao agenta), vezanog za nabavku i isporuku dva OPV broda. Vlada je prihvatila Ugovor o vezanom komercijalnom kreditu u iznosu od 17.895.000,00 €, između Crne Gore (kao Zajmoprimca) Bpifrance SA i Société Générale (kao aranžera i zajmodavca) i Bpifrance SA (kao agenta), u vezi sa nabavkom i isporukom dva OPV broda.

Procesne radnje u vezi sa Dugoročnim planom razvoja odbrane 2019-2028. godine, započete su 2021. godine sa izradom Generalne specifikacije sa taktičko-tehničkim zahtjevima za potencijalnu nabavku patrolnih brodova. Od 2022. godine vršeno je istraživanje tržišta u vezi sa cijenom, načinom i vrstom kreditiranja. U toku 2023. godine razmatrane su prispjele ponude za nabavku patrolnih brodova. Tehnički aranžman sa Republikom Francukom za nabavku patrolnih brodova pripremljen je i verifikovan je od strane Skupštine Crne Gore u 2024. godini. Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske o saradnji u domenu odbrane potpisan je u Parizu, dana 3.04.2024. godine. Komisija za izradu izvještaja o prispjelim ponudama za nabavku patrolnih brodova uradila je Izvještaj sa finalnim predlogom za nabavku patrolnih brodova od kompanije KERSHIP nakon potpisanog Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske, nakon čega je ministar odbrane kompaniji KERSHIP uputio Pismo namjere o kupovini dva patrolna broda oznake OPV60, sa pratećim uslugama. Komercijalni ugovor potpisan je u oktobru mjesecu 2024. godine.[214]

Preporučuje se da se sve procesne radnje, koje za cilj imaju dostavljanje ponuda od strane dobavljača u vezi sa sličnim predmetnim nabavkama, izvršavaju nakon potpisivanja međudržavnih sporazuma.

5.6. Hedžing aranžamani

Ministarstvo finansija je tokom 2024. godine zaključilo dvije transakcije unakrsnog valutnog svopa, i to:

1. Hedžing aranžman vezan za dug po osnovu emisije obveznica na međunarodnom tržištu i
2. Hedžing aranžman vezan za dug premi Exim banci, za izgradnju autoputa Bar-Boljare.

[213] Informaciju je sačinilo Ministarstvo finansija 27.11.2024. godine i aktom broj 04-430/24-143/1 je dostavilo Generalnom sekretarijatu Vlade Crne Gore

[214] Dio dokumentacije, u vezi sa nabavkom patrolnih brodova, sadrži oznaku tajnosti te iz tog razloga ista nije citirana u tekstu Izvještaja

Zakonski osnov za transakcije unakrsnog valutnog svopa predstavlja Zakon o budžetu Crne Gore za 2024. godinu i Odluka o zaduživanju Crne Gore za 2024. godinu, kojim je definisano sledeće:
"*Vlada, u 2024. godini može zaključiti svop ugovore i ugovore o kupovini derivata u skladu sa standardizovanim okvirnim ugovorom o finansijskim derivatima koji je uobičajen u poslovnoj praksi, odnosno na način uobičajen u poslovnoj praksi, radi zaštite od rizika kamatnih i/ili valutnih promjena u vezi sa kreditnim ugovorom sa kineskom Exim bankom zaključenim 2014. godine za potrebe izgradnje auto-puta Bar-Boljare, prioritetna dionica Smokovac-Uvač-Mateševo, kao i u vezi sa drugim zaključenim kreditnim ugovorima, emitovanim hartijama od vrijednosti (obveznicama) i/ili izdatim garancijama u skladu sa ovim zakonom i/ili prethodnim godišnjim zakonima o budžetu Crne Gore*".

5.6.1. Hedžing aranžman u vezi sa emisijom obveznica na međunarodnom tržištu

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 1. marta 2024. godine usvojila Informaciju o sprovođenju emisija obveznica na međunarodnom tržištu i međuvalutnih svop transakcija u 2024. godini i donijela Zaključke broj 08-430/24-40/2. Predmetnim Zaključcima Vlada Crne Gore je, između ostalog, zadužila Ministarstvo finansija da sprovede emisiju obveznica na međunarodnom tržištu, kao i međuvalutnu svap transakciju.
Transakcija emisije obveznica na međunarodnom tržištu realizovana je 6. marta 2024. godine sa ukupno realizovanim iznosom od 750.000.000,00 USD, sa rokom dospijeća od 7 godina i kamatnom stopom od 7,25% godišnje. Izdavanje dolarskih obveznica, koje dospijevaju na naplatu 2031. godine, urađeno je sa paralelnim hedžingom u euro valuti.

Ministarstvo finansija, u cilju zaštite od valutnog rizika, istog dana sprovelo i hedžing transakciju, putem unakrsnog valutnog svopa, u skladu sa međunarodnom ISDA dokumentacijom, kojom je izvršena konverzija ukupnog dolarskog iznosa emisije obveznica, u iznosu od 750.000.000,00 USD, prema utvrđenom kursu EUR/USD od 1,0905 i prosječnoj kamatnoj stopi od 5,88%. Transakcija je zaključena, sa četiri banke, na period od 7 godina (prati rok dospijeća obveznice) sa klauzulom obavezne revizije nakon 3,5 godine. U nastavku tabelarni prikaz konačnih uslova transakcije, po bankama:

Tabela 57 – Uslovi transakcija po hedžing aranžmanu

Banka	Maksimalni iznos u milionima dolara	Tekući kurs	Obavezni prekid u godinama	Mid rate u %	Naknada banke	All-in rate
Societe Generale	187.500.000,00 USD	10,905	3,5	5,62%	0,26	5,875
BofA	187.500.000,00 USD	10,905	3,5	5,62%	0,2975	59,125
Erste	187.500.000,00 USD	10,905	3,5	5,62%	0,245	5,86
Citi	187.500.000,00 USD	10,905	3,5	5,62%	0,265	5,88

Uslovi zaključene transakcije unakrsnog valutnog svopa sadržani su u Potvrdama o sadržini transakcije (Confirmation), koje je Ministarstvo finansija ugovorilo i potpisalo sa svakom bankom pojedinačno. Ukupan iznos sredstava obezbijeđenih emisijom obveznica, nakon konverzije, odnosno realizacije hedžing transakcije, iznosi 687.757.909,20 €. Uštede koje su ostvarene u toku 2024. godine po osnovu hedžing aranžmana vezanog za emisiju obveznica su prikazane u sljedećoj tabeli:

Tabela 58 - Uštede po osnovu hedžing aranžmana

	UŠTEDE PO OSNOVU HEDŽING ARANŽMANA ZA EUROBOND			
			Kamata	Ukupno
Dospijeće: 12.09.2024.	Obaveza	USD	27.187.500,00	27.187.500,00
	U slučaju da nije bilo hedžing aranžmana - bilo bi plaćeno	1,1043	24.619.668,57	24.619.668,57
	Stvarno plaćeno, po uslovima iz hedžinga	EUR	20.226.530,26	20.226.530,26
Ukupno ostvarene uštede po osnovu Hedžing aranžmana u 2024. godini				4.393.138,31

Ukupne uštede koje su ostvarene u toku 2024. godine po osnovu hedžing aranžmana za Eurobond obveznice iznosile su **4.393.138,31 €.**

5.6.2. Hedžing aranžman u vezi sa dugom kineskoj Eksim banci

Vlada Crne Gore je Zaključkom broj 08-430/24-2/2, od 12. januara 2024. godine, prihvatila polazne osnove za pregovore sa investicionim bankama: Deutsche bank, Goldman Sachs International, Merrill Lynch International i Societe Generale o realizaciji unakrsnog valutnog svopa i ovlastila Ministarstvo finansija da sprovede predmetne pregovore.

Zaključcima, broj 08-430/24-6/2, od 16. januara 2024. godine, Vlada Crne Gore je ovlastila ministra finansija, Novicu Vukovića, da prihvati ponude navedenih banaka u pogledu maksimalnog iznosa koji banka može da konvertuje putem unakrsnog valutnog svopa i da u konačním pregovorima sa izabranim investicionim bankama prihvati parametre za realizaciju unakrsnog valutnog svopa u sledećim rasponima: kurs EUR/USD u rasponu od 1,085 do 1,110 i konačnu vrijednost kamatne stope u eurima (all in rate) do visine 1,15%.

Dakle, hedžing transakcijom, izvršena je konverzija ukupnog dolarskog duga sa Exim Kina bankom, u iznosu od 754.070.517,33 USD, prema prosječnom ugovorenom kursu EUR/USD od 1,087 (prosjek kurseva ugovorenih sa bankama) i po prosječnoj kamatnoj stopi od 0,985% (prosjek fiksnih eurskih kamatnih stopa ugovorenih sa bankama). Hedžing aranžman je zaključen na period od 14 godina, sa obaveznim prekidom nakon dvije godine (kada će se sprovesti ili prekid transakcije (uz saldiranje tržišne vrijednosti ''mark to market'' ili njen nastavak uz određene korekcije cijene). U nastavku je tabelarni prikaz konačnih uslova transakcije, po bankama:

Tabela 59 – Uslovi hedžing transakcija po bankama

Uslovi	Iznos u milionima dolara	EURUSD FX	Obavezni prekid u godinama	Mid rate u %	Troškovi kreditnog rizika	All-in rate
Banka						
J.P. Morgan	188.517.629,39 $	1,08	2	0,830	0,18	1,01
Merrill Lynch	301.628.206,90 $	1,0962	2	0,783	0,23	1,013
Goldman Sachs	163.924.681,04 $	1,09528	2	0,819	0,2	1,019
Deutche bank	100.000.000,00 $	1,09	2	0,860	0,2	1,06

U procesu revizije od strane Ministarstva finansija dostavljeni su amortizacioni planovi sve četiri banke koje su dio hedžing ugovora. Po osnovu hedžing aranžmana ostvarene su uštede u toku 2024. godine, kako slijedi:

Tabela 60 – Uštede po osnovu hedžing aranžmana

UŠTEDE PO OSNOVU HEDŽING ARANŽMANA ZA DUG EXIM BANCI

			Glavnica	Kamata	Ukupno
Dospijeće: 19.01.2024.	Obaveza	USD	32.785.674,67	7.708.276,40	40.493.951,07
	U slučaju da nije bilo hedžing aranžmana - bilo bi plaćeno	EUR	30.147.746,82	7.088.070,25	37.235.817,08
	Stvarno plaćeno, po uslovima iz hedžinga	EUR	30.170.329,60	3.517.525,17	33.687.854,77
Ušteda za plaćanje 19.1.2024.			**-22.582,78**	**3.570.545,08**	**3.547.962,31**
Dospijeće: 19.07.2024	Obaveza	USD	32.785.674,67	7.292.991,19	40.078.665,86
	U slučaju da nije bilo hedžing aranžmana - bilo bi plaćeno	EUR	29.996.042,70	6.672.453,06	36.668.495,75
	Stvarno plaćeno, po uslovima iz hedžinga	EUR	30.170.329,61	3.328.017,66	33.498.347,27
Ušteda za plaćanje 19.07.2024.			**-174.286,91**	**3.344.435,39**	**3.170.148,48**
Ukupno ostvarene uštede po osnovu Hedžing aranžmana vezano za dug prema Exim-u, u 2024. Godini					**6.718.110,79**

Ukupne uštede koje su ostvarene u toku 2024. godine po osnovu hedžing aranžmana za izgradnju autoputa, iznosile su 6.718.110,79 €. Ukupan finansijski efekat po pitanju hedžing transakcija utvrdiće se nakon raskida hedžing aranžmana kada će biti moguće sagledati ukupne finansijske efekte u momentu raskida, koji su uslovljeni odnosima dviju valuta u datom trenutku, a u skladu sa standardizovanim ISDA ugovorom sa bankama u hedžing aranžmanu.

6. IZDACI BUDŽETA

Izdaci budžeta iskazani po ekonomskoj klasifikaciji, za period 2019 – 2024. godine, dati su u narednoj tabeli:

Tabela 61 - Izdaci budžeta, po ekonomskoj klasifikaciji:

Ekonomska klasifikacija		Izdaci budžeta Crne Gore				
		2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
41	Tekući izdaci	858.015.865,81	875.790.931,35	923.673.941,22	1.072.633.330,45	1.191.701.976,50
42	Transferi za socijalnu zaštitu	558.678.968,50	567.405.550,30	667.285.836,71	824.857.564,21	1.008.167.754,31
43	Transferi institucijama, poj. nev. i jav. sektoru	281.248.902,50	257.066.480,46	353.517.907,93	380.691.479,88	429.189.252,32
44	Kapitalni izdaci	230.877.683,28	204.674.628,10	268.150.642,00	239.500.797,52	302.394.945,98
45	Pozajmice i krediti	1.611.467,00	1.315.523,00	23.121.894,74	10.111.595,67	9.152.704,99
46	Otplata duga	684.621.514,33	471.520.882,96	327.453.338,79	321.483.979,44	521.912.487,36
47	Rezerva	116.413.709,20	71.230.165,42	24.955.729,25	18.267.919,31	48.809.282,96
UKUPNO		**2.731.468.110,62**	**2.449.004.161,59**	**2.588.159.290,64**	**2.867.546.666,48**	**3.511.328.404,42**

Izdaci budžeta, u skladu sa funkcionalnom klasifikaciom za period 2019 – 2024. godine dati su u tabeli koja slijedi:

Tabela 62- Izdaci budžeta, po funkcionalnoj klasifikaciji

	Opis	2020	2021	2022	2023	2024
1	Opšte javne službe	1.053.606.035,81	771.388.966,46	624.975.971,55	641.645.803,99	904.699.703,15
2	Odbrana	54.052.209,48	62.440.421,24	59.411.908,79	71.315.407,59	97.076.555,92
3	Javni red i bezbjednost	168.332.316,27	156.744.886,73	158.545.886,97	195.651.244,95	198.067.167,78
4	Ekonomski poslovi	304.307.741,87	267.243.192,82	316.366.111,49	307.199.507,92	398.425.901,73
5	Zaštita životne sredine	11.913.365,38	15.241.174,26	17.097.065,28	22.932.102,27	19.662.202,76
6	Poslovi stanovanja i zajednice	4.223.553,50	1.475.230,52	/	/	6.055.258,72
7	Zdravstvo	304.854.099,31	329.211.533,71	424.633.446,72	419.543.754,68	458.728.370,47
8	Sport, kultura i religija	50.128.567,50	42.447.941,92	48.091.316,27	57.637.381,17	55.131.964,07
9	Obrazovanje	201.293.684,13	214.339.435,66	232.778.150,45	288.765.197,52	320.258.169,69
10	Socijalna zaštita	578.756.537,37	588.471.378,27	706.259.433,12	862.856.266,39	1.053.223.110,13
	Ukupno	**2.731.468.110,62**	**2.449.004.161,59**	**2.588.159.290,64**	**2.867.546.666,48**	**3.511.328.404,42**

6.1. TEKUĆI IZDACI

6.1.1. Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca (411)

Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca planirani su u iznosu od 678.019.320,31 €, a nakon izmjena i dopuna budžeta i izvršenih preusmjerenja iznosili su 694.483.756,25 €. Tokom 2024. godine na računima grupe 411 – Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca evidentiran je iznos od 675.239.256,99 €.

Tabela 63 – Tabela bruto zarada, plana izvršenja

Opis	Plan	Rebalans		Preusmjerenje		Tekući budžet	Izvršenje
		+	-	+	-		
Neto zarade	495,660,123.89	25,877,098.00	5,949,153.15	12,946,855.42	12,933,568.79	515,601,355.37	505,877,396.26
Porez na zarade	29,263,855.20	925,722.53	286,671.12	3,201,066.63	558,183.30	32,545,789.94	31,032,493.72
Doprinosi na teret zaposlenih	95,273,582.79	2,082,976.88	1,921,109.68	1,683,666.42	4,971,463.31	92,147,653.10	87,764,469.93
Doprinosi na teret poslodavca	53,610,092.52	932,559.23	975,218.72	1,294,314.20	5,371,696.51	49,490,050.72	46,212,879.90
Opštinski prirez	4,211,665.91	147,082.77	50,478.98	461,182.69	70,545.27	4,698,907.12	4,352,017.18
Ukupno:	**678,019,320.31**	**29,965,439.41**	**9,182,631.65**	**19,587,085.36**	**23,905,457.18**	**694,483,756.25**	**675,239,256.99**

Izvor podataka: GK i zgiga

U postupku revizije, revidiran je iznos od 8.345.355,62€ koji je realizovan kod sledećih subjekata: Fond penzionog i invalidskog osiguranja (u daljem tekstu: Fond PIO); Ministarstvo saobraćaja i pomorstva/Ministarstvo saobraćaja; Uprava za državnu imovinu i Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine. U postupku revizije utvrđeno je sledeće: Svi revidirani subjekti imaju interne procedure koje se odnose na obračun zarada. Sve transakcije koje se odnose na račune grupe 411 - Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca evidentirane su u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Utvrđeno je da Fond PIO, pored isplata zarada koje su se odnosile na obračun za 2024. godinu, vršio i isplatu doprinosa na teret poslodavca koji su ostali neizmireni u toku 2023. godine. Takođe je utvrđeno da su isti bili evidentirani kao neizmirene obaveze na kraju 2023. godine. Uvidom u propratnu dokumentaciju, na osnovu koje je izvršen obračun zarada, na odabranom uzorku, utvrđeno je da:

- koeficijenti u rješenju o zaradi, na osnovu kojih je izvršen obračun zarada, odgovaraju koeficijentima koji su definisani Zakonom o zaradama u javnom sektoru i Granskim kolektivnim ugovorom uprave i pravosuđa;
- se tokom 2024. godine, umanjenje zarade vršilo po osnovu bolovanja i suspenzije, dok je po osnovu uvećanja zarade vršen obračun i isplata: dodataka na zaradu[215], varijabile[216], uvećanja po osnovu noćnog rada, rada na državni i vjerski praznik, akademskog zvanja[217], korekcija i naknada po prestanku funkcije za funkcionere[218].

<u>Pored navedenog utvrđene su sledeće nepravilnosti:</u>

- Uprava za državnu imovinu i Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine tokom 2024. godine nisu vršili uplatu posebnih doprinosa zbog nezapošljavanja lica sa invaliditetom, što nije u skladu sa članom 22 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, kojim je propisana obaveza poslodavcu koji nije zaposlio lice sa invaliditetom da, za svako lice koje nije zaposlio, prilikom mjesečne isplate zarada i naknada zarada zaposlenih uplati poseban doprinos za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom.

[215] Rješenje o dodatku na osnovnu zaradu donosila su se u skladu sa limitima (do 30% na osnovnu zaradu) koji su propisani Odlukom o dodatku na osnovnu zaradu za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima ("Sl. CG", br. 060/17…096/23, 101/24).

[216] Utvrđeno je da je varijabilni dio zarade isplaćivan u skladu sa limitima (do 30% prosječne neto zarade) propisanim čl. 5 Odluke o varijabilnom dijelu zarade („Sl. list CG", br. 032/16… 009/24, 100/24 i 118/24).

[217] Utvrđeno je da su se isplate po osnovu noćnog rada, rada na državni i vjerski praznik, akademskog zvanja vršile u skladu sa čl. 11 i 13 Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa.

[218] Isplate izvršene na osnovu rješenja donesenih od strane Komisije za kadrovska i administrativna pitanja Vlade Crne Gore, Administrativnog odbora Skupštine Crne Gore, dok su za dva lica rješenja donesena od strane Ministra prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, na osnovu čl. 60 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, a u vezi sa čl. 55 navedenog zakona.

Napomena: Uprava za državnu imovinu je u toku vršenja revizije (jun 2025. godine) izvršila uplatu neizmirenog iznosa za 2024. godinu[219].

Potrošačke jedinice treba da postupaju u skladu sa članom 22 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom kojim je propisana obaveza plaćanja doprinosa zbog nezapošljavanja lica sa invaliditetom.

- Revidirani subjekti nijesu, u predviđenom roku, podnosili nadležnom poreskom organu Izvještaje o obračunatom isplaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (IOPPD obrasci), kako je propisano Pravilnikom[220] (rok do 15-og u mjesecu za prethodni obračunski period).

Potrošačke jedinice treba da Izvještaje o obračunatom isplaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (IOPPD obrasci), podnose nadležnom poreskom organu do 15.og u mjesecu za prethodni obračunski period, kako je i propisano Pravilnikom o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

- U postupku revizije na uvid nije dostavljen akt kojim Fond PIO obavještava inspekciju rada o organizovanju noćnog rada, kao ni pisana odluka za organizovanje rada u dane državnih i vjerskih praznika što nije u skladu sa čl. 70 i čl. 89 Zakona o radu. Uvidom u akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, koji je važio tokom 2024. godine, utvrđeno je da za zaposlene kojima je vršenom uvećanje zarade po ovom osnovu, nije propisaan noćni rad kao posebni uslov rada, što nije u skladu sa čl. 70 Zakona o radu.

Fond PIO treba da izvrši dopunu akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i da propiše noćni rad kao posebni uslov rada, kao i da o istom obavijesti inspekciju rada, kako je i definisano čl. 70 i 72 Zakona o radu.

6.1.1.1.Radni odnosi

Fond penzijskog i invalidskog osiguranja dostavio je Ministarstvu finansija Predlog kadrovskog plana Fonda PIO za 2024. godinu[221]. Na osnovu člana 149 Zakona o državnim službenicima i namještenicima[222] i saglasno odredbi člana 18 Statuta Fonda PIO, v.d. direktor donio je Odluku o usvajanju Kadrovskog plana za 2024. godinu[223] i isti je dostavljen Upravi za ljudske resurse.

- Revizijom je utvrđeno da kadrovski plan Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja ne sadrži projekcije za naredne dvije godine.

Subjekt revizije treba da sačinjava kadrovski plan koji sadrži pojekcije za naredne dvije godine, shodno članu 149 Zakona o državnim službenicima i namjestenicima.

[219] Akt br. 02-012/25-7707 od 10.6.2025. godine i zahtjev za plaćanje br. 40113610.
[220] Pravilnikom o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje
[221] Predlog Kadrovskog plana Fonda PIO CG za 2024. godinu, broj 01-331 od 02.01.2024. godine.
[222] „Sl. list RCG“, br. 2/2018, 34/2019 i 8/2021
[223] Odluka o usvajanju Kadrovskog plana za 2024. godinu, broj 01-331/4 od 09.02.2024. godine.

- Revizijom je utvrđeno:
  - da je Upravni odbor Fonda PIO imenovao isto lice za vršioca dužnosti direktora Fonda PIO u dva mandata;
  - da je Vlada Crne Gore kod Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine imenovala četiri lica za vršioce dužnosti u dva mandata u 2024. godini;
  - Vlada Crne Gore kod Ministarstva saobraćaja i pomorstva imenovala jedno lice za vršioca dužnosti u dva mandata u 2024. godini[224].

Navedeno nije u skladu sa članom 61 tada važećeg Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

Preporučuje se Vladi Crne Gore da u što kraćem roku pokreće postupak popune radnog mjesta i da samo u izuzetnim slučajevima koristi mogućnost imenovanja v.d. lica na period od jednog ili najviše dva mandata.

6.1.2. Konsultantske usluge, projekti i studije (4147)

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu u okviru sintetičke grupe računa 4147 – Konsultantske usluge, projekti i studije planirana su sredstva u iznosu od 32.394.647,17 €, nakon izvršenih izmjena i dopuna zakona o budžetu i preusmjerenja, budžetska sredstva su iznosila 31.594.989,45 €. Tokom 2024. godine navedeni izdaci realizovani su u iznosu od 36.204.461,45 €, od čega se na tekući budžet odnosi iznos od 24.523.852,15 €, dok se na kapitalni budžet odnosi iznos od 11.680.609,30 €.

Tabela 64 – Konsultantske usluge / pregled po tekućem i kapitalnom budžetu

Opis	Planirano Zakonom o budžetu 2024.	Rebalans		Preusmjereno		Tekuci budžet	Izvršenje
		+	-	+	-		
Kapitalni budžet	16,138,574.09	2,617,142.00	-807,002.00	1,730,901.73	-4,164,392.35	15,515,223.47	11,680,609.30
Tekući budžet	16,256,073.08	2,651,027.10	-2,509,870.65	1,348,393.17	-1,665,856.72	16,079,765.98	24,523,852.15
Ukupno	**32,394,647.17**	**5,268,169.10**	**-3,316,872.65**	**3,079,294.90**	**-5,830,249.07**	**31,594,989.45**	**36,204,461.45**

Izvor podataka: GK-Zgiga

Revizija pozicije 4147 – Konsultanske usluge, projekti i studije izvršena je kod: Ministarstva energetike i rudarstva i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u iznosu od 6.364.830,12 €. Navedeni iznos odnosi se na aktivnosti Midas 2 i Podrška opšti uslugama u poljoprivredi. Takođe, navedeni izdaci revidirani su i kod Uprave za kapitalne projekte i Uprave za saobraćaj. Nalazi utvrđeni revizijom obrazloženi su u dijelu koji se odnosi na kapitalni budžet.

Ministarstvo energetike i rudarstva: Ministarstvo energetike i rudarstva je na poziciji 4147 – Konsultantske usluge, projekti i studije evidentiralo izvršenje u iznosu od 1.638.465,84 €, od čega se na sredstva opštih budžetskih prihoda odnosi 12.305,32 €, na donacije 15.661,58 € i na kreditna sredstva iznos od 1.610.498,94 €.[225] U postupku revizije je utvrđeno da se zaključivanje ugovora o konsultanstkim uslugama, koji su finansirani iz budžeta i donacija, vršilo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Internim uputstvom za sprovođenje jednostavnih nabavki Ministarstva energetike i rudarstva[226], dok se za ugovore koji finansirani iz sredstava kredita postupalo po

[224] Rješenje broj 08-100/24-85/3 od 11. januara 2024. godine, Rješenje broj 08-100/24-3697/3 od 4. jula 2024. godine
[225] U skladu sa čl. 10 Zakona o budžetu izdaci potrošačkih jedinica u Tekućem budžetu koji se finansiraju iz kredita izvršavaće se u visini njihovog ostvarenja.
[226] Br.01-011/23-130/2 od 16.11.2023. godine

pravilima i procedurama Svjetske Banke i Njemačke razvojne banke (KWF banke). Ugovori su zaključivani sa fizičkim i pravnim licima za usluge: izrade studija (Analiza stanja na tržištu naftnih derivata Crne Gore i Predlog mjera za unapređenje stanja na tržištu naftnih derivata Crne Gore); realizaciju projekata MEEP 2[227] i EEPB3[228], a u manjem iznosu i za pružanje usluga u cilju pomoći kabinetu ministra i direktoratu za eletroenergetiku[229].

- Ministarstvo energetike i rudarstva je tokom 2024. godine zaključilo ugovore o konsultantskim uslugama[230], za obavljanje poslova čiji opis odgovara opisu poslova iz akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji ministarstva[231], što nije u skladu sa čl. 34-52 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, kojim je propisana procedura popune radnog mjesta za poslove koji su definisani aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Ministarstvo energetike i rudarstva je dužno da za poslove koji su utvrđeni aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta popunu radnih mjesta vrši u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

- Utvrđeno je i da nisu dostavljeni Izvještaji o pruženim konsultantskim uslugama od strane pružaoca usluga[232], već je izvještaj (koji sadrži samo opis poslova za koje je angažovano lice-bez preciznog opisa realizovanih aktivnosti) podnosilo lice iz Ministarstva koje je zahtijevalo angažovanje konsultanta.

Preporučuje se Ministarstvu energetike i rudarstva da isplate po osnovu ugovora vrši na osnovu pisanog izvještaja o realizaciji ugovorenih aktivnosti koji bi bio sačinjen od strane pružaoca usluga, a ovjeren od strane lica koje ga je angažovalo.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede: U postupku revizije, revidiran je iznos od 4.726.364,28 € koji se odnosi na: Podršku opštim uslugama u poljoprivredi (budžet), u iznosu od 325.000,00 € i MIDAS 2 program (kredit), u iznosu od 4.401.364,28 €[233].

Podrška opštim uslugama u poljoprivredi: Utvrđeno je da se iznos od 325.000,00 € odnosi na isplate:
- Jednom fizičkom licu, sa kojim je zaključen ugovor o konsultantskim uslugama[234] u ukupnom iznosu od 1.248,31 €. Utvrđeno je da je ugovor zaključen 01.12.2024. godine sa rokom za izvršenje

[227] Program energetske efikasnosti MEEP2
[228] Program energetske efikasnosti u javnim zgradama – faza III-EEPPBIII
[229] Ugovorima definisane usluge koje se odnose na: 1) analizu finansijskih izvještaja kao i analizu ključnih pozicija bilansa stanja ì uspjeha i uticaja istih na poslovanje kompanija iz energetskog sektora -"Rudnik Uglja" AD Pljevija, "CEDIS" DOO Podgorica i „Elektroprivreda Crne Gore" AD Niksić u dijelu ključnih pozicija bilansa stanja i uspjeha, kao i uticaja istih na poslovanje, u cilju adekvatne pomoći kabinetu Ministarstva energetike i rudarstva; 2) usluge koje se odnose na aktivnosti pri uspostavljanju korporativnog upravljanja i pri donošenju ključnih strateških odluka na bazi ključnih indikatora u kompanijama iz sektora energetike i rudarstva, a u cilju pomoći kabinetu Ministartsva energetike i rudarstva i 3) usluge angažovanja konsultanta za aktivnosti koje se odnose na pomoć u izradi zakonskih propisa iz oblasti energetike (Zakon o energetici i Zakon o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa), a u cilju pomoći Direktoratu za elektroenergetiku Ministarstva energetike i ostalog na zahtjev Ministra.
[230] Br. 01-011/24-611/4 od 17.10.2024 i br. 07-302/24-627/4 od 21.10.2024. godine sa jednim fizičkim licem na iznos od 1.500,00 €
[231] Član 4 tačka 1, broj radnog mjesta 7, 8 i 9 u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji: „pripremu i izradu nacrta i predloga zakona i drugih propisa; pripremu analiza efekata primjene propisa"
[232] Za ugovore br.: 01-426/24-32/4 od 10.01.2024.g., 07-302/24-627/4 od 21.10.2024.g., 01-011/24-611/4 od 17.10.2024.g. i 01-011/24-31/4 od 10.01.2024. g.
[233] Navedeni izdaci predviđeni su Agrobudžetom za 2024. godinu (Uredba o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za 2024. godinu – Agrobudžet- „Sl.list CG", br. 023/24). Agrobudžetom je, takođe, definisano da sredstva za navedene mjere mogu biti uvećana iz sredstava podrške EU, kroz IPARD II i IPARD III (donacije), kao i iz sredstava kredita Svjetske banke „Drugi projekat institucionalnog razvoja jačanja poljoprivrede u Crnoj Gori (MIDAS 2), u skladu sa čl. 10 Zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu.
[234] Ugovor br. 04-307/24-24525/1 od 01.12.2024. godine za konsultanske usluge u pripremi novog Zakona o organskoj proizvodnji u skladu sa relevantnim pravnim tekovinama EU, radi kontinuiranog postizanja usaglašenosti sa propisima EU Regulative 2018/848 i EU Regulative

usluge do 05.12.2024. godine. Definisano je da će ugovoreni iznos biti isplaćen nakon što koordinator zadužen za praćenje, u vidu službene zabilješke, konstatuje da je posao obavljen. Uvidom u službenu zabilješku[235] utvrđeno je da je istom samo konstatovano da je izvršilac posla u cjelosti pružio usluge, ali se iz iste ne može utvrditi koje poslove je pružalac usluge obavio.

Preporučuje se Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede da od pružaoca usluga zahtijeva podnošenje pisanog Izvještaja o realizaciji ugovorenih aktivnosti koji bi bio ovjeren od strane lica koji ga je angažovao.

- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je tokom 2024. godine zaključilo ugovor o konsultantskim uslugama[236] sa jednim fizičkim licem na iznos od 1.100,00 €[237], za obavljanje poslova čiji opis odgovara opisu poslova iz akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva[238], što nije u skladu sa čl. 34-52 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, kojim je propisana procedura popune radnog mjesta za poslove koji su definisani aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je dužno da za poslove koji su utvrđeni aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta popunu radnih mjesta vrši u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

Pravnim licima je izvršeno plaćanje po osnovu zaključenih ugovora u ukupnom iznosu **323.751,69 €** i to: Biotehničkom fakultetu za Laboratoriju za mljekarstvo (učešće u finansiranju operativnih troškova), u iznosu od 122.850,16 €. Agrobudžetom[239] je predviđena podrška Laboratoriji za mljekarstvo za finansiranje operativnih troškova. Uslov za opredjeljenje podrške je Godišnji program rada sa detaljno razrađenim obimom mjera, dinamikom njihove realizacije, finansijskim aspektom i očekivanim efektima koji revizorima nije dostavljen na uvid za 2024. godinu. Ministarstvo tokom 2024. godine nije imalo zaključen ugovor sa navedenim pravnim licem[240], iako je izvršilo isplate u ukupnom iznosu od 122.850,16 €.Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da su se vršile mjesečne isplate Biotehničkom fakultetu za Laboratoriju za mljekarstvo, i to na osnovu dostavljenih spiskova za isplatu zarada za svih dvanaest mjeseci.[241] Utvrđeno je i da Ministarstvo prije isplate, nije vršilo provjere obračuna zarada u dijelu koji se odnosi na koeficijente, radne sate – jer Laboratorija za mljekarstvo nije dostavljala propratnu dokumentaciju (rekapitulacije, obračunski listići, platni spiskovi, ugovori o radu, IOPPD obrasci i sl.). Mjesečni iznosi isplata, po osnovu bruto zarada, su iznosili od 9.700,00 € u januaru do 10.520,00 € u decembru 2024. godine.

625/2017 koje se odnose na organsku proizvodnju, a tiču se službenih kontrola. Pored navedenog, izvšilac će pružati usluge u djelu izrade podzakonskih akata za sprovođenje navedenog zakona.

[235] Br. 04-307/24-24525/2 od 05.12.2024. godine

[236] Akt br. 04-307/24-24525/1 od 01.12.2024. godine

[237] Porezi, doprinosi i prirezi iznose 148,31 €

[238] Član 17, tačka 1.3. radno mjesto br. 21 u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji: „učestvuje u izradi propisa u ovoj oblasti“

[239] "Službeni list Crne Gore", br. 023/24 od 20.03.2024. godine

[240] U procesu revizije je utvrđeno da se isplate Biotehničkom fakultetu vrše bez prethodnog Javnog poziva ili bilo koje druge vrste javnog nadmetanja, kao i da nije sačinjen ugovor sa fakultetom (Laboratorijom za mljekarstvo), niti je donešen Godišnji program rada sa detaljno razrađenim obimom mjera, dinamikom njihove realizacije, finansijskim aspektom i očekivanim efektima za 2024. godinu.
Iz ministarstva je navedeno da u Crnoj Gori ne postoji drugo akreditovano tijelo koje vrši navedene usluge. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede ne posjeduje poseban akt (rješenje, odluku, ugovor ili sl.) kojim se obrazlaže da je jedini izbor mogao biti Biotehnički fakultet - Laboratorija za mljekarstvo. Iz Ministarstva je dostavljen samo Sertifikat o akreditaciji Laboratorije za mljekarstvo

[241] Spiskovi sadrže ime i prezime lica, stručnu spremu i neto i bruto iznos zarade. Na osnovu navedenog spiska je napravljena instrukcija za plaćanje, a zatim i rješenje za isplatu navedenih sredstava. Isplate su vršene na ovaj način za svih 12 mjeseci za 2024. godinu

- Agrobudžetom je definisano da je uslov za opredjeljenje podrške Godišnji program rada sa detaljno razrađenim obimom mjera, dinamikom njihove realizacije, finansijskim aspektom i očekivanim efektima koji revizorima nije dostavljen na uvid za 2024. godinu. Takođe je definisano da se vrši isplata operativnih troškova, pri čemu nije precizirano šta obuhvataju operativni troškovi. Iznos od 122.850,16 € koji je od strane Ministarstva isplaćen Laboratoriji za mljekarstvo izvršen je na osnovu dostavljenih spiskova za zarade zaposlenih u Laboratoriji za period januar – decembar 2024. godine. Takođe je utvrđeno da između navedena dva pravna lica, tokom 2024. godine, nije bio zaključen posebni ugovor kojim bi se definisala međusobna prava i obaveze u vezi pružanja usluga.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede treba da Uredbom o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike – Agrobudžetom precizno definiše namjene za koje će se vršiti isplate sredstava Laboratoriji za mljekarstvo kao i da, nakon što ista dostavi Godišnji program rada (koji je definisan kao uslov za opredjeljenje podrške), zaključi ugovor kojim će se definisati međusobna prava i obaveze kao i pravni osnov za pružanje usluga i vršenje plaćanja, a koji će biti u skladu sa uslovima propisanim Agrobudžetom.

Društvu za vršenje kontrole i izdavanje sertifikata u organskoj poljoprivredi Monteorganica d.o.o. u iznosu od 200.901,53 €. Utvrđeno je da su se isplate vršile na osnovu zaključenog ugovora o saradnji i ispostavljenih faktura za usluge podrške za kontrolu i sertifikaciju u organskoj proizvodnji i šeme kvaliteta i podrške za kontrolu i sertifikaciju geografske oznake Crnogorski pršut i saglasnosti poljoprivrednih proizvođača. Od strane navedenog pravnog lica, dostavljani su i mjesečni izvještaji o radu. Revizorski tim je na osnovu izvršene kontrole navedenih faktura na terenu konfirmisao iznos od 200,901.53 €. Kontrola isplaćenih sredstava se mogla izvršiti jedino na ukupnom iznosu za cijelu 2024. godinu, s obzirom da ne postoji uredna evidencija faktura (koje su odvojene po datumima, br.računa, opisu, zahtjevima, instrukcijama za plaćanje i sl.), jer se pojedinačno rješenje o isplati odnosilo na veći broj faktura relativno male vrijednosti (od 139,50 € do 1.814,76 €).

MIDAS 2 program (kredit), u iznosu od 4.401.364,28 €[242] finansiran je sa pozicije 4147 - Konsultantske usluge, projekti i studije u 2024. godini i iz kreditnih sredstava je izvršeno plaćanje u iznosu od 4.401.364,28 €. Utvrđeno je da navedeni iznos obuhvata isplate koje se odnose na konsultantske usluge, projekte i studije u iznosu od 534.674,07 € (koji je isplaćen na osnovu ugovora za konsultanske usluge), dok se preostali iznos od 3.866.690,21 € odnosi na plaćanja po (ugovorima i fakturama[243]): za nabavku IT opreme, servera, pontona, opreme za kontrolu na terenu; dnevnica; granta za 2023, granta 2024, grant za ribarstvo i dr.) i za isti je utvrđeno da nije evidentiran u skladu sa čl. 9 Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

- Utvrđeno je da se projekat MIDAS 2, koji se finansira iz kredita, u postupku izrade budžeta planira na jednoj budžetskoj poziciji (4147-Konsultantske usluge, projekti i studije), odnosno da je izostavljena jasna ekonomska klasifikacija troškova, što prilikom realizacije projekta dovodi do evidencije troškova koja nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Ministarstvao poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, je

[242] Navedeni izdaci predviđeni su Agrobudžetom za 2024. godinu (Uredba o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za 2024. godinu – Agrobudžet- „Sl.list CG“, br 023/24. Agrobudžetom je, takođe, definisano da sredstva za navedene mjere mogu biti uvećana iz sredstava podrške EU, kroz IPARD II i IPARD III (donacije), kao i iz sredstava kredita Svjetske banke „Drugi projekat institucionalnog razvoja jačanja poljoprivrede u Crnoj Gori (MIDAS 2), u skladu sa čl. 10 Zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu.

[243] Ugovori i fakture zaključeni za potrebe Ministarstva

u okviru budžetske pozicije 4147 – Konsultantske usluge, projekti i studije evidentiralo i iznos od 3.866.690,21 €[244] koji se odnosi na nabavku IT opreme, servera, pontona, opreme za kontrolu na terenu; dnevnica; granta za 2023, granta 2024, grant za ribarstvo i dr, što nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Shodno navedenom, potrebno je izvršiti reklasifikaciju na sledeći način:

Tabela 65– Reklasifikacija izdataka po Midas 2 projektu

Vrsta plaćanja	Sa	Na	Opis	Iznos
	4147		Konsultanske uluge, projekti i studije	**3,866,690.21**
GRANT		4181	Subvencije za proizvodnju u pružanje usluga	**2,463,971.24**
IT oprema, server, ponton…		4415	Izdaci za opremu	**884,544.80**
Građevinski radovi		4413	Izdaci za građevinske objekte	**464,977.24**
Dnevnice		4141	Službena putovanja	**12,290.14**
Usluge		4149	Ostale usluge	**33,345.78**
Operativni trosak		4143	Komunikacione usluge	**1,655.91**
Kancelarijsiki materijal		4131	Administrativni materijal	**299.48**
Bankarska provizija		4144	Bankarske usluge i negativne kursne razluke	**5,605.62**

Ministarstvo poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede treba da planira i evidentira transakcije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

6.1.3. Kamate (416)

Zakonom o budžetu za 2024. godinu, izdaci po osnovu kamata planirani su u iznosu od 138.394.018,82 €, a nakon izmjena i dopuna Zakona o budžetu i izvršenog preusmjerenja sredstava isti su uvećani na iznos od 145.068.870,60 €. Tokom 2024. godine, isplate po ovom osnovu iznosile su 149.286.400,39 €.

Tabela 66 - Kamate

Opis		Plan	Rebalans		Preusmjerenje		Tekući budžet	Izvršenje
			+	-	+	-		
4161	Kamate rezidentima	20,034,017.82	6,452.29	175,205.29	0.00	106,395.22	19,758,869.60	18,735,444.73
4162	Kamate nerezidentima	118,360,001.00	10,470,000.00	0.00	0.00	3,520,000.00	125,310,001.00	130,550,955.66
UKUPNO		138,394,018.82	10,476,452.29	175,205.29	0.00	3,626,395.22	145,068,870.60	149,286,400.39

U postupku revizije revidiran je iznos 149.244.000,85 € koji je realizovan od strane Ministarstva finansija, a koji u ukupnom izvršenju učestvuje sa 99,97%. U postupku revizije utvrđeno je sledeće:

Ministarstvo finansija je po osnovu kamata, tokom 2024. godine, izvršilo isplate u iznosu od 149.244.000,85 € i to: Kamate rezidentima - iznos od 18.693.045,19 € i Kamate nerezidentima - iznos od 130.550.955,66 €. **Kamate rezidentima (4161)** isplaćene su u iznosu od 18.693.045,19 € i isti je u

[244] U dijelu koji se odnosi na Finansisjki izvještaji i računska tačnost, rezultat je korigovan za iznos od 3.813.493,28 € (iznosi manje vrijednosti nijesu uzeti u obzir)

cjelosti isplaćen sa Glavnog računa trezora. Navedeni iznos obuhvata isplatu kamata po osnovu kredita rezidentima, u iznosu od 14.169.905,19 € i isplatu kamate po osnovu državnih obveznica, u iznosu od 4.523.140,00 €. **Kamate nerezidentima (4162)** nerezidentima isplaćene su u iznosu od 130.550.955,66 € koji obuhvata isplatu kamata po osnovu inokredita, isplatu kvartalnih troškova po osnovu MMF aranžmana i isplatu kamata po osnovu eurobond obveznica.

Tabela 67- Struktura izvršenih isplata za kamate

RB	Kreditor	Valuta po ugovoru	Kamata (4162)	
			EUR	Druga valuta
A	**Ino krediti**		**56,753,941.02**	
1	CEB - Razvojna banka Savjeta Evrope	EUR	775,170.46	
2	EBRD -Evropska banka za obnovu i razvoj	EUR	3,172,224.09	
3	EDC (Exportt development bank of Canada)	EUR	58,806.84	
4	EIB - Evropska investiciona banka	EUR	2,707,120.37	
5	Evropska komisija	EUR	112,500.00	
6	Francuski kredit, Natixis	EUR	107.03	
7	Hapoalim banka Izrael	EUR	315,948.09	
8	IBRD - Međunarodna banka za obnovu i razvoj	EUR	8,422,514.12	
9	ICO - Španski kredit	EUR	5,749.13	
10	IDA - Međunarodna organizacija za razvoj	SDR	76,003.46	62,100.97
11	IFAD	EUR	133,742.94	
12	KFW - Njemačka kreditna banka za obnovu i razvoj	EUR	820,607.71	
13	Sindicirani zajam PBG 1	EUR	9,902,416.02	
14	Sindicirani zajam PBG 2	EUR	13,937,055.00	
15	Pariski klub povjerilaca	EUR	324,469.07	
16	Pariski klub povjerilaca	USD	102,016.18	112,023.88
17	Pariski klub povjerilaca	NOK	76.32	866.95
18	Pariski klub povjerilaca	CHF	2,035.94	1,960.94
19	Poljski zajam	EUR	6,833.21	
20	Exim China (autoput)	USD	6,845,542.82	15,001,267.59
21	Deutche bank	EUR	9,033,002.22	
B	**MMF - instrumenti brzog finansiranja**	SDR	**2,382,984.38**	1,938,007.00
C	**EUROBOND obveznice**		**71,414,030.26**	
1	Eurobond 2018, 2019 i 2020	EUR	51,187,500.00	
2	Eurobond 2024	USD	20,226,530.26	27,187,500.00
	UKUPNO (A+B+C)		**130,550,955.66**	

Izvor podataka: GK i dokumentacija koja se odnosi na pojedinačne isplate

U postupku revizije utvrđeno je da je od ukupno isplaćenog iznosa od 130.550.955,66 €, iznos od 83.980.507,07 € isplaćen iz sredstava koja su evidentirana na Glavnom računu trezora, dok je iznos od 46.570.448,59 € isplaćen iz depozita koji se vode kod CBCG, i to iz depozita ostvarenih: zaduženjem kod Deutche bank - iznos od 15.000,00 €; po osnovu hedžing aranžmana u dolarima - iznos od 102.016,18 € i emisijom Eurobond obveznica na međunarodnom tržištu 2024. godine - iznos od 46.453.432,41 €.

6.1.3.1 Isplate kamata po osnovu inokredita i MMF aranžmana[245]

Ministarstvo finansija je na ime kamate po osnovu inokredita izvršilo isplatu u iznosu od 56.753.941,02 €[246]. U postupku revizije utvrđeno je da su se isplate vršile na osnovu pojedinačnih rješenja Ministra finansija, koji u prilogu sadrže obavještenje kreditora o dospjelim obavezama po osnovu kredita (glavnica, kamata i naknade) i dopisa Ministarstva finansija Centralnoj banci Crne Gore da izvrši prenos sredstva kreditoru. Dio dokumentacije je i swift o izvršenoj isplati[247]. Rješenja na osnovu kojih je vršena isplata, sadrže instrukcije o načinu knjiženja kamate, glavnice, naknada po osnovu kredita i ista su osim Ministra, uglavnom ovjerena od strane najmanje dva lica (načelnica i samostalna savjetnica III). Utvrđeno je da su redovno izmirivane dospjele obaveze, osim za kredit sa Ruskom federacijom (model Pariski klub), zbog ograničenja mogućnosti plaćanja preko američkih i evropskih korespondentih banaka. Obaveze prema Ruskoj federaciji, usljed nemogućnosti plaćanja nijesu izmirivane od 2021. godine, pa je dug prema Ruskoj federaciji isti kao na kraju 2021. godine, prije uvođenja moratorijuma i iznosi 9.474.757,23 USD. Tokom 2024. godine evidntirane su četiri isplate, po osnovu MMF aranžmana, u ukupnom iznosu od 2.382.984,38 €[248] koje su odobrene pojedinačnim rješenjima Ministra finansija, a u skladu sa Memorandumom o sporazumijevanju, zaključenim dana 23.6.2020. godine[249].

6.1.3.2 Isplate kamata po osnovu EUROBOND obveznica (71.414.030,26 €).

Kamata isplaćivana po osnovu Eurobond obveznica koje su emitovane 2018, 2019. i 2020. godine iznosila je 51.187.500,00 €[250] i Eurobond obveznica koje su emitovane 2024. godine 20.226.530,26 €[251], i to:

- **Eurobond 2018**: Po osnovu obveznica koje su emitovane 2018. godine u vrijednosti od 500.000.000,00 €, isplaćen je iznos od 16.875.000,00 €. Isplata je izvršena sa Glavnog računa trezora;
- **Eurobond 2019**: Po osnovu obveznica koje su emitovane 2019. godine u vrijednosti od 500.000.000,00 €, isplaćen je iznos od 12.750.000,00 €. Isplata je izvršena sa Glavnog računa trezora;
- **Eurobond 2020**: Po osnovu obveznica koje su emitovane 2020. godine u vrijednosti od 750.000.000,00 €, isplaćen je iznos od 21.562.500,00 €. Isplata je izvršena iz depozita Ministarstva finansija (depozit MF ostvaren emisijom Eurobond obveznica na međunarodnom finansijskom tržištu 2024. godine);

Eurobond USD: Po osnovu obveznica koje su emitovane na međunarodnom finansijskom tržištu 2024. godine u vrijednosti od 750.000.000,00 USD, isplaćen je iznos od 20.226.530,26 €. Isplata je izvršena sa Glavnog računa trezora. Po ovom osnovu, tokom 2024. godine, nije bilo isplate glavnice. Struktura izvršenih isplata u iznosu od 71.414.030,26 € data je u tabeli:

[245] Ukupna vrijednost u originalnoj valuti: 1.938.007,00 SDR

[246] Od ukupnog iznosa, iznos od 32.797.453,82 € isplaćen je iz sredstava koja su evidentirana na Glavnom računu trezora, dok je preostali iznos od 23.956.487,20 € isplaćen iz depozita i to: iz depozita ostvarenih emisijom Eurobond obveznica na međunarodnom tržištu 2024. godine - isplaćen je iznos od 23.839.471,02 €, iz depozita ostvarenih po osnovu hedžing aranžmana - iznos od 102.016,18 € i iz depozita ostvarenih zaduženjem kod Deutche bank - iznos od 15.000,00 €.

[247] Samo je isplata po osnovu poljskog kredita (za Željeznicu Crne Gore) izvršena preko CKB, a sve ostalo preko CBCG.

[248] Od ukupno isplaćenog iznosa po ovom osnovu, iznos od 1.051.461,39 € isplaćen iz depozita ostvarenih ostvarenih emisijom Eurobond obveznica na međunarodnom tržištu 2024. godine, dok je preostali iznos isplaćen iz sredstava koja su evidentirana na Glavnom računu trezora.

[249] Akt br. 06/3050/1 od 23.6.2020.godine.

[250] Od ukupno isplaćenog iznosa, iznos od 21.562.500,00 € isplaćen iz depozita ostvarenih emisijom Eurobond obveznica na međunarodnom tržištu 2024. godine, dok je preostali iznos od 29.625.000,00 € isplaćen iz sredstava koja su evidentirana na Glavnom računu trezora.

[251] Ukupna vrijednost u originalnoj valuti: 21.187.500,00 USD.

Tabela 68 – Struktura izvršenih isplata EUROBOND obveznica

Obveznice	Banka/ Kreditor	Valuta po ugovoru		Namjena	Naziv/oznaka	Otplata kamata	
						Ugovorena valuta	EURO
Eurobond 2018	CITI BANK NV, LONDON	750,000.00	EUR	refinansiranje duga	XS 1807202277	25,312.50	25,312.50
		499,250,000.00			XS 18072021899	16,849,687.50	16,849,687.50
Eurobond 2019		200,000.00		podrška budžetu	XS 2051494065	5,100.00	5,100.00
		499,800,000.00			XS 2050982755	12,744,900.00	12,744,900.00
Eurobond 2020		748,422,000.00			XS 2270576700	21,517,132.50	21,517,132.50
		1,578,000.00			XS 2270576882	45,367.50	45,367.50
EUROBOND 2024 USD		519,425,000.00	USD	refinansiranje duga	XS 2779850630	18,829,156.25	14,008,220.64
		230,575,000.00			US 857305AA45	8,358,343.75	6,218,309.62
Ukupno:						EUR 51,187,500.00 USD 27,187,500.00	EUR 71,414,030.26

Izvor podataka: Rješenja o pojedinačnim isplatama

Ugovorena kamatna stopa, po osnovu hedžing aranžmana - Kamate po osnovu Eurobond obveznica koje su emitovane 2024. godine, iznosila je 7,25%, ali je tokom 2024. godine zaključen hedžing aranžman na iznos od 750.000.000,00 USD, i to sa četiri banke: Erste, CITI bank, Merril Lynch international i Societe Generale bank-om, u pojedinačnim iznosima od po 187.500.000,00 USD.

Tokom 2024. godine, isplaćena je kamata u iznosu od 20.226.530,26 € i utvrđeno je da je isplata izvršena, u skladu sa uslovima koji su definisani hedžing aranžmanom. Po osnovu navedenog plaćanja, ostvarene su uštede u iznosu od 4.393.138,31 €, koje se mogu prikazati sledećom tabelom:

Tabela 69 – Uštede po osnovu hedžing aranžmana

Opis		USD	EUR
		Kamata	Kamata
I Rata - 12. Septembar		**27,187,500.00**	**20,226,530.26**
A	**Obaveza za plaćanje**	**27,187,500.00**	
B	**Plaćeno: Hedžing: (1+4)**	**27,187,500.00**	**20,226,530.26**
1	Erste group (5.86%)	6,796,875.00	5,037,826.68
2	Citi bank (5.88%)	6,796,875.00	5,055,020.63
3	Merrill Lynch International (5.9125%)	6,796,875.00	5,082,960.80
4	Societe generale (5.875%)	6,796,875.00	5,050,722.15
C	Zvanični kurs na 12.09.2024		1.10430
D	**Iznos koji bi bio plaćen po zvaničnom kursu**		**24,619,668.57**
Uštede (B-D)			**-4,393,138.31**

Izvor podataka: Dokumentacija na osnovu koje je izvršeno plaćanje i eveidencije Ministarstva finansija

6.1.4. Subvencije (418)

Zakonom o budžetu za 2024. godinu subvencije su planirane u iznosu od 67.146.268,96 €, a nakon izmjena i dopuna budžeta i izvršenih preusmjerenja, iste su uvećane na iznos od 83.086.424,93 €. Tokom 2024. godine realizovan je iznos od 88.788.160,52 €[252] koji se odnosi na isplate subvencija za proizvodnju i pružanje usluga (4181) i ostale subvencije (4184).

Tabela 70 – Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga

Opis		Plan	Rebalans		Preusmjerenje		Tekući budžet	Izvršenje
			+	-	+	-		
4181	Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga	47,146,268.96	350,002.00	350,001.00	5,006,149.00	3,065,994.03	49,086,424.93	54,796,803.24
4184	Ostale subvencije	20,000,000.00	14,000,000.00	0.00	2,000,000.00	2,000,000.00	34,000,000.00	33,991,357.28
UKUPNO		67,146,268.96	14,350,002.00	350,001.00	7,006,149.00	5,065,994.03	83,086,424.93	88,788,160.52

[252] Dio sredstava u iznosu od 11.703.687,63 € realizovan je iz IPA fondova, dio od 10.793.424,91€ iz namjenskih prihoda, dok je preostali dio od 66.291.047,98€ finansiran iz budžeta Države.

U postupku revizije, revidiran je iznos od 15.186.143,61 € od kojih se iznos od 13.036.709,26 € odnosi na: Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga (4181), dok se iznos od 2.188.233,49 € odnosi na Ostale subvencije (4184). Revidirani su sledeći subjekti: za subvencije za proizvodnju i pružanje usluga: Uprava za željeznice, Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, dok je za isplate koje se odnose na ostale subvencije revidiran Zavod za zapošljavanje Crne Gore.

Uprava za željeznice: Utvrđeno je da se iznos od 6.500.000,00 € odnosi na plaćanja prema AD Željezničkom prevozu, po osnovu Ugovora o obavezi pružanja usluga prevoza putnika od javnog interesa, koji je zaključen 5. marta 2024. godine, a odnosi se na period 1. 1 - 31.12.2024. godine[253]. Tokom 2024. godine vršene su mjesečne uplate u iznosu od po 541.666,67 €, kako je i definisano čl. 21 navedenog ugovora. Za navedene isplate, Agencija za zaštitu konkurencije je tokom 2021. godine, donijela mišljenje[254] kojim je zaključeno da "naknada za pokrivanje dijela troškova nastalih u vezi sa pružanjem usluge prevoza putnika od javnog interesa Željezničkom prevozu Crne Gore AD Podgorica, ne predstavlja državnu pomoć u smislu Zakona o kontroli državne pomoći"[255].

- Vlada Crne Gore je na sjednici od 01.03.2024. godine Zaključkom br. 08-011/24-1230/2 donijela Odluku o dodjeli Ugovora o obavezi pružanja usluga prevoza putnika od javnog interesa na period od 01.01. – 31.12.2024. godine. Ugovor između Uprave za željeznice i AD Željeznički prevoz, zaključen je 5. marta 2024. godine, za period od 1. 1 – 31.12.2024. godine.

Vlada Crne Gore i Uprava za željeznice trebaju da blagovremeno preduzmu i realizuju aktivnosti koje prethode zaključivanju ugovora, kako bi se izbjeglo zaključivanje ugovora sa retroaktivnim dejstvom.

Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera: Utvrđeno je da je iznos od 800.000,00 € u cjelosti isplaćen JP Nacionalni parkovi Crne Gore. Navedena sredstva planirana su u budžetu Ministarstva turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, u skladu sa članom 31 Zakona o nacionalnim parkovima[256]. Agencija za zaštitu konkurencije je u mišljenju iz 2022. godine[257] navela da isplate subvencija Javnom preduzeću Nacionalni parkovi Crne Gore od strane Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, sa pozicije 4181 – subvencije za proizvodnju i pružanje usluga u 2021. godini ne predstavlja državnu pomoć u smislu Zakona o kontroli državne pomoći.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je, na poziciji 4181 – Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga, evidentiralo isplate u iznosu od 43.902.908,10 €. U postupku revizije, revidiran je iznos od 5.736.709,26 €, koji se odnosi na IACS mjere[258]. Za navedene mjere objavljeni su javni pozivi kojima su propisani uslovi, kriterijumi i način prijavljivanja za korišćenje sredstava podrške. Iako je prvobitni finansijski plan iznosio 4.743.333,34 €, čl. 4 Uredbe o agrobudžetu je definisano da može doći do promjena (preusmjerenja)

[253] Ugovor br. 01-344/24-110 od 05.03.2024. godine, zaključen shodno čl. 64 i 66 Zakona o željeznici („Sl. list CG", br. 027/13 i 043/13).
[254] Akt br. 01-430/21-646/5 od 29.07.2021. godine.
[255] Sl. list Crne Gore, br. 12/18
[256] "Sl. list CG", br. 028/14, 039/16 i 084/24 od 06.09.2024.
[257] Akt br. 01-430/21-743/12 od 22.03.2022. godine.
[258] Planirane su u okviru programa: 16 002 – Poljoprivreda, potprogram 16 002 007 – Podrška Agenciji za plaćanje. U agrobudžetu, IACS mjere obuhvataju: Direktna plaćanja u biljnoj proizvodnji- osnovna plaćanja (16 002 007 005); Direktna plaćanja za mladog poljoprivrednika (16 002 007 005); Proizvodno vezana plaćanja u biljnoj proizvodnji (16 002 007 005) i Podrška u organskoj proizvodnji (16 002 007 005).

u odnosu na projektovane iznose, pa je po ovom osnovu isplaćen iznos od 5.736.709,26 €[259]. Utvrđeno je da su se plaćanja vršila na osnovu instrukcija obrađenih od strane Šefa Odsijeka za direktnu podršku u Direkciji za IACS mjere i potpisanih od strane Generalnog Direktora Direktorata za plaćanje i zahtjeva za plaćanje sa propratnim spiskovima lica/subjekata sa iznosima koji su isplaćeni po osnovu subvencije. Na uzorku od 8 fizičkih lica i 4 pravna lica utvrđeno je sledeće:

- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je uredno vršilo prikupljanje i provjeru dokumentacije u skladu sa Javnim pozivom.
- Realizacija navedenih mjera vršila se kroz SIZEP[260] informacioni sistem koji sadrži podatke o referentnoj parceli, poljoprivrednom gazdinstvu i prostorne podatke[261].
- Evidencija korisnika kojima je odobrena subvencija sadrži podatke o podnosiocu zahtjeva, opis mjera prema površini referentne parcele i podatke o parcelama upisanim u SIZEP informacioni sistem, što je u skladu sa čl. 64 Zakona o poljoprivredi.
- Lica kojima je odobrena subvencija su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava[262], koji je dostavljen na uvid.

U procesu revizije je utvrđeno da Ministarstvo ne objavljuje registar poljoprivrednih gazdinstava javno što nije u skladu sa čl. 66 Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju[263] koji navodi da su podaci iz registara i evidencija javni, osim podataka koji su, u skladu sa zakonom, utvrđeni, odnosno zaštićeni kao tajni podaci, kao ni čl. 12 Zakona o slobodnom pristupu informacijama[264] koji navodi koje sve podatke je obavezno učiniti javno dostupnim.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede treba da postupa u skladu sa čl. 66 Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju kojim je definisana javnost podataka iz registra i evidencija.

Zavod za zapošljavanje Crne Gore je, na poziciji 4184 – Ostale subvencije, evidentirao isplate u iznosu od 33.991.357,28 €, koje se odnose na izdatke po osnovu: subvencije zarada lica sa invaliditetom, učešća u finansiranju ličnih troškova asistenta (pomagača u radu) lica sa invaliditetom i isplate bespovratnih sredstava za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada za zapošljavanje lica sa invaliditetom.
Isplata subvencija definisana je čl. 36 i 37 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom[265] i Pravilnikom o uslovima, kriterijumima i postupku ostvarivanja prava na subvencije[266], kao i internim procedurama koje su donesene tokom 2024. godine, a odnose se na ostvarivanje prava poslodavca na subvencije, a koje su usklađene sa navedenim Pravilnikom.

U postupku revizije, na uzorku od deset pravnih lica (iznos od 2.149.434,35 €[267]) utvrđeno je da je ukupna obaveza za isplate koje se odnose na navedeni uzorak, za 2024. godinu, iznosila 2.324.793,99 €, a isplaćen je iznos od 2.149.434,35 €. Preostali dio od 175.359,64 € evidentiran je u Izvještaju o neizmirenim obavezama na 31.12.2024. godine.

[259] Izvršeno je preusmjerenje-zaključkom Vlade br. 10-307/24-7064/2 od 12.12.2024. g. sa tekuće budžetske rezerve na subvencije (IACS mjere).
[260] Sistem za identifikaciju zemljišnih parcela
[261] Podnosioci zahtjeva potpisuju ovlašćenje za službenika Ministarstva, da u njegovo ime vrši unos podataka kroz informacioni sistem.
[262] Uslov za dobijanje sredstava, između ostalog, je da proizvođači budu upisani u Registar.
[263] Sl. list CG, br. 056/09, 018/11… 051/17, 059/21
[264] Sl. list CG br 044/12, 030/12 od 09/05/2027
[265] Sl. list CG, br. 049/08 od 15.08.2008, 073/10, 039/11, 055/16
[266] Sl. list CG, br. 039/12, 046/14
[267] Uzorak se najvećim dijelom odnosi na subvenciju zarada (2.141.649,86 €), zatim na učešća u finansiranju ličnih troškova asistenta (iznos od 5.276,25 €) i isplatu bespovratnih sredstava za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada za zapošljavanje lica sa invaliditetom (2.508,24 €).

Provjera postupka odobravanja subvencija testirana je na uzorku od pet pravnih lica, i utvrđeno je da se postupalo u skladu sa procedurama predviđenim zakonom i internim aktima Zavod – Fond za profesionalnu rehabilitaciju. Isplate subvencija su testirane na uzorku od deset pravnih lica i utvrđeno je da:

- je za osam od deset pravnih lica, Zavod - Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom vršio isplate sredstava odjednom za više mjeseci[268], što nije u skladu sa čl. 8 Pravilnika o uslovima, kriterijumima i postupku ostvarivanja prava na subvencije i sa čl. 4 i 5 ugovora između Fonda i poslodavca. Na navedeni način isplaćen je iznos od 669.398,08 € i isti obuhvata i isplate po osnovu duga iz 2022. i 2023. godine.
- za jedan od četiri ugovora, Zavod – Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom nije pratio realizaciju ugovora[269] o dodjeli bespovratnih sredstava za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada. Za isplatu subvencija u iznosu od 2.508,24 € po ovom ugovoru, nije obezbijeđen dokaz o kupovini opreme, što nije u skladu sa čl. 4 i 5 ugovora između Fonda i poslodavca. U slučaju nedostavljanja dokaza o kupovini sredstava za navedenu namjenu subjekat revizije je bio dužan da zatraži povraćaj neutrošenih sredstava i postupi u skladu sa članom 9 stav 5 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Preporučuje se Zavodu – Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom da u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i obavezama proisteklim iz ugovora zaključenog između Zavoda i poslodavca kao korisnika sredstava, vrši isplatu subvencija i prati realizaciju zaključenih ugovora.

6.1.5. Izdaci za usluge (419)

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu na računima grupe 419 – Izdaci za usluge, planiran je iznos od 83.477.388,25 € i ista su, kroz izmjene i dopune Zakona o budžetu Crne Gore i izvršena preusmjerenja sredstava, uvećana na iznos od 104.349.625,37 €. Po ovom osnovu, izvršene su isplate u iznosu od 88.949.285,89 €. Struktura izdataka za usluge, u toku 2024. godini, data je u tabeli:

Tabela 71 – Izdaci za usluge

Opis	Plan	Rebalans		Preusmjerenje		Tekući budžet	Izvršenje
		+	-	+	-		
Izdaci po osnovu ispl. ugovora o djelu	20,882,733.74	509,288.79	196,755.73	6,049,536.66	368,036.94	26,876,766.52	23,314,042.24
Izdaci po osnovu troškova sud. post.	4,239,534.71	89,716.16	89,716.16	286,397.91	1,045,020.03	3,480,912.59	2,826,238.77
Izrada i održavanje softvera	25,412,280.04	520,460.46	157,259.46	895,680.13	3,447,819.03	23,223,342.14	16,155,493.29
Osiguranje	4,038,952.21	50,089.90	55,090.87	170,847.87	244,686.58	3,960,112.53	3,242,966.22
Kontribucije za članstvo u domać. I međ.org	8,162,822.19	12,870.17	12,869.17	345,890.00	879,577.22	7,629,135.97	6,949,497.74
Komunalne naknade	3,710,671.50	18,440.32	18,440.31	390,457.33	235,143.18	3,865,985.66	3,500,396.72
Kazne	20,755.00	15,800.50	15,800.50	0.00	0.00	20,755.00	4,216.00
Takse	30,297.60	3,441.00	3,441.00	204.00	50.00	30,451.60	15,154.77
Ostalo	16,979,341.26	556,268.84	349,967.92	41,730,082.32	23,653,561.14	35,262,163.36	32,941,280.14
UKUPNO (419)	**83,477,388.25**	**1,776,376.14**	**899,341.12**	**49,869,096.22**	**29,873,894.12**	**104,349,625.37**	**88,949,285.89**

[268] Pravna lica su zahtijevala isplatu odjednom za više mjeseci, te je Fond nakon pristiglog zahtjeva sa dokazima izradio naloge za isplatu za više mjeseci odjednom.
[269] Ugovor br. 07-118/4-1208/3 od 22.10.2024. godine,

6.1.5.1. Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu (4191)

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu na budžetskoj poziciji 451 – Pozajmice i krediti planirana su sredstva u iznosu od 20.822.733,74 € i ista su, kroz izmjene i dopune Zakona o budžetu Crne Gore i izvršena preusmjerenja sredstava, uvećana na iznos od 26.876.766,52 €, što je prikazano u tabeli koja slijedi:

Tabela 72 – Isplate po osnovu ugovora o djelu

Opis		Plan	Rebalans		Preusmjerenje		Tekući budžet	Izvršenje
			+	-	+	-		
4191	Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	20,882,733.74	509,288.79	196,755.73	6,049,536.66	368,036.94	26,876,766.52	23,314,042.24

Tokom godine, po ovom osnovu izvršene su isplate u iznosu od 23.314.042,24 €. U postupku revizije, revidiran je iznos od 3.897.107,59 € koji je evidentiran kod Ministarstva finansija, Ministarstva saobraćaja, Uprave za državnu imovinu i Uprave za nekretnine.

U postupku revizije utvrđeno je da Ministarstvo finansija i Ministarstvo saobraćaja ne posjeduju interne procedure koje se odnose na zaključivanje ugovora o djelu, dok su Uprava za državnu imovinu[270] i Uprava za nekretnine[271], donijele interne procedure tokom 2024. godine, kojima se uređuje način i uslovi zaključenja ugovora, vođenje evidencije i druga pitanja koja se odnose na ugovore. Ministarstvo finansija je u 2025. godini donijelo Interno pravilo o postupku angažovanja lica po ugovoru o djelu.

Preporučuje se Ministarstvu saobraćaja da, u cilju unapređenja upravljanja i unutrašnjih kontrola, a shodno Zakonu o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru donese interni akt kojim će se urediti postupak zaključivanja ugovora o djelu, definisati vrsta poslova za koje se može zaključiti ugovor o djelu, propisati obaveza vođenja evidencije, procedura izvještavanja o obavljenom poslu, način odobravanja isplate naknade.

Broj lica kojima je isplaćena naknada po osnovu ugovora o djelu, po mjesecima, dat je u tabeli koja slijedi:

Tabela 73 – Broj lica kojima je isplaćena naknada po osnovu ugovora o djelu

Broj lica kojima je isplaćena naknada po osnovu ugovora o djelu

Subjekti revizije	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	**VII**	**VIII**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**
Ministarstvo finansija	10	20	20	20	18	18	19	18	21	23	16	18
Ministarstvo saobraćaja i pomorstva/Ministarstvo saobraćaja	52	51	54	53	32	32	31	13	13	13	16	15
Uprava za državnu imovinu[272]	289	287	285	287	296	310	317	319	334	330	335	337
Uprava za nekretnine	**118**	**128**	**122**	**135**	**138**	**141**	**141**	**135**	**140**	**139**	**143**	**147**

[270] Interno pravilo o angažovanju lica po osnovu ugovora o djelu, broj 9718 od 04.09.2024. godine.
[271] Interna procedura o zaključivanju ugovora o djelu[271] broj 01-012/24-6322 od 05.08.2024. godine.
[272] Do 01.01.2024. godine, u skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave[272], Uprava za državnu imovinu i sadašnja Uprava za nekretnine bile su u sastavu i zajedno su funkcionisale kao Uprava za katastar i državnu imovinu. S tim u vezi, Uprava za katastar i državnu imovinu je imala ugovore o djelu potpisane u decembru 2023. godine koji su važili do 31.07.2024. godine. Nakon razdvajanja, Uprava za državnu imovinu je preuzela dio važećih ugovora (radnike) iz zajedničke uprave, a po isteku istih 31.07.2024. godine zbog promjene imena, umjesto produženja ugovora zaključeni su novi sa istim licima na 01.08.2024. godine. Takvi ugovori su dostavljeni svi na uvid.

Na odabranom uzorku, utvrđeno je da je najveći broj lica, sa kojima su zaključeni ugovori o djelu, bio angažovan na period koji je duži od šest mjeseci, kao i da su lica uglavnom bila angažovana za obavljanje poslova koji su predviđeni aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i to:

Ministarstvo finansija: Ugovorima su angažovana lica za obavljanje sledećih poslova: implementacija aktivnosti donošenja standardnih operativnih procedura za izradu programskog budžeta u Direktoratu za državni budžet; izrada odgovarajućih izvještaja, analiza i informacija u Direktoratu za makroekonomske i fiskalne analize i projekcije; priprema dokumentacije vezano za uredno servisiranje obaveza po domaćim i ino kreditima u Direktoratu za javni dug; ugovaranje i sprovođenje sredstava EU podrške koji se odnose na kontrolu dokumenata pripremljenih u Direkciji za ugovaranje i davanje preporuka za unapređenje dokumentacije koja je predmet kontrole; poslovi administrativno-tehničke prirode za potrebe Direkcije za poreski i carinski sistem; poslovi održavanja tehničkog dijela platforme koja se sastoji od dijela web sajta i IOS aplikacije, poslovi koji se odnose na vođenje odgovarajuće evidencije obuka za potrebe Direktorata za upravljanje javnim investicijama i politiku javnih nabavki; poslovi računovođe za potrebe Direktorata za finansiranje, ugovaranje i sprovođenje sredstava EU podrške i dr.

Ministarstvo saobrćaja i pomorstva/Ministarstvo saobraćaja: Ugovorima su angažovana lica za obavljanje sledećih poslova: poslovi nadzora i praćenja pomorskog saobraćaja u morskom pojasu Crne Gore, kroz VTS radnu stanicu-PELAGUS, u skladu sa Evropskom direktivom 2002/59; poslovi koji se odnose na praćenje analitičkog stanja iz oblasti javnih nabavki, poslovi vezane za administrativno-tehničku podršku Arhivi Ministarstva saobraćaja i pomorstva; poslovi koji se odnose na komunikaciju sa investitorima u cilju promocije investicionih potencijala iz oblasti saobraćaja; poslovi koji se sastoje na pružanje stručnih savjeta u cilju usklađivanja rada Centra za obuku pomoraca sa EMSA preporukama, a u skladu sa STCW Konvencijom; poslovi za potrebe Direkcije za inspekcijski nadzor državnih puteva; zaštita informacionog sistema i upravljačkih programa, tehnička podrška službenicima Ministarstva saobraćaja i pomorstva.

Uprava za državnu imovinu: Ugovorima su angažovana lica za obavljanje poslova koji se odnose na: vođenje knjigovodstvenih evidencija, pripremu finansijskih izvještaja, praćenje troškova i prihoda, analizu finansijskih podataka; pripremu, sortiranje i sređivanje dokumentacije za dalje korišćenje; pripremu i izradu dokumentacije, preuzimanje upravnih aktivnosti iz djelokruga okruga/službe; praćanje procesa, provjeru kvaliteta, izvještavanje i dr.

Uprava za nekretnine: Ugovorima su angažovana lica za obavljanje sledećih poslova: poslovi geometra, poslovi sređivanja katastarske dokumentacije, skeniranja geodetskih elaborate, administrativni poslovi i dr.

Svi revidirani subjekti[273] su i tokom 2024. godine zaključivali ugovore sa predmetom čiji opis odgovara opisu poslova iz Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta koji je bio važeći u momentu zaključivanja ugovora, što nije u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, kojim je propisano da se za poslove koji su utvrđeni aktom o sistematizaciji sprovodi procedura popune radnog mjesta, propisano čl. 34-52.

[273] Ministarstvo finansija, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Uprava za državnu imovinu i Uprava za nekretnine.

Potrošačke jedinice su dužne da za poslove koji su utvrđeni aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, popunu radnih mjesta vrše u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima (čl.34-52), a da ugovore o djelu zaključuju, u skladu sa čl. 669 Zakona o obligacionim odnosima i to isključivo za poslove koji nijesu utvrđeni aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

6.1.5.2. Ostalo (4199)

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu, pozicija Ostalo (4199) kod Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine planirana je u iznosu od 2.000.000,00 €. Nakon preusmjerenja, tekući budžet je iznosio 1.605.942,91 €. Tokom 2024. godine izvršenje predmetne pozicije iznosilo je 327.025,24 € ili 20,36% u odnosu na tekući budžet. Revidirani izdaci odnose se na sljedeće:

- Iznos od 189.806,41 € odnosi se na isplate međunarodnoj pravnoj kancelariji koja zastupa Crnu Goru u postupku međunarodne investicione arbitraže koja je pokrenuta pred LCIA – Londonska međunarodna arbitraža. Spor je pokrenut od strane konzorcijuma sa kojim je Crna Gora zaključila ugovor o zakupu državnog zemljišta, a zbog navodnog neispunjenja obaveza iz ugovora od strane države. Navedena evidencija nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, i istu je trebalo evidentirati na poziciji 4146 – Advokatske, notarske i pravne usluge;
- Iznos 126.394,20 € odnosi se izdatak za kupovinu suvlasničkog dijela katastarske parcele. Naime, Vlada Crne Gore je na sjednici od 21. marta 2024. godine, razmotrila i dala saglasnost[274] za kupovinu suvlasničkog dijela katastarske parcele u opštini Tivat. Navedena evidencija nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, i istu je trebalo evidentirati na poziciji 4419 – Ostali kapitalni izdaci;
- Ostali izdaci u iznosu od 10.824,63 €.

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine je iznos od 316.200,61 € evidentiralo u okviru računa grupe 419 – Ostali izdaci (4199- ostalo), a isti je shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština trebalo evidentirati na sledeći način: iznos od 189.806,41 €, koji se odnosi na angažovanja advokatske (pravne) kancelarije- na budžetskoj poziciji 4146- Advokatske, notarske i pravne usluge, a iznos od 126.394,20 € koji se odnosi na kupovinu suvlasničkog dijela katastarske parcele na budžetskoj poziciji 4419- Ostali kapitalni izdaci.

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine treba da evidentiraju transakcije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

[274] Zaključak br. 08-421/24-1541/2 od 28. marta 2024. godine

6.2. TRANSFERI ZA SOCIJALNU ZAŠTITU

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu Transferi za socijalnu zaštitu, planirani su u iznosu od 1.001.019.497,22 € i isti su, kroz izmjene i dopune Zakona o budžetu Crne Gore i izvršena preusmjerenja sredstava, uvećani na iznos od 1.011.617.011,76 €. Ukupne isplate, po ovom osnovu, iznosile su 1.008.167.754,31 €. Struktura transfera za socijalnu zaštitu, u 2024. godini:

Tabela 74 -Transferi za socijalnu zaštitu

Opis		Plan	Rebalans		Preusmjerenje		Tekući budžet	Izvršenje
			+	-	+	-		
421	Prava iz oblasti socijalne zaštite	212,063,000.00	72,135,428.05	72,135,428.05	4,411,004.37	843,186.39	215,630,817.98	212,995,359.84
422	Sredstva za tehnološke viškove	25,106,300.00	0.00	2,050,000.00	5,390,276.00	2,151,430.00	26,295,146.00	26,016,571.37
423	Prava iz oblasti PIO	737,190,197.22	0.00	0.00	4,220,828.21	10,562,553.21	730,848,472.22	730,408,864.31
424	Ostala prava iz oblasti soc. zaštite	21,060,000.00	0.00	0.00	1,726,500.11	584,657.01	22,201,843.10	22,113,621.28
425	Ostala prava iz oblasti zdrav. Osiguranja	15,600,000.00	0.00	0.00	1,213,644.04	172,911.58	16,640,732.46	16,633,337.51
Transferi za socijalnu zaštitu (42)		1,011,019,497.22	72,135,428.05	74,185,428.05	16,962,252.73	14,314,738.19	1,011,617,011.76	1,008,167,754.31

U postupku revizije revidirane su isplate koje se odnose na: Prava iz socijalne zaštite (računi grupe 421), sredstva za tehnološke viškove (Računi grupe 422) i prava iz oblasti PIO (računi grupe 423).

6.2.1. Prava iz socijalne zaštite (421)

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu na računima grupe 421 – Prava iz oblasti socijalne zaštite, planiran je iznos od 212.063.000,00 € i isti je, kroz izmjene i dopune Zakona o budžetu Crne Gore i izvršena preusmjerenja sredstava, uvećan na iznos od 215.630.817,98 €, što je prikazano u tabeli koja slijedi:

Tabela 75 – Prava iz oblasti socijalne zaštite

Opis	Plan	Rebalans		Preusmjerenje		Tekući budžet	Izvršenje
		+	-	+	-		
Dječiji dodaci	53,000,000.00	17,435,966.14	17,435,966.14	725,004.21	0.00	53,725,004.21	53,725,004.21
Boračko-invalidska zaštita	5,500,000.00	1,983,021.22	1,983,021.22	0.00	0.00	5,500,000.00	5,265,889.87
Materijalno obezbjeđenje porodice	10,000,000.00	4,139,784.90	4,139,784.90	0.00	413,978.00	9,586,022.00	8,695,653.89
Porodiljska odsustva	35,000,000.00	13,138,094.65	13,138,094.65	0.00	110,082.66	34,889,917.34	33,854,863.37
Tuđa njega i pomoć	72,000,000.00	24,883,982.68	24,883,982.68	1,479,710.59	0.00	73,479,710.59	73,479,710.59
Ishrana djece u predškolskim ustanovama	800,000.00	426,278.58	426,278.58	32,380.53	0.00	832,380.53	618,964.30
Izdržavanje štićenika u domovima	6,723,000.00	2,531,347.32	2,531,347.32	0.00	253,100.00	6,469,900.00	6,225,223.55
Ostala prava iz oblasti socijalne zaštite	29,040,000.00	7,596,952.56	7,596,952.56	2,173,909.04	66,025.73	31,147,883.31	31,130,050.06
Ukupno:	212,063,000.00	72,135,428.05	72,135,428.05	4,411,004.37	843,186.39	215,630,817.98	212,995,359.84

Izvor podataka: Ministarstvo finansija (zgiga – Rashodi 2024)

Tokom 2024. godine, po osnovu prava iz oblasti socijalne zaštite isplaćen je iznos od 212.995.359,84 € (98,78% u odnosu na plan) i isti je finansiran iz budžeta Crne Gore, i to od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja u iznosu od 139.845.975,53 €, dok je Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije[275] isplatilo iznos od 73.149.384,31 €. Rashodi za oblast socijalne zaštite veći su

[275] Novi naziv nakon reorganizacije državne uprave.

za 3.356.272,23 €, odnosno 1,60% u odnosu na prethodnu 2023. godinu, za koju su iznosili 209.639.087,61 €, dok su u odnosu na 2022. godinu veći za 77.698.795,78 €, odnosno 57,43%.

Revizijom je utvrđeno da su se isplate vršile na osnovu rekapitulara isplata, jednim dijelom kroz informacioni sistem, a drugim dijelom neposrednom korisniku prava. Podaci od strane centara za socijalni rad sumiraju se u mjesečne rekapitulare po vrsti prava, dok se za korisnike boračke i invalidske zaštite unos podataka vrši na nivou ministarstva, a na osnovu rješenja iz lokalnih samouprava. Na osnovu mjesečnih rekapitulara, Ministarstvo sačinjava rješenja za rezervaciju sredstava po vrstama materijalnih davanja i vrši prenos sredstava na prelazne bankarske račune centrima za socijalni rad, a oni krajnjim korisnicima, domovima za stare, domovima Bijela, Komanski most i dr. Uvidom u mjesečne rekapitulare utvrđeno je da su sve isplate po osnovu prava iz oblasti socijalne zaštite plaćena sa Glavnog računa trezora.

U postupku revizije takođe je utvrđeno da je ukupna obaveza po osnovu prava iz oblasti socijalne zaštite, shodno mjesečnim rekapitularima iznosila 213.056.822,80 €, a tokom godine izvršene su isplate u iznosu od 212.995.359,84 €. Razlika između ukupne obaveze i izvršenih isplata tokom 2024. godine iznosi 61.462,96 € i ista je prikazana u tabeli koja slijedi.

Tabela 76 – Programi socijalne zaštite

Konto	Osnova isplate	GK/Obrazac INT	Rekapitulari	Obrazac 8
4211	Dječiji dodaci	53,725,004.21	53,725,004.21	0.00
4212	Boračko-invalidska zaštita	5,265,889.87	5,265,889.87	0.00
4213	Materijalno obezbjeđenje porodice	8,695,653.89	8,695,653.89	0.00
4214	Porodiljska odsustva	33,854,863.37	33,854,863.37	0.00
4215	Tuđa njega i pomoć	73,479,710.59	73,479,710.59	0.00
4216	Ishrana djece u predškolskim ustanovama	618,964.30	618,964.30	0.00
4217	Izdržavanje štićenika u domovima	6,225,223.55	6,284,423.95	59,200.40
4218	Ostala prava iz oblasti socijalne zaštite	31,130,050.06	31,132,312.62	2,262.56
Ukupno		**212,995,359.84**	**213,056,822.80**	**61,462.96**

Za navedenu razliku je utvrđeno da je Ministarstvo, u obrascu 8 - Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine, evidentiralo da je na dan 31.12.2024. godine stanje na poziciji 4217- Izdržavanje štićenika u domovima iznosilo 115.147,09 €, dok je na na poziciji 4218- Ostala prava iz oblasti socijalne zaštite iznosilo 2.262,56 €. Utrošena su sredstva u periodu od 31.12.2024. do 31.01.2025. godine sa računa 4217- Izdržavanje štićenika u domovima u iznosu od 55.944,69 €, dok još nije isplaćeno 59.200,40 €. Na računu 4218- ostala prava iz oblasti socijalne zaštite i dalje nije isplaćen iznos od 2.262,56 €.

Dječiji dodaci (4211) - Izdaci po ovom osnovu iznosili su 53.725.004,21 €, i veći su za 2.469.425,56 €, odnosno 4,82% u odnosu na prethodnu 2023. godinu, i odnose se na isplate: dodatka za djecu iz socijalno zaštitnih kategorija[276] i dječijeg dodatka za djecu do 18 godina. Na uvećanje izdataka na ovoj poziciji, u odnosu na prethodnu godinu, uticale su odluke[277] o usklađivanju visine osnova za ostvarivanje prava na materijalno obezbeđenje i visine materijalnih davanja iz socijalne i dječije zaštite, shodno članu 38 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti kao i povećan broja korisnika dječijeg dodatka za djecu od 0-18 godina za 2.309 djece-korisnika prava. Visina dodatka za djecu u 2024. godini iznosila je mjesečno od 30,00 € do 77,70 €.

[276] shodno članu 42 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, (izuzev dodatka za djecu do navršene 18 godine života).
[277] Odluka"Sl list CG" br.010/24 od 09.02.2024. i Odluka"Sl list CG" br.080/24 od 16.08.2024

Materijalno obezbjeđenje porodice (4213) – Izdaci po ovom osnovu iznosili su 8.695.653,89 € i manji su za 216.341,79 € u odnosu na prethodnu 2023. godinu, a čine ih isplate po osnovu: materijalnog obezbjeđenje za porodicu, odnosno pojedinca; troškova sahrana korisnicima materijalnog obezbjeđenja, shodno odlukama o usklađivanju visine osnova za ostvarivanje prava na materijalno obezbeđenje i visine materijalnih davanja iz socijalne i dječje zaštite i troškova sahrana NN lica.
Iako je visina navedenih naknada za materijalno obezbjeđenje porodice bila veća u odnosu na 2023. godinu, navedeni izdaci su realizovani u manjem iznosu, što je rezultat smanjenog broja korisnika prava na materijalno obezbjeđenje.

Porodiljska odsustva (4214) – Izdaci po ovom osnovu iznosili su 33.854.863,37 € i veći su za 359.815,04 €, odnosno 1,07 % u odnosu na prethodnu 2023. godinu, a odnose se na: refundaciju naknade zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo; naknade po osnovu rođenja djeteta, za porodilje kod Zavoda za zapošljavanje Crna Gora i naknade za novorođeno dijete. Na uvećanje izdataka na ovoj poziciji uticale su odluke o usklađivanju visine osnova za ostvarivanje prava na materijalno obezbeđenje i visine materijalnih davanja iz socijalne i dječje zaštite kao i uvećanje zarada u Crnoj Gori u 2024. godini.

Tuđa njega i pomoć (4215) - Izdaci po ovom osnovu iznosili su 73.479.710,59 € i veći su za 14.969.878,72 €, odnosno 25,59 % u odnosu na prethodnu 2023. godinu, a odnose se na: ličnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć licima koja zbog tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili senzornih oštećenja ili promjena u zdravstvenom stanju neophodna je njega i pomoć; naknadu roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu; povlastice na putovanje lica sa invaliditetom i troškove prevoza djece i mladih sa posebnim potrebama. Na uvećanje izdataka na ovoj poziciji uticale su odluke o usklađivanju visine osnova za ostvarivanje prava na materijalno obezbeđenje i visine materijalnih davanja iz socijalne i dječje zaštite kao i povećanje broja korisnika.

Ishrana djece u predškolskim ustanovama (4216) - Izdaci po ovom osnovu iznosili su 618.964,30 € i veći su za 32.155,49 € odnosno 5,48% u odnosu na prethodnu 2023. godinu, a odnose se na: troškove ishrane u predškolskim ustanovama, troškove, prava na odmor i rekreaciju djece u JU Lovćen – Bečići, odnosno odmor i rekreaciju djece korisnika materijalnog obezbjeđenja i djece koja su smještena u ustanovama ili na porodičnom smještaju radi sportsko-rekreativnih aktivnosti. Na uvećanje izdataka na ovoj poziciji uticali su uvećani troškovi života.

Izdržavanje štićenika u domovima (4217) - Izdaci po ovom osnovu iznosili su 6.225.223,55 € i veći su za 909.220,10 € odnosno 17,10% u odnosu na prethodnu 2023. godinu, a odnose se na: izdržavanje štićenika u domovima; izdatke za porodični smještaj, hraniteljstva porodičnog smještaja i starateljstva; izdatke za domski smještaj van Crne Gore. Na uvećanje izdataka na ovoj poziciji uticale su odluke[278] o usklađivanju visine osnova za ostvarivanje prava na materijalno obezbeđenje i visine materijalnih davanja iz socijalne i dječje zaštite kao i kretanje troškova života.

Ostala prava iz oblasti socijalne zaštite (4218) - Izdaci po ovom osnovu iznosili su 31.130.050,06 € i manji su za 15.264.740,60 € u odnosu na na prethodnu 2023. godinu, a odnose se na: naknade korisnicima naknada po Odluci Ustavnog suda Crne Gore od 19. aprila 2017. godine, u iznosu od 287.780,03 €, uplatu doprinosa korisnicima po Odluci Ustavnog suda Crne Gore od 19. aprila 2017. godine, u iznosu od 75.504,35 € i obeštećenje bivšim korisnicima naknada po osnovu rođenja troje ili više djece, u iznosu od 30.608.362,10 €; troškove realizacije Programa socijalne uključenosti

[278] Odluka "Sl. list CG" br.010/24 od 09.02.2024. i Odluka"Sl. list CG" br.080/24 od 16.08.2024

korisnika u program rada sticanja socijalnih i funkcionalnih vještina, u ukupnom iznosu od 158.403,58 € koji obuhavata iznos od 150.824,96 € kod „PAMARK“ Podgorica shodno Ugovoru o sprovođenju programa socijalne uključenosti[279] i iznos od 7.578,62 € Centar za profesionalnu rehabilitaciju shodno Ugovoru o sprovođenju programa socijalne uključenosti.[280]

Na smanjenje izdataka na ovoj poziciji uticala je izmjena Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Shodno normama Zakona o obeštećenju bivših korisnica naknada po osnovu rođenja troje ili više djece, jedan broj korisnica je iskoristio pravo na ponovno korišćenje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja u iznosu najniže penzije od 450,00 €.

Boračko-invalidska zaštita (4212) – Ukupni izdaci po ovom osnovu, realizovani su u iznosu od 5.265.889,87 € i veći su za 96.859,71 €, odnosno 1,87 % u odnosu na 2023. godinu za prosječno 1.775 korisnika. Utvrđeno je da su isplate izvršene za namjene koje su definisane članom 20 Zakona o boračko-invalidskoj zaštiti.

Na uvećanje izdataka po ovom osnovu uticala su usklađivanja shodno odlukama o usklađivanu mjesečnih novčanih primanja korisnika prava iz boračke i invalidske zaštite[281], kojima su usklađena prava korisnika od 01.01.2024. godine za 3,45 % i od 01.07.2024. godine za 2,2 %.

Socijalna davanja, shodno Zakonu o boračkoj i invalidskoj zaštiti lica sa invaliditetom, pokazuju trend pada u odnosu na 2023. godinu kada je u pitanju broj korisnika zbog same strukture korisnika koju čine: borci; porodice palih boraca; ratni vojni invalidi i mirnodopski vojni invalidi (vojni invalidi); civilni invalidi rata; članovi porodica umrlih boraca, vojnih invalida i civilnih invalida rata.

6.2.2. Naknade nezaposlenim licima (422)

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu naknade nezaposlenim licima planirane su kod Zavoda za zapošljavanje u iznosu od 24.000.000,00 €, a nakon rebalansa i preusmjerenja sredstva su umanjena i iznosila su 23.258.846,00 €. Realizacija po ovom osnovu, za 2024. godinu iznosila je 23.192.195,36 €. Isplate naknada nezaposlenim licima odnose se na:

- Novčane naknade za korisnike koji su stekli pravo po Zakonu o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti[282] u iznosu od 40% minimalne zarade isplaćena je za 93.385 korisnika u ukupnom bruto iznosu od 21.233.327,73 €.
- Novčane naknade invalidima rada II i III kategorije koji su ostvarili pravo na novčanu naknadu po Zakonu o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti u visini najniže penzije, naknada je isplaćivana u iznosima shodno odlukama o usklađivanju nominalnog iznosa najniže penzije koje donosi Upravni odbor Fonda PIO. Isplata naknada izvršena je za 1039 korisnika u ukupnom bruto iznosu od 547.606,75 €.
- Novčana naknada za korisnike u iznosu od 120% obračunske vrijednosti koeficijenta, shodno članu 57 Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti isplaćena je za 11 172 korisnika u ukupnom bruto iznosu od 1.411.260,88 €.[283]

[279] Ugovor br.01-100/23-7101/7 od 28.12.2023.godine.
[280] Ugovor br.01-100/23-7101/8 od 28.12.2023.godine.
[281] Odluka, Sl. list CG br.10/24 od 09.02.2024. god i Odluka, Sl List CG br.81/24 od 20.08.2024. godine.
[282] "Službeni list Crne Gore", br. 14/2010, 40/2011- drugi zakon, 45/2012, 61/2013, 20/2015, 52/2016.
[283] "Službeni list Crne Gore", br. 024/2019

6.2.3. Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja (423)

Odredbama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju[284], (čl. 178), definisano je da su rashodi Fonda PIO: penzije; novčane naknade za tjelesno oštećenje; pogrebni troškovi; dodaci za pomoć i njegu ostvareni po propisima koji su važili prije početka primjene novog zakona; prava po osnovu preostale radne sposobnosti ostvarena do 31. decembra 2003. godine; troškovi po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje korisnika penzija; troškovi ocjenjivanja invalidnosti; troškovi isplate penzija i drugih penzijskih primanja; troškovi sprovođenja osiguranja i troškovi organa upravljanja Fondom. U strukturi ukupnih rashoda Fonda PIO koji su u 2024. godini iznosili 735.277.589,99 €, rashodi po osnovu prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja[285] čine 97,34% ukupnih rashoda Fonda.

Sredstva po osnovu prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, su Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu, planirana u iznosu od 737.190.197,22 €. Nakon izmjena i dopuna zakona o budžetu i izvršenih preusmjerenja, iznos je umanjen na 730.848.472,22 €. Po ovom osnovu, tokom 2024. godine izvršene su isplate u ukupnom iznosu od 730.408.864,31 €, što je prikazano u tabeli koja slijedi:

Tabela 77 – Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, plan/izvršenje

Opis		Plan	Rebalans		Preusmjerenje		Tekući budžet	Izvršenje
			+	-	+	-		
4231	Starosna penzija	453,306,451.72	0.00	0.00	0.00	8,279,718.21	445,026,733.51	444,842,770.80
4232	Invalidska penzija	98,867,627.97	0.00	0.00	0.00	1,154,210.00	97,713,417.97	97,672,869.08
4233	Porodična penzija	154,788,181.74	0.00	0.00	4,220,828.21	0.00	159,009,009.95	158,900,486.98
4234	Naknade	11,251,398.78	0.00	0.00	0.00	366,870.00	10,884,528.78	10,803,531.35
4235	Dodaci	2,001,502.05	0.00	0.00	0.00	190,675.00	1,810,827.05	1,808,704.33
4236	Ostala prava	16,975,034.96	0.00	0.00	0.00	571,080.00	16,403,954.96	16,380,501.77
Ukupno:		**737,190,197.22**	**0.00**	**0.00**	**4,220,828.21**	**10,562,553.21**	**730,848,472.22**	**730,408,864.31**

Izvor podataka: GK (Zgiga)

Navedeni rashodi su finansirani iz budžeta u iznosu od 134.550.229,96 € i iz namjenskih prihoda u iznosu od 595.858.634,35 €:

Tabela 78 – Izvori finansiranja

Izvori finansiranja				
Konto	**Naziv konta**	**Budžet**	**Namjenski prihodi**	**Ukupno**
4231	Starosne penzije	82.757.677,60	362.085.093,20	444.842.770,80
4232	Invalidske penzije	18.050.981,93	79.621.887,15	97.672.869,08
4233	Porodične penzije	28.246.588,26	130.653.898,72	158.900.486,98
4234	Naknade	2.031.332,06	8.772.199,29	10.803.531,35
4235	Dodaci	364.391,42	1.444.312,91	1.808.704,33
4236	Ostala prava	3.099.258,69	13.281.243,08	16.380.501,77
Ukupno		**134.550.229,96**	**595.858.634,35**	**730.408.864,31**

Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, obuhvataju isplatu prava na penzije i drugih prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju i primjenom 26 međunarodna sporazuma o socijalnom osiguranju u 2024. godini. Strukturu rashoda po osnovu prava iz oblasti PIO po vrstama prava čine: starosna penzija, invalidska penzija, porodična penzija, naknade, dodaci i ostala prava i prikazani su u tabeli:

[284] "Sl.list CG br. . 054/03 …145/21 od 31.12.2021, 086/22, 099/23 od 03.11.2023, 125/23 od 31.12.2023.

[285] Podprogram Fonda PIO i on sadrži dvije aktivnosti i to: Prava po međunarodnim sporazumima i Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja u Crnoj Gori.

Tabela 79-Uporedni pregled rashoda za penzije i druga prava za 2022/2023/2024.godina

Konto	Naziv konta	2022	2023	2024	Razlika 2024/2023	Index 2024/2023	Razlika 2024/2022	Index 2024/2022
423-1	Starosna penzija	285,685,784.16	339,547,653.99	444,842,770.80	105,295,116.81	131.01	159,156,986.64	155.71
423-2	Invalidska penzija	64,530,348.36	73,935,078.81	97,672,869.08	23,737,790.27	132.11	33,142,520.72	151.36
423-3	Porodična penzija	97,646,348.79	115,805,831.77	158,900,486.98	43,094,655.21	137.21	61,254,138.19	162.73
423-4	Naknade	8,664,858.93	9,181,772.79	10,803,531.35	1,621,758.56	117.66	2,138,672.42	124.68
423-5	Dodaci	1,598,206.68	1,750,407.39	1,808,704.33	58,296.94	103.33	210,497.65	113.17
423-6	Ostala prava - prava po međunarodnim sporazumima	11,959,076.46	13,589,953.56	16,380,501.77	2,790,548.21	120.53	4,421,425.31	136.97
	Ukupno	**470,084,623.38**	**553,810,698.31**	**730,408,864.31**	**176,598,166.00**	**131.89**	**260,324,240.93**	**155.38**

Izvor podataka: GK (Novčani tok 2024)

U postupku revizije je utvrđeno da je ukupna obaveza po osnovu prava iz oblasti PIO, shodno mjesečnim rekapitularima iznosila 730.848.382,59 €. Uvidom u Glavnu knjigu trezora i Izvještaj o novčanim tokovima Fonda PIO (Obrazac 3), izvršenje na poziciji 423 – Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja je iznosilo 730.408.864,31 € kako je navedeno u narednoj tabeli:

Tabela 80 – Vrste isplata po osnovu prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja

Konto	Osnova isplate	GK/Obrazac INT	Rekapitulari	Razlika
4231	Starosna penzija	444.842.770,80	445.026.731,40	183.960,60
4232	Invalidska penzija	97.672.869,08	97.713.408,25	40.539,17
4233	Porodična penzija	158.900.486,98	159.009.009,95	108.522,97
4234	Naknade	10.803.531,35	10.884.525,81	80.994,46
4235	Dodaci	1.808.704,33	1.810.819,32	2.114,99
4236	Ostala prava -prava po međunarodnim sporazumima	16.380.501,77	16.403.887,86	23.386,09
Ukupno		**730.408.864,31**	**730.848.382,59**	**439.518,28**

Izvor podataka: Novčani tok 2024, rekapitulari i anulirane uputnice decembar 2023 – novembar 2024.

U Izjavi o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine, Obrazac 8, u januaru 2024. godine nijesu evidentirane isplate sa pozicije 423 – Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja. U Fondu su naveli da se razlika u ukupnom iznosu od 439.518,28 € odnosi na neisplaćene penzije, vraćene i anulirane čekove, kao i neutrošena novčana sredstva koja se odnose na (pozicija 4236) ostala prava gdje spadaju INO penzije u bivšim republikama i ostalim državama shodno Konvencijama, pa u trenutku isplate u Fondu PIO ne znaju tačan iznos i broj korisnika. Iz tog razloga Fond PIO zahtijeva veći iznos sredstava za isplatu istih. Sva neutrošena sredstava ostaju na poziciji 4236 do sledeće isplate. Broj korisnika prava iz PIO u decembru 2024. godine bio je 130.454 korisnika, što je za 3,69% ili 4.637 korisnika više u odnosu na broj korisnika za decembar 2023. godini kada je iznosio 125.817 korisnika korisnika. Struktura korisnika prikazana je u tabeli:

Tabela 81 – Broj korisnika prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja

	Penzioneri	Korisnici ostalih prava	Broj korisnika u 2023.godini
Korisnici prava PIO	**-1-**	**-2-**	**3=1+2**
Korisnici u Crnoj Gori	116.620	3.514	120.134
Korisnici van Crne Gore	10.252	68	10.320
UKUPNO:	**126.872**	**3.582**	**130.454**

Izvor podataka: Podaci dobijeni od Službe za finansijske poslove Fonda

Struktura izvršenih isplata:

423-1 - Izdaci za starosne penzije iznosili su 444.842.770,80 € i veći su za 105.295.116,81 € (odnosno 31,01%) u odnosu na 2023. godinu. Posmatrajući dinamiku isplata po mjesecima u 2024. godini najveći iznos isplata izvršen je u decembru mjesecu (38.761.381,80 €), dok je najniži iznos isplaćen u januaru (30.848.202,23 €).

423-2 - Izdaci za invalidske penzije iznosili su 97.672.869,08 € i veći su za 23.737.790,27 € (odnosno 32,11%) u odnosu na 2023. godinu. Posmatrajući dinamiku isplata po mjesecima u 2024. godini najveći iznos isplata izvršen je u decembru (8.351.656,00 €), dok je najniži iznos isplaćen u januaru (6.529.496,01 €).

423-3 - Izdaci za porodične penzije iznosili su 158.900.486,98 € i veći su za 43.094.655,21 € (odnosno 37,21%) u odnosu na 2023. godinu. Posmatrajući dinamiku isplata po mjesecima u 2024. godini najveći iznos isplata izvršen je u decembru (13.614.307,42 €), dok je najniži iznos isplaćen u januaru (10.382.276,28 €).

423-4 - Izdaci za naknade iznosili su 10.803.531,35 € i veći su za za 1.621.758,56 € (odnosno 17,66 %) u odnosu na 2023. godinu. Posmatrajući dinamiku isplata po mjesecima u 2024. godini najveći iznos isplata izvršen je u februaru (1.007.054,32 €), dok je najniži iznos isplaćen u maju (810.120,05 €). Navedeni izdaci obuhvataju: naknade za pogrebne troškove, naknade po osnovu tjelesnog oštećenja i naknade nezaposlenim invalidima[286].

423-5 - Dodaci su ostvareni u ukupnom iznosu od 1.808.704,33 € i veći su za 58.296,94 € (odnosno 3,33%), u odnosu na 2023. godinu. Čine ih dodaci za spomenicu u ukupnom iznosu od 17.701,79 € i dodaci za tuđu njegu i pomoć u ukupnom iznosu od 1.791.002,54 €. Posmatrajući dinamiku isplata po mjesecima u 2024. godini najveći iznos isplata izvršen je u februaru (153.846,53 €), dok je najniži iznos isplaćen u septembru (148.185,50 €).

423-6 - Izdaci po osnovu ostalih prava - Penzije koje se isplaćuju po sporazumima o socijalnom osiguranju, ostvarene su u ukupnom iznosu od 16.380.501,77 € i veći su u odnosu na 2023. godinu za 2.790.548,21 € (odnosno za 20,53%). Posmatrajući dinamiku isplata po mjesecima u 2024. godini najveći iznos isplata izvršen je u decembru (1.840.112,33 €), dok je najniži iznos isplaćen u julu (1.129.845,27 €).

6.3. TRANSFERI INSTITUCIJAMA, POJEDINCIMA, NEVLADINOM I JAVNOM SEKTORU

Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru su Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu, planirani u iznosu od 415.058.728,12 €, a nakon izmjena i dopuna budžeta i izvršenih preusmjerenja, isti su uvećani na iznos od 433.073.565,38 €. Tokom 2024. godine, po ovom osnovu evidentirane su isplate u iznosu od 429.189.252,32 € od čega se iznos od 379.641.163,05 € odnosi na izdatke koji se evidentirani u okviru računa grupe 431 - Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, dok se iznos od 49.548.089,27 € odnosi na izdatke u okviru računa grupe 432 - Ostali transferi. Pregled planiranih sredstava i izvršenih izmjena tokom godine, dat je u tabeli koja slijedi:

Tabela 82 – Planirani i izvršeni transferi po strukturi

	Opis	Plan	Rebalans		Preusmjerenje		Tekući budžet	Izvršenje
			+	-	+	-		
431	ransferi institucijama, pojedincima, NVO i javnom sektoru	377,730,878.12	8,429,949.60	7,385,709.27	31,661,962.86	16,904,102.25	393,532,979.06	379,641,163.05
432	Ostali transferi	37,327,850.00	2,808,070.97	1,297,854.65	1,301,677.04	599,157.04	39,540,586.32	49,548,089.27
Ukupno (43)		**415,058,728.12**	**11,238,020.57**	**8,683,563.92**	**32,963,639.90**	**17,503,259.29**	**433,073,565.38**	**429,189,252.32**

Izvor podataka: Zgiga i GK

[286] Po osonovu naknada za pogrebne troškove i naknade po osnovu tjelesnog oštećenja isplaćen je veći iznos u odnosu na 2023. godinu jer je odlukama o usklađivanju penzija i naknada uvećan iznos naknade, dok je po osnovu naknada nezaposlenim invalidima isplaćen manji iznos u odnosu na 2023. godinu, šrto je posljedica manjeg broja korisnika naknade.

U postupku revizije testiran je iznos čije je ukupno izvršenje 6.363.999,51 €, a koji obuhvata isplate izvršene od strane tri subjekta i to: Ministarstva pravde, Ministarstva ekonomskog razvoja i Ministarstva dijaspore.

Ministarstvo pravde: Ukupni testirani iznos 2.076.201,48 €, odnosi se na isplate koje su evidentirane na budžetskoj poziciji 431-2 – Transferi obrazovanju u iznosu od 1.700.000,00 € i 4315 - Transferi političkim partijama, strankama i udruženjima, u ukupnom iznosu od 376.201,48 €.
Transferi obrazovanju (4312) – Ministarstvo pravde izvršilo je isplatu vjerskim obrazovnim ustanovama u ukupnom iznosu od 1.700.000,00 € i to: SVŠ Gimnazija Sveti Sava, iznos od 900.000,00 € i SVŠ Medresa Mehmed Fatih, iznos od 800.000,00 €.
Isplate navedenim vjerskim ustanovama izvršene su na osnovu zaključaka[287] Vlade Crne Gore i ugovora o finansiranju[288] kojima je definisano da isplata vrši na ime podrške rada i razvoju vjerske škole, unapređenja uslova i obrazovnog programa, pri čemu je škola dužna da sredstva koristi za odobrenu namjenu**.** Utvrđeno je da su srednje vjerske škole u toku 2022. i 2023. godine finansirane iz budžeta Ministarstva koje je bilo nadležno za oblast prosvjete, a da su u toku 2024. godine finansirane od strane Ministarstva pravde. Godišnje isplate u prethodne tri godine iznosile su 5.100.000,00€, i to za: SVŠ Gimnazija Sveti Sava, iznos od 2.700.000,00 € i SVŠ Medresa Mehmed Fatih, iznos od 2.400.000,00 €.

Ministarstvo pravde je u 2024. godini izvršilo isplate srednjim vjerskim školama[289] u ukupnom iznosu od 1.700.000,00 €. Iako čl. 138 i 139 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju[290] propisuju da se iznosi sredstava kojim se finansiraju srednje vjerske škole određuju na osnovu ekonomske cijene koštanja obrazovanja učenika za obrazovni program, broja učenika, koeficijenta programske grupe u koju je obrazovni program razvrstan i drugih kriterijuma karakterističnih za obrazovni program, ustanovu i određeno područje, utvrđeno je da Ministarstvo nije izradilo metodologiju[291] za izračunavanje ekonomske cijene koštanja obrazovanja učenika za obrazovne programe.

Potrošačka jedinica koja vrši finansiranje srednjih vjerskih škola je dužna da isto realizuje u skladu sa čl. 138 i 139 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju.

Ugovori o finansiranju srednjih vjerskih škola[292] za 2024. godinu kojim se dodjeljuju sredstava za podršku razvoju, unapredjenju uslova i sprovođenje obrazovnog programa škola[293], ne sadrže član kojim se propisuje, odnosno obezbjeđuje kontrola namjenskog korišćenja dodijeljenih sredstava, kao ni obavezu sačinjavanja izvještaja korisnika o načinu trošenja budžetskih sredstava.

Ministarstvo pravde treba da u ugovorima o finansiranju srednjih vjerskih škola propiše obavezu vršenja kontrole namjenskog korišćenja dodijeljenih sredstava srednjim vjerskim školama, kao i obavezu da korisnik sredstava[294] sačinjava i dostavlja izvještaj o načinu trošena dodijeljenih budžetskih sredstava.

[287] Br. 10-081/24-6787/2 od 05.12.2024. godine, kojim se određuje iznos sredstava
[288] Ugovor broj 01-011/24-13077 od 12.12.2024. godine i Ugovor broj 01-011/24-13076 od 11.12.2024. godine, kojim se vrši isplata sredstava
[289] Zaključeni između Ministarstva pravde i srednjih vjerskih škola: Gimnazija ''Sveti Sava'' i Medresa ''Mehmed Fatih''
[290] Koji je bio na snazi u 2024. godini
[291] Revizoru nije dostavljeno obrazloženje-metodologija-kriterijumi kako i na koji način je određen **iznos** od 900.000,00 € koji je uplaćen SVŠ Gimnaziji ''Sveti Sava'' i iznos od 800.000,00 € koji je uplaćen SVŠ Medresi 'Mehmed Fatih''
[292] Ugovor broj 01-011/24-13077 od 12.12.2024. godine; Ugovor broj 01-011/24-13076 od 11.12.2024. godine.
[293] U Ugovorima iz prethodnog perioda, koji su ovjereni od strane Ministarsva prosvjete, nauka i inovacija, normiran je član koji je omogućavao kontrolu namjenskog korišćenja sredstava od strane ministarstva u svakom momentu
[294] Srednje vjerske škole

Ministarstvo pravde nije dostavilo dokumentaciju kojom se potvrđuje sprovođenje kontrole namjenskog korišćenja dodijeljenih sredstava srednjim vjerskim školama za 2024. godinu[295].

Ministarstvo pravde treba da donese internu proceduru kojom će definisati postupak i način blagovremenog vršenja kontrole namjenskog korišćenja sredstava koja se dodjeljuju vjerskim školama iz budžeta, a shodno članu 36 Zakona o državnoj upravi[296] i članu 7 stav 1 tačka 6 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru[297].

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu[298] Ministarstvu pravde su opredjeljena sredstva za podršku vjerskim obrazovnim ustanovama u okviru Programa: Uređenje, nadzor i razvoj svih nivoa obrazovnog sistema sa Aktivnosti: Podrška vjerskim obrazovnim ustanovama. Tokom 2024. godine, Ministarstvo pravde izvršilo je isplatu srednjim vjerskim obrazovnim ustanovama u ukupnom iznosu od 1.700.000,00 €. Međutim, shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave[299], Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija je trebalo biti nadležno za potpisivanje i praćenje realizacije Ugovora o finansiranju i podršci srednjim vjerskim školama i za školsku 2024/2025 godinu[300], s obzirom da srednje vjerske škole pripadaju dijelu sistema obrazovanja[301], te su kao takve i dobile licence za izvođenje obrazovnog programa od strane Ministarstva koje je nadležno za oblast prosvjete.

Preporučuje se Ministarstvu finansija da prilikom planiranja budžetskih sredstava godišnjim zakonom o budžetu, sredstva za finansiranje srednjih vjerskih škola opredijeli ministarstvu nadležnom za oblast prosvjete, s obzirom da srednje vjerske škole pripadaju dijelu sistema obrazovanja i kao takve su dobile licence za izvođenje obrazovnog programa, a shodno opštem zakonu o obrazovanju i vaspitanju.

Transferi političkim partijama, strankama i udruženjima (4315): Iznos od 376.201,48 €. obuhvata isplate prema dvanaest vjerskih zajednica[302]. U postupku revizije, utvrđeno je sledeće:

- Isplate u 2024. godini su izvršene prema vjerskim zajednicama koje su upisane u Jedinstvenu evidenciju vjerskih zajednica[303];
- Isplate vjerskim zajednicama izvršene su na ime pružanja materijalne pomoći za izgradnju, rekonstrukciju, sanaciju, adaptaciju vjerskih objekata, te organizovanje aktivnosti kojim se promoviše duhovna i kulturna tradicija Crne Gore;

[295] Do momenta predaje zapisnika nije dostavljena dokumentacija o namjenskoj potrošnji od strane vjerskih škola, niti je vršena kontrola od strane navedenog Ministarstva za školsku 2024/2025 godinu. Kontrola namjesnkog kroišćenja sredstava nije vršena ni tokom 2023. godine od strane Ministarstva prosvjete, već je dokumentacija kojom se pravda korišćenje sredstava dobijena na zahtjev revizora, direktno od strane vjerskih škola.

[296] „Sl.list CG“, br. 078/18, 070/21 i 052/22.

[297] „Sl. list CG“, br. 075/18 od 23.11.2018. godine

[298] „Sl.list CG", br. 086/24 od 10.09.2024. godine

[299] Uvidom u Uredbu o organizaciji i načinu rada državne uprave propisano je da Ministarstvo pravde je između ostalog zaduženo za odnose države sa vjerskim zajednicama u Crnoj Gori, registraciju i evidentiranje vjerskih zajednica u Crnoj Gori, vođenje Registra i Evidencije o vjerskim zajednicama u Crnoj Gori, dok Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija između ostalog za kreiranje, uspostavljanje i razvoj obrazovno-vaspitnog sistema, uslove za osnivanje, rad i licenciranje ustanova u oblasti obrazovanja, organizaciju rada obrazovno-vaspitnih ustanova, normative i standard za finansiranje ustanova obrazovanja i vaspitanja, normative troškova rada obrazovno-vaspitnih ustanova, davanje saglasnosti na visinu participacije za pokriće troškova obrazovanja u javnim ustanova, nadzor nad zakonitošću rada ustanova iz oblasti obrazovanja.

[300] Kao u slučaju prethodnih godina, a ne Ministarstvo pravde

[301] Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju

[302] Program: Unapređenje i zaštita ljudskih i manjinskih prava i promocija rodne ravnopravnosti; Aktivnost: promovisanje međuvjerskog i međureligijskog dijaloga.

[303] Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene evidencije vjerskih zajednica (Službeni list Crne Gore, br. 047/21 od 07.05.2021.)

- Vjerske zajednice su Ministarstvu pravde, dostavljale zahtjeve za finansiranje, tj. pružanje finansijske pomoći, sa propratnom dokumentacijom koja potvrđuje traženi iznos[304];
- Isplate su odobravane na osnovu pojedinačnih rješenja Ministra[305], a na osnovu člana 35 stav 2 Zakona o slobodi vjeroispovjesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica[306], kojim je definisano da se iz državnog budžeta i budžeta lokalne samouprave vjerskoj zajednici mogu odobriti sredstva za aktivnosti kojima se afirmiše duhovna, kulturna i državna tradicija Crne Gore, kao i za podršku socijalnim, zdravstvenim, karitativnim i humanitarnim aktivnostima od posebnog značaja;
- U rješenjima Ministarstva pravde kojima se odobravala isplata sredstava, u cilju kontrole namjenskog trošenja stedstava, evidentirano je da su vjerske zajednice u obavezi da dostave pismeni Izvještaj u roku od pet dana od dana realizacije navedene aktivnosti;
- Utvrđeno je da su vjerske zajednice dostavljale dopise[307] kojima se pruža informacija o utrošenim, neutrošenim ili dijelu utrošenih sredstava[308];
- Ministarstvo pravde ne posjeduje proceduru, kojom će se bliže urediti i propisati kriterijumi za odobravanje i procjenu potreba vjerskih zajednica prilikom odobravanja materijalnih sredstava, kao i način praćenja i izvještavanja o namjenskoj upotrebi istih za finansiranje vjerskih zajednica, kako bi se sistemski i jednoobrazno pristupilo kontroli dodijeljenih sredstava;

U postupku revizije, utvrđeno je da Ministarstvo pravde nema donešen Interni akt[309] kojim će definisati postupak, procedure i kriterijume za dodjelu i procjenu potreba materijalnih sredstava vjerskim zajednicama, kao i način blagovremenog vršenja kontrole namjenskog trošenja isplaćenih sredstava vjerskim zajednicama sa budžetske pozicije računa grupe 431 – Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, a shodno članu 36 Zakona o državnoj upravi i Zakona o slobodi vjeroispovjesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica[310] i članu 7 stav 1 tačka 6 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.

- U postupku usaglašavanja Ministarstvo pravde je dostavilo knjigu internih procedura koja je stupila na snagu u 2025. godine i koja sadrži pravila o načinu dodjele materijalnih sredstava vjerskim zajednicama i kontroli zakonitosti namjenskog trošenja sredstava vjerske zajednice iz državnog budžeta.

Ministarstvo ekonomskog razvoja, isplate koje su evidentirane na budžetskoj poziciji 4319 - Ostali transferi institucijama, u ukupnom iznosu od 4.601.111,85 €. Utvrđeno je da se revidirani iznos odnosi na isplate:

[304] Predračuni sa iznosom kalkulacija cijene i količine od strane izvođača radova, ponuđača, elaborati o procjeni finansijskih sredstava prilikom izgradnje-rekonstrukcije vjerskih objekata, kojim bi se potvrđivao osnov traženog iznosa naveden u zahtjevu za finansijskim sredstvima.
[305] Isplate prate pojedinačni podnešen zahtjev od strane vjerske zajednice i Rješenje koje donosi Ministarstvo pravde
[306] Službeni list Crne Gore, br. 074/19 od 30.12.2019, 008/21 od 26.01.2021. godine
[307] Na uzorku utvrđeno da su dopisi putem kojih se pruža informacija o utrošenim sredstvima, sa dokazima, poslati tokom aprila 2025. godine, u momentu pisanja navedenog Zapisnika. Službenik Ministarstva je saopštio da kontrola dodijeljenih sredstava traje tokom čitave 2025. godine, s obzirom da su sredstva dodijeljena u različitim periodima 2024. godine, a dostavljanje dokaza o namjenskoj upotrebi istih od strane vjerskih zajednica zavisi od momenta realizacije aktivnosti za koju su tražena sredstva, kako je navedeno u Rješenju.
[308] Na uzorku utvrđeno da u prilogu dopisa pored informacija o trošenju dodijeljeih sredstava, dostavljene su i fakture, bankarski izvodi o stanju dodijeljenih sredstava na računu, te uplatnice po fakturi i obrazloženje
[309] Ministarstvo pravde je saopštilo da je Interni pravilnik trenutno u postupku pripreme
[310] Sl. list Crne Gore, br. 074/19 od 30.12.2019, 008/21 od 26.01.2021.

- Fondu za inovacije Crne Gore u ukupnom iznosu 2.677.140,02 €, za sprovođenje Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji za 2023[311] i 2024[312]. godinu. Od navedenog iznosa, Fond za inovacije je u cilju sprovođenja i realizacije programa za 2023. godinu (koji je realizovan tokom 2024. godine) za ugovorene projekte realizovao sredstva u iznosu od 1.377.140,02 €, dok su preostala sredstva koja nijesu utrošena usmjerena za realizaciju programa za 2024. godinu, čije je realizacija u toku.
- Isplate pravnim licima u iznosu od 1.923.971,83 € za sprovođenje Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2024. godinu[313], za osamnaest (18) pravnih lica-privrednih subjekata. Isplata sredstva se vršila naknadno, nakon sprovedenog monitoringa od strane nadležnog ministarstva, nakon što se potvrdi da je projektna aktivnost u potpunosti realizovana i za koju je dostavljena kompletna dokumentacija o realizaciji, kao i dokaz o utrošku sredstava.

Ministarstvo dijaspore, isplate koje su evidentirane na budžetskoj poziciji 431-5 - transferi političkim partijama, strankama i udruženjima, u ukupnom iznosu 266.895,13 €, a u postupku revizije, revidiran je iznos od 242.995,13 €, koji obuhvata:

- Isplate u iznosu od 201.995,13 €: Utvrđeno je da je nakon završene procedure po javnom konkursu za sufinansiranje programa odnosno projekata u oblastima saradnje sa dijasporom – iseljenicima, Direktor Uprave za saradnju sa dijasporom donio Odluku[314] o raspodjeli sredstava za sufinansiranje programa odnosno projekata u oblastima saradnje sa dijasporom – iseljenicima za 107 programa odnosno projekata sa ukupnim iznosom od 210.000,00 €, na osnovu koje su zaključena 104 ugovora o sufinansiranju podržanih programa/projekat, na ukupan iznos od 204.500,00 €. Ugovorima je bliže uređen način isplate i korišćenja dodijeljenih sredstava, način izvještavanja i nadzor nad realizacijom programa, odnosno projekata za koji su dodijeljena sredstva. Realizacija potpisanih ugovora je vršena preko konsolidovanog deviznog računa ministarstva kod CKB banke. S obzirom da se radi o izvršavanju uplata u inostranstvu.[315] Ministarstvo dijaspore je pristupilo proceduri i procesu vršenja ino - plaćanja preko CKB banke, putem naloga za devizna plaćanja. Prema popunjenim deviznim nalozima za izvršenje doznaka u inostranstvu od strane Ministarstva dijaspore, CKB banka je pojedinačno korisnicima raspoređivala sredstva.[316] Ministarstvo dijaspore je sačinilo objedinjeni Izvještaj o dodjeli sredstava za sufinansiranje programa/projekata po javnom konkursu i realizaciju tih programa/projekata, shodno članu 51 Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom – iseljenicima i vršilo kontrolu namjenskog korišćenja dodijeljenih sredstava;
- isplate u iznosu od 41.000,00 €: Ministarstvo je vršilo i isplate posebnih vrsta pomoći organizacijama dijaspore – iseljenika u toku 2024. godine, shodno članu 52 Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom – iseljenicima. Utvrđeno je da su se isplate vršile na osnovu pojedinačnih rješenja, kao i da su organizacije dostavljale Izvještaj Ministarstvu o namjenskom korišćenju sredstava, najkasnije do 31.01. tekuće za prethodnu godinu;

[311] Program se sprovodi i realizuje u toku 2023-2024. godine
[312] Program se sprovodi i realizuje u toku 2024-2025. godine
[313] Savjet Agencije za zaštitu konkurencije je donio Rješenje br. 01-430/24-210/4 od 12.04.2024. godine u postupku ocjene usklađenosti, po prijavi državne pomoći, podnijete od strane Ministarstva ekonomskog razvoja, kojim je utvđeno da je Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2024. godinu u skladu sa propisima kojima se regulišu pitanja državne pomoći.
[314] Br. 03/02-910/24-205 od 26.06.2024. godine
[315] Sve organizacije sa kojima su potpisani Ugovori o sufinansiranu podržanih programa se nalaze u inostranstvu
[316] Dostavljeni dokazi (Pojedinačni devizni nalozi, Obrazac 3,5 i 8 kao i Potvrda stanja na računu kod CKB banke Ministarstva dijaspore).

- Prilikom dodjele navedenih sredstava, pojedinačno po korisnicima, nakon što se ocijeni da je zahtjev sa propratnom dokumentacijom opravdan, visina sredstava diskreciono se određivala. U toku 2024. godine Ministarstvo dijaspore je donijelo 18 rješenja za dodjelu posebnih vrsta pomoći organizacijama dijaspore, u ukupnom iznosu od 41.000,00 €, pri čemu su pojedinačni iznosi odobravani u rasponu od 1.000,00 € do 5.000,00 €.

- U postupku revizije, utvrđeno je da Ministarstvo dijaspore posjeduje Interni akt - pravila kojim se definiše postupak dodjele sredstava za posebne vrste pomoći organizacijama dijaspore – iseljenika, u kojem je članom 5 stav 2 određen maksimalni iznos odobrene pomoći[317], ali isti ne sadrži kriterijume **za određivanje visine** dodijeljenih sredstava.

Ministarstvo dijaspore prilikom isplate sredstava za dodjelu posebnih vrsta pomoći pojedinačno organizacijama dijaspore – iseljenika treba da primjenjuje Interni akt - pravila koji pored propisanih postupaka dodjele sredstava za posebne vrste pomoći organizacijama dijaspore – iseljenika, sadržati i kriterijume za određivanje visine dodijeljenih sredstava za posebne vrste pomoći, a shodno članu 36 Zakona o državnoj upravi[318] i članu 52 Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom – iseljenicima[319].

6.4. KAPITALNI IZDACI

6.4.1. Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti (4418)

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu, na poziciji 4418 – Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti planirana su ukupna sredstva u iznosu od 2.279.002,00 €. Nakon izmjena i dopuna zakona o budžetu i izvršenih preusmjerenja, sredstva su uvećana na iznos od 3.779.002,00 €, a ukupno izvršenje, za 2024. godinu, iznosilo je 3.269.563,45 €, što je i prikazano u tabeli koja slijedi:

Tabela 83 –Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti

Opis		Plan	Rebalans		Preusmjerenje		Tekući budžet	Izvršenje
			+	-	+	-		
4418	Izdaci za kupovinu HOV	2,279,002.00	1.00	1.00	1,500,000.00	0.00	3,779,002.00	3,269,563.45

Isplate po osnovu izdataka za kupovinu hartija od vrijednosti evidentirane su kod tri potrošačke jedinice, i to: Ministarstvo finansija, u iznosu od 1.771.086,26 €, Uprava za državnu imovinu u iznosu od 1.495.372,19 €. Ministarstvo ekonomskog razvoja u iznosu od 3.105,00 €.

Ministarstvo finansija: Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti kod Ministarstva finansija evidentirani su u iznosu od 1.771.086,26 €, pri čemu je cijelo izvršenje finansirano iz opštih budžetskih prihoda. Navedeni iznos se odnosi na transakcije kupovine akcijskog kapitala: Međunarodne finansijske korporacije (IFC) u iznosu od 1.049.695,26 € i Banke za razvoj Savjeta Evrope u ukupnom iznosu od 721.391,00 €. Utvrđeno je da su se isplate vršile na osnovu zaključaka Vlade, a pregled najbitnijih podataka koji se odnose na kupovinu akcija dat je u tabeli:

[317] Kritetijumom za dodjelu posebnih vrsta pomoći organizacijama dijaspore br. 01-910/24-141 od 01.11.2024. godine, koje je donijelo Ministarstvo dijaspore, članom 5 propisan je samo maksimalan iznos koji može biti isplaćen, 5.000,00 €
[318] Sl.list CG, br. 078/18, 070/21 i 052/22.
[319] Službeni list Crne Gore, br. 044/18 od 06.07.2018, 047/19 od 12.08.2019, 077/24 od 05.08.2024. godine

Tabela 84 – Kupovina hartija od vrijednost/osnovni elementi

Potrošačka jedinica	Kupljene akcije	Broj akcija	Vrijednost/ prosječna cijena akcije	Ukupno plaćeno (EUR)	Zaključak Vlade Crne Gore	Ostalo
Ministarstvo finansija	IFC - Međunarodna finansijska korporacija	2239	USD 1,000.00	1,049,695.26	Z. Br. 07-011/23-682/2 od 15.2.2023. godine	Ukupna vrijednost 2.239.000,00 USD. Plaćanje u dvije rate: april 2024 i april 2025
	CEB - Banka za razvoj Savjeta Evrope	Dokapitalizacija		721,391.00	Z. Br. 07-406/23-2282/2 od 18.5.2023. godine	Ukupna vrijednost 1.442.782,00 €. Plaćanje u četiri rate: dvije rate u 2024.g. jedna rata u 2025. i jedna rata u 2026.g.
Ukupno				**1,771,086.26**		

Uprava za državnu imovinu: Uprava za državnu imovinu je, po osnovu izdataka za kupovinu hartija od vrijednosti evidentirala izvršenje u iznosu od 1.495.372,19 € i isto je finansirano iz opštih budžetskih prihoda. Navedeni iznos se odnosi na transakcije kupovine akcijskog kapitala: "Željeznički prevoz Crne Gore" AD Podgorica u iznosu od 670.345,13 € i "Održavanje željezničkih voznih sredstava" AD Podgorica u iznosu od 825.027,06 €.
Vlada Crne Gore je Zaključkom[320] usvojila Informaciju o namjeri Vlade Crne Gore za otkup akcija AD "Željeznički prevoz Crne Gore" Podgorica i AD "Održavanje željezničkih voznih sredstava", koju je dostavilo Ministarstvo saobraćaja i pomorstva.

Pomenutom Informacijom je navedeno da je Vlada na sjednici održanoj 15.02.2024. godine, razmotrila i usvojila Informaciju o namjeri pripajanja privrednog društva AD "Održavanje željezničkih voznih sredstava" Podgorica privrednom društvu "Željeznički prevoz Crne Gore" AD Podgorica. Na istoj sjednici je utvrđena saglasnost za korišćenje sredstava Tekuće budžetske rezerve najviše do iznosa 1,7 mil. eura radi uvećanja kapitala države u društvima i zadužila Ministarstvo saobraćaja i pomorstva da preduzme neophodne aktivnosti u cilju pripajanja privrednog društva AD "Održavanje željezničkih voznih sredstava" Podgorica privrednom društvu "Željeznički prevoz Crne Gore" AD Podgorica. Pregled najbitnijih podataka, koji se odnose na kupovinu akcija od strane Uprave za državnu imovinu dat je u tabeli:

Tabela 85 – Uprava za imovinu/kupovina akcija

Potrošačka jedinica	Kupljene akcije	Broj akcija	Vrijednost/ prosječna cijena akcije	Ukupno plaćeno (EUR)	Zaključak Vlade Crne Gore	Ostalo
Uprava za državnu imovinu	Željeznički prevoz Crne Gore a.d.	394580	EUR 1.69888	670,345.13	Z. Br. 08-344/24-2430/2 od 10.5.2024. godine	Zaključkom odobrena kupovina: najviše 368.388 akcija emitenta "Željeznički prevoz Crne Gore" po max cijeni 1.70 € po akciji; najviše 366.597 akcija emitenta "Održavanje željezničkih voznih sredstava" po max cijeni 2.10€ po akciji i akcije od rasutih akcionara u vrijednosti od 100.000,00 €.
	Održavanje željezničkih voznih sredstava a.d.	393013	EUR 2.09924	825,027.06		
Ukupno				**1,495,372.19**		

[320] Broj 08-344/24-2430/2 od 10.05.2024. godine

Ministarstvo ekonomskog razvoja: Kupovina hartija od vrijednosti kod Ministarstva ekonomskog razvoja evidentirana je u iznosu od 3.105,00 € i ista je finansirana iz opštih budžetskih prihoda.
Navedeni iznos se odnosi na dokapitalizaciju Investiciono razvojnog fonda na osnovu Zaključka Vlade[321], kojim se daje nalog Direkciji za razvoj malih i srednjih preduzeća da izvrši prenos novčanih sredstava kod poslovnih banaka na račun IRF-a da bi ta sredstva postala dio osnivačkog kapitala, a u skladu sa čl. 5 stav 4 Zakona o investiciono-razvojnom fondu Crne Gore[322] kojim je propisano da osnivački kapital IRF-a čine i sredstva koja su usmjerena Direkciji za mala i srednja preduzeća za finansiranje razvoja malih i srednjih preduzeća.

Ministarstvo ekonomskog razvoja je uputilo dopise bankama da se sa bankarskih računa kod kojih se vrši naplata primitaka od otplate kredita izdatih od strane Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća, a na kojima su se nalazila slobodna sredstva u trenutku davanja naloga, prenesu na račun Investiciono-razvojnog fonda u cilju dokapitalizacije u ukupnom iznosu 3.105,00 €.

- Revizijom je utvrđeno da Ministarstvo finansija nije propisalo jasne kriterijume po kojima su transakcije evidentirane na poziciji 4418 – Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti u ukupnom iznosu od 3.269.563,45 € predstavljene kao transakcije finansiranja, a ne kao kapitalne transakcije ili transfer.

Potrebno je da Ministarstvo finansija inicira stvaranje zakonskih pretpostavki na osnovu kojih bi se donijeli jasni kriterijumi po kojima bi se transakcije kupovine hartija od vrijednosti mogle klasifikovati kao transakcije finansiranja.

6.5. POZAJMICE I KREDITI

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu na računima grupe 451 – Pozajmice i krediti planirana su sredstva u iznosu od 4.500.009,00 € i ista su, kroz izmjene i dopune Zakona o budžetu Crne Gore i izvršena preusmjerenja sredstava, uvećana na iznos od 4.633.228,85 €, što je prikazano u tabeli koja slijedi:

Tabela 86 – Pregled datih pozajmica po vrstama isplate

Opis		Plan	Rebalans		Preusmjerenje		Tekući budžet	Izvršenje
			+	-	+	-		
4511	Pozajmice i krediti nefinansijskim Institucijama	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.00	0.00
4512	Pozajmice i krediti finansijskim institucijama	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.00	0.00
4513	Pozajmice i krediti pojedincima	4,500,001.00	445,500.00	0.00	0.00	312,280.15	4,633,220.85	4,565,837.00
4514	Pozajmice i krediti opštinama[323]	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.00	4,586,867.99
4515	Ostale pozajmice	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.00	0.00
Ukupno: 451 - Pozajmice i krediti		**4,500,009.00**	**445,500.00**	**0.00**	**0.00**	**312,280.15**	**4,633,228.85**	**9,152,704.99**

Tokom godine, po ovom osnovu izvršene su isplate u iznosu od 9.152.704,99 € i iste obuhvataju pozajmice i kredite pojedincima i pozajmice i kredite opštinama (transferni zajmovi).

Pozajmice i krediti pojedincima: Revizijom je utvrđeno da se iznos od 4.568.837,00 € odnosi na isplate po osnovu studentskih kredita koje je Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija plasiralo preko komercijalnih banaka u Crnoj Gori. Utvrđeno je da se isplata studentskih kredita vršila mjesečno ili dvomjesečno (deset mjesečnih rata za studijsku godinu[324]).

[321] Br.03-2242 od 25.03.2010. godine i br.08-430/24-36353/2 od 04.07.2024. godine
[322] „Sl. list CG" br. 88/09 ,40/10 i 80/17
[323] Isplata sredstava iz kredita
[324] Studentski krediti se ne isplaćuju za mjesece jul i avgust.

U Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija usvojena je Interna procedura za odobravanje i isplatu studentskih kredita, od januara 2024. godine. Obaveza vraćanja studentskog kredita dospijeva nakon isteka godine dana od dana kad je, po statutu ustanove visokog obrazovanja, student bio dužan da završi studije, odnosno nakon isteka godine dana od dana prekida studija za studenta koji napusti studije[325]. Kredit se vraća u mjesečnim ratama (minimum po 15.00 €). Kredit se može vratiti i u ukupnom iznosu. Ukupno vrijeme otplate studentskog kredita ne može biti duže od dvostrukog vremena primljenog kredita.

U Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija ne postoji automatizovana centralizovana evidencija po potraživanjima po osnovu datih studentskih kredita iz budžeta Crne Gore, ali se vodi evidencija uplata u excel tabelama, po pojedinačnim korisnicima studentskog kredita, koji su izmirili obavezu. Pregled potraživanja, dat je u tabeli koja slijedi:

Tabela 87 – Potraživanja za studentske kredite

Godina	Dospjelo za vraćanje	Umanjenje	Vraćeno	Za naplatu
2024	2,409,574.00	0.00	65,322.61	2,344,251.39

Izvor podataka: Interna evidencija Ministarstva (excel tabela formirana na osnovu izvoda iz aplikacije REES).

Pozajmice i krediti opštinama (po osnovu transfernih zajmova): Revizijom je utvrđeno da se iznos od 4.586.867,99 € odnosi na prenos sredstava koje je Ministarstvo finansija vršilo u korist opština u Crnoj Gori, po osnovu kredita Evropske investicione banke (EIB) i Njemačke razvojne banke KFW, kako je navedeno u sljedećoj tabeli:

Tabela 88- Pozajmice i krediti opštinama

Kreditor	Projekat	Opština	Iznos
KfW-PG PROMO	Projekat sakupljanja i prečišćavanja otpadnih voda u PG, PROMO faza	Glavni grad Podgorica	558,049.78
KfW-V	Projekat vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda-Ulcinj	Opština Ulcinj	3,004,888.55
EIB C			394,754.80
KfW-V2	Projekat vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda-Kotor, Tivat	Opština Kotor	443,523.37
		Budžet Opštine Tivat	168,299.47
EIB C	Projekat vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda - Cetinje	Prijestonica Cetinje	17,352.01
UKUPNO			**4,586,867.98**

Izvor podataka: Povlačenje sredstava od strane opština, po osnovu rješenja o isplati.

U Ministarstvu finansija ne postoji centralizovana evidencija potraživanja po pozajmicama i kreditima, ali postoji pomoćna evidencija koja se vodi u Direktoratu za državni trezor, na formularima – F13 – Izvještaj o datim kreditima vanbudžetskim fondovima i opštinama, koji sadrži podatak o stanju pozajmica na 31.12.2023. godine, povećanjima i smanjenjima tokom godine i stanju na 31.12.2024. godine.

[325] Od obaveze vraćanja kredita u potpunosti oslobađa se student koji studije završi u roku propisanom za redovno trajanje studijskog programa sa prosječnom ocjenom od 9.00 do 10; u iznosu od 80% oslobađa se student koji studije završi u roku propisanom za redovno trajanje studijskog programa sa prosječnom ocjenom od 8.00 do 9.00; u iznosu od 60% oslobađa se student koji studije završi u roku propisanom za redovno trajanje studijskog programa sa prosječnom ocjenom od 7.00 do 8.00.

6.6. OTPLATA DUGOVA

Zakonom o budžetu za 2024. godinu, izdaci po osnovu otplate dugova planirani su u iznosu od 544.075.494,25 €. Tokom godine, kroz izmjene i dopune zakona o budžetu i izvršena preusmjerenja, iznos je umanjen na 526.144.761,36 €. Po osnovu isplate dugova, tokom 2024.godine realizovan je iznos od 521.912.487,36 €. Pregled planiranih sredstava, izmjena i izvršenja tokom 2024. godine dat je u tabeli:

Tabela 89 – Struktura otplate dugova

Opis		Plan	Rebalans		Preusmjerenje		Tekući budžet	Izvršenje
			+	-	+	-		
UKUPNO: OTPLATA DUGOVA 46		**544,075,494.25**	**2,147,733.96**	**19,580,001.07**	**19,603,135.12**	**20,101,600.90**	**526,144,761.36**	**521,912,487.36**
4611	Otplata HoV i kredita rezidentima	212,819,396.30	2,147,720.00	0.00	0.00	0.00	214,967,116.30	206,764,325.04
4612	Otplata HoV i kredita nerezidentima	305,900,000.00	0.00	16,380,000.00	0.00	0.00	289,520,000.00	288,876,217.99
UKUPNO OTPLATA DUGA - 461		**518,719,396.30**	**2,147,720.00**	**16,380,000.00**	**0.00**	**0.00**	**504,487,116.30**	**495,640,543.03**
4621	Otplata garancija u zemlji	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00
4622	Otplata garancija u inostranstvu	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	5,849,367.67
UKUPNO OTPLATA GARANCIJA - 462		**2.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**	**2.00**	**5,849,367.67**
4630	Otpl. Obav. iz preth. perioda	25,356,095.95	13.96	3,200,001.07	19,603,135.12	20,101,600.90	21,657,643.06	20,422,576.66
UKUPNO OTPL. OBAV. IZ PRETH. PERIODA - 463		**25,356,095.95**	**13.96**	**3,200,001.07**	**19,603,135.12**	**20,101,600.90**	**21,657,643.06**	**20,422,576.66**

Izvor podataka: GK – Zgiga

6.6.1. Otplata duga (461)

Zakonom o budžetu za 2024. godinu, izdaci po osnovu otplate duga planirani su u iznosu od 518.719.396,30 €. Tokom godine, kroz izmjene i dopune zakona o budžetu, iznos je umanjen na 504.487.116,30 €. Na ime otplate duga, izvršene su isplate u ukupnom iznosu od 495.640.543,03 € koji obuhvata: otplatu HoV i kredita rezidentima (4611) - iznos od 206.764.325,04 € i otplatu HoV i kredita nerezidentima (4612) u iznosu od 288.876.217,99 €.

Isplate u ukupnom iznosu od 495.640.543,03 € evidentirane su kod: Ministarstva finansija (99,98% u odnosu na ukupne isplate po ovom osnovu), Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (0,01%) i Regionalnog ronilačkog centra za podvodno demineriranje i obuku ronilaca (0,01%).

Otplata kredita i HOV rezidentima (4611): Izdaci po osnovu otplate duga rezidentima iznosili su 206.764.325,04 € i evidentirani su kod: Ministarstva finansija (206.704.928,74 €) i Regionalnog ronilačkog centra za podvodno demineriranje i obuku ronilaca (59.396,30 €).

Ministarstvo finansija je tokom 2024. godine, na ime otplate kredita i hartija od vrijednosti rezidentima, evidentiralo isplate u iznosu od 206.704.928,74 €, i iste se odnose na:

- Isplatu glavnice po osnovu kredita - Po ovom osnovu isplaćen je iznos od 64.266.928,74 €. Isplata se vršila na osnovu pojedinačnih rješenja Ministra i u iznosima koji odgovaraju amortizacionim planovima otplate kredita[326].
- Isplatu glavnice po osnovu dospjelih državnih zapisa - Iznos od 50.000.000,00 € isplaćen je na ime glavnice duga po osnovu dospjelih državnih zapisa koji su emitovani tokom 2023. godine[327]. Za isplate po ovom osnovu izvršen je prenos sa Glavnog računa Državnog trezora na račun za likvidnost budžeta, koji služi za izmirenje navedenih obaveza.

[326] Uglavnom su na istom rješenju evidentirane sve dospjele obaveze po kreditu (i kamata, i commitment fee, naknada CBCG ((isplate sa 4144) i obaveza za glavnicu).

[327] Isplata izvršena za: državne zapise ročnosti 91 dan, u iznosu od 20.000.000,00 €; državne zapise ročnosti 182 dana, u iznosu od 20.000.000,00 € iza državne zapise ročnosti 273 dana u iznosu od 10.000.000,00 €.

- Isplatu glavnice po osnovu državnih obveznica: Iznos od 92.438.000,00 € odnosi se na isplatu glavnice duga koji je nastao po osnovu državnih obveznica koje su emitovane 2019. godine, sa datumom dospijeća 23. aprila 2024. godine i to: obveznice oznake GB 1-24, u iznosu od 24.623.000,00 € i obveznice oznake GB 2-24 u iznosu od 67.815.000,00 €. Utvrđeno je da se isplata vršila na osnovu pojedinačnih rješenja Ministra i na osnovu izvještaja Centralno klirinško depozitarnog društva koji sadrži podatke o vlasnicima i broju HoV.

U Glavnoj knjizi je evidentiran prenos sredstava Regionalnom ronilačkom centru u iznosu od 59.396.30 €. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je, na ime otplate glavnice duga, izvršena isplata u ukupnom iznosu od 40.456,40 €, dok se preostali iznos odnosi na otplate po osnovu overdrafta koji je odobren za glavni račun koji koristi navedeno pravno lice[328].

Otplata HOV i kredita nerezidentima (4612): Izdaci po osnovu otplate duga nerezidentima iznosili su 288.876.217,99 € i to od: Ministarstva finansija (288.849.299,35 €) i Ministarstva poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede (26.918,64 €).

Ministarstvo finansija: Po osnovu otplate glavnice za hartije od vrijednosti i kredite nerezidentima isplaćen je iznos od 288.849.299,35 €, od čega je iznos od 186.465.212,29 € isplaćen iz sredstava koja su evidentirana na Glavnom računu trezora dok je dio od 102.384.087,06 € isplaćen iz depozita koji se vode kod CBCG i to: iz depozita ostvarenih zaduženjem kod Deutche bank - iznos od 2.142.857,14 €, iz depozita ostvarenih po osnovu hedžing aranžmana u dolarima- iznos od 1.543.928,42 €, iz depozita ostvarenih emisijom Eurobond obveznica na međunarodnom tržištu 2024. godine - iznos od 98.253.512,84 € i iz depozita kod komercijalnih banaka u Crnoj Gori – iznos od 443.788,66€. Struktura izvršenih isplata sa budžetske pozicije 4612 - Otplata HoV i kredita nerezidentima, koju je izvršilo Ministarstvo finansija, data je u tabeli koja slijedi:

Tabela 90 – Otplata hartija od vrijednosti i kredita nerezidentima

RB	Kreditor	Valuta po ugovoru	Glavnica (4612)	
			EUR	Druga valuta
A	**Ino krediti**		251,197,026.49	
1	CEB - Razvojna banka Savjeta Evrope	EUR	6,967,293.64	
2	EBRD -Evropska banka za obnovu i razvoj	EUR	7,213,297.91	
3	EDC (Exportt development bank of Canada)	EUR	735,127.83	
4	EIB - Evropska investiciona banka	EUR	8,910,268.08	
5	Evropska komisija	EUR	0.00	
6	Francuski kredit, Natixis	EUR	20,083.00	
7	Hapoalim banka Izrael	EUR	7,465,182.00	
8	IBRD - Međunarodna banka za obnovu i razvoj	EUR	16,637,336.30	
9	ICO - Španski kredit	EUR	452,885.54	
10	IDA - Međunarodna organizacija za razvoj	SDR	3,070,679.45	2,514,980.36
11	IFAD	EUR	318,798.80	
12	KFW - Njemačka kreditna banka za obnovu i razvoj	EUR	13,080,048.81	
13	Sindicirani zajam PBG 1	EUR	48,571,428.56	
14	Sindicirani zajam PBG 2	EUR	30,909,090.90	
15	Pariski klub povjerilaca	EUR	4,432,925.96	
16	Pariski klub povjerilaca	USD	1,543,928.42	1,684,808.45
17	Pariski klub povjerilaca	NOK	2,734.89	31,066.17
18	Pariski klub povjerilaca	CHF	177,982.14	170,196.55
19	Poljski zajam	EUR	347,275.06	
20	Exim China (autoput)	USD	60,340,659.20	65,571,349.34
21	Deutche bank	EUR	40,000,000.00	
B	**MMF - instrumenti brzog finansiranja**	SDR	**37,208,484.20**	**30,250,000.00**
C	**EUROBOND obveznice**		**0.00**	**0.00**
1	Eurobond 2018, 2019 i 2020	EUR	0.00	0.00
2	Eurobond dolari	USD	0.00	0.00
D	**Ostalo**		**443,788.66**	**0.00**
1	IBRD - Međunarodna banka za obnovu i razvoj	EUR	366,852.07	
2	IFAD	EUR	76,936.59	
3	BIS	EUR		
	UKUPNO (A+B+C+D)		**288,849,299.35**	

[328] Iznos do 30.000,00 € namijenjen za korišćenje sredstava sa računa 540-929696, koji se koristi kada račun nije u pozitivnom saldu.

Ino krediti: U postupku revizije utvrđeno je da je iznos od 251.197.026,49 € po inokreditima isplaćen na osnovu pojedinačnih rješenja Ministra finansija, koji u prilogu sadrže obavještenje kreditora o dospjelim obavezama po osnovu kredita (glavnica, kamata, naknade), dopis Ministarstva finansija Centralnoj banci Crne Gore da izvrši prenos sredstva kreditoru i swift o izvršenoj isplati[329]. Rješenja na osnovu kojih je vršena isplata, sadrže instrukcije o načinu knjiženja kamate, glavnice, naknada po osnovu kredita i ista su osim Ministra, uglanom ovjerena od strane najmanje dva lica (načelnica i samostalna savjetnica III). Utvrđeno da su redovno izmirivane dospjele obaveze, osim za kredit sa Ruskom federacijom (model Pariski klub) zbog uvođenja moratorijuma na fiskalne obaveze Crne Gore prema Ruskoj federaciji, usljed nemogućnosti plaćanja u eurima i dolarima.

Instrumenti brzog finansiranja - MMF: Tokom 2024. godine izvršena je isplata u iznosu od 37.208.484,20 €[330] koja se odnosi na isplate četiri rate po osnovu RFI aranžmana kod Međunarodnog monetarnog fonda.

Eurobond obveznice - Tokom 2024. godine nije bilo isplate glavnice, po ovom osnovu.

Ostalo: Iznos od 443.788,66 € odnosi se na isplate po osnovu dva kredita i to: IFAD – Projekat razvoja klastera i transformacija ruralnih područja (iznos od 76.936,59 €) i IBRD – Projekat upravljanja industrijskim otpadom i čišćenje (iznos od 366.852,07 €). Navedene isplate su nastale usljed završetka projekta, a s obzirom da je riječ o namjenskim sredstvima koja su povučena u prethodnom periodu (i bila uključena u stanje depozita na 1.1.2024. godine) zatražen je povraćaj neutrošenih sredstva. Isplata je evidentirana kao pad depozita Ministarstva finansija kod komercijalnih banaka.[331]

Plaćanja po osnovu hedžing aranžmana - *Autoput, plaćanje obaveza po osnovu kredita*: Tokom 2024. godine, isplaćene su dvije rate po osnovu kreditne obaveze, u skladu sa uslovima koji su definisani novim hedžing aranžmanom koji je zaključen tokom 2024. godine[332], u ukupnom iznosu od 67.186.202,02 € koji obuhvata: glavnicu u iznosu od 60.340.659,20 € i kamatu u iznosu od 6.845.542,82 €. Pregled izvršenih plaćanja tokom 2024. godine, dat je u tabeli koja slijedi:

Tabela 91 – Pregled plaćanja po osnovu hedžing aranžmana

Isplate	EUR		USD	
	Glavnica	Kamata	Glavnica	Kamata
Januar	**30,170,329.60**	**3,517,525.17**	**32,785,674.66**	**7,708,276.40**
Obaveza za plaćanje			32,785,674.67	7,708,276.40
Hedžing	30,170,329.60	3,517,525.17	32,785,674.66	7,708,276.40
Jul	**30,170,329.60**	**3,328,017.65**	**32,785,674.66**	**7,292,991.19**
Obaveza za plaćanje			32,785,674.67	7,292,991.19
Hedžing	30,170,329.60	3,328,017.65	32,785,674.66	7,292,991.19
UKUPNO 2024. godinu	**60,340,659.20 €**	**6,845,542.82 €**	**65,571,349.32 USD**	**15,001,267.59 USD**
Obaveza za plaćanje			65,571,349.34 USD	15,001,267.59 USD
Hedžing	60,340,659.20 €	6,845,542.82 €	65,571,349.32 USD	15,001,267.59 USD

Izvor: Dokumentacija na osnovu koje je izvršena isplata Exim china banci

Po osnovu navedenog plaćanja, ostvarene su uštede u ukupnom iznosu od 6.718.110,80€[333] i iste su prikazane u sledećoj tabeli:

[329] Samo je isplata po osnovu poljskog kredita (za Željeznicu CG) izvršena preko CKB, a sve ostalo preko CBCG.
[330] Ukupni iznos u orignalnoj valuti: 30.250.000,00 SDR.
[331] (IFAD-Prva banka i IBRD- Crnogorska komercijalna banka).
[332]Hedžing aranžaman je zaključen na iznos od 754.070,517,47 USD, što je odgovaralo stanju duga na 31.12.2023. godine i to sa četiri banke: JP Morgan (188.517.629,31USD), Merril Lynch international (301.628.206,90 USD), Deutche bank (100.000.000,00 USD) i Goldman sachs international (163.924.681,04USD).
[333] Kod plaćanja glavnice duga ostvaren je gubitak u iznosu od 196.869,69 €, dok je po osnovu kamate ostvarena ušteda u iznosu od 6.914.980,49 €.

Tabela 92 – Pregled plaćanja po osnovu hedžing aranžmana sa uštedama

Rata - januar	**Glavnica**	**Kamata**
Obaveza USD	USD 32,785,674.67	USD 7,708,276.40
Plaćeno Hedžing	EUR 30,170,329.60	EUR 3,517,525.17
Kurs na dan 19.1.2024	1.08750	1.08750
Plaćanje po zvanicnom kursu	EUR 30,147,746.82	EUR 7,088,070.25
Uštede-januar	**EUR 22,582.78**	**-EUR 3,570,545.08**
Rata - jul	**Glavnica**	**Kamata**
Obaveza USD	USD 32,785,674.66	USD 7,292,991.19
Plaćeno Hedžing	EUR 30,170,329.60	EUR 3,328,017.65
Kurs na dan 19.7. 2024	1.09300	1.09300
Plaćanje po zvanicnom kursu	EUR 29,996,042.69	EUR 6,672,453.06
Uštede-jul	**EUR 174,286.91**	**-EUR 3,344,435.41**
UKUPNE UŠTEDE 2024.godina	**EUR 196,869.69**	**-EUR 6,914,980.49**

Izvor podataka: Dokumentacija na osnovu koje je izvršeno plaćanje

6.6.2. Otplata garancija (462)

Zakonom o budžetu za 2024. godinu, izdaci po osnovu otplate garancija planirani su u iznosu od 2,00 €. Tokom godine, kroz izmjene i dopune Zakona o budžetu nije bilo promjena u iznosima koji se odnose na otplatu duga po osnovu garancija. Po ovom osnovu, tokom 2024. godine, isplaćen je iznos od 5.849.367,67 €, na osnovu zaključaka Vlade Crne Gore. Vlada Crne Gore je zaključcima[334] prihvatila zahtjev Exim banke za izmirenje dospjelih obaveza po osnovu državnih garancija izdatih za potrebe kreditnih aranžmana zaključenih između:

- Exim banke i Crnogorske plovidbe a.d. (iz 2010. godine) za kupovinu dva broda (zaključci br. 08-406/24-668/2 od 8.2.2024. godine i 10-430/24-4443/2 od 1.8.2024. godine): Zaključcima je odobreno izmirenje obaveze u iznosu od 2.478.810,80 USD (rata za januar) i u iznosu od 2.441.683,94 USD (rata za jul), uvećane za dodatne troškove kamata koji će se naknadno obračunati od dana dospijeća do dana plaćanja u eurskoj protivvrijednosti, na dan plaćanja. Iako je po zaključku Vlade iz avgusta, obaveza iznosila 2.441.683,94 USD, od strane Ministarstva finansija isplaćen je iznos od 2.000.000 USD, jer je preostali dio od 441.683,94 USD platila Crnogorska plovidba a. d.[335]
- Exim banke i Barske plovidbe a.d. (iz 2013. godine) za kupovinu dva broda (zaključak br. 10-430/24-4443/2 od 1.8.2024. godine). Zaključkom je odobreno izmirenje dospjelih obaveza u iznosu od 1.828.160,00 USD (rata za jul), uvećanih za dodatne troškove kamata koji će se naknadno obračunati od dana dospijeća do dana plaćanja u eurskoj protivvrijednosti, na dan plaćanja.

Ministarstvo finansija je izvršilo isplate u iznosu od 5.849.367,67 €, i to: 4.154.901,08 €[336] na ime obaveza koje je trebala da izmiri Crnogorska plovidba a.d. i 1.694.466,59 €[337] na ime obaveza koje je trebala da izmiri Barska plovidba a.d. Navedeni iznos isplaćen je iz depozita Ministarstva finansija ostvarenog po osnovu hedžing aranžmana u dolarima. Struktura izvršenih isplata, koje u eurskoj protivvrijednosti iznose 5.849.367,67 €, data je u tabeli koja slijedi:

[334] U navedenim zaključcima evidentirano je da je Ministarstvo finansija dužno da nakon plaćanja garantovanog iznosa, potrebnu dokumentaciju dostavi Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, dok je u informacijama koje su dostavljene Vladi, između ostalog navedeno da će Ministarstvo finansija zahtijevati od kompanije da nadoknadi troškove koje je država imala po osnovu izmirenih obaveza u vezi sa garancijom.

[335] Swift od 1.8.2024.godine na iznose od: 231.683,94 USD i 210,000,00 USD.

[336] Rata za januar i jul. Od ukupne obaveze za 2024.godinu koja je iznosila 4.920.494,74 USD, Crnogorska plovidba iznirila je iznos od 441.683,94 USD, dok je preostali dio duga u iznosu od 4.478.810,80USD izmiren od strane Ministarstva finansija,shodno zaključcima Vlaade Crne Gore.

[337] Rata za jul. Ukupna obaveza iznosila je 1.828.160 USD i ista je, na osnovu zaključka Vlade Crne Gore, u cjelosti izmirena od strane Ministarstva finansija.

Tabela 93 – Isplata po glavnici i kamati za CG Plovidbu i Barsku plovidbu

UKUPNA PLAĆANJA OD STRANE MINISTARSTVA FINANSIJA

Pravno lice	**Valuta**	**Glavnica**	**Kamata**	**Ukupno**
CG PLOVIDBA	EUR	4,053,702.79	101,198.29	4,154,901.08
BARSKA PLOVIDBA		1,433,558.87	260,907.71	1,694,466.59
UKUPNO:		**5,487,261.66**	**362,106.00**	**5,849,367.67**

Ukupna potraživanja po osnovu otplate garancija, za navedene subjekte, na dan 31.12.2024. godine iznosila su 13.174.377,63 €, i isti datiraju iz 2021. godine, što je prikazano u tabeli:

Tabela 94-Potraživanja po osnovu isplate garancija

Otplata garancija		**CG Plovidba**		**Barska Plovidba**	
		EUR	**USD**	**EUR**	**USD**
Plaćanja koja je izvršilo MF	2021	4,488,285.25	5,352,588.27	3,238,350.22	3,861,854.82
	2023	2,825,025.98	3,062,777.93	0.00	0.00
	2024	4,163,210.88	4,478,810.00	1,697,855.52	1,828,160.00
	UKUPNO	**11,476,522.11**	**12,894,176.20**	**4,936,205.74**	**5,690,014.82**
Iznos koji je refundiran do kraja 2024. g		**0.00**		**3,238,350.22**	
Dug na kraju 2024.godine		**11,476,522.11**		**1,697,855.52**	

Izvor podataka: Evidencije Ministarstva finansija

Barska plovidba a.d. izmirila je cjelokupni dug koji se odnosi na 2021. godinu, dok Crnogorska plovidba a.d. uopšte nije izmirivala obaveze prema Ministarstvu finansija, na ime otplaćenog duga, iako je Rješenjem Agencije za zaštitu konkurencije (UPI-01-430/20-79/24 od 17.08.2022. godine), naloženo da ista vrati neusklađenu državnu pomoć.

Zaštitnik imovinskih pravnih interesa je tokom 2025. godine pokrenuo postupak naplate za iznos od 1.875.447,40 € (platni nalog od 08.07.2025. godine[338]).

U zaključcima Vlade Crne Gore kojima se odobrava plaćanje obaveza po osnovu datih garancija, navedeno je da je Vlada saglasna da se izmire dospjele obaveze po osnovu datih garancija i da je Ministarstvo finansija dužno da nakon plaćanja garantovanog iznosa, dostavi potrebnu dokumentaciju Zaštiitniku imovinsko pravnih interesa, ali nije navedeno da je Ministarstvo finansija u obavezi da od kompanija zahtijeva nadoknadu troškova koje je Država imala po osnovu izmirenja obaveza u vezi sa garancijom, kako je navedeno u informaciji koja se dostavlja Vladi.[339]

Vlada Crne Gore treba da prilikom sačinjavanja zaključaka kojima se odobrava plaćanje obaveza po osnovu datih garancija, u zaključku precizira da je Ministarstvo finansija dužno da preduzme aktivnosti za nadoknadu troškova koje je Država imala po osnovu izmirenja obaveza u vezi sa garancijom kao i da redovno izvještava o naplati potraživanja po ovom osnovu.

[338] RZ br. 358/25 od 18.08.2025. godine (Izjašnjenje Zaštitnika na Preliminarni izvještaj Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu)

[339] U informaciji koja se dostavlja Vladi Crne Gore na odlučivanje o izmirenju obaveza po osnovu datih garancija, navodi se da će Ministarstvo finansija zahtijevati od kompanija da nadoknade troškove koje je Država imala po osnovu izmirenih obaveza u vezi sa garancijama.

6.6.3. Otplata obaveza iz prethodnog perioda

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu[340] na poziciji 4630 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda su planirana sredstva u iznosu od 25.356.095,95 €, kod 83 potrošačke jedinice. Nakon izvršenih izmjena i dopuna Zakona o budžetu i izvršenih preusmjerenja sredstava, sredstva na navedenoj poziciji iznosila su 21.657.643,06 € i odnosila su se na 88 potrošačkih jedinica.
Ukupno izvršenje iznosilo je 20.422.576,66 €, od čega se na prinudnu naplatu odnosi iznos od 19.304.581,37 €, a na ostale izdatke iznos od 1.117.995,29 €. U postupku revizije, revidiran je iznos od 947.103,35 € koji se odnosi na ostale izdatke.

Rješenjem o preusmjerenju br. 01-02-402/24-8416/18 od 27.01.2025. godine[341], sa potrošačke jedinice Ministarstvo finansija sa pozicije 4630 - Otplata obaveza iz prethodnog perioda preusmjeren je iznos od 19.304.616,37 € na istu poziciju kod odgovarajuće potrošačke jedinice (47) kod koje je nastao trošak po osnovu prinudne naplate sudskih rješenja u ukupnom iznosu od 19.304.581,37 €.[342]
Revidirani iznos od 947.103,35 € odnosi se na sledeće potrošačke jedinice: Ministarstvo finansija (iznos od 101.544,12 €); Zavod za zapošljavanje Crne Gore (iznos od 177.247,78 €); Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija (iznos od 53.065,17 €); Ministarstvo odbrane (iznos od 346.424,65 €); Ministarstvo kulture i medija (iznos od 259.343,13 €) i Fond za zdravstveno osiguranje (iznos od 9.478,50 €).
U postupku revizije kod Ministarstva odbrane i Fonda za zdravstveno osiguranje nijesu utvrđene nepravilnosti. Navedeni organi su sa pozicije 463 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda vršili plaćanja koja se odnose na izdatke koji su nastali u prethodnom periodu i koji su prethodno bili iskazani u Izvještaju o neizmirenim obavezama na dan 31.12.2023. godine.
Nepravilnosti su utvrđene kod Ministarstva finansija, Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstva kulture i medija i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i iste se odnose na nepravilnu evidenciju, nepravilno popunjavanje Izvještaja o neizmirenim obavezama i na neopravdano trošenje donatorskih sredstava.

- **<u>Nepravilna evidencija izdataka u ukupnom iznosu od 506.403,91 €:</u>**

Navedeni izdaci evidentirani su na budžetskoj poziciji 4630 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda, a prethodno nisu bili evidentirani kao neizmirena obaveza na dan 31.12.2023. godine. Nepravilna evidencija izdataka utvrđena je kod sledećih potrošačkih jedinica:

Ministarstvo finansija je iznos od 101.544,12 € koji se odnosi na izmirenje duga po osnovu stare devizne štednje i po osnovu obeštećenja korisnika prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, evidentiralo kao otplatu obaveza iz prethodnog perioda, iako navedeni izdaci imaju prirodu tekućeg izdatka i trebalo ih je evidentirati u okviru računa grupe 431 – Transferi pojedincima, institucijama, nevladinom i javnom sektoru, a u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

[340] "Službeni list Crne Gore", br. 124/23 od 31.12.2023. godine
[341] Na osnovu Zaključka Vlade, br. 10-430/24-6638/7 od 13.12.2024. godine
[342] Tehinička greška: u Rješenju o preusmjerenju br. 01-02-402/24-8416/18 od 27.01.2025. godine ukupan iznos preusmjerenja sa pozicije 463-0 Ministarstva finansija iznos 19.304.616,37 €, dok je u GKDT evidentiran ukupan iznos 19.304.581,37 €. Iznos razlike od 35,00 € nalazi se kod Zavoda za zapošljavanje Crne Gore

Zavod za zapošljavanje je iznos od 174.500,00 € koji se odnosi na izmirenje naknade nematerijalne štete zbog povrede prava ličnosti koji je isplaćen na osnovu zapisnika o medijaciji iz 2024. godine, evidentirao kao otplatu obaveza iz prethodnog perioda, iako navedeni izdaci imaju prirodu tekućeg izdatka i trebalo ih je evidentirati u okviru računa grupe 419 – Ostali izdaci, a u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština[343].

Ministarstvo prosvjete nauke i inovacija je iznos od 21.016,65 € koji je isplaćen po Presudi Višeg suda u Bijelom Polju br. 1958/23 od 15. 5.2024. godine, na ime tužbi zaposlenih za prekovremeni rad, rad u vrijeme državnih i vjerskih praznika i naknadu štete za neiskorišćene godišnje odmore iz ranijeg perioda, a koja je dospjela na plaćanje u 2024. godini (iznos od 15.803,33 €)[344] i isplate po osnovu zaključenog Zapisnika o medijaciji br. CMP-525/23-4 od 21.03.2024. godine na ime tužbi zaposlene za časove preko norme iz ranijeg perioda, a koja je dospjela na plaćanje u 2024. godini (iznos od 5.213,33 €)[345] evidentiralo kao otplatu obaveza iz prethodnog perioda. Navedeni izdaci imaju prirodu izdatka tekućeg perioda, i iste je shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština trebalo evidentirati u okviru računa grupe 411 – Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca (iznos od 18,732,65 €), 412 – Ostale naknade (iznos od 1.914,01 €) i 419 – Ostali izdaci (iznos od 370,00 €).

Ministarstvo kulture i medija je iznos od 209.343,13 €, koji se odnosi na povraćaj neopravdano utrošenih donatorskih sredstava, po osnovu debitne note N. 3242408187[346] od 24.6.2024. godine, evidentiralo kao Otplatu obaveza iz prethodnog perioda, iako plaćanje ima prirodu izdatka tekućeg perioda, što nije u skladu sa čl. 9 Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Navedeni iznos trebalo je evidentirati u okviru računa grupe 419 – Ostali izdaci.

Shodno navedenom, potrebno je izvršiti reklasifikaciju izdataka sa budžetske pozicije 463 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda u iznosu od 506.403,91 €[347], i to na sledeći način:

Tabela 95- Reklasifikacija u vezi sa neizmirenim obavezama

Sa	Na	Opis	Iznos
463		Otplata obaveza u prethodnom periodu	506,403.91
	4111	Neto zarade	17,472.27
	4112	Porez na zarade	452.31
	4113	Doprinosi na teret zaposlenog	808.07
	4127	Ostale naknade	1,914.01
	4192	Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka	370.00
	4199	Ostalo	383,843.13
	4318	Transferi pojedincima	101,544.12

Potrošačke jedinice treba da evidentiraju transakcije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

[343] Shodno pojašnjenu subjekta datom u toku revizije, navedeni troškovi su evidentirani na poziciji 4127 – Ostale naknade do iznosa koji je bio planiran za 2024. godinu (iznos od 4.000,00 €), a iznos od 174.500,00 € je, da bi se izbjeglo prinudno izvršenje i troškovi izvršenja, isplaćen sa pozicije 4630 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda

[344] Za JU srednja mješovita škola "Braća Selić" iz Kolašina

[345] Za JU Škola za osnovno muzičko obrazovanje Herceg Novi

[346] Zavedene kod JU Kraljevsko pozorište ”Zetski dom” br. 1509 od 24.06.2024. godine

[347] U dijelu koji se odnosi na Finansijske izvještaje i računsku tačnost izvršena je korekcija za iznos od 506.033,91 € (iznosi manje vrijednosti nijesu uzeti u obzir)

Neopravdano trošenje donatorskih sredstava: Ministarstvo kulture i medija je na budžetskoj poziciji 4630 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda evidentiralo izdatak u iznosu od 209.343,13 € koji je isplaćen na osnovu debitne note N. 3242408187[348] od 24.6.2024. godine. Evropska agencija za obrazovanje, audiovizuelnu djelatnost i kulturu Evropske komisije (EACEA) je prilikom finansijske revizije projekata iz EU fondova koji se realizovao u periodu od 01.06.2015. do 31.05.2019. godine, konačnim revizorskim izvještajem br. PKF33-03 utvrdila da je JU Kraljevsko pozorište „Zetski dom"[349] koordinator projekta EU Collective Plays[350] neopravdano utrošio iznos od 202.943,60 €[351] (troškovi nijesu priznati kao opravdani). S obzirom da troškovi projekta nisu realizovani u skladu sa Ugovorom o dodjeli granta sa više korisnika[352] br. 2015-1656/001-001 i amandmanima, zahtjevan je povraćaj sredstava u skladu sa debitnom notom N. 3242408187 od 13.06.2024. godine[353] koja je na dan 27.12.2024. godine sa obračunatom dnevnom kamatom od 43.09 € iznosila 209.343,13 €.[354]
Ministarstvo finansija je u mišljenju br. 02-430/24-6147/2 od 11.11.2024. godine u odgovoru na zahtjev za korišćenje sredstava tekuće budžetske rezerve za ove namjene, između ostalog, odgovorilo da je mišljenja da je potrebno da JU Kraljevsko pozorište „Zetski dom" sa resornim ministarstvom preuzme napore kako bi se zahtjevani iznos nedostujućih sredstava obezbijedio iz sredstva unutar JU Kraljevskog pozorišta „Zetski dom" i sredstava opredijeljenih Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o budžetu za 2024. godinu Ministarstvu kulture i medija. Takođe, u mišljenju je navedeno da je potrebno preuzeti aktivnosti na utvrđivanju odgovornosti za navedene nepravilnosti, a u vezi sa međunarodnim projektima u kojima je učestvovala JU Kraljevsko pozorište „Zetski dom". JU Kraljevsko pozorište „Zetski dom" je aktom br. 2466 od 11.12.2024. godine informisalo Ministarstvo kulture i medija da je po ovom pitanju, između ostalog, **podnijelo krivičnu prijavu** pred Osnovnim državnim tužilaštvom u Cetinju.

Potrošačke jedinice treba da donatorska sredstva koriste isključivo za troškove koji ispunjavaju kriterijume koji su propisani od strane donatora.

Nepravilno popunjen Izvještaj o neizmirenim obavezama: Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacije, nije u Izvještaju o neizmirenim obavezama na dan 31.12.2023. godine evidentiralo obaveze u iznosu od 32.048,52 € koje su isplaćene sa budžetske pozicije 463 – otplata obaveza iz prethodnog perioda, a koje su dospjele za plaćanje prije 2024. godine. Navedeni iznos obuhvata izdatke za izmirenje obaveza, po osnovu poreza i doprinosa na lična primanja za period novembar i decembar 2023. godine (u ukupnom iznosu od 22.065,11 €)[355] i izdatke za izmirenje duga, po osnovu poreza i doprinosa na lična primanja iz oktobra 2023. godine (u ukupnom iznosu od 9.983,41 €).[356] Ministarstvo kulture i medija, nije u Izvještaju o neizmirenim obavezama na dan 31.12.2023. godine

[348] Zavedene kod JU Kraljevsko pozorište "Zetski dom" br. 1509 od 24.06.2024.godine
[349] Ugovor o dodjeli granta sa više korisnika (Cooperation Agreement) br. 2015/1656 i Amandman 5 br. 2015-1656/001-005 od 01.06.2018. godine
[350] Amandmanom 5 br. 2015-1656/001-005 od 01.06.2018. godine JU Kraljevsko pozorište Zetski dom" preuzima obavezu koordinatora projekta
[351] Sa obračunavanjem dnevnih zateznih kamata u iznosu od 43,09 €, čiji obračun kamate za zakašnjelo plaćanje na 27.12.2024. godine iznosi 209.450,31 €.
[352] (Cooperation Agreement)
[353] Zavedene kod JU Kraljevsko pozorište "Zetski dom" br. 1509 od 24.06.2024. godine
[354] Iznos od 209.343,13 € uplaćen je sa pozicije 4630 Ministarstva kulture i medija na poseban račun kod NLB banke JU Kraljevskog pozorišta „Zetski dom" 26.12.2024. godine i nakon toga sa račun JU Kraljevskog pozorišta „Zetski dom" plaćen EACA; iznos od 64.01 € plaćen je 26.12.2024. godine sa računa kod NLB banke JU Kraljevskog pozorišta „Zetski dom", dok je za razliku od 43,17 € manje plaćeno (od predviđenog obračuna sa uračunatom dnevnom kamatom od 43,09 € koji na dan 27.12.2024. godine iznosi 209.450,31 €) u postuku revizije dat dokaz da je JU Kraljevskom pozorištu „Zetski dom" potvrđeno mailom od strane kontakt osobe EACEA da je obaveza po ovom osnovu zatvorena
[355] Za JU Škole za osnovno i muzičko obrazovanje „Dara Čokorilo", Nikšić
[356] Za Fakultet za Crnogorski jezik i književnost

evidentiralo izdatke u iznosu od 50.000,00 €, koji su isplaćeni sa budžetske pozicije 463 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda, a koji se odnose na dio duga po osnovu neizmirenih doprinosa zbog nezapošljavanja lica sa invaliditetom za period 2011-2014. godine.

Potrošačke jedinice treba da u Izvještaju o neizmirenim obavezama prikažu sve dospjele, a neplaćene obaveze na poslednji dan (31.12.) godine za koju se sačinjavanja izvještaj.

7. IZVJEŠTAJ O IZDACIMA BUDŽETSKIH REZERVI

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu[357] na poziciji 471-Tekuća budžetska rezerva planirana su sredstva u iznosu od 60.880.000,00 € i ista su, kroz izmjene Zakona o budžetu Crne Gore[358] i izvršena preusmjerenja sredstava, umanjena na iznos od 51.669.132,18 €, što je prikazano u tabeli koja slijedi:

Tabela 96 – Planirani i izvršeni iznos sredstava iz tekuće budžetske rezerve

47-Rezerve		Plan	Rebalans		Preusmjerenje		Tekući budžet	Izvršenje
			+	-	+	-		
4710	Tekuća budžetska rezerva	60,880,000.00	10,000,000.00	0.00	7,346,664.38	-26,557,532.20	51,669,132.18	48,809,282.96

Izvor podataka: Zgiga i GK

Korišćenje sredstava tekuće budžetske rezerve definisano je članom 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti i Odlukom o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve[359] (u daljem tekstu: Odluka) kojom je propisano da se sredstva tekuće budžetske rezerve mogu koristiti za: obezbjeđenje nedostajućih sredstava za finansiranje djelatnosti potrošačkih jedinica; pomoć pravnim licima za finansiranje djelatnosti; pomoć fizičkim licima za liječenje, školovanje i poboljšanje materijalne situacije; naknadu štete od elementarnih nepogoda i za ostale namjene u skladu sa zakonom. Ukupno realizovani izdaci u iznosu od 48.809.292,96 € evidentirani su u okviru računa grupe 471 – Tekuća budžetska rezerva i odnose se na isplate po osnovu:

a) **Odluke Komisije za raspodjelu dijela sredstava budžetske rezerve, u iznosu od 299.300,00 €.** U postupku revizije, utvrđeno je da je navedeni iznos isplaćen fizičkim licima, po osnovu liječenja, školovanja i poboljšanja materijalne situacije i da su pojedinačne isplate odobrene u okviru limita koji su predviđeni članom 5 Odluke.

b) **Odluke Komisije za procjenu šteta od elementarnih nepogoda, u iznosu od 378.776,89 €.** Utvrđeno je da je iznos isplaćen za počinjenu materijalnu štetu usled elementarnih nepogoda i to: za fizička lica (iznos od 347.823,99 €, za 1051 korisnika) i za pravna lica (iznos od 30.952,90 €, za 6 korisnika). Iznosi koji su odobravani su u skladu sa limitima koji su predviđeni članom 6 Odluke.

c) Zaključaka Vlade, u iznosu od 48.131.206,07 €. Na osnovu Zaključaka Vlade Crne Gore, u toku 2024. godine, isplaćen je iznos od 48.131.206,07 €. Struktura isplata po potrošačkim jedinicama data je u tabeli koja slijedi:

[357] "Službeni list Crne Gore", br. 124/23
[358] "Službeni list Crne Gore", br. 086/24
[359] "Sl. list CG", br. 012/24

Tabela 97 – Korišćenje sredstava tekuće budžetske rezerve po potrošačkim jedinicama

RB	Korisnik sredstava	Ukupno isplaćeno
1	Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore	6,450,414.22
2	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga	356,868.26
3	Ministarstvo finansija	9,898,766.78
4	Ministarstvo saobraćaja	11,150,000.00
5	Ministarstvo energetike	11,500,000.00
6	Ministarstvo pravde	7,987,128.09
7	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	93,224.00
8	Ministarstvo kulture i medija	694,804.72
	Ukupno:	**48,131,206.07**

Osnov za navedene isplate sadržan je u čl. 3 i 4 Odluke o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve.

U postupku revizije utvrđeno je da je kod potrošačkih jedinica: Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore, Ministarstvo saobraćaja[360], Ministarstvo energetike[361] i Ministarstvo pravde prekoračena dozvoljena potrošnja sredstava budžetske rezerve za finansiranje djelatnosti, čiji je limit definisan u visini od 10% sredstava planiranih budžetom, što nije u skladu sa članom 3 Odluke o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve.

Tabela 98 – Prekoračenje u korišćenju sredstava tekuće budžetske rezerve

RB	Korisnik sredstava	Ukupno isplaćeno	Iznos planiran Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu za 2024. (09.09.2024.)	10% planiranog iznosa	Isplata u skladu sa članom 3 Odluke
1	Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore	**6,450,414.22**	5,804,344.30	580,434.43	**NE**
2	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga	**356,868.26**	156,248,417.76	15,624,841.78	**DA**
3	Ministarstvo finansija	**9,898,766.78**	796,295,555.84	79,629,555.58	**DA**
4	Ministarstvo saobraćaja	**11,150,000.00**	3,422,694.48	342,269.45	**NE**
5	Ministarstvo energetike	**11,500,000.00**	2,646,920.00	264,692.00	**NE**
6	Ministarstvo pravde	**7,987,128.09**	6,881,045.28	688,104.53	**NE**
7	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	**93,224.00**	313,063,565.61	31,306,356.56	**DA**
8	Ministarstvo kulture i medija	**694,804.72**	29,549,954.01	2,954,995.40	**DA**
Ukupno:		**48,131,206.07**	**1,313,912,497.28**		

Izvor podataka: GKDT, stanje utvrđeno na terenu, Zakon o budžetu CG i izmjene zakona za 2024. godinu

Potrošačke jedinice[362] u saradnji sa Vladom Crne Gore su dužne da sredstva tekuće budžetske rezerve koriste u visini do 10% sredstava planiranih godišnjim budžetom potrošačke jedinice koja Vladi Crne Gore podnosi predlog za davanje prethodne saglasnosti za korišćenje sredstava tekuće budžetske rezerve, odnosno kako je propisano članom 3 Odluke o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve.

Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore: Izdaci iz tekuće budžetke rezerve po pojedinačno donijetim Zaključima Vlade Crne Gore, a po predlogu Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore[363], u 2024. godini iznosili su 6.450.414,22 € i obuhvataju isplate po osnovu: Izvršenja odluka Evropskog suda, u iznosu od 6.390.414,22 € i izgradnje džamije Hadrovića u Podgorici, u iznosu od 60.000,00 €.

[360] Pravni prethodnik Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
[361] Pravni prethodnik Ministarstvo energetike i rudarstva
[362] Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore, Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo energetike i Ministarstvo pravde
[363] U ovaj iznos isplata sa računa grupe 471 uključeni su izdaci po osnovu zaključaka Vlade CG, a po predlog Generalnog sekertarijat Vlade Crne Gore, Kancelarije zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava i Kabineta podpresjednika Vlade Crne Gore za politički sistem, pravosuđe i antikorupciju

Shodno zaključku Vlade Crne Gore[364], iz sredstava tekuće budžetske rezerve izvršena je isplata sredstava na žiro račun Medželis islamske zajednice Podgorica, za potrebe izgradnje džamije Hadrovća u Podgorici u iznosu od 60.000,00€. Za navedenu isplatu nije obezbijeđena propratna dokumentacija, a u zaključku Vlade nije navedena obaveza izvještavanja o utrošku navedenih sredstava, već je izvještaj o utrošenim sredstvima sa pratećom dokumentacijom[365] obezbijeđen u postupku revizije (april 2025. godine). Navedena isplata nije u skladu sa Uputstvom o radu državnog trezora kojim je definisano ovjeravanje i odobravanje plaćanja od strane potrošačkih jedinica.

Potrošačke jedince koje pripremaju predlog zaključka za Vladu Crne Gore (u situacijama kada nije obezbijeđena propratna dokumentacija) treba da u predlogu zaključka navedu okviran iznos za koji se traži saglasnost, a da se isplata izvrši nakon što potrošačka jedinica dostavi relevantnu računovodstvenu dokumentaciju kojom se potvrđuje nastanak troška i njegov tačan iznos.

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga[366]: Izdaci iz tekuće budžetke rezerve po predlogu Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga u 2024. godini iznosili su 356.868,26 € i odobreni su zaključkom Vlade Crne Gore, br. 08-011/24-1783/2 od 04.04.2024. godine.
Isplata je izvršena za 116 lica, po osnovu neisplaćenih zarada nekadašnjim radnicima, kao i penzionerima Fabrike elektroda "Piva" AD Plužine (III rata). Nijesu utvrđene nepravilnosti.

Ministarstvo finansija: Isplate iz tekuće budžetske rezerve koje su realizovane po predlogu Ministarstva finansija, a za koje je obezbijeđena i saglasnost Vlade Crne Gore[367] iznosile su 9.898.766,78 € i mogu se podijeliti u pet kategorija, koje su prikazane u tabeli koja slijedi:

Tabela 99 – Isplate iz sredstava tekuće budžetske rezerve po predlogu Ministarstva finansija

Opis	*Iznos*
Isplata opštini Zeta	1,676,523.37
Po odlukama Ustavnog suda Crne Gore	1,590,000.00
Pomoć male vrijednosti - de minimis[368]	316,000.00
Plaćanje premije osiguranja po ugovoru za nabavku 2 patrolna broda	6.000.000,00
Ostalo	316,243.41
UKUPNO:	**9,898,766.78**

U postupku revizije utvrđene su sledeće nepravilnosti:

- Uvidom u Registar državne pomoći de minimis 21.04.2025. godine, utvrđeno je da Ministarstvo finansija nije evidentiralo gore navedene dodijeljene pomoći, što nije u skladu sa članom 6 Priloga 7 Pravilnika o listi pravila države pomoći, Regulative komisije (EU) br. 2023/2831 od 13. decembra 2023. godine o primjeni člana 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na de minimis pomoći i Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o državnoj pomoći[369], kojim je između ostalog propisana obaveza vođenja evidencije o dodijeljenim državnim pomoćima, pomoćima male vrijednosti (de minimis pomoći) i državnim pomoćima Covid 19.

[364] Zaključak br. 08-430/23-6147/2 od 27.12.2023. godine
[365] (Izvodi sa računa, računi i ugovor o djelu)
[366] Pravni prethodnik Ministarstvo rada i socijalnog staranja
[367] **Napomena**: Osim isplate po Zaključku broj: 10-430/24-7124 od 19.12.2024. godine
[368] Po ovom osnovu izvršene su isplate: Jevrejskoj zajednici CG u iznosu od 200.000,00 €, SUBNOR-u iznos od 38.000,00 € i Udruženju boraca ratova od 1990 – iznos od 40.000,00 €.
[369] "Službeni list Crne Gore", br. 085/22 od 02.08.2022. godine

Ministarstvo finansija dužno je da sve državne pomoći dodijeljene po osnovu de minimis pomoći evidentira u Registar državne pomoći De Minimis pomoći[370], posebno za svakog korisnika državne pomoći.

- Plaćanje premije osiguranja po osnovu obaveze iz Ugovora o oročenoj kreditnoj liniji (BFI France - nabavka dva patrolna broda), u iznosu od 6.000.000,00 €. Isplata po ovom osnovu, realizovana je na osnovu Zaključka Vlade, br. 10-430/24-7124 od 19.12.2024. godine.[371] Za navedenu isplatu dostavljena je i faktura[372] sa instrukcijama za plaćanje[373], dok je uplata u iznosu od 1.000.000,00 € izvršena tokom 2025. godine[374].

  U navedenom zaključku, nije navedeno da se, nakon odobrenog preusmjerenja, odobrava uplata od strane Ministarstva finansija **sa pozicije tekuće budžetske rezereve** u cilju obezbjeđivanja sredstava za troškove premije i finansiranje kredita za nabavku dva patrolna broda u iznosu od 6.000.000,00 € i uplate na „Foreign Military Sales“ (FMS) u iznosu od 1.000.000,00 €.

Preporučuje se da predlozi, u vezi sa dobijanjem saglasnosti za korišćenje sredstava rezervi, obezbjeđuju zaključke kojim se za isplate i evidencije trošenja javnih sredstava po ovom osnovu terete izdaci rezervi u skladu sa članom 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

- Iznos od 316.243,41 € isplaćen je na osnovu zaključaka Vlade, iz 2023. godine, kojima je Vlada prihvatila pristupanje Crne Gore grupi donatora u Međunarodnom udruženju za razvoj (International Development Association – IDA) s Instrumentom obavezivanja, koje je dostavilo Ministarstvo finansija i dala saglasnost da se Međunarodnom udruženju za razvoj odobri donacija u iznosu od 1.000.000,00 američkih dolara, koji će se uplatiti u tri jednake rate, na sljedeći način: prva rata do kraja 2023. godine, druga rata do kraja 2024. godine i treća rata do 30.06.2025. godine. Vlada je zadužila Ministarstvo finansija da za donaciju IDA (dio: Svjetske banke), iz Tekuće budžetske rezerve uplati sredstva u skladu sa dinamikom iz zaključka. Po ovom osnovu 19.11.2024. godine, sa pozicije tekuće budžetske rezerve, plaćeno je 316.243,41 € (II rata-330.000,00 USD)[375].

---

[370] Registar de minimis pomoći: https://registri.azzk.me/public/de_minimis

[371] Zaključkom je, između ostalog, definisano da se izvrši preusmjerenje sredstava sa Ministarstva odbrane na Ministarstvo finansija, i to sa više pozicija Ministarstva odbrane na Ministarstvo finansija na poziciju 471-0 tekuća budžetska rezerva u iznosu od 7.000.000,00 €, u cilju obezbjeđivanja sredstava za troškove premije i finansiranje kredita za nabavku dva patrolna broda u iznosu od 6.000.000,00€ i uplate na „Foreign Military Sales“ (FMS) u iznosu od 1.000.000,00 €. Takođe je zaduženo Ministarstvo odbrane da sve potrebne podatke za realizaciju uplate na „Foreign Military Sales“ (FMS) dostavi Ministarstvu finansija koje treba da izvrši navedene uplate.

[372] Br. 04-402/24-568/1 od 23.12.2024. godine

[373] U okviru ugovora o oročenoj kreditnoj liniji za kupca uz podršku Bpifrance Assurance Export u iznosu od 101.405.000,00 €, ugovoreno je plaćanje premije za osiguranje izvoza čija je vrijednost 8.67% ukupne vrijednosti ugovora, odnosno 8.791.813,50 €. Tokom pregovora o kreditnom aranžmanu dogovoreno je da će sredstva za predmetnu premiju obezbjediti Ministarstvo odbrane, kao korisnik, pri čemu je sa kreditorom dogovoreno da se premija može platiti iz dva puta. Zaključkom Vlade CG br. 10-430/24-7124/2 od 19.12.2024. godine, Vlada je dala saglasnost da se sa pozicija Ministarstva odbrane, između ostalog, izvrši preusmjeravanje na poziciju tekuće budžetske rezerve iznos od 7,00 miliona eura. Ministarstvo finansija je po tom osnovu donijelo dva rješenja o preusmjerenju broj 01-02-010/24-8629/2 od 23.12.2024 na iznos od 2.811.000,00 € i 4.189.000,00 €. U skladu Zaključkom Vlade CG, odlučeno je da će se od navedenog preusmjerenog iznosa 6,00 miliona eura biti iskorišćeno za plaćanje trokova premije i finansiranja kredita za nabavku dva patrolna broda, čime se pokriva prvi dio obaveze po osnovu predmetne premije.

[374] Ministarstvo odbrane 02.04.2025. godine dostavilo je dopis i SWIFT potvrdu u kom se navodi da je uplata na „Foreign Military Sales“ (FMS) u iznosu od 1.000.000,00 € izvršena od strane Ministarstvu finansija 25.03.2025. godine.

[375] Uvidom u evidenciju o korišćenju sredstava budžetske rezerve za mart 2025. godine, utvrđeno je da je III rata, koja je isplaćena 24.05.2025. godine u iznosu od 318.949,34 €, takođe izvršena iz sredstava tekuće budžetske rezerve, iako je Vlada CG, u skladu sa Akcionim planom za implementaciju preporuka datih u Izvještaju o reviziji Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2023. godinu, tačkom 2 Zaključka Vlade CG br. 11-401/25-747/3 od 21.03.2025. godine, zadužila Ministarstvo finansija da u kontinuitetu realizuje ovu preporuku (tačka 8.2.)

Imajući u vidu da je Vlada (Ministarstvo finansija) još u decembru 2023. godine bila upoznata sa obavezom uplate naredne dvije rate čiji je rok definisan za decembar 2024. i 2025. godine, nije postojao razlog da se navedene rate plaćaju iz sredstava tekuće budžetske rezerve koja se, shodno članu 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, koriste za neplanirane i nedovoljno planirane izdatke tokom fiskalne godine. Nepravilnost i preporuka, evidentirana u Izvještaju o reviziji Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2023. godinu[376], ponavlja se i u ovoj godini.

Ministarstvo finansija (Vlada/potrošačke jedinice) treba da postupa u skladu sa članom 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti kojim je definisano da se sredstava tekuće budžetske rezerve koriste za izdatke koji su neplanirani i nedovoljno planirani tokom fiskalne godine. Zaključcima Vlade potrebno je odobravati korišćenje sredstava rezervi samo za neplanirane i nedovoljno planirane isplate koje dospijevaju u toku fiskalne godine, dok je isplate koje dospijevaju u budućem periodu (nakon isteka fiskalne godine) potrebno planirati godišnjim zakonom budžeta države na budžetskoj poziciji u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Ministarstvo saobraćaja[377]: Izdaci iz tekuće budžetke rezerve koji su realizovani po predlogu Ministarstva saobraćaja, iznosili su 11.150.000,00 € i odnose se na isplate po osnovu ugovora o pružanju savjetodavnih finansijskih usluga (iznos od 150.000,00 €) i isplate za otpočinjanje postupka eksproprijacije (iznos od 11.000.000,00 €). U postupku revizije utvrđene su sledeće nepravilnosti:

- Isplata po osnovu Ugovora o pružanju savjetodavnih finansijskih usluga, u iznosu od 150.000,00 €, izvršena je na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore[378] kojim je Međunarodnoj finansijskoj korporaciji (IFC) odobrena isplata, sa pozicije Tekuća budžetska rezerva, u iznosu od 300.000,00€, za potrebe angažovanja konsultanta. Ugovorom o pružanju savjetodavnih finansijskih usluga je predviđeno plaćanje u dvije rate i to: prva rata odmah po potpisivanju ugovora, dok će se isplata druge rate izvršiti u roku od 30 dana od dostavljanja tenderske dokumentacije. Po ovom osnovu, u maju 2024. godine je isplaćen iznos od 150.000,00 € na ime prve rate iz ugovora.

  Imajući u vidu da je proces sačinjavanja i dostavljanja tenderske dokumentacije uglavnom dugotrajan i da je iz priloženog ugovora bilo evidentno da će obaveza plaćanja druge rate nastati u periodu nakon isteka fiskalne godine, nije postojao razlog da se Zaključkom Vlade odobri iznos koji je veći od onog koji se odnosi na neplaniranu obavezu koja bi dospjela tokom fiskalne godine, kako je i predviđeno članom 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Ministarstvo finansija (Vlada/potrošačke jedinice) treba da postupa u skladu sa članom 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti kojim je definisano da se sredstava tekuće budžetske rezerve koriste za izdatke koji su neplanirani i nedovoljno planirani tokom fiskalne godine. Zaključcima Vlade potrebno je odobravati korišćenje sredstava rezervi samo za neplanirane i nedovoljno planirane isplate koje dospijevaju u toku fiskalne godine, dok je isplate koje dospijevaju u budućem periodu (nakon isteka fiskalne godine) potrebno planirati godišnjim zakonom budžeta države na budžetskoj poziciji u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

[376]Broj: 01-035/24-627/288 od 10.10.2024. godine
[377] Pravni prethodnik Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
[378] Br. 08-348/24-1834/2 od 04.04.2024. godine

- Na osnovu zaključaka Vlade[379], usvojena je Informacija o obezbjeđenju sredstava za otpočinajnje postupka eksproprijacije nepokretnosti u zahvatu Faze II Aerodroma Tivat na lokalitetima KO Đuraševiči i KO Mrčevac, u iznosu od 11.000.000,00 €. Navedeni iznos isplaćen je iz sredstava tekuće budžetske rezerve, 31. decembra 2024. godine.
  Sredstva su uplaćena na račun Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine kod komercijalne banke - Depozit za eksproprijaciju, u iznosu od 11 miliona eura, na žiro račun: 520-2816-66. Sredstva po ovom osnovu do kraja 2024. godine nisu utrošena.
  U postupku revizije, Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine dostavilo je informaciju da u periodu od 01.01 - 31.01.2025. godine, nije bilo isplata sa ovog računa po osnovu uplate od 11.000.000,00 €.

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, je dužno da o iznosu neutrošenih sredstava sa bankarskog računa na kraju godine obavijesti Ministarstvo finansija radi korekcija u glavnoj knjizi trezora, a shodno obavezi propisanoj Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, tačkom 96-99 Uputstva o radu državnog trezora i tačkom 6 Stručnog uputstva[380], dok je Ministarstvo finansija dužno da za iznos neutrošenih sredstva na kraju godine stornira izdatke tekuće budžetske rezerve i uveća depozite.

- Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na otvaranje računa kod komercijalne banke, utvrđeno je da je isti otvoren uz prethodno odbrenje Ministarstva finansija i da nosi naziv „Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine-Depozit za eksproprijaciju“, ali da isti u svom nazivu nema oznaku „državni“, što nije u skladu sa tačkom 82 a) Uputstva o radu državnog trezora i članom 10 stav 3 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, kojim je propisano da državni bankarski računi moraju imati oznaku „državni“.

Preporučuje se Ministarstvu finansija da u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore obezbijedi regulativu kojom će se omogućiti adekvatna primjena člana 10 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti kojom bi svi bankarski računi, koji su u funkciji budžeta, nosili oznaku „državni“.

- Prenos sredstava sa tekuće budžetske rezerve u iznosu od 11 miliona eura izvršen je 31.12.2024. godine samo na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore. Iznos je opredijeljen za plaćanja, visine pravične naknade nepokretnosti čija se eksproprijacija predlaže, koja će se izvršiti tokom 2025. godine, što znači da osim donijetog Zaključka Vlade nije obezbijeđena druga propratna dokumentacija kojom bi se opravdala potrošnja ovih sredstava[381]. Uvidom u analitičku karticu sa računa Depozita za eksproprijaciju, Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine br. 520-2816-66 kod komercijalne banke i potvrdu od strane subjekta revizije utvrđeno je da do dana 26.05.2025. godine nije bilo isplata po navedenom osnovu. Navedena isplata u iznosu od 11.000.000,00 € nije izvršena u skladu sa Uputstvom o radu Državnog trezora (tačke 23 i 25).

[379] Zaključak br. 10-348/24-7345/2 od 26.12. 2024. godine i izmjena zaključka br. 10-348/24-7468/2 od 30.12.2024. godine
[380] Br. 03-400/24-2712/1 od 15.11.2024. godine
[381] Procedura isplate krajnjim korisnicima vrši se u roku od 20 dana po dostavljanju ministarstvu zahtjeva za isplatu potpisanog od strane bivšeg vlasnika eksproprisane nepokretnosti i pravosnažnog i izvršnog rješenja o eksproprijaciji od Uprave za nekretnine, odnosno po isteku roka za žalbu od 15 dana od dana dostavljanja rješenja korisniku, a shodno rokovima iz Zakonu o upravnom postupku, Zakonu o eksproprijaciji i Uputstva o načinu i postupku isplate sredstava sa računa depozita za eksproprijaciju.

Ministarstvo finansija (Vlada/potrošačke jedinice) treba da sredstva tekuće budžetske rezerve koriste za izdatke koji su neplanirani i nedovoljno planirani tokom fiskalne godine[382], kako je i propisano članom 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Vlada i resorna ministarstva su dužni da prije usvajanja zaključaka ili isplate novca sa konsolidovanog računa trezora, obezbijede relevantnu dokumentaciju kojom se vrši pravdanje odobrenog iznosa, kako je i predviđeno Uputstvom o radu Državnog trezora, a u situacijama kada nije obezbijeđena propratna dokumentacija, u predlogu Zaključka treba navesti okvirni iznos za koji se traži saglasnost, a isplatu izvršiti nakon što resorno ministarstvo potvrdi opravdanost isplate na osnovu relevantne dokumentacije.

Ministarstvo energetike[383]: Izdaci iz tekuće budžetke rezerve na predlog Ministarstva energetike u 2024. godini iznose 11.500.000,00 € i isti su realizovani na osnovu tri Zaključka Vlade Crne Gore[384], na ime realizacije Programa za podsticanje energetske efikasnosti[385].

Ministarstvo pravde: Izdaci iz tekuće budžetke rezerve po predlogu Ministarstva pravde u 2024. godini iznosili su 7.987.128,09 € i obuhvataju isplate po osnovu rješavanja pitanja prostornih kapaciteta Muzeja islamske kulture i umjetnosti u Podgorici (iznos od 200.000,00 €) i po osnovu namirivanja potraživanja iz rada i po osnovu rada za sve preostale radnike privrednog društva „Radoje Dakić“ AD -u stečaju, koja nijesu izmirena u dosadašnjem toku stečajnog postupka (iznos od 7.787.128,09 €).

U postupku revizije utvrđene su sledeće nepravilnosti:

- Zaključkom Vlade Crne Gore br. 10-081/24-5746 25.10.2024. godine, u cilju implementacije Zaključka Skupštine Crne Gore broj: 33/23-8/187 od 28.12.2023. godine, odobrena su sredstva iz tekuće budžetske rezerve za finansijsku podršku rješavanja pitanja prostornih kapaciteta Muzeja islamske kulture i umjetnosti u Podgorici, u svojini Islamske zajednice u iznosu od 200.000,00 €, za koji nije priložena propratna dokumentacija i pri čemu nije navedena obaveza izvještavanja o utrošku navedenih sredstava. Navedena kupovina objekta još uvijek nije realizovana, a Mešihat islamske zajednice Crne Gore je dobio sredstva 30.10.2024. godine.
  Navedena isplata nije u skladu sa tačkom dva Zaključka Vlade Crne Gore[386] i Uputstvom o radu državnog trezora[387] kojim je definisano ovjeravanje i odobravanje plaćanja od strane potrošačkih jedinica.

Potrošačke jedince koje pripremaju predlog zaključka za Vladu Crne Gore (u situacijama kada nije obezbijeđena propratna dokumentacija) treba da u predlogu zaključka navedu okviran iznos za koji se traži saglasnost, a da se isplata izvrši nakon što potrošačka jedinica dostavi relevantnu računovodstvenu dokumentaciju kojom se potvrđuje nastanak troška i njegov tačan iznos.

[382] U navedenom slučaju – izvršen je samo prenos sredstava sa GRT na račun kod komercijalne banke, ali stvarni trošak zbog kojeg je izvršen prenos sredstava nije nastao u toku 2024.godine (čak ni do maja 2025. godine).
[383] Nastalo od Ministratsva energetike i rudarstva; od 16.04.2025. godine Ministarstvo energetike i rudarstva.
[384] Zaključci br. 08-3050/24-2138/2 od 18.4.2024. g, 08-330/24-2851/1 i 08-330/24-2852/2 od 30.5.2024. godine.
[385] Sredstva za ovu namjenu donirala je Evropska komisija, putem direktne budžetske podrške, tokom 2023. godine u ukupnom iznosu od 30,5 mil. eura.
[386] Br. 10-081/24-5746 25.10.2024. godine
[387] "Službeni list Crne Gore", br. 053/14 od 19.12.2014, 072/15 od 21.12.2015, 069/19 od 18.12.2019, 096/21 od 10.09.2021, 085/23 od 15.09.2023, 091/23 od 11.10.2023, 032/24 od 08.04.2024.

- Zaključkom Vlade Crne Gore br. 10-011/24-6744/3 od 12.12.2024. godine definisano je da Ministarstvo finansija iz tekuće budžetske rezerve, najkasnije do 15.12.2024. godine, prenese na depozitni račun Privrednog suda Crne Gore iznos od 7.787.128,09 €[388], radi namirenja potraživanja iz rada i po osnovu rada za sve preostale radnike privrednog društva „Radoje Dakić" AD – u stečaju, koja nijesu izmirena u dostadašnjem toku stečajnog postupka. Uvidom u karticu prometa za period 01.01.-31.12.2024. godine sa računa Privrednog suda br. ž.r. 510-00000002115844 - Prolazni depozit 2, utvrđeno je da su navedena sredstva uplaćena 18.12.2024. godine i da do kraja 2024. godine nisu utrošena.
  Uvidom u Izvještaj Privrednog suda Crne Gore na dan 28.03.2025. godine i u stanje prikazano na kartici prometa sa računa Privrednog suda br. ž.r. 510-00000002115844 - Prelazni depozit 2, utvrđeno da je od iznosa 7.787.128,09 €, u periodu od 01.01.- 31.01.2025. godine isplaćen iznos 2.738.312,61 € po osnovu naloga za isplatu.

Sudski savjet (Privredni sud Crne Gore), je dužan da o iznosu neutrošenih sredstava sa bankarskog računa na kraju godine obavijesti Ministarstvo finansija radi korekcija u Glavnoj knjizi trezora, a shodno obavezi propisanoj Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, tačkom 96-99 Uputstva o radu državnog trezora, dok je Ministarstvo finansija dužno da za iznos neutrošenih sredstva na kraju godine stornira izdatke tekuće budžetske rezerve i uveća depozite.

- Privredni sud Crne Gore za 2024. godinu i ranije godine nije dostvaljao Obrazac 8 – Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine Sudskom savjetu kako bi ova potrošačka jedinica dostavila isti Ministarstvu finansija.

Preporučuje se Sudskom savjetu (Privrednom sudu Crne Gore) da postupa u skladu sa tačkom 99 Uputstva o radu državnog trezora i čl. 2 Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave kojim je definisano da se Ministarstvu finansija, najkasnije do 15. februara tekuće godine za prethodnu, sačini i dostavi Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fisklane godine.

- Uvidom u dokumentaciju u vezi otvaranja računa utvrđeno je da je isti otvoren uz prethodno odobrenje Ministarstva finansija i da nosi naziv Prelazni depozit Privrednog suda Crne Gore, ali da isti u svom nazivu nema oznaku „državni", što nije u skladu sa tačkom 82 a) Uputstva o radu državnog trezora i članom 10 stav 3 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, kojim je propisano da državni bankarski računi moraju imati oznaku „državni".

Preporučuje se Ministarstvu finansija da u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore obezbijedi regulativu kojom će se omogućiti adekvatna primjena člana 10 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti kojom bi svi bankarski računi, koji su u funkciji budžeta, nosili oznaku „državni".

- Prenos sredstava u iznosu od 7.787.128,09 € izvršen je 18.12.2024. godine, na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore. Iznos je opredijeljen za plaćanja, radi namirenja potraživanja iz rada i po osnovu rada za sve preostale radnike privrednog društva „Radoje Dakić" AD – u stečaju, koja nijesu izmirena u dostadašnjem toku stečajnog postupka, koja će se izvršiti tokom 2025. godine, što znači da osim donijetog Zaključka Vlade nije obezbijeđena druga propratna dokumentacija

[388] Uvidom u akt Privrednog suda SU br. 1224/24 od 26.11.2024. godine i prilog ovog akta, odnosno Ažurirani izvještaj IV – St.br. 490/16 od 25.11.2024. godine, ukupan broj radnika, čija potraživanja nijesu isplaćena u cjelosti je 1500 na dan 25.11.2024. godine, a procijenjeni iznos ukupnih obaveza sa kamatama obračunatim do dana otvaranja stečajnog postupka, a koji se odnosi na obračun neisplaćenih potraživanja za sve preostale radnike privrednog društva „Radoje Dakić" AD- u stečaju je 7.787.128,09 €.

kojom bi se opravdala potrošnja ovih sredstava. Uvidom u analitičku karticu prometa sa računa Privrednog suda br. ž.r. 510-00000002115844 - Prelazni depozit 2 i Izvještaj Privrednog suda CG[389] utvrđeno je da do dana 22.01.2025. godine nije bilo isplata po navedenom osnovu. Do 28.3.2025. godine isplaćen je iznos od 4.945.411,24 € za 925 lica.

Procedura isplate povjeriocima vrši se kada povjerioci podnesu relevantnu dokumentaciju zahtijevanu Pozivom za povjerioce-bivše radnike privrednog društva „Radoje Dakić"-u stečaju[390] za čije kompletiranje je potreban određeni vremenski period. Takođe, uvidom u Izvještaj Privrednog suda Crne Gore[391] koji je dostavljen u postupku revizije od strane Ministarstva pravde, između ostalog, zaključuje se da na usložnjenu dinamiku isplate krajnjim korisnicima utiče i rješavanje nasljedno-pravnih odnosa nakon smrti određenog broja povjerilaca, dostavljanje ovjerenog punomoćja za povjerioce koji borave van Crne Gore, rješavanje pitanja računa povjerioca koji nisu aktivni, a za koje su dati nalozi za isplatu i rješavanja činjenice da određeni broj povjerioca nije dostavio dokumentaciju na način definisan Pozivom za povjerioce.

Ministarstvo finansija (Vlada/potrošačke jedinice) treba da sredstva tekuće budžetske rezerve koriste za izdatke koji su neplanirani i nedovoljno planirani tokom fiskalne godine[392], kako je i propisano članom 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.
Vlada i resorna ministarstva su dužni da prije usvajanja zaključaka ili isplate novca sa konsolidovanog računa trezora, obezbijede relevantnu dokumentaciju kojom se vrši pravdanje odobrenog iznosa, kako je i predviđeno Uputstvom o radu Državnog trezora, a u situacijama kada nije obezbijeđena propratna dokumentacija, u predlogu Zaključka treba navesti okvirni iznos za koji se traži saglasnost, a isplatu izvršiti nakon što resorno ministarstvo potvrdi opravdanost isplate na osnovu relevantne dokumentacije.

Ministarstvo kulture i medija: Izdaci iz tekuće budžetke rezerve po predlogu Ministarstva kulture i medija u 2024. godini iznosili su 694.804,72 €. Isplata se odnosi na obezbjeđivanje finansijskih sredstava i isplatu Agenciji za elektronske medije (realizacija sredstava Fonda za podsticanje pluarizma i raznovrsnost medija - Podfond za komercijalne i neprofitne medije).

Krajem 2024. godine isplata navedenih sredstava opredijeljenih za 2024. godinu nije vršena sa pozicije 471- Tekuća budžetska rezerva, već je isplata finansijskih sredstava za Podfond za komercijalne i neprofitne medije, planirana i izvršena sa pozicije 431-9 Ostali transferi institucijama kod Ministrstva kulture i medija u iznosu od 773.099,61 € (isplata izvršena 27.12.2024. godine).

[389] Su.br.217-2/25 od 04.03.2025. godine i Su. br. 308/25 od 28.03.2025. godine
[390] https://sudovi.me/pscg/sadrzaj/NxyR
[391] Su.br.217-2/25 od 04.03.2025. godine i Su. br. 308/25 od 28.03.2025. godine
[392] U navedenom slučaju – izvršen je samo prenos sredstava sa GRT na račun kod komercijalne banke, ali stvarni trošak zbog kojeg je izvršen prenos sredstava nije nastao u toku 2024.godine.

8. KAPITALNI BUDŽET

8.1. Procedura usvajanja kapitalnih projekata

Vlada Crne Gore je na sjednici od 28.03.2024. godine donijela Odluku o izradi kapitalnog budžeta[393]. Članom 1 navedene Odluke propisano je da se izrada kapitalnog budžeta i utvrđivanje i vrednovanje kriterijuma za izbor kapitalnih projekata vrši na način i po postupku utvrđenim navedenom Odlukom. Takođe, članom 15 Odluke je propisano da listu predloženih projekata sačinjava Ministarstvo finansija na osnovu podnijetih prijava potrošačkih jedinica i lokalnih samouprava, i da istu dostavlja Komisiji za ocjenjivanje projekata. Vlada je na sjednici od 17.05.2024. godine donijela Rješenje o imenovanju članova Komisije za ocjenjivanje projekata[394]. Komisija je Ministarstvu finansija dostavila Izvještaj o radu dana 26.09.2024. godine. Od ukupno pristiglih 216 zahtjeva za finansiranje kapitalnih projekata, Komisija je ocijenila 31 projekat koji zadovoljava kriterijume kapitalnog projekta, dok ostali projekti nijesu ispunjavali kriterijume iz članova 5 i 6 Odluke, a koji se tiču osnovnih i dopunskih uslova za predlaganje projekata za kapitalni budžet. Od 31 projekta koji je zadovoljavao kriterijume iz Odluke, Komisija je sačinila Listu od 11 prioritetnih kapitalnih projekata koje treba uvrstiti u Kapitalni budžet Crne Gore za 2025. godinu.

Savjet za javne investicije je na III sjednici od 16.10.2024. godine razmatrao pod tačkom 2 Informaciju o kandidovanim projektima za finansiranje iz Kapitalnog budžeta. Shodno članu 12 stav 3 Odluke o izradi kapitalnog budžeta kojim je definisano da Vlada može u predlog kapitalnog budžeta uvrstiti i projekte od izuzetnog značaja za državu, Savjet je na pomenutoj sjednici kandidovao dodatnih 27 projekata koje treba uvrstiti u Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2025. godinu.

Vlada Crne Gore je Zaključkom br. 10-426/24-6199/2 od 08.11.2024. godine usvojila Informaciju i zadužila Ministarstvo finansija da u Predlogu zakona o budžetu Crne Gore za 2025. godinu uvrsti 11 projekata predloženih od strane Komisije za ocjenjivanje projekata. Međutim, Zaključkom br. 10-426/24-6200/2 od 08.11.2024. godine Vlada Crne Gore je usvojila Informaciju o Predlogu liste projekata od izuzetnog državnog značaja za finansiranje iz Kapitalnog budžeta u 2025. godini i zadužila Ministarstvo finansija da u Predlogu zakona o budžetu Crne Gore za 2025. godinu uvrsti još 27 projekata koji su od izuzetnog značaja za državu.

Poređenjem projekata koji su pristigli na razmatranje Komisiji za ocjenjivanje projekata sa projektima koje je predložio Savjet, utvrđeno je da je dio projekata koje je predložio Savjet već ranije odbačen od strane Komisije kao projekti koji ne ispunjavaju osnovne i dopunske uslove predlaganja projekata za kapitalni budžet.

Preporučuje se Savjetu za javne investicije da kandiduje za predlog samo one kapitalne projekte koji zadovoljavaju osnovne i dopunske uslove predlaganja projekata za kapitalni budžet u cilju izvjesnije realizacije istih, a u skladu sa čl. 2, 3, 5 i 6 Odluke o izradi kapitalnog budžeta.

REALIZACIJA KAPITALNOG BUDŽETA

Realizacija projekata kapitalnog budžeta tokom 2024. godine vršila se preko dva organa državne uprave odnosno preko Uprave za saobraćaj i Uprave za kapitalne projekte. U narednoj tabeli dat je pregled kapitalnog budžeta po godinama:

[393] „Službeni list CG“, br. 36/24

[394] Rješenje br. 08-100/24-2584/4 od 17.05.2024. godine

Tabela 100 -Pregled Kapitalnog budžeta po godinama

Opis	2020	2021	2022	2023	2024
Uprava za saobraćaj	104.459.285,82	106.605.204,94	145.365.838,42	79.495.123,65	88.942.917,78
Uprava za kapitalne projekte	73.777.789,81	48.912.262,98	57.718.852,60	107.076.222,31	131.313.928,83
Ukupno	**178.237.075,63**	**155.517.467,92**	**203.084.691,02**	**186.571.345,96**	**220.256.846,61**

8.2. Uprava za saobraćaj

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu, kod Uprave za saobraćaj za realizaciju projekata kapitalnog budžeta planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 57.295.381,68 €. Nakon rebalansa i preusmjerenja tekući budžet iznosio je 72.465.381,68 €, dok je izvršenje iznosilo 88.942.917,78 €, što je 122,74% u odnosu na tekući budžet. Veći iznos realizacije kapitalnog budžeta u odnosu na tekući budžet istog je iz razloga što nijesu planirani adekvatni iznosi realizacije sredstava kredita već su izdaci koji se finansiraju iz sredstava kredita izvršavani u visini njihovog ostvarenja, što je u skladu sa članom 11 Zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu. Od ukupnog izvršenja, iznos od 64.630.855,61 € finansiran je iz opštih prihoda budžeta, donacijama je finansiran iznos od 279.285,00 €, dok je sredstvima kredita finansiran iznos od 24.032.777,17 €. Prema strukturi izdataka, tekući izdaci finansirani su u iznosu od 3.618.131,70 € ili 4,07% ukupnog izvršenja, dok su kapitalni izdaci finansirani u iznosu od 85.324.786,08 € ili 95,93% od ukupnog izvršenja. U narednim tabelama dat je pregled programa i potprograma sa podacima o realizaciji kapitalnog budžeta Uprave za saobraćaj:

Tabela 101 - Pregled plana i izvršenja programa i potprograma Uprave za saobraćaj

ŠIFRA PROGRAMA/ POTPROGRAMA	POTPROGRAM	PLAN	TEKUĆI BUDŽET	IZVRŠENJE	IZVRŠENJE/ TEKUĆI
17020		**57.295.381,68**	**72.465.381,68**	**88.942.917,78**	**122,74%**
17020K01	Rekonstrukcija regionalnih i magistralnih puteva	48.593.762,68	61.450.927,68	80.063.968,88	**130,29%**
17020K02	Rješavanje uskih grla na saobraćajnoj mreži Crne Gore	1.354.580,00	1.941.580,00	1.220.008,11	**62,84%**
17020K05	Sanacija mostova, klizišta i kosina na magistralnim i regionalnim putevima	7.347.039,00	9.072.874,00	7.658.940,79	**84,42%**

Tabela 102 - Prikaz realizacije sredstava programa i potprograma Uprave za saobraćaj

PROGRAM		Izvori finansiranja			Struktura sredstava		
		Opšti prihodi budžeta	Kredit	Donacije	Tekući izdaci	Kapitalni izdaci	Ukupno
Realizacija putne infrastrukture i niskogradnje		**64,630,855.61**	**24,032,777.17**	**279,285.00**	**3,618,131.70**	**85,324,786.08**	**88,942,917.78**
Potprogrami	Rekonstrukcija regionalnih i magistralnih puteva	55,751,906.71	24,032,777.17	279,285.00	3,451,060.82	76,612,908.06	80,063,968.88
	Rješavanje uskih grla na saobraćajnoj mreži Crne Gore	1,220,008.11	0.00	0.00	8,390.74	1,211,617.37	1,220,008.11
	Sanacija mostova, klizišta i kosina na magistralnim i regionalnim putevima	7,658,940.79	0.00	0.00	158,680.14	7,500,260.65	7,658,940.79

U narednoj tabeli dat je prikaz ukupno realizovanih sredstava za radove po projektima na kojima su isti finansirani:

Tabela 103 – Prikaz realizovanih sredstava za radove

Naziv projekta	Kod aktivnosti	Planirano Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu	Plan nakon rebalansa i preusmjerenja (tekući budžet)	Realizovana sredstva	Razlika (Realizovana sredstva - tekući budžet)
Rekonstrukcija saobracajnice Petnjica - Bioča	17 020 K01 072	7.120,00	1.142.120,00	1.134.112,63	-8.007,37
Investiciono održavanje regionalnih i magistralnih puteva, projektovanje, nadzor, eksproprijacija, revizije	17 020 K01 028	445.000,00	1.002.000,00	1.001.234,99	-765,01
Investiciono presvlačenje magistralnih i regionalnih puteva	17 020 K01 025	2.670.000,00	6.107.400,00	6.025.929,99	-81.470,01
Izgradnja bulevara Vojisavljevića sa mostom i kružnim tokom Cetinje – Nikšić	17 020 K02 007	8.900,00	1.453.900,00	912.776,54	-541.123,46
Izgradnja dionice Čekanje - Čevo, veza puta CT - Čevo, CT - Njeguši	17 020 K01 024	1.335.000,00	1.564.000,00	1.560.876,72	-3.123,28
Izgradnja i rekonstrukcija puta Vrulja – Miljakovići	17 020 K01 004	1.780.000,00	2.539.000,00	2.537.656,05	-1.343,95
Izgradnja puta Petlja-Veruša-Lopate	17 020 K01 073	1.246.000,00	2.920.000,00	2.876.436,28	-43.563,72
Izrada rasvjete u tunelu "Ključ" na regionalnom putu Mateševo-Kolašin	17 020 K01 065	89.000,00	239.000,00	182.707,85	-56.292,15
Radovi na poboljšanju bezbjednosti državnih puteva	17 020 K01 067	1.050.200,00	907.200,00	288.737,21	-618.462,79
Rehabilitacija kolovoza na regionalnom putu R-10, dionica Tomaševo-Pavino polje	17 020 K01 076	890.000,00	1.194.000,00	1.193.204,88	-795,12
Rekonstrukcija magistralnog puta M-2 Lepenac-Ribarevina-Poda-Berane	17 020 K01 011	890,00	890,00	15.025.341,78	15.024.451,78
Rekonstrukcija magistralnog puta M-2 Rožaje-Špiljani sa sanacijom tunela i mostova	17 020 K01 009	6.230.000,00	12.306.000,00	12.088.737,59	-217.262,41
Rekonstrukcija magistralnog puta M-2 Tivat-Jaz, izgradnja bulevara	17 020 K01 010	1.780.890,00	2.890,00	4.190.235,43	4.187.345,43
Rekonstrukcija magistralnog puta Plužine-Nikšić-Danilovgrad, dionica Jasenovo polje-Vidrovan	17 020 K01 056	1.691.000,00	3.339.000,00	3.338.215,14	-784,86
Rekonstrukcija magistralnog puta Plužine-Nikšić-Danilovgrad, dionica Zaborje-Jasenovo polje	17 020 K01 079	445.000,00	3.530.000,00	3.497.386,29	-32.613,71
Rekonstrukcija puta Berane - Kolašin, dionica Lubnice - Jezerina	17 020 K01 002	6.058.526,68	5.580.526,68	9.966.488,52	4.385.961,84
Rekonstrukcija puta Cetinje - Čevo - Nikšić, dionica Cetinje - Čevo	17 020 K01 014	2.523.150,00	4.323.150,00	4.280.538,84	-42.611,16
Rekonstrukcija puta Dinoša – Cijevna Zatrijebačka	17 020 K01 003	31.150,00	125.350,00	121.318,23	-4.031,77
Rekonstrukcija puta Nikšić - Vilusi, dionica Nikšić-Kuside i Nikšić - Jasenovo Polje	17 020 K01 019	3.248.500,00	3.832.960,00	3.720.012,68	-112.947,32
Rekonstrukcija raskrsnice na ulazu u Plav na regionalnom putu Berane - Grnčar	17 020 K02 008	267.000,00	299.000,00	298.840,83	-159,17
Rekonstrukcija regionalnog puta Bar - Kamenički most - Krute	17 020 K01 022	1.780.000,00	1.698.000,00	1.477.223,38	-220.776,62
Rekonstrukcija regionalnog puta Cetinje-Njeguši, dionica od supermarketa "Voli" do Bajičke crkve, II faza Bajička ulica	17 020 K01 069	615.880,00	1.445.580,00	1.201.754,83	-243.825,17
Rekonstrukcija regionalnog puta Mateševo-Kolašin	17 020 K01 032	445.000,00	906.000,00	904.758,75	-1.241,25
Sanacija klizišta „Dobrakovo	17 020 K05 022	890.000,00	3.590.000,00	3.339.292,38	-250.707,62
Sanacija klizišta Bukovik 2 na magistralnom putu Petrovac-Podgorica	17 020 K05 007	115.700,00	428.800,00	428.606,34	-193,66
Sanacija klizišta Gojakovići na regionalnom putu Đurđevića Tara-Mojkovac	17 020 K05 008	115.700,00	115.700,00	110.495,36	-5.204,64
Sanacija klizišta Jabuka na regionalnom putu Murino-Bjelaha	17 020 K05 009	106.800,00	132.800,00	132.052,27	-747,73
Sanacija klizišta na putu Mateševo-Kolašin	17 020 K05 023	445.000,00	401.000,00	246.790,90	-154.209,10
Sanacija kritične tačke Sokolovina na regionalnom putu Đurđevića Tara-Mojkovac	17 020 K05 015	1.780.000,00	3.261.125,00	3.243.023,40	-18.101,60
UKUPNO		**51.759.134,90**	**65.962.059,90**	**85.324.786,08**	**19.362.726,18**

Kod tri projekta, prikazana u tabeli, iznos realizovanih sredstava je veći u odnosu na sredstva predviđena tekućim budžetom iz razloga što su isti finansirani iz sredstava kredita, što je i prikazano u narednoj tabeli:

Tabela 104 -Prikaz projekata finansiranih kreditnim sredstvima i njihova realizacija

Redni broj	Kreditor	Projekat	Realizovano	Ukupno
1	Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	Rekonstrukcija puta Berane - Kolašin, dionica Lubnice - Jezerina	4.817.199,96	9.007.435,39
2		Rekonstrukcija magistralnog puta M-2 Tivat-Jaz, izgradnja bulevara	4.190.235,43	
3	Evropska investiciona banka (EIB)	Rekonstrukcija magistralnog puta M-2 Lepenac-Ribarevina-Poda-Berane	15.025.341,78	15.025.341,78
		UKUPNO		**24.032.777,17**

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu planirani su radovi na ukupno 60 projekta[395]. Tokom 2024. godine bilo je ukupno 27 aktivnih projekata od kojih je 11 okončano, 16 u toku, dok za 33 projekta za koje su planirani radovi nije bilo realizacije sredstava. U odnosu na prikazane projekte, iznos realizovanih sredstava za projekte započete u prethodnim godinama je 64.386.206,32 €, dok je za projekte koji su započeti u 2024. godini realizovan iznos od 13.911.414,78 €. U narednoj tabeli dat je zbirni prikaz radova okončanih projekata[396] i projekata u toku:

Tabela 105 -Realizovani i projekti u toku – Uprava za saobraćaj

Uprava za saobraćaj	**Broj projekata**	**Realizovano u prethodnom periodu**	**Realizovano tokom 2024. godine**	**UKUPNO**
Okončani projekti	11	11.853.879,87	9.536.914,25	21.390.794,12
Projekti u toku	16	121.728.268,63	68.760.706,85	190.488.975,48
UKUPNO	27	133.582.148,50	78.297.621,10	211.879.769,60

Revizijom je utvrđeno da su u januaru mjesecu 2024. godine za 3 dionice raskinuti ugovori o građenju sa izvođačima radova za dionice Rekonstrukcija magistralnog puta Podgorica – Nikšić, dionica Cetinjski semafori – Komanski most, Rekonstrukcija puta Tuzi – Mataguži i Izgradnja i Rekonstrukcija puta Vrulja – Mijakovići i započet je proces aktiviranja avansnih[397] i činidbenih[398] garancija. Pokrenut je sudski spor iz razloga što banka koja je izdala iste je smatrala da nijesu ispunjeni uslovi za aktiviranjem garancije. Uprava za saobraćaj se obratila Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa Crne Gore sa zahtjevom za pokretanje tužbe protiv banke, dok je izvođač radova[399] pokrenuo spor kod Upravnog suda, a u vezi raskida ugovora o građenju. Uprava za saobraćaj u okviru aktivnosti predviđenih Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu ima i aktivnosti Investiciono presvlačenje magistralnih i regionalnih puteva i Investiciono održavanje regionalnih i magistralnih puteva, projektovanje, nadzor, eksproprijacija, revizije, što su zakonski predviđene obaveze shodno Zakonu o putevima. U narednoj tabeli prikazana su planirana i izvršena sredstva koja se odnose na radove u okviru navedenih aktivnosti:

Tabela 106 - Pregled budžeta zakonom definisanih obaveza Uprave za saobraćaj za 2024. godinu

Naziv aktivnosti	*Planirano*	*Tekući budžet*	*Realizovano*
Investiciono održavanje regionalnih i magistralnih puteva	445.000,00	1.002.000,00	1.001.234,99
Investiciono presvlačenje magistralnih i regionalnih puteva	2.670.000,00	6.107.400,00	6.025.929,99
UKUPNO	**3.115.000,00**	**7.109.400,00**	**7.027.164,98**

[395] U navedenih 60 projekta se ne nalaze dvije aktivnosti koje se odnose na investiciono održavanje i presvlačenje puteva što je zakonska obaveza

[396] Za sve okončane projekte izvršen okončani tehnički pregled izvedenih radova

[397] Rekonstrukcija magistralnog puta Podgorica – Nikšić, dionica Cetinjski semafori – Komanski most, Rekonstrukcija puta Tuzi – Mataguži i Izgradnja i rekonstrukcija puta Vrulja – Mijakovići

[398] Rekonstrukcija magistralnog puta Podgorica – Nikšić, dionica Cetinjski semafori – Komanski most i Izgradnja i rekonstrukcija puta Vrulja – Mijakovići

[399] Kod svih navedenih projekata isti je izvođač radova

Na svim kontrolisanim projektima obezbijeđen je stručni nadzor. Revizijom je na odabranom uzorku utvrđeno da tokom 2024. godine nije bilo prekoračenja ugovorenih rokova, već su iz objektivnih razloga zbog kojih izvršilac radova nije mogao biti kriv za docnju, sa istim zaključivani aneksi ugovora u cilju produženja ugovorenog roka. Na osnovu penala zbog neadekvatnog izvršenja ugovora (kvaliteta radova), Uprava za saobraćaj zadržala je 86.100,05 € i ista se odnose na ukupno 5 projekata. Revizijom su obuhvaćene i druge grupe izdataka[400] koje su planirane i realizovane kapitalnim budžetom. Kontrolom istih je utvrđeno da je evidencija izdataka vršena u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

8.2.1. Aktivnost 17 020 K03 001: Autoput Bar – Boljare, dionica Smokovac – Mateševo

Ukupno izvršenje evidentirano na aktivnosti Autoput Bar – Boljare u 2024. godini iznosilo je 31.373.073,37 €. Struktura evidentiranih izdataka po pozicijama data je u nastavku:

Tabela 107 - Izdaci - Autoput

Pozicija	*Naziv pozicije*	*Iznos*
4143	Komunikacione usluge	53,73
4144	Bankarske usluge i negativne kursne razlike	9.234,31
4146	Advokatske, notarske i pravne usluge	940.807,04
4147	Konsultantske usluge, projekti i studije	2.919.766,14
4149	Ostale usluge	705,28
4199	Ostalo	27.360.592,63
4411	Izdaci za infrastrukturu opšeg značaja	141.914,24
	UKUPNO	**31.373.073,37**

Revizijom su obuhvaćene pozicije 4146 – Advokatske, notarske i pravne usluge, 4147 – Konsultantske usluge, projekti i studije, 4199 – Ostalo i 4411 – Izdaci za infrastrukturu opšteg značaja.

Advokatske, notarske i pravne usluge (4146): Predmetna pozicija planirana je u iznosu od 2.800.000,00 €, koliko je iznosio i tekući budžet. Izvršenje ove pozicije iznosilo je 940.807,04 € i isti se odnose na: isplate po osnovu pružanja pravnih usluga za potrebe zastupanja Ministarstva u sporovima sa CRBC (izvođač radova autoputa) privrednom društvu La Live iz Ženeve u iznosu od 937.808,42 €, advokatske usluge po osnovu zastupanja u postupku eksproprijacije u iznosu od 2.904,00 € i notarske usluge u iznosu od 94,62 €.
Konsultantske usluge, projekti i studije (4147): Predmetna pozicija planirana je u iznosu od 4.800.000,00 €. Nakon preusmjerenja, tekući budžet iznosio je 4.793.000,00 €. Izvršenje ove pozicije iznosilo je 2.919.766,14 € i isto se odnosi na: Usluge stručnog nadzora nad izgradnjom autoputa po Anexu Ugovora o pružanju konsultantskih usluga za nadzor nad izradom projektne dokumentacije i izvođenjem radova na izgradnji autoputa Bar – Boljare, dionica Smokovac - Uvač - Mateševo[401] u iznosu od 2.736.476,68 €; Naknade članovima Jedinice za implementaciju projekta autoputa Bar – Boljare u iznosu od 73.570,56 €; Naknade vještacima (građevinske, geodetske, poljoprivredne, elektro i dr. struke) u ukupnom iznosu od 92.532,77 €; Naknada Komisiji za ocjenu elaborata u ukupnom iznosu od 17.186,13 €.
Ostalo (4199): Predmetna pozicija planirana je u iznosu od 10.000.000,00 €. Nakon preusmjerenja, tekući budžet iznosio je 27.365.795,00 €, dok je izvršenje ove pozicije iznosilo 27.360.592,63 €.

Posmatrajući evidentirane izdatke po vrsti, isti se u cjelosti odnose na troškove eksproprijacije. Od ukupnog iznosa, ranijim vlasnicima nepokretnosti je isplaćeno ukupno 2.759.167,49 €, dok je 24.601.425,14 € u decembru mjesecu uplaćeno na račun Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine - depoziti za eksproprijaciju.

[400] 412 – Ostale naknade, 414 – Rashodi za usluge i 419 – Ostali izdaci
[401] Zavodni broj Ministarstva kapitalnih investicija 01-343/21-3297/4 od 29.04.2021. godine

- Uvidom u Obrazac 8 – Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine Ministarstva prostornog planiranja, kao i uvidom u račun broj 907-52001-93, utvrđeno je da potrošnje sredstava nije bilo povodom isplate eksproprijacije za dionicu autoputa od Mateševa do Andrijevice, tako da su sredstva bila neutrošena i na računu 01. februara 2025. godine. Iznos od 24.601.425,14 € je kroz Glavnu knjigu trezora evidentiran kao izdatak, međutim isti se ne može evidentirati kao izdazak dok ne dodje do konačne isplate na osnovu adekvatne dokumentacije. Predmetni račun, iako ne nosi oznaku državni[402], na kojem se nalaze ova sredstva dio je Konsolidovanog računa, u skladu sa članom 9 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Tim povodom je Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine bilo u obavezi da o neutrošenim sredstvima, u iznosu od 24.601.425,14 €, obavijesti Ministarstvo finansija koje je za isti iznos trebalo umanjiti izdatke, uvećati depozite i evidentirati ovaj iznos kao gotovinu na Konsolidovanom računu državnog trezora.

Preporučuje se Ministarstvu finansija da neutrošena sredstva za eksproprijaciju, koja se nalaze na računu Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine i koja su evidentirana kao izdaci u 2024. godini, stornira i za isti iznos uveća depozite.

Preporučuje se Ministarstvu finansija da u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore obezbijedi regulativu kojom će se omogućiti adekvatna primjena člana 10 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti kojom bi svi bankarski računi, koji su u funkciji budžeta, nosili oznaku „državni".

Izdaci za infrastrukturu od opšteg značaja (4411): Predmetna pozicija planirana je u iznosu od 72.501.000,00 €. Nakon rebalansa i preusmjerenja, tekući budžet je iznosio 753.717,46 €, dok je izvršenje iznosilo 141.914,24 €. Izvršenje ove grupe izdataka u cjelosti se odnosi na isplate izvršene prema izvođaču radova, a povodom spora koji se vodi pred Komisijom za rješavanje sporova. Naime, Ugovorom o projektovanju i izgradnji autoputa Bar – Boljare (dionica Smokovac – Mateševo) je predviđeno da u slučaju spora između potpisnika ugovora, bilo koja strana može da spor u pisanoj formi podnese Komisiji za rješavanje sporova. Istim Ugovorom je predviđen način na koji se formira Komisija i naknade za rad Komisije[403]. Predmetni troškovi odnose se na naknade za rad Komisije koja predlaže rješenje u sporu između Vlade Crne Gore i China Road and Bridge Corporation (CRBC) koja predstavlja instancu prije nego li spor završi na Trgovinskom sudu u Cirihu, u slučaju da i nakon Odluke Komisije neka od strana bude nezadovoljna. Isplata naknada za rad Komisije za rješavanje sporova sa navedene pozicije nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština i **istu je trebalo evidentirati na poziciji 4192 – Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka, s obzirom da se radi o sporu i predsudskoj instanci koja isti rješava.**

- **Ministarstvu saobraćaja[404] je isplatu u iznosu od** 141.914,24 €, koji se odnosi na troškove spora koji se vodi pred Komisijom za rješavanje sporova evidentiralo u okviru budžetske pozicije 4411 – Izdaci za infrastrukturu od opšteg značaja, što nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Isto je potrebno evidentirati na budžetsku poziciju 4192 - Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka.

[402] Naziv računa - Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine – depozit za eksproprijaciju
[403] Ugovorom je predviđeno da rad Komisije plaćaju ugovorne strane po pola
[404] U bazi podataka nosilac ove aktinosti je Uprava za saobraćaj, dok je potpisnik Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar – Boljare (dionica Smokovac – Mateševo) Vlada Crne Gore koju predstavlja Ministarstvo saobraćaja (nekada Ministarstvo saobraćaja i pomorstva) zbog čega se Ministarstvu saobraćaja daje preporuka

8.3. Uprava za kapitalne projekte

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu, kod Uprave za kapitalne projekte za realizaciju projekata kapitalnog budžeta planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 92.300.640,14 €. Nakon rebalansa i preusmjerenja tekući budžet iznosio je 128.512.127,68 €, dok je izvršenje iznosilo 131.313.928,80 €, što je 102,18% u odnosu na tekući budžet. Od ukupnog izvršenja, iznos od 113.718.371,19 € finansiran je iz opštih prihoda budžeta, IPA sredstvima finansiran je iznos od 12.599.475,87 €, dok je sredstvima kredita finansiran iznos od 4.996.081,77 €. Prema strukturi izdataka, tekući izdaci finansirani su u iznosu od 7.849.312,13 € ili 5,98% ukupnog izvršenja, dok su kapitalni izdaci finansirani u iznosu od 123.464.616,70 € ili 94,02% od ukupnog izvršenja. Pregled programa i potprograma sa podacima o realizaciji kapitalnog budžeta Uprave za kapitalne projekte prikazan je u narednoj tabeli:

Tabela 108 - Pregled plana i izvršenja programa i potprograma Uprave za kapitalne projekte

R.br.	Programi/Potprogrami	Plan	Tekući budžet	Izvršenje	Izvršeno / Planirano
1	**Ekologija i priroda**	**9.579.346,97**	**13.717.612,21**	**11.891.941,49**	86,69%
1.1	Projekti koji se finansiraju iz IPA fondova - sektor Održivi razvoj	1.435.838,85	1.754.338,85	1.724.386,86	98,29%
1.2	Projekti očuvanja životne sredine	8.143.508,12	11.963.273,36	10.167.554,63	84,99%
2	**Funkcionisanje Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore**	**10.610.000,00**	**9.556.238,82**	**8.950.611,68**	93,66%
2.1	Izgradnja i rekonstrukcija administrativnog prostora za potrebe odbrane	10.610.000,00	9.556.238,82	8.950.611,68	93,66%
3	**Industrijski i regionalni razvoj**	**8.500.000,00**	**8.855.600,00**	**8.761.309,87**	98,94%
3.1	Razvojni projekti Prijestonice Cetinje	8.500.000,00	8.855.600,00	8.761.309,87	98,94%
4	**Infrastrukturni projekti za potrebe državnih organa**	**17.808,90**	**17.808,90**	**7.430,36**	41,72%
4.1	Izgradnja i rekonstrukcija administrativnog prostora za rad državnih organa - sektor Politički sistem i upravljanje	8.900,89	8.900,89	0,00	0,00%
4.2	Upravljanje javnim investicijama	8.908,01	8.908,01	7.430,36	83,41%
5	**Javna bezbjednost**	**17.800,00**	**156.900,00**	**134.197,24**	85,53%
5.1	Izgradnja i rekonstrukcija administrativnog prostora za potrebe javne bezbjednosti	17.800,00	156.900,00	134.197,24	85,53%
6	**Poljoprivreda**	**20.425,00**	**20.425,00**	**11,13**	0,05%
6.1	Projekti koji se finansiraju iz IPA fondova - IPA2021, oblast poljoprivrede	20.425,00	20.425,00	11,13	0,05%
7	**Razvoj nauke i tehnologije**	**1.785.340,00**	**5.537.440,00**	**5.189.447,60**	93,72%
7.1	Izgradnja i rekonstrukcija objekata u oblasti nauke	1.785.340,00	5.537.440,00	5.189.447,60	93,72%
8	**Realizacija putne infrastrukture i niskogradnje**	**31.293.559,90**	**43.019.789,54**	**38.025.436,23**	88,39%
8.1	Izgradnja lokalne infrastrukture	31.293.559,90	43.019.789,54	38.025.436,23	88,39%
9	**Socijalna zaštita**	**1.005.700,00**	**2.160.660,34**	**1.925.249,68**	89,10%
9.1	Izgradnja i rekonstrukcija objekata socijalnog staranja	1.005.700,00	2.160.660,34	1.925.249,68	89,10%
10	**Sport**	**1.379.500,00**	**4.199.611,50**	**3.830.458,62**	91,21%
10.1	Izgradnja i rekonstrukcija sportskih objekata	1.379.500,00	4.199.611,50	3.830.458,62	91,21%
11	**Turistička djelatnost**	**12.353.208,90**	**18.525.772,99**	**17.971.702,51**	97,01%
11.1	Unapređenje turističke ponude	12.353.208,90	18.525.772,99	17.971.702,51	97,01%
12	**Uređenje i nadzor u oblasti saobraćaja**	**381.727,17**	**791.727,17**	**2.211.853,69**	279,37%
12.1	Projekti koji se finansiraju iz IPA fondova - sektor Saobraćaj	381.727,17	791.727,17	2.211.853,69	279,37%
13	**Uređenje i upravljanje u sistemu pravosuđa**	**1.076.573,50**	**4.926.584,01**	**6.304.896,47**	127,98%
13.1	Izgradnja i rekonstrukcija administrativnog prostora za rad pravosuđa	17.800,00	1.736.627,24	1.712.298,84	98,60%
13.2	Projekti koji se finansiraju iz IPA fondova - sektor Pravosuđe	1.058.773,50	3.189.956,77	4.592.597,63	143,97%
14	**Uređenje, nadzor i razvoj svih nivoa obrazovnog sistema**	**5.022.089,16**	**8.576.363,89**	**12.168.977,23**	141,89%
14.1	Izgradnja i rekonstrukcija objekata u oblasti obrazovanja	4.757.089,16	8.306.363,89	12.168.977,23	146,50%
14.2	Projekti koji se finansiraju iz IPA fondova - sektor Obrazovanje	265.000,00	270.000,00	0,00	0,00%
15	**Zaštita, očuvanje i razvoj kulturne baštine**	**1.624.250,00**	**1.436.048,22**	**1.355.590,74**	94,40%
15.1	Izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija objekata kulture	1.624.250,00	1.436.048,22	1.355.590,74	94,40%
16	**Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja**	**7.633.310,64**	**7.013.545,09**	**12.584.814,29**	179,44%
16.1	Izgradnja i rekonstrukcija objekata zdravstva	6.942.005,34	5.481.239,79	4.759.213,33	86,83%
16.2	Projekti koji se finansiraju iz IPA fondova - sektor Zdravstvo	691.305,30	1.532.305,30	7.825.600,96	510,71%
	UKUPNO	**92.300.640,14**	**128.512.127,68**	**131.313.928,83**	102,18%

Pregled izvršenih izdataka po ekonomskoj klasifikaciji, za programme/potprograme prikazane u tabeli iznad, na nivou sintetičkih konta prikazani su u narednoj tabeli:

Tabela 109: Struktura izvršenih isplata u 2024. godini

Pozicija	Naziv pozicije	Plan	Tekući budžet	Izvršenje	Procenat izvršenja
4127	Ostale naknade	892,67	892,67	0,00	0,00%
4144	Bankarske usluge i negativne kursne razlike	21.277,91	21.277,91	7.984,37	37,52%
4147	Konsultantske usluge, projekti i studije	7.423.642,09	6.166.143,47	6.487.171,70	105,21%
4191	Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	37.122,67	163.122,67	148.727,93	91,18%
4199	Ostalo	601.022,36	1.210.022,36	1.205.428,13	99,62%
4319	Ostali transferi institucijama	2.500,00	2.500,00	0,00	0,00%
4411	Izdaci za infrastrukturu od opšteg značaja	4.450,00	0,00	0,00	0,00%
4412	Izdaci za lokalnu infrastrukturu	38.945.600,00	55.562.136,81	50.163.938,69	90,28%
4413	Izdaci za građevinske objekte	38.747.997,99	59.982.216,07	68.758.348,67	114,63%
4415	Izdaci za opremu	6.516.134,45	5.403.815,72	4.542.329,34	84,06%
UKUPNO		**92.300.640,14**	**128.512.127,68**	**131.313.928,83**	**102,18%**

414 – Rashodi za usluge

Grupa 414 – Rashodi za usluge je Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu planirana u iznosu od 7.444.920,00 €. Nakon rebalansa i preusmjerenja, tekući budžet iznosio je 6.187.421,38 €, dok je izvršenje iznosilo 6.945.156,07 €. U okviru navedene grupe, evidentirani su izdaci na pozicijama 4144 – Bankarske usluge i negativne kursne razlike i 4147 – Konsultantske usluge, projekti i studije.

Pozicija 4144 – Bankarske usluge i negativne kursne razlike planirana je u iznosu od 9.307,91 €, koliko je iznosio i tekući budžet. Predmetna pozicija realizovana je u iznosu od 7.984,37 € i ista se u cjelosti odnosi na troškove bankarskih provizija.

Pozicija 4147 – Konsultantske usluge, projekti i studije planirana je u iznosu od 4.627.258,90 €. Nakon rebalansa i preusmjerenja, tekući budžet iznosio je 5.027.140,84 €, dok je izvršenje iznosilo 6.487.171,70 €.

- Na uzorku od 27 lica sa kojima su zaključivani ugovori o konsultantskim uslugama, utvrđeno je da su svi ugovori zaključivani sa opisom koji odgovara opisu poslova iz akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, što nije u skladu sa **sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, kojim je propisano da se za poslove koji su utvrđeni aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji sprovodi procedura popune radnog mjesta (čl. 34-52).**

Potrošačke jedinice su dužne da za poslove koji su utvrđeni aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, popunu radnih mjesta vrše u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima (čl.34-52)

- U najvećem broju slučajeva ugovori su zaključivani na period od 3 mjeseca, a za iste nijesu redovno podnošeni izvještaji o radu, što nije u skladu sa tač. 23 i 25 Uputstva o radu državnog trezora.

Potrošačke jedinice treba da, prije isplate naknade po osnovu zaključenog ugovora, obezbijede dokaz da je lice obavilo posao za koji je angažovano, kako bi se obezbijedilo poštovanje Uputstva o radu državnog trezora (tač. 23 i 25) kojim je, između ostalog, definisano da se zahtjev za plaćanje ovjerava nakon što se utvrdi da je fizičko ili pravno lice izvršilo uslugu ili dostavilo robu.

419 – Ostali izdaci

Grupa 419 – Ostali izdaci je Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu planirana u iznosu od 638.145,03 €. Nakon rebalansa i preusmjerenja, tekući budžet iznosio je 1.373.145,03 €, dok je izvršenje iznosilo 1.354.156,06 €. U okviru navedene grupe, evidentirani su izdaci na pozicijama 4191 – Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu i 4199 – Ostalo.

Pozicija 4191 – Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu planirana je u iznosu od 37.122,67 €. Nakon rebalansa i preusmjerenja, tekući budžet je iznosio 163.122,67 €, dok je izvršenje iznosilo 148.727,93 €. Revizijom je utvrđeno da se pozicija u cjelosti odnosi na izdatke po osnovu zaključenih ugovora o djelu.

Uprava za kapitalne projekte je tokom 2024. godine zaključivala ugovore o djelu sa ukupno 24 osobe. Svi ugovori o djelu zaključeni su za poslove koji odgovaraju opisu istih iz Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Uprave za kapitalne projekte, što nije u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, kojim je propisano da se za poslove koji su utvrđeni aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji sprovodi procedura popune radnog mjesta (čl. 34-52). U najvećem broju slučajeva ugovori su zaključivani na period od 3 mjeseca i za iste su redovno podnošeni izvještaji o radu.

Potrošačke jedinice su dužne da za poslove koji su utvrđeni aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, popunu radnih mjesta vrše u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima (čl.34-52)

Pozicija 4199 – Ostalo planirana je u iznosu od 601.022,36 €. Nakon rebalansa i preusmjerenja, tekući budžet je iznosio 1.210.022,36 €, dok je izvršenje iznosilo 1.205.428,13 €. Revizijom je utvrđeno da se evidentirani izdaci na ovoj poziciji odnose na sljedeće vrste izdataka:

- Za potrebe realizacije programa "Razvojni projekti Prijestonice Cetinje" evidentiran je iznos od 893.767,13 € i
- Uplata depozita za eksproprijaciju u iznosu od 311.661,00 €.

Revizijom je utvrđeno da od ukupnog iznosa od 893.767,13 € po osnovu realizacije programa "Razvojni projekti Prijestonice Cetinje", isplate u iznosu od 635.045,58 € **nemaju karakter kapitalnih projekata[405].**

Senat Prijestonice treba da, za projekte koji se finansiraju iz budžeta Crne Gore i koji su od značaja za razvoj Prijestonice, kandiduje projekte koji ispunjavaju uslove shodno aktu o izradi kapitalnog budžeta, u skladu sa članom 30 Zakona o Prijestonici.

[405] Isplate se odnose na uređenje zelenih površina, usluge organizacije zabavno muzičkog programa, realizacije marketing kampanje za manifestacije u Prijestonici i sl.

U narednoj tabeli dat je prikaz projekata i izvršenja finansiranih iz IPA sredstava i sredstava kredita:

Tabela 110 - Prikaz projekata finansiranih IPA sredstvima i sredstvima kredita i njihova realizacija

Izvor finansiranja	**Naziv aktivnosti**	**Realizovana sredstva**
IPA	Doprinos uspostavljanju NATURA 2000 mreže u Crnoj Gori	438.600,00
	Izgradnja Klinike infektivne bolesti i Klinike za dermatovenerologiju KCCG	6.087.707,38
	Kompleks UIKS-a u Danilovgradu	1.404.155,36
	Nabavka opreme za monitoring sistem za kontrolu plovila (VTMIS) faza II, uspostavljanje NMSW i revitalizacija pomoćnih objekata za navigaciju	185.959,74
	Nadzor nad radovima na poboljšanju infrastrukture objekata u sektoru pravde i izvršenja krivičnih sankcija	693.145,56
	Podrška implementaciji i monitoring upravljanja vodama	632.980,63
	Podrška u pripremi projekata za sektore životne sredine i klimatskih akcija	471.772,45
	Radovi na izgradnji operativnog centra	664.448,85
	Rekonstrukcija graničnog prelaza na željezničkoj pruzi u Bijelom Polju	305.797,35
	Rekonstrukcija, adaptacija i opremanje mikrobioloških laboratorija	376.072,59
	Tehnička podrška u jačanju kapaciteta i usklađivanju nacionalnog zakonodavstva sa EU legislativom u sektoru transporta	547.812,11
	Tehnička podrška za pripremu investicionih projekata u sektoru saobraćaja	791.023,85
KREDIT	Adaptacija 10 srednjih stručnih škola iz kredita EIB-a	2.702.577,14
	Izgradnja i rekonstrukcija Dječijih vrtića iz kredita CEB-a II: Vrtić u Beranama	22.500,00
	Izgradnja i rekonstrukcija Dječijih vrtića iz kredita CEB-a: Rekonstrukcija predškolskih ustanova	41.750,00
	Izgradnja i rekonstrukcija Dječijih vrtića iz kredita CEB-a: Vrtić u Baru	527.958,57
	Izgradnja novog objekta OŠ " Vladimir Nazor" Masline Podgorica	1.701.296,06
	UKUPNO	**17.595.557,64**

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu planirana je ukupno 294 aktivnosti na 21 potprogramu, od čega su 11 aktivnosti zbirne[406] i 7 aktivnosti fazne[407]. Od ukupno planiranih 254 aktivnosti, za 113 nije bilo evidentiranih plaćanja na bilo kojoj poziciji predviđenoj Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Tokom 2024. godine okončana su 23 projekta[408]. U narednoj tabeli dat je pregled plaćanja okončanih projekata i projekata u toku evidentiranih na pozicijama kapitalnih izdataka (radovi):

Tabela 111 - Realizovani i projekti u toku – Uprava za kapitalne projekte

Uprava za kapitalne projekte	Broj projekata	Realizovano u prethodnom periodu	Realizovano tokom 2024. godine	Ukupno
Okončani projekti	23	29.159.969,70	14.647.230,19	43.807.199,89
Projekti u toku	67	62.681.683,78	80.307.689,80	142.989.373,58
UKUPNO	**90**	**91.841.653,48**	**94.954.919,99**	**186.796.573,47**

Revizijom je konstatovano da je za projekte koji su započeti u 2024. godini realizovan iznos od 15.700.539,50 € radova, dok su radovi za projekte koji su započeti u prethodnim godinama realizovani u iznosu od 79.254.380,49 €[409]. U toku 2024. godine raskinut je jedan ugovor i to Ugovor o javnoj nabavci za izvođenje radova na regulaciji korita rijeke Bistrice za potrebe izgradnje vizitoring centra Đalovića pećine čija je vrijednost iznosila 619.238,01 €. Za navedeni ugovor nije bilo realizacije sredstava.

8.4. Dodatni radovi – javne nabavke

Po osnovu sprovedenih javnih nabavki realizovanih usljed potrebe za dodatnim radovima, zaključena su dva ugovora i to: Izvođenje dodatnih radova na rekonstrukciji dijela postojećeg objekta za potrebe izgradnje Doma digitalne revolucije u Nikšiću i Izvođenje dodatnih radova na rekonstrukciji i adaptaciji JZU “Vaso Ćuković” – Risan.

[406] U okviru ovih aktivnosti realizuje se više podprojekata tako da je broj zaključenih ugovora i projekata veći od broja aktivnosti
[407] Pod faznim aktivnostima se podrazumijeva da se predmetna aktivnost realizuje po osnovu nekoliko ugovora tako da okončana situacija jednog ugovora ne znači i okončanje aktivnosti
[408] U navedenu analizu nijesu uključeni projekti koje sprovodi Prijestonica Cetinje i projekti (aktivnosti) i koji se realizuju na osnovu više ugovora, osim Naučno-tehnološkog parka u Podgorici koji je okončan po svim zaključenim ugovorima
[409] U navedene analize nijesu uključeni Razvojni projekti Prijestonice Cetinje i projekti koji se odnose na nabavku opreme, tehničku podršku i sl, već samo radovi

Revizijom je na odabranom uzorku utvrđeno da tokom 2024. godine nije bilo prekoračenja ugovorenih rokova, a da su aneksi ugovora zaključivani iz objektivnih razloga zbog kojih izvršilac radova nije mogao biti kriv za docnju, što je u skladu sa članom 151 Zakona o javnim nabavkama koji propisuje u kojim slučajevima se može vršiti izmjena ugovora o javnoj nabavci. Uprava za kapitalne projekte je u toku 2024. godine, usljed neadekvatnog izvršenja ugovorenih obaveza po ugovoru "Radovi na adaptaciji školskih zgrada za pristupačnost i kretanje osoba sa invaliditetom i osoba sa poteškoćama u kretanju", aktivirala garanciju na iznos od 71.849,21 €. Uplata je izvršena 04.10.2024. godine na devizni račun Ministarstva finansija.

8.5. Ugovori o realizaciji programa zaključeni sa opštinama

Uprava za kapitalne projekte je u 2024. godini zaključila je ugovore sa 21 opštinom na ime realizacije Programa "17 020 – Realizacija putne infrastrukture i niskogradnje", dok je sa Prijestonicom Cetinje zaključen Ugovor o realizaciji programa "Razvojni projekti Prijestonice Cetinje"[410]. Shodno zaključenim ugovorima opštine sprovode aktivnosti na realizaciji projekta, a Uprava vrši plaćanja dobavljačima za izvršene radove/usluge na osnovu dostavljene ovjerene dokumentacije (zaključenih ugovora o izvršenim radovima/uslugama, ugovorima o stručnom nadzoru, privremenih situacija i dr.). Ugovorom je definisana namjena i visina opredijeljenih sredstava, obaveze korisnika i davaoca sredstava. Tokom 2024. godine sredstva u iznosu od 17.653.852,28 € isplaćena su na ime sprovođenja navedenog Programa. Isplate opredijeljenih sredstava po opštinama date su u narednoj tabeli:

Tabela 112- Opredijeljena i isplaćena sredstva prema opštinama

Opština	*Opredijeljena sredstva*	*Isplaćeno*	*Procenat realizacije*
Danilovgrad	1.050.000,00	1.041.906,00	99,23%
Gusinje	250.000,00	249.356,67	99,74%
Kolašin	1.500.000,00	1.469.413,33	97,96%
Petnjica	150.000,00	149.999,78	100,00%
Mojkovac	1.200.000,00	1.045.414,61	87,12%
Plav	1.255.000,00	1.252.677,33	99,81%
Podgorica	800.000,00	687.561,09	85,95%
Plužine	100.000,00	100.000,00	100,00%
Šavnik	100.000,00	100.000,00	100,00%
Tuzi	5.200.000,00	4.860.970,07	93,48%
Ulcinj	1.000.000,00	107.913,00	10,79%
Žabljak	1.400.000,00	1.393.071,88	99,51%
Zeta	1.200.000,00	1.081.461,80	90,12%
Bijelo Polje	800.000,00	796.175,68	99,52%
Cetinje	200.000,00	195.182,98	97,59%
Andrijevica	500.000,00	498.281,34	99,66%
Pljevlja	800.000,00	788.571,68	98,57%
Bar	200.000,00	192.073,90	96,04%
Berane	1.607.000,00	1.444.038,65	89,86%
Nikšić	1.000.000,00	0,00	0,00%
Rožaje	300.000,00	199.782,49	66,59%
UKUPNO	**20.612.000,00**	**17.653.852,28**	**85,65%**

- Opštine su, shodno zaključenim ugovorima, bile u obavezi da dostavljaju izvještaje o stepenu realizacije ugovora do 5-og u tekućem mjesecu za prethodni mjesec. Tokom 2024. godine, opštine nijesu ili su neredovno izvještavale Upravu za kapitalne projekte, što nije u skladu sa zaključenim ugovorima.

[410] Br. 01-334/24-97/1 od 12.01.2023. godine. Nakon ovog Ugovora tokom 2024. godine zaključena su i 3 Anexa povodom izmjene i dopune osnovnog Ugovora

Ministarstvo javnih radova[411] je u obavezi da prati aktivnosti na realizaciji projekata koje realizuju/sprovode potpisnici ugovora, te da obezbijedi redovnu dostavu mjesečnih izvještaja o stepenu realizacije ugovora, u skladu sa potpisanim ugovorima, do 5-og u tekućem za prethodni mjesec.

9. JAVNI DUG

U izvještaju o javnom dugu, evidentirano je da javni dug na dan 31.12.2024. godine iznosi 4.573,86 mil.eura, što čini 61,32% BDP-a[412], dok je stanje neto javnog duga (uključujući depozite i 38.477 unci zlata, ukupne vrijednosti 385,36 mil.eura) iznosilo 4.188,50 mil.eura, odnosno 56,15% BDP-a. Struktura javnog duga[413] na dan 31.12.2024. godine prikazana je u tabeli:

Tabela 113 – Struktura javnog duga

RB	Opis	Iznos u mil.eur
I	**Državni nivo**	**4,514.80**
1	**Ino - dug**	**4,183.48**
1.1.	Inostrane obveznice	2,437.76
1.2.	Inostrani krediti	1,745.72
2	**Domaći dug**	**331.32**
2.1.	Domaći krediti	165.50
2.2.	Stara devizna štednja, obeštećenje i zaostale penzije	87.81
2.2.	Dug koji je djelimično ili u potpunosti vezan za izdavanje HOV	50.00
2.3.	Dug državnih preduzeća i pravnih lica koji su uključeni u javni dug	28.01
II	**Lokalni nivo**	**59.06**
1	Konsolidovani dug lokalane samouprave	59.06
III	**Javni dug (I+II)**	**4,573.86**
IV	Depoziti	385.36
V	**Ukupno državni dug, uključujući depozite (I-IV)**	**4,129.44**
VI	**Ukupno javnii dug, uključujući depozite (III-IV)**	**4,188.50**

Izvor podataka: izvještaj o javnom dugu na 31.12.2024. godine.

Stanje javnog duga na dan 31.12.2024. godine, iznosilo je 4.573,86 mil.eura i isto je veće u odnosu na stanje javnog duga na kraju 2023. godine[414], za iznos od 447,04 mil. eura. Javni dug u iznosu od 4.573,86 mil. eura obuhvata: državni ino-dug[415] u iznosu od 4.183,48 mil.eura, državni domaći dug[416] u iznosu od 331,32 mil. eura i dug lokalnih samouprava u iznosu od 59,06 mil. eura[417]. Vlada Crne Gore, je u decembru 2024. godine donijela Srednjoročnu strategiju upravljanja dugom za period 2025-2027. godine[418] koja, između ostalog, sadrži osnovni scenario i projekcije kretanja duga, scenario nižeg rasta, smjernice i strateške ciljeve, upravljanje rizicima i druga pitanja od značaja za upravljanje dugom, kako je i propisano članom 58 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

[411] Tokom 2024. godine Uprava za kapitalne projekte. Od aprila mjeseca 2025. godine Ministarstvo javnih radova realizuje kapitalni budžet, te je kao pravnom sljedbeniku data ova preporuka

[412] Prema procjenama Monstata, BDP za 2023. godinu iznosi 7.459,21 mil.eura.

[413] Shodno Zakonu o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, javni dug je definisan kao dug centralnog i lokalnog nivoa, odnosno opšteg nivoa države. Opšti nivo države su centralni i lokalni nivo države, pri čemu centralni nivo države čine državni organi i organi državne uprave, pravna lica i privredna društva koja pretežno pružaju usluge od javnog interesa koja su pod upravljačkom kontrolom i najvećim dijelom finansirana od države, dok lokalni nivo čine organi opštine, pravna lica i privredna društva koja pretežno pružaju usluge od lokalnog interesa i koja su pod upravljačkom kontrolom i najvećim dijelom finansirana od opštine. Državni dug je dug centralnog nivoa države.

[414] Javni dug na kraju 2023. godine iznosio je 4.126,82 mil.eura.

[415] Ino dug je povećan za iznos od 666,19 mil.eura (stanje ino duga na 31.12.2023. g. iznosilo je 3.517.29 mil. eura).

[416] Domaći dug je smanjen za iznos od 211.30 mil.eura (stanje domaćeg duga na 31.12.2023. g. iznosilo je 542,62 mil.eura)

[417] Stanje duga lokalnih samouprava na dan 31.12.2024. godine manje za iznos od 7,85 mil.eura (stanje domaćeg duga na 31.12.2023. g. iznosilo d 66,91 mil.eura, Potrebno je napomenuti da su tokom 2024. godine zaključeni transferni zajmovi, koji će u narednom periodu imati uticaj na uvećanje duga.

[418] Na predlog srednjoročne strategije upravljanja dugom za period 2025-2027. godine, Centralna banka Crne Gore dala je mišljenje 24.12.2024. godine (akt. br. 0102-9947-2/2024. godine).

9.1. Državni dug

Državni dug iznosi 4.514.796.606,58 € i obuhvata državni inodug u iznosu od 4.183.477.082,76 € i državni domaći dug u 331.319.523,82 €. Stanje državnog inoduga na kraju 2024. godine iznosilo 4.183.477.082,76 € i isti obuhvata: dug po osnovu kredita (iznos od 1.745.719.173,54 €) i dug po osnovu obveznica (iznos od 2.437.757.909,22 €). Kretanje ino duga tokom 2024. godine dato je u tabeli koja slijedi:

Tabela 114 – Struktura ino duga po povjeriocima

		Početno stanje		Povećanja tokom 2024. godine		Smanjenje tokom 2024. godine		Krajnje stanje	
Banka-kreditor	Valuta po ugovoru	Stanje duga na 31.12.2023. godine - valuta po ugovoru	Stanje duga na 31.12.2023. godine - EUR	Iznos povučenih sredstava - valuta po ugovoru	Iznos povučenih sredstava - EUR	Otplata duga - valuta po ugovoru	Otplata duga - EUR	Stanje duga na 31.12.2024. godine - valuta po ugovoru	Stanje duga na 31.12.2024. godine - EUR
		-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	7=1+3-5	8=2+4-6
I Plaćeno sa GRT			***3,516,217,489.94***		***942,124,812.61***		***288,849,299.34***		***4,182,753,974.83***
CEB - Razvojna banka Savjeta Evrope	EUR	75,002,049.69	**75,002,049.69**	0.00	**0.00**	6,967,293.63	**6,967,293.63**	68,034,756.06	**68,034,756.06**
EBRD - Evropska banka za obnovu i razvoj	EUR	62,561,996.89	**62,561,996.89**	9,127,435.39	**9,127,435.39**	7,213,297.91	**7,213,297.91**	64,476,134.37	**64,476,134.37**
EDC (Export development bank of Canada)	EUR	921,204.21	**921,204.21**	0.00	**0.00**	735,127.83	**735,127.83**	186,076.38	**186,076.38**
EIB - Evropska investiciona banka	EUR	99,894,346.67	**99,894,346.67**	15,000,000.00	**15,000,000.00**	8,910,268.08	**8,910,268.08**	105,984,078.59	**105,984,078.59**
Evropska zajednica/komicija	EUR	60,000,000.00	**60,000,000.00**	0.00	**0.00**	0.00	**0.00**	60,000,000.00	**60,000,000.00**
Francuski kredit, Natixis	EUR	21,316.00	**21,316.00**	0.00	**0.00**	20,083.00	**20,083.00**	1,233.00	**1,233.00**
Hapoalim banka Izrael	EUR	18,662,955.00	**18,662,955.00**	2,976,664.50	**2,976,664.50**	7,465,182.00	**7,465,182.00**	14,174,437.50	**14,174,437.50**
IBRD - Međunarodna banka za obnovu i razvoj	EUR	177,977,132.09	**177,977,132.09**	12,677,341.28	**12,677,341.28**	17,004,188.37	**17,004,188.37**	173,650,285.00	**173,650,285.00**
ICO - Španski kredit	EUR	679,328.34	**679,328.34**	0.00	**0.00**	452,885.54	**452,885.54**	226,442.80	**226,442.80**
IDA - Međunarodna organizacija za razvoj	SDR	5,463,449.47	**6,651,887.37**	0.00	**0.00**	2,514,980.36	**3,070,679.45**	2,948,469.11	**3,699,798.24**
IFAD	EUR	2,909,997.99	**2,909,997.99**	0.00	**0.00**	395,735.39	**395,735.39**	2,514,262.60	**2,514,262.60**
KFW - Njemačka kreditna banka za obnovu	EUR	36,077,371.43	**36,077,371.43**	16,690,462.22	**16,690,462.22**	13,080,048.81	**13,080,048.81**	39,687,784.84	**39,687,784.84**
MMF rapid finan,instrum.	SDR	45,375,000.00	**55,245,221.82**	0.00	**0.00**	30,250,000.00	**37,208,484.20**	15,125,000.00	**18,979,153.67**
Sindicirani zajam PBG 1	EUR	152,857,142.85	**152,857,142.85**	0.00	**0.00**	48,571,428.56	**48,571,428.56**	104,285,714.29	**104,285,714.29**
Sindicirani zajam PBG 2	EUR	188,181,818.20	**188,181,818.20**	0.00	**0.00**	30,909,090.90	**30,909,090.90**	157,272,727.30	**157,272,727.30**
Pariski klub povjerilaca	EUR	31,643,902.82	**31,643,902.82**	0.00	**0.00**	4,432,925.96	**4,432,925.96**	27,210,976.86	**27,210,976.86**
Pariski klub povjerilaca	USD	14,744,596.64	**13,343,526.37**	0.00	**0.00**	1,684,808.45	**1,543,928.42**	13,059,788.19	**12,504,584.63**
Pariski klub povjerilaca	CHF	170,196.55	**183,797.58**	0.00	**0.00**	170,196.55	**177,982.14**	0.00	**0.00**
Pariski klub povjerilaca	NOK	31,066.17	**2,763.78**	0.00	**0.00**	31,066.17	**2,734.89**	0.00	**0.00**
Poljski zajam	EUR	982,972.94	**982,972.94**	0.00	**0.00**	347,275.06	**347,275.06**	635,697.88	**635,697.88**
Exim China Autoput (hedžovani iznos)	USD	754,070,517.48	**682,416,757.90**	0.00	**0.00**	65,571,349.32	**60,340,659.20**	688,499,168.16	**633,576,921.60**
Deutche banka	EUR	100,000,000.00	**100,000,000.00**	0.00	**0.00**	40,000,000.00	**40,000,000.00**	60,000,000.00	**60,000,000.00**
Zajam za razvojne politike DPL - IBRD - 2024	EUR	0.00	**0.00**	80,000,000.00	**80,000,000.00**	0.00	**0.00**	80,000,000.00	**80,000,000.00**
Zajam za razvojne politike DPL-OPEC - 2024	EUR	0.00	**0.00**	50,000,000.00	**50,000,000.00**	0.00	**0.00**	50,000,000.00	**50,000,000.00**
Zajam za razvojne politike DPL-AFD - 2024	EUR	0.00	**0.00**	50,000,000.00	**50,000,000.00**	0.00	**0.00**	50,000,000.00	**50,000,000.00**
BPI France	EUR	0.00	**0.00**	17,895,000.00	**17,895,000.00**	0.00	**0.00**	17,895,000.00	**17,895,000.00**
EUROBOND	USD	0.00	**0.00**	750,000,000.00	**687,757,909.22**	0.00	**0.00**	750,000,000.00	**687,757,909.22**
EUROBOND	EUR	1,750,000,000.00	**1,750,000,000.00**	0.00	**0.00**	0.00	**0.00**	1,750,000,000.00	**1,750,000,000.00**
II Plaćeno van GRT			**1,073,263.99**		**0.00**		**350,156.06**		**723,107.93**
Poljski zajam	EUR	1,073,263.99	**1,073,263.99**	0.00	0.00	350,156.06	**350,156.06**	723,107.93	**723,107.93**
UKUPNO ino dug (I+II)			***3,517,290,753.93***		***942,124,812.61***		***289,199,455.40***		***4,183,477,082.76***

Izvor podataka: Konfirmacije duga i dokumentacija koja se odnosi na iznos povučenih sredstava i na otplatu duga

Stanje državnog spoljnjeg duga na 31.12.2023. godine iznosilo je 3.517.290.753,93€. Ukupno povučena sredstva u 2024. godini iznosila su 942.124.812,61 €. Navedeni iznos odnosi se na povlačenje sredstava po osnovu novog zaduženja u iznosu od 885.772.909,22 €[419] i na povlačenje sredstava iz ranije zaključenih kreditnih aranžmana u iznosu 56.351.903,39 €.[420]

Ukupna otplata duga u 2024. godini iznosila je 289.199.455,40 €, od čega je preko Glavnog računa trezora isplaćen iznos od 288.849.299,34 €, dok je iznos od 350.156,06€ isplaćen van Glavnog računa trezora, od strane CKB po osnovu obaveza za Poljski kredit koja se odnosi na Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Ukupna obaveza po osnovu poljskog kredita odnosi se na dug Željeznice Crne Gore i dug Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Isplatu duga koji se odnosi na Željeznicu Crne Gore vrši Ministarstvo finansija, prenosom sredstava sa Glavnog računa trezora na račun CKB[421], dok se isplata duga koji se odnosi na Ministarstvo poljoprivrede vrši od strane CKB, van GRT sa računa br. 2345011- 47-02010658. Stanje duga, po ovom kreditu na dan 31.12.2024. godine iznosi 1.358.805,81 € i isto je potvrđeno konfirmacijom ino kreditora (Bank Gospodarstwa Krajowego). Pored navedenog, u postupku revizije utvrđeno je i da CKB na dan 30.11.2024. godine, po osnovu navedenog kredita, potražuje od Ministarstva poljoprivrede iznos od 827.094,94 €[422]. Stanje državnog spoljnjeg duga na 31.12.2024. godine iznosi 4.183.477.082,76 €[423], isto je potvrđeno konfirmacijama inokreditora i odgovara stanju duga koje je prikazano u Izvještaju o javnom dugu na 31.12.2024. godine.

U postupku revizije je utvrđeno da je Ministarstvo finansija redovno izmirivalo dospjele obaveze, osim za kredit sa Ruskom federacijom (model Pariski klub), zbog uvođenja moratorijuma početkom 2022. godine, pa je stanje duga isto kao na kraju 2021. godine i iznosi 9.474.757,23 USD. Takođe, u Izvještaju o javnom dugu, kao i prethodnih godina, navedeno je da u iznos spoljnjeg duga nijesu uključene obaveze po osnovu neriješenih dužničko povjerilačkih pitanja prema Libiji i Kuvajtu u visini od oko 0,7% BDP-a. Navedeno je da je dug prema vladama ovih zemalja Crnoj Gori pripao po osnovu raspodjele nealociranog duga (5,88% od 38% za Srbiju i Crnu Goru) i shodno Sporazumu o pitanjima sukcesije iz Beča 29.6.2001. godine, rješava se usaglašenim stavovima u okviru Komiteta za podjelu finansijske aktive i pasive bivše SFRJ.

Eurobond obveznice: Tokom 2024. godine došlo je do povećanja duga po osnovu eurobond obveznica, usljed emisije obveznica na međunarodnom tržištu. Stanje duga po ovom osnovu na kraju 2024. godine iznosilo je 2.437.757.909,22 € i isti obuhvata dug po osnovu eurobond obveznica koje su u prethodnom periodu emitovane u eurima, u vrijednosti od 1.750.000.000,00 € i iznos od

[419] Iznos se odnosi na zajam za razvojne politike (180.000.000,00 €), zajam za nabavku dva patrolna broda (17.895.000,00 €) i emitovane obveznice na međunarodnom tržištu (750.000.000,00 USD, odnosno 687.757.909,22 €), zajam za projekat energetske efikasnosti u bolnicama (120.000,00 €) i

[420] Iznos se odnosi na kreditore: EBRD (9.007.435,39 €), EIB (15.000.000,00 €), Hapoalim (2.976.664,50 €), IBRD (12.677.341,28 €) i KFW (16.690.462,22 €).

[421] Iznos evidentiran u dijelu isplata koje se odnose na isplate sa GRT.

[422] CKB redovno vrši otplatu obavaze po navedenom kreditu jer se ista, shodno bankarskom ugovoru od 4.10.2006. godine, obavezala da redovno izmiruje obavezu ka poljskoj banci, bez obzira na dane kašnjenja i da li krajnji korisnici kredita redovno otplaćuju kredit. Međutim, usljed nemogućnosti naplate potraživanja od krajnjih korisnika, CKB se tokom 2022. godine obratila Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, zahtjevom kojim traži od Ministarstva isplatu sredstava u iznosu od 842.380,19€ (iznos tadašnjeg duga), na ime nedospjele glavnice, dospjele glavnice, redovne kamate, zatezne kamate i sudskih troškova. O navedenom problemu, Ministarstvo poljoprivrede je, 23.6.2022.godine, u vidu Informacije obavijestilo Vladu Crne Gore[422], a Vladi CG je u decembru 2022.godine dostavljeno i mišljenje Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa[422], kojim se osporava navedeni dug.

[423] Preračun izvršen u skladu sa srednjim kursom CBCG na dan 31.12.2024. godine, dok je za stanje duga po osnovu zaključenih hedžing aranžmana, izvršen preračun po ugovorenom kursu.

750.000.000,00 USD (687.757.909,22 €) po osnovu emisije obveznica na međunarodnom tržištu koja je realizovana tokom 2024. godine[424]

Tabela 115 – Emisija hartija od vrijednosti

Obveznice	Valuta po ugovoru	Namjena	Naziv/ oznaka	Stanje duga 31.12.2023.godine		Stanje duga 31.12.2024.godine	
				Ugovorena valuta	EURO	Ugovorena valuta	EURO
Eurobond 2018	EUR	refinansiranje duga	XS 1807202277	750,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00
			XS 18072021899	499,250,000.00	499,250,000.00	499,250,000.00	499,250,000.00
Eurobond 2019		podrška budžetu	XS 2051494065	200,000.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00
			XS 2050982755	499,800,000.00	499,800,000.00	499,800,000.00	499,800,000.00
Eurobond 2020			XS 2270576700	750,000,000.00	750,000,000.00	748,422,000.00	748,422,000.00
			XS 2270576882	0.00	0.00	1,578,000.00	1,578,000.00
Eurobond USD 2024	USD	refinansiranje duga	XS 2779850630	0.00	0.00	515,242,000.00	472,482,347.55
			US 857305AA45	0.00	0.00	234,758,000.00	215,275,561.67
Ukupno:				EUR 1,750,000,000.00	EUR 1,750,000,000.00	EUR 1,750,000,000.00	EUR 2,437,757,909.22

Državni domaći dug - u postupku revizije utvrđeno je da stanje domaćeg duga iznosi 331.319.523,82 €. Struktura domaćeg (unutrašnjeg) duga data je u tabeli koja slijedi:

Tabela 116 – Domaći državni dug

Domaći državni dug	*Stanje duga na 31.12.2023.godine*	*Povećanje*	*Smanjenje*	*Stanje duga na 31.12.2024.godine*
	-1-	**-2-**	**-3-**	**4=1+2-3**
Stara devizna stednja	10,107,567.31	0.00	99,440.12	**10,008,127.19**
Obaveze po osnovu obešteénja	74,579,126.57	9,538,418.26	8,205,166.74	**75,912,378.09**
Zaostale penzije	1,891,548.55	0.00	2,104.00	**1,889,444.55**
Državni zapisi	50,000,000.00	0.00	50,000,000.00	**0.00**
Domaće obevznice GB 24	92,438,000.00	0.00	92,438,000.00	**0.00**
Domaće obevznice GB 26	50,000,000.00	0.00	0.00	**50,000,000.00**
Pravna lica i privredna društva	33,836,624.45	0.00	5,823,867.07	**28,012,757.38**
Krediti kod poslovnih banaka	229,763,745.75	0.00	64,266,929.14	**165,496,816.61**
UKUPNO:	**542,616,612.63**	**9,538,418.26**	**220,835,507.07**	**331,319,523.82**

Izvor podataka: evidencije MF, IOS-i banaka i dr.

Stara devizna štednja: Na osnovu dostavljene evidencije Ministarstva finansija, utvrđeno je da je u odnosu na prethodnu godinu došlo do smanjenja duga za iznos od 99.440,12 €[425], pa je stanje duga na dan 31.12.2024. godine iznosilo 10.008.127,19 €.

Obaveze po osnovu obeštećenja: Na osnovu evidencije koja je Ministarstvu finansija dostavljena od Fonda za obeštećenje, utvrđeno je da je tokom 2024. godine povećanje u iznosu od 9.538.418,26 € nastalo po osnovu novih rješenja, dok je u istom periodu izvršena isplata u ukupnom iznosu od 8.205.166,74 €. Stanje duga na dan 31.12.2024. godine, iznosilo je 75.912.378,09 €.

[424] Konfirmacija Citi bank. Jedina promjena je u strukturi Eurobond 2020. Stanje duga na dan 31.12.2024. godine, po osnovu Eurobond obveznica u dolarima, izvršeno po kursu koji je definisan hedžing aranžmanom (EUR/USD 1,0905).
[425] Analitičke kartice CBCG i poslovnih banaka.

Zaostale penzije: Tokom 2024. godine izvršene su isplate u iznosu od 2.104,00 €[426], pa je stanje duga po osnovu zaostalih penzija, na dan 31.12.2024. godine iznosilo 1.889.444,55 €.

Državni zapisi: Stanje duga, na kraju 2023. godine iznosilo je 50.0000.000,00 € i isti se odnosi na emisiju državnih zapisa, ročnosti 91, 182 i 273 dana, koja je izvršena u cilju obezbjeđenja nedostajućih sredstava za finansiranje budžeta za 2023. godinu i stvaranja fiskalne rezerve. Kamata po ovom osnovu isplaćena je u 2023. godini, dok je glavnica u cjelosti isplaćena tokom 2024. godine. Shodno navedenom, na dan 31.12.2024. godine nije bilo duga po osnovu emitovanih državnih zapisa.

Domaće obveznice: Stanje duga na dan 31.12.2023. godine iznosilo je 142.438.000,00 €[427]. Tokom 2024. godine isplaćen je iznos od 92.438.000,00 € po osnovu obveznica čiji je rok dospijeća bio u 2024. godini. Stanje duga po ovom osnovu, na dan 31.12.2024. godine, iznosio je 50.000.000,00 € i isti se odnosi se na dug po osnovu obveznica koje dospijevaju tokom 2026. godine.

Pravna lica i privredna društva: Stanje duga pravnih lica i privrednih društava na dan 31.12.2023. godine iznosilo od 33.836.624,45 €[428], dok je stanje duga na kraju 2024. godine prikazano u iznosu od 28.012.757,38 € i isti obuhvata dug sledećih pravnih lica: Željeznički prevoz Crne Gore u iznosu od 2.795.609,95 € (inodug), Željeznička infrastruktura Crne Gore u iznosu od 25.088.204,30 € (inodug) i Regionalni ronilački centar u iznosu od 128.943,13 € (domaći dug). Takođe su dostavljeni podaci koji se odnose na dug Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje, po osnovu kredita za koje je Vlada Crne Gore dala garanciju[429] i iznos duga od 1.466.342,51 SDR (po osnovu transfernog zajma)[430]. Stanje ino duga potvrđeno je konfirmacijama ino kreditora, dok je stanje duga Regionalnog ronilačkog centra potvrđeno konfrimacijom Erste banke.

Krediti kod poslovnih banaka*: S*tanje duga na dan 31.12.2023. godine iznosilo je 229.763.745,75 €. Tokom 2024. godine došlo je do smanjenja duga po ovom osnovu, jer nije bilo novog zaduženja, a ukupno su izvršene isplate u iznosu od 64.266.929,14 €. Stanje duga na kraju 2024. godine iznosilo je 165.496.816,61 € i isto je potvrđeno IOS-ima poslovnih banaka.

Zaključak: Stanje po osnovu državnog domaćeg duga iznosi 331.319.523,82 € i isto odgovara stanju duga koje je iskazano u Izvještaju o javnom dugu na dan 31.12.2024. godine.

9.2. Dug lokalnih samouprava

U Izvještaju o javnom dugu, evidentirano je da dug lokalnih samouprava na dan 31.12.2024. godine[431], iznosi 96,18 mil. eura, što je za oko 11,63 mil. eura manje nego na kraju 2023. godine[432]. Takođe je evidentirano da dug lokalnih samouprava obuhvata: dug po osnovu transfernih zajmova koje je potpisala Vlada Crne Gore sa ino-kreditorima, a sa opštinama podkreditne sporazume, u iznosu od 34,21 mil.eura; dug po osnovu ugovora o kreditu/lizingu u iznosu od 59,06 mil. eura i dug prema Ministarstvu finansija u iznosu od 2,91 mil. eura koji se odnosi na pozajmice iz Fonda za

[426] Analitička kartica CKB.
[427] Dug nastao emisijom obveznica u 2019. godini, sa rokom dospijeća u 2024. i 2026. godini.
[428] Navedeni iznos obuhvata samo privredna društva i pravna lica koja pretežno pružaju usluge od javnog interesa; koja su pod upravljačkom kontolom i najvećim dijelom finansirana od države (čl.2 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti).
[429] Iznos prikazan u dijelu koji se odnosi na ino-garancije.
[430] DOO Regionalni vodovod Crnogorsko primorje, ne ispunjava kriterijume koji su predvidjeni definicijom „centralni nivo države“ i to je ujedno i razlog zbog čega dug ovog pravnog lica nije evidentiran u stanje duga centralnog nivoa države.(„centralni nivo države su državni organi i organi državne uprave, pravna lica i privredna društva koja pretežno pružaju usluge od javnog interesa koja su pod upravljačkom kontrolom i najvećim dijelom finansirana od države”).Stanje duga na 31.12.2023. godine iznosilo je 2.052.879,57 SDR.
[431] Na osnovu podataka dostavljenih do strane lokalnih samouprava.
[432] Stanje ukupnog duga na kraju 2023. godine iznosilo je 107,80 mil.eur. od čega se 40.88 mil.eura odnosilo na dug prema Ministarstvu finansija (po osnovu transfernih zajmova, pozajmica iz budžeta države, dug prema Egalizacionom fondu i Fondu za podršku opštinama za finansiranje donatorskih projekata).

podršku opštinama za finansiranje donatorskih projekata, iz Egalizacionog fonda i pozajmica iz budžeta države. Ministarstvo finansija, utvrđuje stanje duga lokalnih samouprava na osnovu evidencije koju, shodno članu 59 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, dostavljaju opštine, na propisanom obrascu - formular za utvrđivanje portfolia dugova, sa stanjem duga na 31.12.2024. godine. U tabeli koja slijedi, prikazana je struktura duga lokalnih samouprava na dan 31.12.2024. godine:

Tabela 117 – Dug lokalnih samouprava

	Opštine	Domaći dug					Ukupno domaći dug	Spoljni dug		Ukupno ino-dug	Ukupan dug (domaci i ino)
		Fond za podršku	Egalizacioni fond	Lizing	Pozajmice iz budžeta	Krediti		Transferni zajmovi	Ostali krediti		
1	Andrijevica					313,761.61	313,761.61	80,954.75		80,954.75	394,716.36
2	Ulcinj	55,140.00		36,548.16		501,148.80	592,836.96	5,987,488.69		5,987,488.69	6,580,325.65
3	Glavni Grad Podgorica	2,919.02				7,112,777.10	7,115,696.12	6,687,307.41	3,888,888.00	10,576,195.41	17,691,891.53
4	Bijelo Polje	95,325.82		44,863.94		4,106,597.28	4,246,787.04	187,488.35		187,488.35	4,434,275.39
5	Gusinje		35,000.00				35,000.00			0.00	35,000.00
6	Herceg Novi						0.00	3,653,299.93		3,653,299.93	3,653,299.93
7	Budva						0.00	0.00	53,771,038.96	53,771,038.96	53,771,038.96
8	Berane					827,996.60	827,996.60			0.00	827,996.60
9	Rožaje			27,555.31		697,314.17	724,869.48	749,139.44		749,139.44	1,474,008.92
10	Petnjica						0.00			0.00	0.00
11	Danilovgrad		261,000.00			580,571.95	841,571.95	827,107.78		827,107.78	1,668,679.73
12	Bar	85,341.50					85,341.50			0.00	85,341.50
13	Plužine					126,084.79	126,084.79			0.00	126,084.79
14	Tivat					1,322,968.11	1,322,968.11	3,659,545.34		3,659,545.34	4,982,513.45
15	Tuzi	46,000.00			1,424,611.01		1,470,611.01			0.00	1,470,611.01
16	Žabljak						0.00			0.00	0.00
17	Plav					871,449.02	871,449.02			0.00	871,449.02
18	Pljevlja						0.00	1,938,150.27		1,938,150.27	1,938,150.27
19	Nikšić					9,074,968.66	9,074,968.66	8,298,812.37		8,298,812.37	17,373,781.03
20	Prijestonica Cetinje				900,000.00	2,178,701.77	3,078,701.77	1,970,928.41		1,970,928.41	5,049,630.18
21	Kolašin					2,826,426.39	2,826,426.39			0.00	2,826,426.39
22	Kotor						0.00	165,485.62		165,485.62	165,485.62
23	Mojkovac						0.00			0.00	0.00
24	Šavnik						0.00			0.00	0.00
25	Zeta	0.00					0.00			0.00	0.00
	Ukupno:	284,726.34	296,000.00	108,967.41	2,324,611.01	30,540,766.25	33,555,071.01	34,205,708.36	57,659,926.96	91,865,635.32	125,420,706.33

Izvor podataka: Formulari za utvrđivanje portfolija dugova, po opštinama[433]

Shodno navedenom, ukupan dug lokalnih samouprava na dan 31.12.2024. godine iznosi 125.420.706,33 €[434] i isti obuhvata domaći dug u iznosu od 33.555.071,01 € i inodug u iznosu od 91.865.635,32 €. Od navedenog iznosa, dug prema Ministarstvu finansija (konsolidovani dug) iznosi 37.111.045,71 € [435] i obuhvata: dug po osnovu pozajmica iz budžeta, u iznosu od 2.324.611,01 €, dug prema Fondu za podršku (IPA), u iznosu od 284.726,34 €, dug prema Egalizacionom fondu, u iznosu od 296.000,00 € i dug po osnovu transfernih zajmova, u iznosu od 34.205.708,36 €[436]. Shodno navedenom, u postupku revizije je utvrđeno da je ukupan dug lokalnih samouprava na 31.12.2024. godine iznosio 125.420.706,33 €, dok je stanje konsolidovanog duga iznosilo 88.309.660,62[437] €.

U Izvještaju o javnom dugu, stanje konsolidovanog duga lokalnih samouprava prikazano je u iznosu od 59.059.660,62 *€ i isto se razlikuje od stanja koje je utvrđeno u postupku revizije za iznos od 29.250.000€.* Navedena razlika utvrđivana je i u prethodnom periodu i odnosi se na opštinu Budva. Naime, opština Budva je iskazala stanje ino duga u iznosu od 53.771.038,96 €[438], dok je Ministarstvo finansija iskazalo stanje duga u iznosu od 24.521.038,96 €. Shodno dobijenom pojašnjenju, neslaganje u iznosu od 29.250,000,00 € odnosi se na isplatu koju je Ministarstvo finansija izvršilo

[433] U tabeli je prikazan samo dio iz dostavljene dokumentacije (portfolio dugova) koji se odnosi na stanje duga po kreditima, dok će dio koji se odnosi na stanje duga po garancijama (koji je takođe prikazan u portfoliju dugova) biti iskazan u dijelu koji se odnosi na - Grancije lokalnih samouprava.

[434] Na kraju 2023. godine iznosio je 137.047.850,49 € i to: domaći dug u iznosu od 41.186.551,02 € i ino-dug u iznosu od 95.861.299,47 €.

[435] Iznos odgovara stanju koje je MF prikazalo u Izvještaju o javnom dugu.

[436] Dug po osnovu transfernih zajmova, odnosi se na nedospjeli dio duga i isti je uključen u stanje državnog ino-duga.

[437] Iznos duga, nakon izuzimanja duga lokalnih samouprava prema Ministarstvu finansija.

[438] U dopisu koji je dostavljen od strane opštine Budva, navedeno je da konfirmaciju prema „WTE otpadne vode“ nije moguće dostaviti, jer je u toku sudski spor.

tokom 2019. godine po osnovu aktiviranja državne garancije za projekat otpadnih voda i isto predstavlja dospjelu, a neizmirenu obavezu Opštine Budva prema budžetu Crne Gore, a Ministarstvo u izvještaju o javnom dugu izvještava o stanju nedospjelih obaveza.

Potraživanja od lokalnih samouprava

Transferni zajmovi: Transferne zajmove karakterišu dvostrane obaveze, koje se odnose na obavezu Ministarstva finansija da u ime i za račun lokalnih samouprava vrši otplatu duga ka inokreditorima, dok za isti iznos lokalne samouprave imaju obavezu prema Ministarstvu finansija u dijelu otplate duga po osnovu kredita.

Izvještaj o javnom dugu, po pitanju transfernih zajmova, sadrži podatke samo o stanju nedospjelog duga[439], ali ne i o stanju dospjelog a neizmirenog duga koji se odnosi na dug lokalnih samouprava prema Mnistarstvu finansija. Podaci o stanju dospjelog, a neizmirenog duga od strane lokalnih samouprava prema budžetu Države, sadržani su u posebnom izvještaju (Izvještaj o stanju duga i neizmirenih oabveza jedinica lokalne samouprave po osnovu transfernih zajmova na dan 31.12.2024. godine (akt br. 04-430/15-16457/1 od 27.5.2025. godine) koji, za svaku opštinu pojedinačno sadrži podatke o ugovorenom iznosu, iznosu povučenih sredstava, stanju nedospjelog duga i o stanju dospjelih obaveza prema budžetu države.

Ukupan dug lokalnih samouprava po osnovu transfernih zajmova na dan 31.12.2024. godine iznosi 57.406.065,10 €[440] i isti obuhvata: nedospjeli dug u iznosu od 34.432.151,26 €[441] i dospjeli a neizmireni dug u iznosu od 22.973.913,84 €, što je prikazano u sledećoj tabeli:

Tabela 118 – Dug lokalnih samouprava

	Opštine	Kreditor	Nedospjeli dug	Dospjeli, neizmireni dug			
				Glavnica	Kamata	Ostalo	UKUPNO
1	Andrijevica	EIB	**80,954.78**				**0.00**
2	Ulcinj	EIB i KFW	**5,987,488.69**	5,284,342.09	132,465.56	1,044.47	**5,417,852.12**
3	Glavni Grad Podgorica	ICO i KFW	**6,913,750.25**				**0.00**
4	Bijelo Polje	EIB	**187,488.35**				**0.00**
5	Herceg Novi	KFW	**3,653,299.93**	8,576,012.73	843,384.13	63,128.73	**9,482,525.59**
6	Rožaje	EIB	**749,139.44**	359,586.84	133,009.39		**492,596.23**
7	Danilovgrad	EBRD	**827,107.79**	118,158.25			**118,158.25**
8	Bar	KFW	**0.00**	7,158,572.01			**7,158,572.01**
9	Tivat	KFW	**3,659,545.35**				**0.00**
10	Pljevlja	EIB	**1,938,150.27**				**0.00**
11	Nikšić	EIB	**8,298,812.39**				**0.00**
12	Prijestonica Cetinje	EIB	**1,970,928.40**	304,209.64			**304,209.64**
13	Kolašin	EIB	**0.00**				**0.00**
14	Kotor	KFW	**165,485.62**				**0.00**
15	Mojkovac	EIB	**0.00**				**0.00**
UKUPNO:			**34,432,151.26**	21,800,881.56	1,108,859.08	64,173.20	**22,973,913.84**

Izvor podataka: Evidencije MF; Formulari za utvrđivanje portfolia dugova; Potvrde o stanju duga

Dospjeli, a neizmireni dug, u iznosu od 22.973.913,84 € predstavlja dug opština prema Budžetu Crne Gore. Struktura duga data je u tabeli koja slijedi:

[439] Stanje nedospjelog duga je prikazano u dijelu koji se odnosi na spoljni dug (iznos od 34.205.708,36 €).

[440] Potvrđeno i sa stanjem koje je evidentirano u formularu F 13, koji je dostavljen od strane MF, a odnosi se na evidenciju nenaplaćenih pozajmica na dan 31.12.2022. godine. Stanje duga na 31.12.2023. godine iznosilo je 62.320.010,11 €.

[441] Stanje nedospjelog duga se razlikuje od stanja prikazanog u Izvještaju o javnom dugu za iznos od 226,442.77 €, po osnovu kredita prema Kraljevini Španiji za Depniju PG. Krajnji korisnik kredita je Deponija d.o.o. koja je sa Glavnim Gradom zaključila sporazum o načinu otplate da pola duga otplaćuje Glavni Grad, a pola Deponija, pri čemu Glavni Grad garantuje za taj iznos. U portofliku duga Glavnog grada, evidentiran je dug Glavnog grada u iznosu od 452.885,54 €, a u dijelu Garancija ne naveden iznos od 226.442,77 €.

Tabela 119 – Dospjeli neizmireni dug lokalnih samouprava

	Opštine	Glavnica	Kamata	Ostalo	UKUPNO
1	Ulcinj	5,284,342.09	132,465.56	1,044.47	5,417,852.12
2	Herceg Novi	8,576,012.73	843,384.13	63,128.73	9,482,525.59
3	Rožaje	359,586.84	133,009.39		492,596.23
4	Danilovgrad	118,158.25			118,158.25
5	Bar	7,158,572.01			7,158,572.01
6	Prijestonica Cetinje	304,209.64			304,209.64
UKUPNO[442]:		21,800,881.56	1,108,859.08	64,173.20	22,973,913.84

Izvor podataka: Evidencije Ministarstva finansija; Potvrde o stanju duga

Ostala potraživanja od opština: Ministarstvo finansija takođe vodi i internu evidenciju o stanju duga lokalnih samoupravu po osnovu pozajmica iz budžeta, koji je na dan 31.12.2024. godine iznosio 2.905.337,39€. Struktura duga, po opštinama, prikazana je u tabeli koja slijedi:

Tabela 120 – Ostala potraživanja budžeta od opština

	Opštine	Tekuća budžetska rezerva	Egalizacioni fond	Fond za podršku	UKUPNO
1	Tuzi	1,424,611.05		46,000.00	1,470,611.05
2	Prijestonica Cetinje	900,000.00			900,000.00
3	Danilovgrad		261,000.00		261,000.00
4	Gusinje		35,000.00		35,000.00
5	Bijelo Polje			95,325.82	95,325.82
6	Bar			85,341.50	85,341.50
7	Podgorica			2,919.02	2,919.02
8	Ulcinj			55,140.00	55,140.00
U K U P N O:		**2,324,611.05**	**296,000.00**	**284,726.34**	**2,905,337.39**

Izvor podataka: Interne evidencije Ministarstva finansija

Garancije lokalnih samouprava

U izvještaju o javnom dugu na dan 31.12.2024. godine stanje duga po osnovu garancija koje su izdale lokalne samouprave evidentirano je u iznosu od 3,11 mil. eur i isto je, uvidom u dostavljene konfirmacije, potvrđeno u postupku revizije. Garancije lokalnih samouprava, date su u tabeli koja slijedi:

Tabela 121 – Garancije lokalnih samouprava

Opštine	Dužnik	Kreditor	Iznos -Portfolio duga	UKUPNO
Glavni Grad	Deponija d.o.o.	ICO - Kraljevina Spanija	226,442.77	2,362,690.56
	Deponija d.o.o.	EIB	466,757.00	
	VIK	IRF	911,104.75	
	Putevi d.o.o.	CKB	758,386.04	
Berane	Benergo d.o.o.	Prva b.	212,930.08	212,930.08
Bijelo Polje	fizicka lica	NLB	4,352.28	25,789.04
	fizicka lica	NLB	40.81	
	fizicka lica	CKB	21,395.95	
Rozaje	KK Ibar	Prva b.	20,000.00	37,516.18
	SKI sentar Hajla	Lovćen banka	6,712.12	
	RTV Rozaje	Prva b.	10,804.06	
Danilovgrad	Opstina	Lovćen banka/Artek	310,048.41	310,048.41
Bar	fizicka lica	Prva b.	41,618.02	136,339.26
	fizicka lica	Prva b.	67,485.06	
	fizicka lica	Prva b.	27,236.18	
Plav	fizicka lica	IRF	378.58	378.58
Mojkovac	Stambena zgrada "Solidarnost"	Lovćen banka	7,648.70	20,669.83
	Stambena zgrada br. 23	Lovćen banka	5,473.15	
	Stambena zgrada, prva lamela 9	Lovćen banka	4,524.44	
	Stambena zgrada B5 ulaz A	Lovćen banka	3,023.54	
UKUPNO			**3,106,361.94**	**3,106,361.94**

Izvor podataka: Portfolio dugova i Konfirmacije CBCG

[442] U tabeli nije prikazan dug opštine Budva jer je toku sudski spor („WTE otpadne vode“).

➢ Utvrđeno je da opštine različito izvještavaju o stanju duga po osnovu ugovora o izvođenju radova za koji je zaključen ugovor o cesiji[443]. Stanje duga po osnovu ugovora za izvođenje radova, za koji je zaključen ugovor o ustupanju potraživanja, Opština Nikšić je uključila u stanje duga, dok je u Opštini Danilovgrad isti prijavljen u dijelu garancija.

Ministarstvo finansija treba da donese akt kojim će se precizno definisati način evidentiranja i izvještavanja o dugu lokalnih samouprava, kako bi se obezbijedilo istovjetno izvještavanje od strane svih lokalnih samouprava, a koje će doprinijeti da stanje duga koje je evidentirano u Izvještaju o javnom dugu, odgovara stvarnom dugu lokalnih samouprava[444].

Takođe je utvrđeno da ne postoje procedure koje se odnose na način evidentiranja i izvještavanja o javnom dugu, već se primjenjuju odredbe Uputstva o radu državnog trezora i Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Ministarstvo finansija treba da inicira stvaranje zakonskih pretpostavki za donošenje podzakonskog akta kojim će se precizno definisati pitanje javnog duga, a pogotovo postupak evidentiranja, otplate, usaglašavanja i izvještavanja o javnom dugu.

9.3. Državne garancije

U izvještaju o javnom dugu na 31.12.2024. godine evidentirano je da je iznos ugovorenih državnih garancija na kraju 2024. godine iznosio 525,6 mil.eur[445], što je za 52,07 mil. eura manje u odnosu na isti period 2023. godine.
Stanje duga po garancijama izdatim domaćim i ino kreditorima, na kraju 2024. godine, iznosi 131,50 mil.eura, što predstavlja 1,76% BDP-a[446].

9.3.1 Inogarancije

U izvještaju o javnom dugu, evidentirano je da je angažovani/povučeni iznos inogarancija, na kraju 2024. godine iznosio 309,8 mil.eura, dok je stanje duga iznosilo 115,3 mil. eura, prema kursu na dan 31.12.2024. godine. Stanje duga po osnovu ino garancija na dan 31.12.2024. godine, kao i promjene tokom godine, date su u tabeli koja slijedi:

Tabela 122 – Dug po osnovu inogarancija

Kreditor	Zajmorpimac	Iznos (USD)	Angažovani iznos do 31.12.2024.godine	Stanje na dan 31.12.2023.g. EUR	Stanje na dan 31.12.2023.g. Ugovorena valuta	Povučeno tokom 2024.godine	Isplata tokom 2024. godine	Stanje na dan 31.12.2024.g. EUR	Stanje na dan 31.12.2024.g. Ugovorena valuta
EIB	Monteput		24,000,000.00	8,146,680.75	8,146,680.75	0.00	1,333,334.00	6,813,347.33	6,813,347.33
EIB	EPCG		8,023,090.00	625,605.34	625,605.34	0.00	429,064.00	196,541.00	196,541.00
EIB	JP Aerodromi		12,000,000.00	1,533,333.25	1,533,333.25	0.00	733,333.68	799,999.91	799,999.91
EIB	JP Aerodromi			333,333.35	333,333.35	0.00	66,666.68	266,666.67	266,667.67
EIB	Poslovne banke		90,000,000.00	212,761.04	212,761.04	0.00	212,761.04	0.00	0.00
EIB	ŽICG		7,000,000.00	4,988,185.02	4,988,185.02	0.00	466,378.48	4,521,806.32	4,521,806.32
EIB	ŽICG		20,000,000.00	18,193,548.36	18,193,548.36	0.00	903,225.82	17,290,322.54	17,290,322.54
EIB		**0.00**	**161,023,090.00**	**34,033,447.11**	**34,033,447.11**	**0.00**	**4,144,763.70**	**29,888,683.77**	**29,888,684.77**
EBRD	JP Regionalni vodovod			0.00	0.00			0.00	0.00
EBRD	ŽICG - III tranša		4,000,000.00	1,039,182.89	1,039,182.89	0.00	296,909.40	742,273.49	742,273.49
EBRD	ŽICG		9,996,641.40	3,547,322.43	3,547,322.43	0.00	1,013,520.70	2,533,801.73	2,533,801.73

[443] Stanje duga po osnovu ugovora za izvođenje radova, za koji je zaključen ugovor o ustupanju potraživanja, Opština Nikšić je uključila u stanje duga, dok Opština Danilovgrad isti nije prijavila u portfoliju dugova.
Sto se tiče evidentiranja u Kreditnom registru CBCG, Opština Nikšić nema prijavljen dug po ovom osnovu, dok je za Opštinu Danilovgrad evidentiran u dijelu koji se odnosi na data jemstva.
[444] Donošenje novog akta, treba da doprinese da opštine na isti način izvještavaju o stanju duga po osnovu kredita, po osnovu garancija i drugih oblika zaduženja, uz obavezno dostavljanje konfirmacija i propratne dokumentacije koji će potvrditi tačnost iskazanih podataka.
[445] Ugovorene garancije na kraju 2023.godine iznosile su 577,67 mil. eura.
[446] Tokom 2024. g. došlo je do smanjenja duga u odnosu na 2023. g. za 18,72 mil. eura Dug na kraju 2023. godine iznosio je 150,57 mil. eura.

EBRD	ŽICG		14,894,866.21	1,673,655.57	1,673,655.57	0.00	1,673,655.57	0.00	
EBRD	ŽPCG		13,549,860.51	2,305,505.64	2,305,505.64	0.00	1,152,752.86	1,152,752.78	1,152,752.78
EBRD	Fond za zaštitu depozita		0.00	0.00	0.00			0.00	
EBRD	CGES		65,916,774.62	29,271,607.41	29,271,607.41	6,135,886.11	6,536,085.70	28,871,406.83	28,871,406.83
EBRD	CGES		0.00	0.00	0.00			0.00	
EBRD	JP Regionalni vodovod		8,414,408.74	2,934,566.57	2,934,566.57	5,252,034.00	443,032.48	7,743,568.60	7,743,568.60
EBRD	ŽICG		0.00	0.00	0.00			0.00	
EBRD		**0.00**	**116,772,551.48**	**40,771,840.51**	**40,771,840.51**	**11,387,920.11**	**11,115,956.71**	**41,043,803.43**	**41,043,803.43**
KFW	EPCG		0.00	0.00	0.00			0.00	0.00
KFW	EPCG i CGES		0.00	0.33	0.00			0.33	0.00
KFW	CGES		24,739,951.64	3,906,951.64	3,906,951.64	0.00	2,778,000.00	1,128,951.64	1,128,951.64
KFW	CGES		4,224,336.80	0.00	0.00	3,867,993.80	1,511,050.53	2,356,943.27	2,356,943.27
KFW	EPCG		16,144,754.78	15,283,535.71	15,283,535.71	861,219.00	4,400,000.00	11,744,754.78	11,744,754.78
KFW		**0.00**	**45,109,043.22**	**19,190,487.68**	**19,190,487.35**	**4,729,212.80**	**8,689,050.53**	**15,230,650.02**	**15,230,649.69**
EXIM	Crnogorska plovidba	47,396,000.00	45,381,080.05	6,433,846.15	7,109,400.00	0.00	4,739,600.00	2,269,054.00	2,369,800.00
EXIM	Barska plovidba	46,400,000.00	44,427,422.44	26,594,268.44	29,386,666.63	0.00	3,093,333.34	25,175,539.34	26,293,333.29
EXIM		**93,796,000.00**	**89,808,502.49**	**33,028,114.60**	**36,496,066.63**	**0.00**	**7,832,933.34**	**27,444,593.35**	**28,663,133.29**
EUROFIMA	ŽPCG		2,000,000.00	1,928,571.44	1,928,571.44	0.00	285,714.24	1,642,857.20	1,642,857.20
EUROFIMA			**2,000,000.00**	**1,928,571.44**	**1,928,571.44**	**0.00**	**285,714.24**	**1,642,857.20**	**1,642,857.20**
UKUPNO			**414,713,187.19**	**128,952,461.34**	**132,420,413.04**	**16,117,132.91**	**32,068,418.52**	**115,250,587.77**	**116,469,128.38**

Izvor podataka: Konfirmacija inokreditora, portfolio duga korisnika inogarancija i evidencije Ministarstva finansija

Stanje duga po osnovu ino-garancija na dan 31.12.2024. godine iznosilo je 115.250.587,77 € i isto je potvrđeno konfirmacijama ino-kreditora. Država Crna Gora je tokom 2024. godine izdala tri garancije i to:

- za kreditni aranžman između Željezničkog prevoza Crne Gore a.d. i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), za nabavku novih vozova, u vrijednosti od 30 miliona eura[447].
- za kreditni aranžman između Montecargo a.d. i Crnogorske komercijalne banke a.d. za projekat finansiranja investicionih popravki voznih sredstava, u vrijednosti od 3 miliona eura. Garancija je izdata na 80% kreditnog zaduženja[448].
- za kreditni aranžman između Crnogorskog elektroprenosnog sistema i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), za potrebe finansiranja izgradnje 400/110kv TS Brezna, u iznosu od 28 miliona eura[449].

Za navedene garancije, obezbijeđeno je mišljenje Agencije za zaštitu konkurencije kojim se potvrđuje da izdavanje državne garancije ne predstavlja državnu pomoć.

9.3.2 Domaće garancije

Ministarstvo finansija je u Izvještaju o javnom dugu prikazalo stanje duga po osnovu domaćih garancija u iznosu od 16.201.269,63 €[450]. U postupku revizije, utvrđeno je da stanje koje je potvrđeno konfrimacijama banaka iznosi 17.581.367,17 € i isto ne odgovara stanju duga koje iskazalo Ministarstvo finansija, što je prikazano u tabeli koja slijedi:

[447] Tokom 2024. godine nije vršeno povlačenje sredstava, pa je dug po ovom osnovu na 31.12.2024. godine 0,00 €.
[448] Dug po navedenoj garanciji, prikazan je u dijelu koji se odnosi na domaće garancije.
[449] Tokom 2024.godine nije vršeno povlačenje sredstava, pa je dug po ovom osnovu na 31.12.2024. godine 0,00 €.
[450] Stanje duga na dan 31.12.2023.godine iznosilo je 21,61 mil. eur.

Tabela 123 – Dug po osnovu domaćih garancija

Kreditor	Zajmoprimac	Broj garancije	Datum potpisivanja	Datum dospijeća	IZNOS (EUR)	Povuceno do 31.12.2024	Stanje duga na 31.12.2024 u Izvještaju o javnom dugu	Konfirmacija		Razlika	Napomena
CKB (555...027)	Stambena zadruga radnika prosvjete CG "Solidarno"	06-3157/1	20.7.2015	31.11.2018	6,600,000.00	6,600,000.00	0.00	0.00	IOS CKB		
Komercijalne banke	Opštine				34,545,824.10	34,455,824.10	8,972,260.04	9,414,456.67	IOS-i poslovnih	442,196.63	Moratorijum
Erste banka (555...028)	Regionalni vodovod Crnogorsko primorje	06-2195/1	27.4.2017	25.4.2027	6,702,457.64	6,702,457.64	652,693.48	705,428.99	IOS Erste	52,735.51	Moratorijum
Erste banka (555...044)	Regionalni vodovod Crnogorsko primorje	06-2618/1	8.5.2019	9.5.2029	5,000,000.00	5,000,000.00	2,412,320.33	2,635,943.60	IOS Erste	223,623.27	Moratorijum
Prva banka (555...045)	Regionalni vodovod Crnogorsko primorje	06-2618/1	8.5.2019	9.55.2029	5,000,000.00	5,000,000.00	2,412,320.33	2,635,943.60	IOS Prva	223,623.27	Moratorijum
CKB	Montecargo	04-430/24-1003/1	23/04/2024	47,584.00	3,000,000.00	2,189,594.30	1,751,675.45	2,189,594.31	IOS CKB	437,918.86	Garancija na 80% duga
UKUPNO:					60,848,281.74	59,947,876.04	**16,201,269.63**	**17,581,367.17**		**1,380,097.54**	

Izvor podataka: Izvještaj o javnom dugu i IOS-i banaka

Razlika između konfirmisanog stanja i stanja duga koje je, u Izvještaju o javnom dugu, iskazalo Ministarstvo finansija iznosi 1.380.097,54 € i obuhvata:

- iznos od 437.918,86 € koji se odnosi stanje garancija za Montekargo a.d. Konfirmacija CKB-a o stanju duga je za ukupno ugovornu vrijednost kredita, dok je u Izvještaju o javnom dugu evidentiran iznos duga koji odgovara vrijednosti izdate garancije (80%).
- iznos od 942.178,68 €. Do navedene razlike dolazi jer su, shodno pojašnjenju Ministarstva, „opštine i pravna lica, bez konsultacije i obavještavanja Ministarstva finansija, koje je davalac garancije na kredite, iskoristile mogućnost koju su nudile banke (za vrijeme COVID-a), koja se odnosi na neplaćanje obaveza – moratorijum, u trajanju od tri mjeseca“. Shodno navedenom, Ministarstvo finansija iskazuje stanje duga koje bi odgovaralo stanju da nije iskorišćena mogućnost moratorijuma, dok je na konfirmacijama banaka prikazano trenutno stanje duga (sa iskorišćenim moratorijumom).

10. DRŽAVNA IMOVINA

Revizija je izvršena kod sledećih potrošačkih jedinica: Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo energetike, Ministarstvo turizma, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Ministarstvo vanjskih poslova i Uprava za državnu imovinu. U postupku revizije utvrđeno je sledeće:

Evidencija državne imovine:

- Revizijom je utvrđeno da od šest subjekata revizije, samo Uprava za državnu imovinu u 2024. godini nije obezbijedila evidencije pokretne i nepokretne imovine kojom raspolaže, na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije[451], u skladu sa propisima o računovodstvu, jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Države i opština i razvrstavanju imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije, shodno članu 48 Zakona o državnoj imovini i čl. 6 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.

  Napomena: Nakon reorganizacije državne uprave krajem 2023. godine, kojom je izvršeno razdvajanje Uprave za katastar i državnu imovinu (na Upravu za nekretnine i Upravu za državnu

[451] Svi revidirani subjekti, osim Uprave za državnu imovinu, su imali evidenciju osnovnih sredstava na propisanom obrascu OA i utvrđeno je da ista sadrži podatke o: nabavnoj vrijednosti, ispravci vrijednosti i sadašnjoj vrijednosti.

imovinu) postojeći softver za evidenciju imovine pripao je Upravi za nekretnine, što je ujedno razlog zbog čega Uprava za državnu imovinu nije imala obezbijeđenu evidenciju imovine.

Tokom vršenja revizije Uprava za državnu imovinu je izvršila nabavku softvera Eviam za vođenje evidencije pokretne i nepokretne imovine kojom raspolaže i u procesu je unos popisanih osnovnih sredstava.

Uprava za državnu imovinu je dužna da obezbijedi vođenje evidencije pokretne i nepokretne imovine, na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije, u skladu sa propisima o računovodstvu, jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Države i opština i razvrstavanju imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije, shodno članu 48 Zakona o državnoj imovini i čl. 6 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.

Komisija za popis i popis obaveza:

- Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo energetike, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga i Uprava za državnu imovinu su u Rješenju o obrazovanju Komisije za popis pokretnih i nepokretnih stvari koje koristi Ministarstvo, naveli da je zadatak Komisije da izvrši popis pokretnih i nepokretnih stvari, stvari koje se vode u vanbilansnoj evidenciji i sitnog inventara, ali ne i popis obaveza na dan 31.12.2024. godine, pa samim tim Izvještaji o popisu ne sadrže navedene podatke[452].

Imajući u vidu da je tačkom 19 Uputstva o radu Državnog trezora predviđena obaveza sačinjavanja godišnjeg pregleda svih neizvršenih obaveza, da bi utvrdili one obaveze koje će se isplatiti u sledećoj fiskalnoj godini, preporučuje se potrošačkim jedinicama da kao zadatak Komisije za popis definiše i obavezu popisa novčanih sredstava i obaveza na dan 31. decembar.

Sačinjavanje izvještaja o popisu[453]:

- Rješenjem o odrazovanju komisije za popis Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga definisan je zadatak Komisije da popis sa stanjem na dan 31.12.2024. godine izvrši najkasnije do 28. februara 2025. godine. Međutim Izvještaj o popisu Komisija je starješini organa dostavila 07.05.2025. godine.
- Rješenjem o odrazovanju komisije za popis Ministarstva energetike, zadatak Komisije je bio da popis sa stanjem na dan 31.12.2024. godine izvrši najkasnije do 28. februara 2025. godine. Međutim, Komisija za popis pokretnih i nepokretnih stvari je Izvještaj o završenom popisu sa popisnim listama, dana 26.12.2024. godine dostavila starješini Ministarstva energetike, što nije u skladu sa članom 10 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini, kojim je propisano da je organ koji koristi stvari u državnoj svojini dužan da izvrši redovni godišnji popis sa stanjem na 31. decembar za godinu za koju se vrši popis, radi usklađivanja stanja iz posebnih evidencija sa stvarnim stanjem.

Komisija za popis pokretnih i nepokretnih stvari dužna je da izvrši popis sa stanjem na 31. decembar za godinu za koju se vrši popis, shodno članu 10 Uredbe o načinu vođenja evidencije

[452] Podaci o stanju obaveza na dan 31.12.2024. godine evidentirani su samo u izvještajima o popisu Ministarstva turizma i Ministarstva vanjskih poslova.

[453] Izvještaj o popisu pokretnih i nepokretnih stvari sačinjen je u zakonskom roku od strane: Ministarstva saobraćaja, Ministarstva vanjskih poslova, Uprave za državnu imovinu, i Ministarstva turizma.

pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini i u roku koji je utvrđen aktom o formiranju komisije, kako bi izvještaj o popisu bio sačinjen u zakonskom roku (do 28-og februara).

- Uvidom u izvještaje o popisu pokretnih i nepokretnih stvari utvrđeno je da kod četiri revidirana subjekta (Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo energetike, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga i Uprava za državnu imovinu) Izvještaj ne sadrži narativni dio o utvrđenom činjeničnom stanju tokom vršenja popisa, već samo popisne liste.

U Izvještajima o popisu navedenih subjekata, komisija za popis je navodila broj rješenja kojim je imenovana i obavještenje da je izvršila popis pokretnih i nepokretnih stvari i uz izvještaj priložila tabelarni prikaz osnovnih sredstava po grupama kao i popisne liste, ali u narativnom dijelu izvještaja nije navodila stanje i ukupnu vrijednost osnovnih sredstava, materijala i sitnog inventara koji je u upotrebi, podatke o računima kod komercijalnih banaka sa stanjem na dan 31.12.2024. godine, pregled svih neizmirenih obaveza na dan 31.12.2024. godine, vrijednost i strukturu opreme koja je nabavljena za potrebe organa u 2024. godini, a koju treba dodati u knjigovodstvenu evidenciju, predlog za otpis i mišljenja zaposlenih koji rukuju pokretnim stvarima. Navedeno nije u skladu sa članom 13 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.

Komisija za popis pokretnih i nepokretnih stvari dužna je sačiniti izvještaj o popisu koji sadrži: stanje stvari, nalaz o utvrđenim razlikama (manjkovi i viškovi), predlog za otpis pojedinih stvari koje su izgubile vrijednost, primjedbe, mišljenja zaposlenih koji rukuju pokretnim stvarima, u skladu sa članom 13 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini

Usvajanje izvještaja o popisu:

- U postupku revizije utvrđeno je da su svi revidirani subjekti, osim Ministarstva energetike, na osnovu dostavljenog Izvještaja o popisu i popisnih lista donijeli Odluku/rješenje o usvajanju popisa, kako je i propisano čl. 14 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.
- Na osnovu dostavljenog Izvještaja o popisu i popisnih lista, starješina Ministarstva turizma, nije donio odluku/rješenje o otpisu opreme koju treba isknjižiti iz knjigovodstvene evidencije Ministarstva turizma, shodno članu 14 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.

Starješina organa je dužan da na osnovu izvještaja Komisije i priloženih popisnih lista donese odluku/rješenje o prihvatanju izvještaja o izvršenom popisu i načinu rješavanja razlike na pokretnim stvarima, shodno članu 14 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.

Dostavljanje podataka Upravi za državnu imovinu:

- Četiri[454] od šest revidiranih subjekata su, Upravi za državnu imovinu u predviđenom roku (do 28 februara), dostavili Izvještaj o popisu. Ministarstvo saobraćaja i Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga nisu Upravi za državnu imovinu dostavili podatke o pokretnim i nepokretnim

[454] Izvještaji u propisanom roku dostavljeni od strane Ministarstva turizma, Ministarstva vanjskih poslova, Uprave za državnu imovinu i Ministarstva energetike

stvarima do kraja februara tekuće za prethodnu godinu, što nije u skladu sa čl. 50 Zakona o državnoj imovini, već su isti dostavljeni 17. marta, odnosno 7. maja 2025. godine.

Potrošačke jedinice su dužne da podatke o pokretnim i nepokretnim stvarima dostavi organu uprave nadležnom za poslove imovine, do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu, shodno članu 50 Zakona o državnoj imovini.

- Revizijom je utvrđeno da Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo energetike i Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga u evidenciji posjeduju vozila čija je knjigovodstvena vrijednost 0,00 €[455], te da u 2024. godini nije vršena procjena vrijednosti, što nije u skladu sa članom 11 stav 2 Uputstva o bližem načinu vršenju popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini.

Potrošačke jedinice su dužne da za vozila koja nemaju vrijednost ili čija je vrijednost amortizacijom dostigla iznos 0,00 € izvrši procjenu njihove vrijednosti u skladu sa članom 11 stav 2 Uputstva o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini.

Nove nabavke: Revidirani subjekti su tokom 2024. godine uglavnom nabavljali računarsku i kancelarijsku opremu i namještaj. Najveća vrijednost novonabavljene opreme se odnosi na Upravu za državnu imovinu.
Ministarstvo saobraćaja je, shodno ugovoru o donaciji sa Ambasadom Narodne Reublike Kine u Crnoj Gori dobilo novo hibridno vozilo u vrijednosti od 35.990,00 € sa PDV-om, koje je nakon reorganizacije pripalo Ministarstvu pomorstva.

Nepokretna imovina:

- Uvidom u izvještaje o popisu utvrđeno je da izvještaji revidiranih subjekata ne sadrže podatke o nepokretnoj imovini, jer shodno članu 45 Zakona o državnoj imovini, evidenciju stvari koje koristi više državnih organa vodi organ uprave nadležan za poslove imovine.
  Naime, Ministarstvo vanjskih poslova[456] obavlja poslove u zgradi gdje je smješteno i Ministarstvo finansija koja je u vlasništvu CG, Ministarstvo turizma u zgradi u ulici IV Proleterske brigade broj 19 koja je u vlasništvu Crne Gore, Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo energetike i Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga obavljaju poslove u poslovnim prostorijama koje su im dodijeljene na korišćenje Zaključkom Vlade Crne Gore u zgradi Vektre dok je Uprava za državnu imovinu smještena u zgradi u Bulevaru Vojvode Stanka Radonjića u kojoj je smještena i Uprava za nekretnine.
  Dodatno, u Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, inspektori rada i inspektori odjeljenja inspekcije rada u Podgorici nijesu smješteni u okviru zgrade na Rimskom trgu, već u zgradi Razvršja u Podgorici, ali zakupninu i raspolaganje nad tim objektom vrši Uprava za državnu imovinu. U Ministarstvu navode da od Uprave za državnu imovinu nijesu dobili akt o zakupu i raspolaganju nad tim poslovnim prostorom.
  Uprava za državnu imovinu, navedenim ministarstvima, nije dostavila akt o ustupanju poslovnih prostorija na korišćenje na osnovu kog bi ministarstva vršila vanbilansku evidenciju.

Uprava za državnu imovinu treba da za imovinu koja se daje na korišćenje donosi akt o ustupanju i isti dostavi državnim organima koji će služiti kao osnov za vođenje evidencije.

[455] Ministarstvo saobraćaja ima 14 vozila čija je sadašnja vrijednost 0,00 €, Ministarstvo energetike ima 2 vozila čija je sadašnja vrijednost 0,00€, dok Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga ima 21 vozilo čija je sadašnja vrijednost 0,00 €.
[456] Za diplomatsko konzularna predstavništva, Upravi za državnu imovinu je dostavljen izvještaj o pokretnoj i nepokretnoj imovini.

Primopredaja dužnosti i vanredni popis:

Tokom 2024. godine izvršeno je sedam izmjena i dopuna Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave[457], od kojih su dvije imale uticaj na izmjene u broju organa državne uprave. Sa izmjenom iz jula, državna uprava je imala 25 ministarstava i 26 organa državne uprave, dok je sa izmjenom koja je izvršena u septembru, državna uprava imala 25 ministarstava i 25 organa državne uprave.

U postupku revizije utvrđene su sledeće nepravilnosti koje se odnose na primopredaju dužnosti i vršenje vanrednog popisa:
Ministarstvo saobraćaja i pomorstva: Rješenjem od 15.10.2024. godine formirana je međuresorna radna grupa između Ministarstva saobraćaja i Ministarstva pomorstva koja je 7. februara 2025. godine sačinila Izvještaj o izvršenoj primopredaji pokretne i nepokretne imovine između ova dva ministarstva, iako je Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave definisan rok od 30 dana od dana stupanja na snagu Uredbe (uredba stupila na snagu 23. jula 2024. godine).

Ministarstvo energetike: Ministarstvo je od oktobra 2023. godine do kraja 2024. godine reorganizovano dva puta. U postupku revizije, utvrđeno je sledeće:
Rješenjem od 27.02.2024. godine godine formirana je međuresorna radna grupa između Ministarstva saobraćaja i pomorstva i Ministarstva energetike i rudarstva koja je 15. marta 2024. godine sačinila Izvještaj o izvršenoj primopredaji pokretne i nepokretne imovine između ova dva ministarstva, iako je Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave definisan rok od 30 dana od dana stupanja na snagu Uredbe (uredba stupila na snagu 31. oktobra 2023 .godine).
Rješenjem od 26.11.2024. godine godine formirana je međuresorna radna grupa između Ministarstva energetike i Ministarstva rudarstva nafte i gasa, koja je 18. decembra 2024. godine sačinila Izvještaj o izvršenoj primopredaji pokretne i nepokretne imovine između ova dva ministarstva, iako je Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave definisan rok od 30 dana od dana stupanja na snagu Uredbe (uredba stupila na snagu 23. jula 2024. godine).
Ministarstvu energetike, oprema i namještaj bivše Uprave za inspekcijske poslove nije zapisnički predata, ali je sva oprema koja je preuzeta evidentirana u popisnim listama i podaci u vezi datuma nabavke, nabavne cijene, naziva i ostalih podataka preuzeti iz popisa koji je uradila Uprava za inspekcijske poslove za 2023. godinu.

Ministarstvo turizma: Rješenjem od 11.11.2024. godine formirana je međuresorna radna grupa između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Ministarstva turizma koja je 17.12. 2024. godine sačinila Zapisnik o izvršenoj primopredaji pokretne imovine između ova dva ministarstva, iako je Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave definisan rok od 30 dana od dana stupanja na snagu Uredbe (uredba stupila na snagu 23. jula 2024. godine).
Dio tehničke opreme i namještaja ranijeg odsjeka za Turističku inspekciju bivše Uprave za inspekcijske poslove Ministarstvu turizma zapisnički nikada nije predat, ali je sva oprema koja je preuzeta evidentirana u popisnim listama i podaci u vezi datuma nabavke, nabavne cijene, naziva i ostalih podataka preuzeti iz popisa koji je uradila Uprava za inspekcijske poslove za 2023. godinu.

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga: Rješenjem od 21.8.2024. godine godine formirana je komisija između Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga i Ministarstva socijalnog staranja, brige o djeci i demografije, samo za primopredaju službenih vozila i kartica gorivo, ali ne i za primopredaju osnovnih sredsatava (kancelarijske i kompjuterske opreme). Zapisnik je sačinjen istog dana. Nije izvršen vanredni popis nakon reorganizacije.

[457] "Sl. list CG", br. 098/23, 102/23, 093/24, 104/24, 117/24, 039/25 od 16.04.2025.

Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, oprema i namještaj bivše Uprave za inspekcijske poslove nije zapisnički predata, ali je sva oprema koja je preuzeta evidentirana u popisnim listama i podaci u vezi datuma nabavke, nabavne cijene, naziva i ostalih podataka preuzeti iz popisa koji je uradila Uprava za inspekcijske poslove za 2023. godinu.

Uprava za državnu imovinu: Shodno Uredbi o izmjenama i dopunama uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave (Sl CG br. 113/2023 od 15.12.2023), Uprava za katastar i državnu imovinu se razdvojila na Upravu za državnu imovinu i Upravu za nekretnine. Članom 62a Uredbe propisano je da će Uprava za državnu imovinu od Uprave za katastar i državnu imovinu preuzeti državne službenike i namještenike koji su vršili preuzete poslove, opremu i službenu dokumentaciju i početi sa radom u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe. Shodno navedenom je dana 12.09.2024. godine održan sastanak u resornom Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine kome su prisustvovali ministar Slaven Radunović, v.d. direktor Uprave za državnu imovinu Koča Đurišić i v.d. direktor Uprave za nekretnine Marko Bulatović, i potpisan je Sporazum o podjeli poslovnog prostora i osnovnih sredstava[458] .

- Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo energetike, Ministarstvo turizma, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga i Uprava za državnu imovinu nije izvršilo primopredaju i popis opreme u roku koji je predviđen Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave. Takođe revidirane potrošačke jedinice nijesu vršile vanredni popis koji se, shodno članu 44 Zakona o državnoj imovini a u vezi sa članom 10 stav 1 i 3 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini, vrši po potrebi i u slučajevima ukidanja organa, spajanja sa drugim organom i drugim slučajevima.

Potrošačke jedinice su dužne izvrši vanredni popis po potrebi i u slučajevima ukidanja organa, spajanja sa drugim organom i drugim slučajevima i da u roku koji je propisan Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave izvrše primopredaju i popis opreme.

10.1. Jedinstvena evidencija državne imovine

Uprava za državnu imovinu je sačinila Izvještaj o popisu državne imovine za 2024. godinu, koji je, shodno čl. 51 Zakona o državnoj imovini, dostavila Ministarstvu prostornog planiranja i državne imovine[459].
Uprava za državnu imovinu izradila je bazu podataka budžetskih i vanbudžetskih korisnika tj organa (državnih organa, organa lokalne samouprave i javnih službi čiji je osnivač Crna Gora, odnosno opština) koji su po zakonu obavezni da dostavljaju podatke o pokretnim i nepokretnim stvarima. Baza je u vidu radne verzije u excel formatu i u njoj su popisni podaci iskazani u ukupnoj vrijednosti, a pojedinačno su priloženi u vidu PS i NS obrazaca. Podaci u bazi su podložni promjenama organizacije državne uprave.

U okviru postojeće platforme E-katastar koja se nalazi na sajtu Uprave za nekretnine izdvojena je elektronska evidencija državne imovine u posebnom tabu „Državna imovina“.
Uprava za državnu imovinu posjeduje bazu nepokretnosti državne imovine koja se ažurira po osnovu Ugovora i Rješenja koja su pristizala ovoj Upravi, dostavljanjem popisa nepokretnosti kroz NS obrasce, kao i samoinicijativnom kontrolom podataka. Trenutno pomenuta baza broji 300 981 nepokretnosti, od čega 280 175 čini zemljište, a 20 806 čine objekti. Broj objekata sa kojima raspolaže

[458] Br. 02-012/24-10048 od 12.09.2024.god
[459] Akt br. 02-012/25-4770 od 31.03.2025. godine.

Vlada Crne Gore je 9 888, a sa kojima raspolažu opštine 9 615, dok je broj parcela sa kojima raspolaže Vlada Crne Gore 149 347, a sa kojima raspolažu opštine 128 857. Takođe u bazi se nalaze i nepokretnosti čija svojina je nepoznata, sporna i potrebno je utvrditi da li su državna svojina i kao takvih ima 1 303 objekata i 1 971 parcela. Ovlašćeno lice iz Uprave za državnu imovinu je navelo da u toku 2025. godine planiraju da određena novčana sredstva usmjere ka unapređenju procesa evidentiranja državne imovine kroz razvoj savremenog softverskog rješenja, a sve u cilju povećanja efikasnosti i ažurnosti podataka.

- Nadležno ministarstvo[460] i Uprava za državnu imovinu nijesu stavili u funkciju softver za vođenje jedinstvene evidencije i registra nepokretnosti. U Upravi za državnu imovinu navode da je jedinstvena evidencija državne imovine planirana kroz Program reforme upravljanja javnim finansijama 2022-2026. godine i da je za Registar državne imovine Uprava iskoristila već postojeću platformu E-katastar kao jedinstvenu evidenciju koju je plasirala u sklopu postojećeg softvera E-katastar, podaci su plasirali kao Javni registar koji se nalazi na sajtu Uprave.

Nadležno ministarstvo i Uprava za državnu imovinu treba da preduzmu aktivnosti u cilju stavljanja u funkciju softvera za vođenje jedinstvene evidencije i registra nepokretnosti.

- Uprava za državnu imovinu, nije izvršila procjenu popisanih nepokretnosti u državnoj svojini. Shodno dobijenom pojašnjenju, radi se o izuzetno kompleksnim poslovima koji iziskuju duži vremenski period kao i značajna novčana sredstva.

Uprava za državnu imovinu, dužna je da izvrši procjenu državne imovine kako bi se utvrdilo tačno stanje imovine u državnom vlasništvu, shodno čl. 43 Zakona o državnoj imovini.

11. CENTRALIZOVANE JAVNE NABAVKE

U skladu sa članom 84 stav 8 Zakona o javnim nabavkama[461] Uprava za državnu imovinu donijela je Plan centralizovanih javnih nabavki za 2024. godinu[462] i dostavila ga Ministarstvu finansija na saglasnost. Dopisom Ministarstva finansija[463], Upravi za državnu imovinu data je saglasnost na Plan centralizovanih javnih nabavki za 2024. godinu u iznosu od 16.930.558,30 € sa PDV-om. Plan centralizovanih javnih nabavki za 2024. godinu #19046, imao je osam (8) izmjena. Saglasnosti za sve izmjene plana su objavljene na CEJN-u[464] .

Tabela 124: Plan javnih nabavki-Posljednja izmjena plana javnih nabavki:

Opis postupka	Centralizovani plan javnih nabavki broj #19046 od 05.03.2024. godine				Centralizovani plan javnih nabavki #19046 - 26.12.2024. poslednja izmjena plana			
	Br.postupaka	vrijednost nabavke bez pdv-a	PDV	Ukupna vrijednost	Br.postupaka	vrijednost nabavke bez pdv-a	PDV	Ukupna vrijednost
Robe	11	11.961.063,60 €	2.511.817,68 €	14.472.865,28 €	9	11.261.879,60 €	2.364.994,70 €	13.626.883,30 €
Usluge	3	2.439.588,37 €	18.101,65 €	2.457.693,02 €	3	2.439.588,37 €	18.101,65 €	2.457.690,02 €
UKUPNO	14	**14.400.651,97 €**	**2.529.919,33 €**	**16.930.558,30 €**	12	**13.701.467,97 €**	**2.383.096,35 €**	**16.084.573,32 €**

Izvor tabele: CEJN

Plan centralizovanih javnih nabavki broj #19046 od 05.03.2024. godine je sadržao ukupno 14 postupaka, od čega su 11 postupaka za robe, a 3 postupka za usluge, ukupne vrijednosti bez PDV-a

[460] Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

[461] "Sl. list CG", broj 74/19 I 3/23, 011/23 i 084/24

[462] Broj 02-012/24-443 od 25.01.2024.

[463] Broj 02-430/24-967/1 od 04.03.2024.

[464] Član 44 Zakona o javnim nabavkama ("Sl. list CG", br. 074/19, 003/23, 011/23, 084/24)

14.400.651,97 €, PDV iznosi 2.529.919,33 €, i ukupna vrijednost sa PDV-om iznosi 16.930.558,30 €. Posljednja izmjena Plana centralizovanih javnih nabavki broj #19046 od 26.12.2024. godine je sadržala ukupno 12 postupaka, od čega 9 postupaka za robe, a 3 postupka za usluge, ukupne vrijednosti bez PDV-a 13.701.467,97 €, PDV-iznosi 2.383.096,35 €, i ukupna vrijednost sa PDV-om iznosi 16.084.573,32 €.

Centralizovane javne nabavke u periodu od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine su se realizovale kroz 46 postupaka, zaključenih 34 i realizovanih 12, ugovorene vrijednosti nabavke bez PDV-a 12.396.983,59 €, dok PDV iznosi 2.603.366,53 €.

Na odabranom uzorku, utvrđeno je da su se postupci centralizovanih javnih nabavki sprovodili u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i članovima 6-11 Uredbe o načinu planiranja i sprovođenja centralizovanih javnih nabavki[465]. Na testiranom uzorku utvrđeno je da fakture odgovaraju zaključenim ugovorima i prihvaćenoj ponudi.
Utvrđeno je da su se pored Osnovnog ugovora sa Upravom za državnu imovinu, zaključivali i Posebni ugovori između državnog organa za čije potrebe je sprovođen postupak i izabranog ponuđača, osim u jednom slučaju.

- Uprava za gazdovanje šumama i lovištima je sprovela otvoreni postupak za nabavku prevoznih sredstava (devet vozila). Iako je članom 3 Posebnog ugovora definisano sačinjavanje zapisnika o primopredaji, isti nije dostavljen na uvid, već je isplata izvršena na osnovu ispostavljenih faktura.

Preporučuje se potrošačkim jedinicama da postupaju u skladu sa odredbama zaključenog ugovora, i isplate vrši nakon sačinjavanja zapisnika o primopredaji kojim će se potvrditi da isporučena roba posjeduje sve karakteristike koje su precizirane tehničkom specifikacijom.

12. SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA

Ministarstvo kulture i medija je tokom 2022. godine donijelo Odluku o uspostavljanju registra rizika[466], kao i Registar rizika, međutim isti nije ažuriran.

Ministarstvo kulture i medija treba da redovno vrši ažuriranje donijetih procedura, u skladu sa članom 17 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija i Ministarstvo odbrane nijesu donijeli Plan unapređenja upravljanja i kontrola u skladu sa Pravilnikom o načinu uspostavljanja i unapređenja upravljanja i kontrola u javnom sektoru.

Potrošačke jedinice su dužne da shodno čl. 11 stav 2 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, razvoj i sprovođenje upravljanja i kontrola vrše na osnovu plana unapređenja i upravljanja i kontrola koji utvrđuje rukovodilac subjekta.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, ne posjeduje internu proceduru o postupku odobravanja službenog putovanja, dok Ministarstvo kulture i medija i Ministarstvo odbrane ne posjeduju internu proceduru za korišćenje sredstava reprezentacije kojom bi se definisali limiti i lica koja imaju pravo

[465] "Sl. list CG", br. 069/20, 105/20, 139/22 i 029/23.
[466] Br.13-082/22-56/3

na ista. Takođe, Ministarstvo odbrane ne posjeduje internu proceduru koja se odnosi na prijem ulaznih faktura.

Preporučuje se potrošačkim jedinicama da donesu internu procedure u skladu sa članom 36 Zakona o državnoj upravi i članom 7 stav 1 tačka 6 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.

III REALIZACIJA PREPORUKA

III REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE

Skupština Crne Gore, povodom razmatranja Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2023. godinu, Izvještaja o reviziji Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2023. godinu i Godišnjeg izvještaja o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije Crne Gore za period oktobar 2023. – oktobar 2024. godine dana 17. decembra 2024. godine donijela je Zaključak broj: 33/24-4/7 - EPA 362 XXVIII i isti objavila u Službenom listu Crne Gore.

Zaključkom Skupštine Crne Gore broj: 33/23-7/7 - EPA 59 XXVIII se, između ostalog, "poziva Vlada Crne Gore na poštovanje i ispunjavanje svih preporuka Državne revizorske institucije datih u Izvještaju o reviziji Predloga zakona o Završnom računu Budžeta Crne Gore za 2023. godinu. Takođe, Vlada je dužna da prati realizaciju svih preporuka Državne revizorske institucije koje se odnose na pojedinačne revizije urađene u periodu oktobar 2023 - oktobar 2024. godine i preporuka koje se ponavljaju iz ranijeg perioda i o tome kvartalno izvještava Skupštinu Crne Gore."

Državna revizorska institucije je, na osnovu nalaza utvrđenih revizijom Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu utvrdila sledeće:

Tabela 125 : Realizacija preporuka iz prethodnog perioda

Segment u Izvještaju	Oznaka preporuke u Izvještaju	Tekst preporuke iz Izvještaja za 2023. godinu	Status preporuke
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ I RAČUNSKA TAČNOST	F1	Potrošačke jedinice su dužne da Ministarstvu finansija dostavljaju tačne finansijske izvještaje u skladu sa članom 44 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.	DJELIMIČNO
	F2	Polazeći od činjenice da se nakon izvršenih korekcija, u skladu sa nalazima revizije, mijenja budžetski rezultat preporučuje se da Vlada Crne Gore razmotri mogućnost pripreme amandmana na Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2023. godinu.	NEREALIZOVANA
	P1	Ministarstvo finansija je dužno da usklađuje plan glavne knjige Trezora, po izvorima finansiranja sa planom prihoda navedenim godišnjim zakonom o budžetu i u obrazloženju predloga zakona o završnom računu budžeta iskazuje izvore finansiranja u skladu sa planiranim i ostvarenim prihodima.	NEREALIZOVANA
IZVJEŠTAJ O NEIZMIRENIM OBAVEZAMA	P2	Potrošačke jedinice su dužne da u skladu sa članom 40 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ugovaraju obaveze do iznosa planiranih i odobrenih sredstava u skladu sa zakonom o budžetu države.	DJELIMIČNO
	P3	Potrošačke jedinice su dužne da izrađuju preglede o neizvršenim obavezama nakon usklađivanja obaveza sa dobavljačima u skladu sa tačkom 19a Uputstva o radu državnog trezora.	DJELIMIČNO
	P4	Sudski savjet je dužan da se pridržava odredbi člana 48 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti i da redovno izmiruje dospjele obaveze, kao i da sprovede sve radnje kako bi rasknjižio obaveze koje su naplaćene prinudnim izvršenjem.	NEREALIZOVANA
GOTOVINSKI DEPOZITI DRŽAVE	P5	Potrošačke jedinice su obavezne da dostavljaju obrasce na način i u rokovima propisanim Uputstvom o radu državnog trezora.	DJELIMIČNO
	P6	Potrebno je da se izvrši konsolidacija sredstava na računu Agencije za investicije Crne Gore koji se vodi kod CKB banke. Potrebno je da Ministarstvo finansija evidentira sredstva na grupi računa 715 – Ostali prihodi u iznosu od 3.099.943,00 € i da za isti iznos izvrši uvećanje finansijske imovine na klasi 1 (gotovinski depoziti).	NEREALIZOVANA

	P7	Preporučuje se Agenciji za investicije Crne Gore da vrši prenos sredstava sa Računa za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave po dinamici predloženoj od strane Ministarstva finansija.	NEREALIZOVANA
ZAVRŠNI PORESKI RAČUN	**P8**	Poreska uprava je dužna da Završni poreski račun dostavi Ministarstvu finansija do 31. marta tekuće za prethodnu godinu, a u skladu sa članom 19 stav 4 Pravilnika o poreskom knjigovodstvu	NEREALIZOVANA
	P9	Poreska uprava treba da kroz sprovođenje projekta Reforma Poreske administracije obezbijedi jedinstveni poreski informacioni sistem, koji će obuhvatati/sadržati jedinstveni knjigovodstveni sistem, analitičke račune obveznika i izvještavanje.	NEREALIZOVANA
NAPLATA I EVIDENCIJA PRIHODA	**P10**	Ministarstvo finansija treba da u cjelosti uskladi vođenje Glavne knjige trezora sa važećim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, odnosno Ministarstvo finansija kroz sistem Glavne knjige trezora treba da obezbijedi potpunu evidenciju stanja nefinansijske imovine, finansijske imovine, evidenciju obaveza i kapitala, uključujući i evidenciju u okviru ostalih klasa u dijelu korektivnih računa u cilju obuhvata evidencije svih poslovnih transakcija.	NEREALIZOVANA
	P11	Preporučuje se da se ne vrše direktne uplate na Glavni račun državnog trezora i da prihodne jedinice u saradnji sa Ministarstvom finansija, a kroz usaglašene radne procedure, obezbijede naplatu, evidentiranje i iskazivanje ostvarenih prihoda u skladu sa važećim propisima.	NEREALIZOVANA
	P12	Potrošačke jedinice treba da za sve transakcije iz Glavne knjige trezora obezbijede relevantnu dokumentaciju kojom će se potvrditi osnov evidentiranih primitaka.	NEREALIZOVANA
	P13	Ministarstvo finansija treba da uspostavi i sprovodi unutrašnje kontrole utvrđivanjem internih pravila i procedura za radne procese koji se obavljaju u Državnom trezoru (vođenje glavne knjige trezora, upravljanje računovodstvenim sistemom državnih primitaka), a u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.	NEREALIZOVANA
	P14	Preporučuje se da Ministarstvo finansija razmotri mogućnost uparivanja evidencije finansijskih sredstava iz donacija direktne budžetske podrške sa budžetskim izdacima koji su namijenjeni realizaciji Akcionog plana, u skladu sa Sporazumom sa Evropskom Komisijom.	NEREALIZOVANA
	P15	Potrebno je da Vlada Crne Gore u saradnji sa resornim ministarstvima sačinjava godišnji izvještaj o realizovanim indikatorima, u skladu sa Sporazumom sa Evropskom Komisijom.	NEREALIZOVANA
IZDACI BUDŽETA	**P16**	Preporučuje se Ministarstvu finansija da donese akt koji bi bliže odredio postupak evidencije namjenskog korišćenja donatorskih sredstava.	NEREALIZOVANA
	P17	Fond penzijskog i invalidskog osiguranja treba da postupa u skladu sa članom čl. 22 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom kojim je propisana obaveza plaćanja doprinosa zbog nezapoljavanja lica sa invaliditetom.	REALIZOVANA
	P18	Potrošačke jedinice su dužne da, u slučaju potrebe za prekovremenim radom, postupaju u skladu sa čl. 64 stav 2 i 5 Zakona o radu kojim je propisano da se prekovremeni rad uvodi pisanom odlukom poslodavca i da se o uvođenju istog obavještava inspektor rada.	DJELIMIČNO
	P19	Uprava za kapitalne projekte je dužna da za poslove koji su utvrđeni aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta popunu radnih mjesta vrši u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.	NEREALIZOVANA

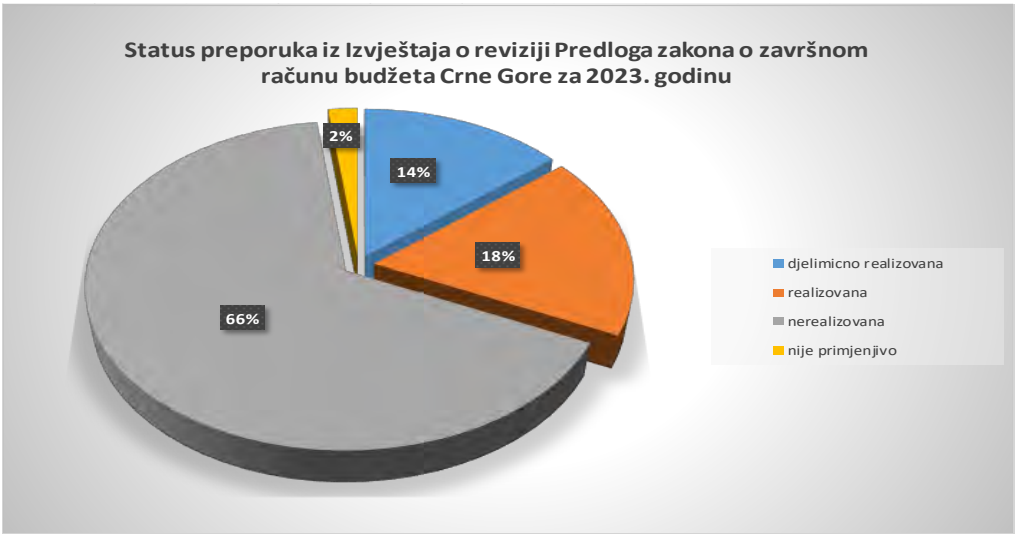
	P20	Preporučuje se Zavodu – Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom da postupa u skladu sa internim procedurama i odredbama ugovora zaključenih sa korisnicima subvencija i da u slučaju izvršenih isplata za koje naknadno nijesu dostavljeni dokazi zatraži povraćaj sredstava i postupi u skladu sa članom 9 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.	NEREALIZOVANA
	P21	Potrošačke jedinice su dužne da za poslove koji su utvrđeni aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta popunu radnih mjesta vrše u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, a da ugovore o djelu zaključuju isključivo za poslove koji nijesu utvrđeni aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u skladu sa članom 669 Zakona o obligacionim odnosima.	NEREALIZOVANA
	P22	Potrošačke jedinice treba da, prije isplate naknade po osnovu zaključenog ugovora, obezbijede dokaz da je lice obavilo posao za koji je angažovano, kako bi se obezbijedilo poštovanje Uputstva o radu državnog trezora (tač. 23 i 25) kojim je, između ostalog, definisano da se zahtjev za plaćanje ovjerava nakon što se utvrdi da je fizičko ili pravno lice izvršilo uslugu ili dostavilo robu.	REALIZOVANA
	P23	Preporučuje se potrošačkim jedinicama da donesu Interni akt kojim će definisati postupak i procedure, kao i način kontrole namjenskog trošenja sredstava prilikom isplate sredstava sa budžetske pozicije računa grupe 431 – Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, a shodno članu 36 Zakona o državnoj upravi i članu 7 stav 1 tačka 6 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.	NEREALIZOVANA
	P24	Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore treba da novom odlukom o prenosu ovlašćenja direktoru omogući isplate jednokratne novčane pomoći penzionerima, koja će biti usklađena sa aktuelnim statutom Fonda.	REALIZOVANA
IZDACI ZA KUPOVINU HOV	**P25**	Potrebno je da Ministarstvo finansija inicira stvaranje zakonskih pretpostavki na osnovu kojih bi se donijeli jasni kriterijumi po kojima bi se transakcije kupovine hartija od vrijednosti mogle klasifikovati kao transakcije finansiranja.	NEREALIZOVANA
OTPLATA OBAVEZA IZ PRETHODNOG PERIODA	**P26**	Preporučuje se Fondu za zdravstveno osiguranje da donese interne procedure kojima će bliže definisati procedura koja se odnosi na isplatu po osnovu liječenja osiguranika u inostranstvu po konvencijama i međunarodnim sporazumima o socijalnom osiguranju, kao i izvještavanje o neizmirenim obavezama, a u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i Zakonom o državnoj upravi.	NEREALIZOVANA
NEPRAVILNA EVIDENCIJA	**P27**	Potrošačke jedinice treba da evidentiraju transakcije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.	DJELIMIČNO
IZVJEŠTAJ O IZDACIMA BUDŽETSKIH REZERVI	**P28**	Potrošačke jedinice su dužne da sredstva tekuće budžetske rezerve koriste u visini limita koji je predviđen aktom o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve.	NEREALIZOVANA
	P29	Preporučuje se da se korišćenje sredstava tekuće budžetske rezerve koristi za izdatke koji su neplanirani i nedovoljno planirani tokom fiskalne godine, a da se za isplate koje dospijevaju u budućem periodu godišnjim zakonom budžeta države planira isplata sa budžetske pozicije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.	NEREALIZOVANA
	P30	Ministarstvo saobraćaja i Ministarstvo finansija je dužno da se prilikom pružanja pomoći privrednim društvima pridržava čl. 10 i 12 Zakona o kontroli državne pomoći.	NIJE PRIMJENJIVO

	P31	Neopodno je da Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija zahtijeva povraćaj više isplaćenih sredstava u iznosu 31.992,00 €, kao i da postupi u skladu sa ugovorom o dodjeli subvencije za kupovinu stana br. 11/01-430/23-1007/24 od 04.10.2023. godine kojim je definisana isplata u iznosu od 22,704.00 €, dok je Ministarstvo finansija dužno da u skladu sa članom 9 stav 5 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti za iznos povraćenog novca stornirati izdatke i uveća gotovinske depozite na konsolidovanom računu trezora.	NEREALIZOVANA
	P32	Vlada i resorna ministarstva su dužni da prije usvajanja zaključaka i plaćanja iz tekuće budžetske rezerve obezbijede relevantnu dokumentaciju kojom se vrši pravdanje odobrenog iznosa, kako je i predviđeno aktom o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve i Uputstvom o radu Državnog trezora. U situacijama kada nije obezbijeđena propratna dokumentacija, u predlogu Zaključka treba navesti okvirni iznos za koji se traži saglasnost, a isplatu izvršiti nakon što resorno ministarstvo potvrdi Ministarstvu finansija opravdanost isplate na bazi relevantne dokumentacije.	NEREALIZOVANA
	P33	Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore je dužan da sredstva budžetske rezerve koristi u skladu sa članom 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, kao i u skladu sa aktom o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve, odnosno da za svaku isplatu po osnovu sudskih presuda podnosi Vladi pojedinačni predlog zaključka, u kojem se jasno navodi da se isplata odobrava sa tekuće budžetske rezerve.	REALIZOVANA
KAPITALNI BUDŽET	**P34**	Preporučuje se Vladi Crne Gore da ugovore i amandmane u ime države zaključuju ovlašćena lica ili lica na koja su prenesena ovlašćena od strane glavnog službenika za finansija u skladu sa Zakonom o državnoj upravi, Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i Uputstvom o radu državnog trezora.	REALIZOVANA
	P35	Uprava za kapitalne projekte je u obavezi da prati aktivnosti na realizaciji projekata koje realizuju/sprovode potpisnici ugovora, te da obezbijedi redovnu dostavu mjesečnih izvještaja o stepenu realizacije ugovora, u skladu sa potpisanim ugovorima, do 5-og u tekućem za prethodni mjesec.	NEREALIZOVANA
JAVNI DUG	**P36**	Potrebno je da Ministarstvo finansija inicira stvaranje zakonskih pretpostavki za donošenje podzakonskog akta kojim će se precizno definisati pitanje javnog duga, a pogotovo postupak evidentiranja, otplate, usaglašavanja i izvještavanja o javnom dugu.	NEREALIZOVANA
DRŽAVNA IMOVINA	**P37**	Uprava za državnu imovinu treba da za imovinu koja se daje na korišćenje, donosi akt o ustupanju i isti dostavi državnim organima koji će služiti kao osnov za vođenje evidencije.	NEREALIZOVANA
	P38	Preporučuje se potrošačkim jedinicama da prilikom vršenja popisa, kao zadatak popisnoj komisiji definišu popis obaveza i finansijske imovine, uključujući gotovinu u blagajni, kao i bankarske račune donacija.	DJELIMIČNO
	P39	Nadležno ministarstvo i Uprava za državnu imovinu treba da preduzmu aktivnosti u cilju stavljanja u funkciju softvera za vođenje jedinstvene evidencije i registra nepokretnosti.	NEREALIZOVANA
	P40	Uprava za državnu imovinu dužna je da utvrdi vrijednost državne imovine.	NEREALIZOVANA
	P41	Ministarstvo vanjskih poslova dužno je da prati ažurnost u postupku dostavljanja podataka o popisu imovine i da preduzima Zakonom predviđene mjere ukoliko se isti ne dostavljaju.	REALIZOVANA

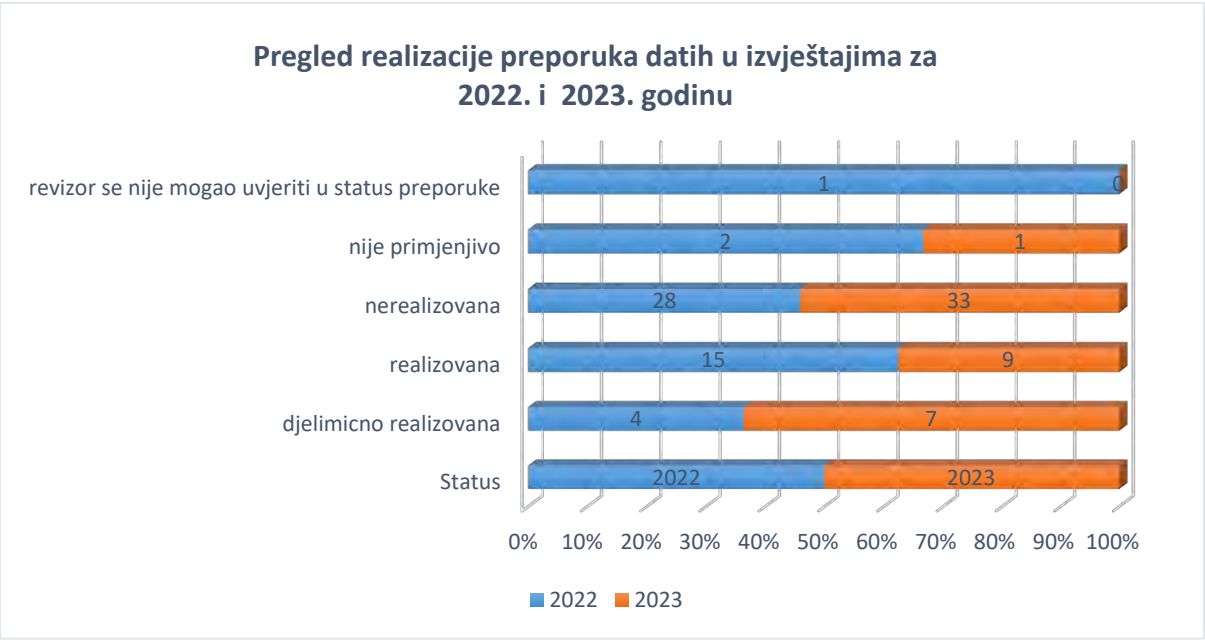
	P42	Preporučuje se Ministarstvu vanjskih poslova da preispita opravdanost troškova koji se izdvajaju po osnovu zakupa za potrebe Ambasade Crne Gore u Beogradu, s obzirom da je shodno ugovoru o zakupu zaključenom između Ambasade Crne Gore u Republici Srbiji i DIPOS d.o.o Beograd data u zakup bez naknade nepokretnost površine 419,96 m2 sa zemljištem (vila u Beogradu, ul. Čakorska 2, Savski Venac), isključivo za diplomatsko-konzularno predstavništvo, kulturno informativni centar i Rezidenciju Ambasade Crne Gore u Beogradu.	NEREALIZOVANA
SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA	**P43**	Subjekti revizije su dužni da shodno čl. 11 stav 2 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, razvoj i sprovođenje upravljanja i kontrola vrše na osnovu plana unapređenja i upravljanja i kontrola koji utvrđuje rukovodilac subjekta.	REALIZOVANA
	P44	Subjekti revizije treba da redovno vrše ažuriranje donijetih procedura, u skladu sa članom 7 stav 1 tačka 6 i članom 17 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.	REALIZOVANA
	P45	Preporučuje se subjektima revizije da sadržaj programskog budžeta formiraju u skladu sa Odlukom o načinu pripreme i sadržaju programskog budžeta potrošačkih jedinica.	NEREALIZOVANA
SISTEMSKE PREPORUKE	**S1**	Preporučuje se da se pravna lica koja su dio sistema finansiranja po osnovu javnih prihoda finansiraju kroz sistem budžeta Crne Gore.	NEREALIZOVANA
	S2	Preporučuje se Skupštini Crne Gore da razmotri mogućnost, da u cilju usklađivanja sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, izmijeni normu godišnjeg zakona o budžetu koja se odnosi na konsolidaciju sopstvenih prihoda javnih ustanova, na način da se u Glavnoj knjizi trezora evidentiraju svi nekonsolidovani primici i izdaci svih javnih ustanova koje se finansiraju iz budžeta Crne Gore.	NEREALIZOVANA
	S3	Preporučuje se Vladi Crne Gore da prilikom donošenja uredbe o organizacionim promjenama potrošačkih jedinica, utvrdi i nadležnosti koje se odnose na izradu godišnjih finansijskih izvještaja.	REALIZOVANA

U nastavku slijedi grafički prikaz stausa preporuka iz Izvještaja o reviziji Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2023. godinu, kao uporedni pregled preporuka datih u izvještajima za 2022. i 2023. godinu:

Grafik 1: Status preporuka iz Izvještaja o reviziji Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2023. godinu

Grafik 2: Pregled realizacije preporuka datih u izvještajima za 2022. i 2023. godinu

Nepravilnosti konstatovane revizijom za 2020. godinu

Predlogom zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2020. godinu iskazani iznosi gotovinskog deficita od 426.152.270,86€, povećanje gotovine od 267.776.569,87€ i neto promjena finansijske imovine u iznosu od 940.769,61€, finansirani su neto pozajmljivanjem u iznosu 686.322.359,38€ I prodajom imovine u iznosu 8.547.250,96€.

Državna revizorska institucija skreće pažnju da je revizijom utvrđeno da ostale prihode treba uvećati u iznosu od 76.857,64€, za isti iznos smanjiti primitke od prodaje imovine i korigovati gotovinski deficit, tako da iznosi 426.075.413,22€. Istovremeno, revizijom je utvrđeno da je potrebno umanjiti neto povećanje neizmirenih obaveza u iznosu od 89.151,50€ i shodno tome, koriguje se modifikovani gotovinski deficit na iznos 440.237.421,25€.

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja – Državni trezor nije u potpunosti uskladilo vođenje Glavne knjige trezora sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Ministarstvo finansija i socijalnog staranja kroz sistem Glavne knjige trezora nije u cjelosti obezbijedilo evidenciju stanja finansijske imovine (klasa1), kao ni evidenciju obaveza (klasa2) u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Nepravilnosti konstatovane revizijom za 2021. godinu

Predlogom zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2021. godinu iskazani iznosi gotovinskog deficita od 99.518.346,32€, negativno neto pozajmljivanje u iznosu od 314.019.728,12€ i uvećanje finansijske imovine u iznosu od 506.343,98€ finansirani su prodajom imovine u iznosu 4.453.578,24€ i smanjenjem gotovine od 409.590.840,18€.

Državna revizorska institucija skreće pažnju da je revizijom utvrđeno da ostale prihode treba uvećati u iznosu od 13.694.587,02€, uvećati primljene pozajmice i kredite u iznosu od 37.729.106,65€, smanjiti primitke od prodaje imovine u iznosu od 68.658,86€, a uvećati date pozajmice i kredite u iznosu od 37.729.106,65€ i korigovati gotovinski deficit, tako da iznosi 123.878.871,11€. Ministarstvo finansija i socijalnog staranja – Državni trezor nije u potpunosti uskladilo vođenje Glavne knjige trezora sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Ministarstvo finansija i socijalnog staranja kroz sistem Glavne knjige trezora nije u cjelosti

obezbijedilo evidenciju stanja finansijske imovine (klasa1), kao ni evidenciju obaveza (klasa2) u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Kod revizije pravilnosti (usklađenost poslovnih aktivnosti sa zakonom i podzakonskim aktima) preovlađuje negativno mišljenje iz razloga kršenja zakonskih odredbi koje uređuju funkcionisanje fiskalnog sistema i imaju imperativnu primjenu.

Nepravilnosti konstatovane revizijom za 2022. godinu

Predlogom zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2022. godinu[467] iskazani iznosi gotovinskog deficita od 250.360.402,65€, negativni bilans transakcija finansiranja od 83.466.684,68€, negativni bilans kapitalnih transakcija u iznosu od 23.177.347,12€, finansirani su umanjenjem gotovine u iznosu od 357.004.434,45€.

Državna revizorska institucija skreće pažnju da je revizijom Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2022. godinu utvrđeno da kod primitaka treba uvećati takse u iznosu od 17.468,50€, uvećati naknade u iznosu od 3.363.594,50€, umanjiti ostale prihode za 3.294.301,61€, umanjiti primitke od otplate kredita u iznosu od 86.761,39€ i uvećati pozajmice i kredite u iznosu od 3.019.394,38€. Na strani izdataka treba umanjiti tekuće izdatke za iznos od 2.261.274,66€, uvećati transfere institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru u iznosu od 13.110.556,15€, umanjiti kapitalne izdatke u iznosu od 10.640.442,92€, umanjiti otplatu obaveza iz prethodnog perioda u iznosu od 173.098,66€ i umanjiti izdatke za nabavku finansijske imovine u iznosu od 35.739,91€. U skladu sa navedenim gotovinski deficit umanjuje se za 51.021,48€ i iznosi 250.309.381,17€. Stanje neizmirenih obaveza umanjuje se za iznos od 88.115,00€ tako da je promjena u dijelu modifikovanog gotovinskog deficita za iznos od 52.375,00€ i isti iznosi 220.127.786,11€. Promjene u korišćenju gotovine iznose 3.019.394,38€ tako da neto promjena depozita iznosi 353.985.040,07€.

Revizijom je utvrđeno da informacioni sistem koji podržava Glavnu knjigu trezora ne sadrži sve klase propisane Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Ministarstvo finansija kroz sistem Glavne knjige trezora nije u cjelosti obezbijedilo evidenciju stanja finansijske imovine (klasa 1), kao ni evidenciju obaveza (klasa 2) u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.Pored navedenih nepravilnosti skrenuta je pažnja na sistemske nedostatke koji se odnose na: preusmjerenje budžetskih sredstava sa pozicija transfera za socijalnu zaštitu, nedefinisanost kriterijuma za određivanje izdataka za kupovinu hartija od vrijednosti kao transakcija finansiranja, ograničenost primjene člana 7 Zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu u vezi konsolidacije prihoda i rashoda javnih ustanova. Ukazano je na rizike koji nastaju kao posljedica stavljanja van zakonske snage odredbi Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti koje se odnose na računovodstvo i završni račun budžeta.

Kod revizije pravilnosti (usklađenost poslovnih aktivnosti sa zakonom i podzakonskim aktima) je potrebno napomenuti da Državna revizorska institucija nije mogla izvršiti kontrolu Završnog poreskog računa za 2022. godinu, zbog toga što je Uprava prihoda i carina isti dostavila nakon isteka rokova.

Posebno treba obratiti pažnju na revizijom utvrđene nepravilnosti koje se ponavljaju u dužem periodu, a odnose se na:

- Evidenciju u Glavnoj knjizi trezora, koja je u skladu sa članom 2 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti osnovna knjiga dvojnog knjigovodstva, a koja ne obezbjeđuje potpunu

[467] Korišćena je metodologija obračuna budžetskog rezultata koja je utvrđena članom 14 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Sl. list CG", br. 020/14, 056/14, 070/17, 004/18, 055/18, 066/19, 070/21, 145/21, 027/23).

evidenciju na kontima propisanih klasa u skladu s Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

- Evidenciju neizmirenih obaveza koja još uvijek nije centralizovana na način da obezbjeđuje podatke o stanju neizmirenih obaveza na kraju obračunskog perioda.
- Evidenciju javnih prihoda u skladu sa Naredbom o načinu uplate javnih prihoda.
- Evidenciju izdataka za otplatu obaveza iz prethodnog perioda, koja se u značajnom dijelu odnosi na izdatke čija obaveza plaćanja dospijeva u tekućoj fiskalnoj godini.
- Sprovođenje Zakona o kontroli državne pomoći.
- Zaključivanje ugovora o djelu za poslove definisane aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Nepravilnosti konstatovane revizijom za 2023. godinu

Nepravilnosti konstatovane revizijom za 2023. godinu Revizijom finansijskih izvještaja potrošačkih jedinica utvrđena su neslaganja finansijskih izvještaja sa Glavnom knjigom državnog trezora kod: Uprave za vode koja je iskazala kapitalne izdatke u iznosu od 316.894,49 € i ostale izdatke u iznosu od 12.379,79 €, dok je u Predlogu zakona o završnom računu budžeta navedeno da su kapitalni izdaci 307.214,49 €, a ostali izdaci 22.059,79 €; Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju koji je iskazao sopstvene prihode u iznosu od 20.538,66 €, dok je u Predlogu zakona o završnom računu budžeta navedeno da su sopstveni prihodi 30.538,66 €; Zaštitnika ljudskih prava i sloboda koji je iskazao opšte prihode u iznosu od 676.201,21 € i namjenske prihode u iznosu od 18.080,39 €, dok je u Predlogu zakona o budžetu Crne Gore navedeno da su sopstveni prihodi 694.281,60 €, a da namjenski prihodi nijesu ostvareni.

Predlogom Zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2022. godinu iskazan je gotovinski suficit od 11.187.308,03 € i neto promjena gotovine 33.719.266,15 €.

Državna revizorska institucija skreće pažnju da je revizijom Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2023. godinu utvrđene nepravilnosti kojima se koriguje budžetski rezultat i promjena neto gotovine kako slijedi:

• Ostale prihode evidentirane na grupi računa 715 u iznosu od 181.705.483,79 € treba umanjiti za 4.195.275,89 € i uvećati: takse – grupa računa 713 u iznosu od 98.395,78 € koje se odnose na takse po osnovu intelektualne svojine i obavljanje zdravstvene djelatnosti i takse za nabavku i registraciju vatrenog oružja u iznosu od 16.054,00 €; naknade - grupa računa 714 u iznosu od 3.680.480,11 € koje se odnose na: naknade za državni premjer i katastar nepokretnosti u iznosu od 1.486.146,20 €, naknade za registraciju priključnih i motornih vozila u iznosu od 1.888.289,13 €, naknade za izdavanje vozačkih dozvola u iznosu od 234.903,71 €, kao i naknadu za obavljanje ribolova i marikulture u iznosu od 71.141,07 € i primitke od otplate kredita - grupa računa 731 koji se odnose na povraćaje kredita datih opštinama u iznosu od 416.400,00 €,

- Ostale prihode treba uvećati u iznosu od 4.282.602,19 € pri čemu je: potrebno umanjiti primitke od otplate kredita na grupi računa 731 u iznosu od 115.735,91 €, po osnovu naplaćenih kamata za date kredite za samozapošljavanje od strane Zavoda za zapošljavanje Crne Gore; potrebno istovremeno uvećati ostala prava iz zdravstvene zaštite, na grupi računa 424 u iznosu od 1.066.923,28 €, na ime neevidentiranih transakcija po osnovu konvencija zdravstvenog osiguranja zaključenih sa drugim državama i potrebno uvećati depozite na grupi računa 111 u iznosu od 3.099.943,00 €, po osnovu neevidentiranih prihoda od ekonomskog državljanstva koji se nalaze na posebnom bankarskom računu;

- Primitke od prodaje imove (grupa računa 72) treba uvećati za neevidentirane prilive ostvarene od prodaje državne imovine u iznosu od 16.607.623,15 €, pri čemu je potrebno uvećati i izdatke na grupi računa 432 – Ostali transferi u istom iznosu;
- Rashode za usluge (grupa računa 414) je potrebno umanjiti u iznosu od 10.000,00 €, a uvećati grupu računa 432 – Ostali transferi po osnovu pomoći opštinama finansiranih iz prihoda od prodaje ekonomskog državljanstva;
- Kamate evidentirane na grupi računa 416 u iznosu od 124.444.816,54 € je potrebno umanjiti u iznosu od 692.067,18 € i uvećati grupu računa 414 – Rashodi za usluge, po osnovu obračuna negativnih kursnih razlika;
- Subvencije koje se evidentiraju na grupi računa 418 je potrebno umanjiti u iznosu od 3.361.481,08 € i uvećati transfere institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru (grupa računa 431) po osnovu pomoći licima koja se nalaze u stanju socijalne potrebe u plaćanju računa za električnu energiju;
- Kapitalne izdatke evidentirane na grupi računa 441 u iznosu od 238.641.752,90 € je potrebno umanjiti u iznosu od 9.990.000,00 €, a uvećati grupu računa 432 – Ostali transferi po osnovu pomoći opštinama finansiranih iz prihoda od prodaje ekonomskog državljanstva;
- Otplatu obaveza iz prethodnog perioda (grupa računa 463) je potrebno umanjiti u iznosu od 2.556.569,13 € i uvećati: ostala lična primanja na grupi računa 412 u iznosu od 8.462,02 €, po osnovu naknada za učešća u komisijama; rashode za materijal na grupi računa 413 u iznosu od 1.631,69 €; rashode za usluge (grupa računa 414) u iznosu od 20.321,33 €, ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite na računu 424 u iznosu od 2.387.074,15 € po osnovu liječenja u inostranstvu po konvencijama; transfere institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru (grupa računa 431) u iznosu od 134.079,94 €, po osnovu isplate stare devizne štednje; pozajmice i kredite na grupi računa 451 u iznosu od 5.000,00 €, po osnovu plaćanja po sudskoj presudi.

Prožimajući uticaj odnosi se na sljedeće:

- Gotovinski deficit nakon izvršenih korekcija iznosi 2.616.036,21 €, dok je u Predlogu zakona o završnom računu budžeta za 2023. godinu iskazan gotovinski suficit u iznosu od 11.187.308,03€;
- Modifikovani gotovinski deficit nakon izvršenih korekcija iznosi 4.864.762,93 €, a Predlogom zakona o završnom računu budžeta za 2023. godinu je iskazan modifikovani suficit u iznosu od 8.938.581,31€;
- Neto promjena gotovinskih depozita iznosi 36.819.209,15 € dok je Predlogom zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2023 godinu iskazano u iznosu 33.719.266,15 €.
- Stanje gotovine na dan 31.12.2023 godine iznosi 83.139.530,03 €, dok je Predlogom zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2023 godinu iskazano u iznosu 80.039.587,03 €.

Kod revizije pravilnosti (usklađenost poslovnih aktivnosti sa zakonom i podzakonskim aktima) preovlađuje negativno mišljenje iz razloga što Poreska uprava nije izradila Završni poreski račun za 2023. godinu do 31. marta, i isti nije mogao biti obrađen već drugu godinu zaredom, kao i zbog kršenja drugih zakonskih odredbi koje uređuju funkcionisanje fiskalnog sistema i imaju imperativnu primjenu.

Nepravilnosti konstatovane revizijom za 2024. godinu

Revizijom finansijskih izvještaja potrošačkih jedinica utvrđeni su i neispravno izrađeni finansijski izvještaji kod: Zprave za vode koja je iskazala opšte prihode u iznosu od 324.843,67 € i namjenske prihode u iznosu od 206.083,84 €, dok su u Glavnoj knjizi Trezora evidentirani opšti prihodi u iznosu od 274.870,67 €, a namjenski prihodi u iznosu od 256.056,84 €; Ministarstvo kulture i medija koje je iskazalo opšte prihode u iznosu od 24.400.520,44 € i prihode od donacija u iznosu od 63.819,32 €, dok su u Glavnoj knjizi Trezora evidentirani opšti prihodi u iznosu od 24.376.970,90 €, a prihodi od donacija u iznosu od 87.368,86 €; Poreska uprava koja je iskazala rashode za usluge u iznosu od 617.013,20 €, ostale izdatke u iznosu 1.966.120,09 €, a kapitalne izdatke u iznosu od 875.053,91 €, dok je u Predlogu zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu navedeno da su rashodi za usluge iznosili 1.719.088,67 €, ostali izdaci 1.560.929,16 €, a kapitalni izdaci u iznosu od 178.453,91 €.

Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu ne sadrži obavezne izvještaje u skladu sa članom 68 stav 2 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, već su oni sastavni dio obrazloženja Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu.

Revizijom Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu utvrđene su nepravilnosti kojima se koriguje budžetski rezultat i promjena neto gotovine kako slijedi:

- Ostale prihode evidentirane na grupi računa 715 treba umanjiti za 1.625.753,37 € i uvećati naknade - grupa računa 714 u ostom iznosu po osnovu naknada za državni premjer i katastar nepokretnosti;
- Ostale prihode treba uvećati u iznosu od 3.217.838,35 €, koji se odnose na:
  - neevidentirane prihode po osnovu konvencija zdravstvenog osiguranja zaključenih sa drugim državama u iznosu od 1.845.835,91 €, uz uvećanje ostalih prava iz zdravstvene zaštite, na grupi računa 424;
  - prihode od kamata od kredita za samozapošljavanje u iznosu od 65.962,44 €, uz umanjenje Primitaka od otplate kredita na poziciji 731 u istom iznosu;
  - prihode od kamata po osnovu neblagovremene uplate obaveza od strane lokalne samouprave, po osnovu primitaka od prodaje državne imovine u iznosu od 1.005.930,00 €, uz umanjenje Primitaka od prodaje državne imovine na poziciji 721;
  - neevidentirane prihode od ekonomskog državljanstva u iznosu od 300.110,00 €, uz istovremeno uvećanje depozita u istom iznosu;
- Rashode za usluge (grupa računa 414) potrebno je umanjiti u iznosu od 3.813.493,28 €, a uvećati:
  - Grupa računa 418 - Subvencije u iznosu od 2.463.971,24 € po osnovu datih grantova;
  - Grupu računa 441 - Kapitalni izdaci po osnovu nabavljene opreme i izvršenih građevinskih radova u iznosu od 1.349.522,04 €;
- Ostale izdatke Ugrupa računa 419) potrebno je umanjiti u iznosu od 24.917.625,75 €, a uvećati:
  - Depozite u iznosu od 24.601.425,14 € po osnovu neutrošenih sredstava za eksproprijaciju zemljišta;
  - Grupu računa 414 - Rashodi za usluge u iznosu od 189.806,41 € po osnovu troškova konsultantskih usluga u arbitražnom postupku;
  - Grupa računa 441 - Kapitalni izdaci u iznosu od 126.394,20 € za kupovinu suvlasničkog dijela parcele;
- Kapitalne izdatke evidentirane na grupi računa 441 potrebno je umanjiti u iznosu od 141.914,24 €, a uvećati grupu računa 419 - Ostali izdaci po osnovu troškova sudskog spora;
- Otplatu obaveza iz prethodnog perioda (grupa računa 463) potrebno je umanjiti u iznosu od 506.033,91 € i uvećati:
  - Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca na grupi računa 411 u iznosu od 18.732,65 €;

- Ostala lična primanja na grupi računa 412 u iznosu od 1.914,01 €;
- Ostale izdatke na računu 419 u iznosu od 383.843,13 € po osnovu isplata naknada za nematerijalnu štetu i povraćaja nenamjenski utrošenih utrošenih donatorskih sredstava;
- Transfere institucijama, pojedinscima, nevladinom i javnom sektoru (grupa računa 431) u iznosu od 101.544,12 €, po osnovu isplate stare devizne štednje;

- Izdatke Tekuće budžetske rezerve evidentirane na grupi računa 471 potrebno je umanjiti za 16.048.815,48 €, a uvećati depozite u istom iznosu. Umanjenje izdataka tekuće budžetske rezerve odnsoi se na neutrošena sredstva za otpočonjanje eksproprijacije nepokretnosti u zahvatu Faze II Aerodroma Tivat u iznosu od 11.000.000,00 €, kao i na neutrošena sredstva za namirenje potraživanja radnika privrednog društva „Radoje Dakić“ AD u iznosu od 5.048.815,48 €.

Prožimajući uticaj odnosi se na sljedeće:

- Gotovinski deficit koji nakon izvršenih korekcija iznosi 205.526,083,02 €, dok je u Predlogu zakona o završnom računu budžeta za 2024. godinu iskazan gotovinski suficit u iznosu od 247.548.326,08 €;

- Modifikovani gotovinski deficit koji nakon izvršenih korekcija iznosi 216.813.510,52 €, a Predlogom zakona o završnom računu budžeta za 2024. godinu je iskazan modifikovani suficit u iznosu od 258.835.753,58 €.

Kod Revizije pravilnosti Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2024. godinu preovlađuje negativno mišljenje, obzirom da je utvrđeno da potrošačke jedinice nijesu u svim materijalno značajnim aspektima uskladile poslovne aktivnosti sa zakonskim i drugim propisima koji regulišu budžetsko poslovanje u Crnoj Gori.

Rukovodilac Kolegijuma

_____

dr Milan Dabović, član Senata